

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUKI I SZTUKI W GDAŃSKU

KATALOG
INKUNABUŁÓW
BIBLIOTEKI MIEJSKIEJ W GDAŃSKU

OPRACOWAŁY

HELENA JĘDRZEJOWSKA I MARIA PELCZAROWA

GDAŃSK – 1954

CATALOGUS INCUNABULORUM
BIBLIOTHECAE CIVITATIS GEDANENSIS

KATALOG INKUNABUŁÓW
BIBLIOTEKI MIEJSKIEJ W GDAŃSKU

SOCIETAS AMICORUM SCIENTIARUM ET ARTIUM GEDANENSIS

CATALOGUS
INCUNABULORUM
BIBLIOTHECAE CIVITATIS GEDANENSIS

A

HELENA JĘDRZEJOWSKA ET MARIA PELCZAROWA

BIBLIOTHECARIIS EIUSDEM BIBLIOTHECAE CONFECTUS

GEDANI – MCMLIV

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUKI I SZTUKI W GDAŃSKU

KATALOG
INKUNABUŁÓW
BIBLIOTEKI MIEJSKIEJ W GDAŃSKU

OPRACOWAŁY

HELENA JĘDRZEJOWSKA I MARIA PELCZAROWA

GDAŃSK – 1954

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUKI I SZTUKI W GDAŃSKU

<i>Nakład 1000+160 egz.</i>	<i>Rękopis dostarczono 2. XII. 1952</i>
<i>Ark. druk. 19$\frac{3}{4}$+36 tablic</i>	<i>Podpisano do druku 25. IX. 1954</i>
<i>Papier bezdrzewny sat. 70 gr kl. III</i>	<i>Druk ukończono w październiku 1954</i>
<i>Format B 5, 70 X 100 cm</i>	<i>Zam. prod. 681/52 M-3-23129</i>

KRAKOWSKA DRUKARNIA NAUKOWA, KRAKÓW, UL. CZAPSKICH 4

Cena zł 80,-

MCDLIV – MCMLIV

Gedano
urbi celeberrimae,
inlyto Poloniae portui maritimo antiquissimo
quinque saecula transacta
ex quo Regno Poloniae restituta est
anno MCMLIV celebranti
hunc catalogum librorum saeculo XV-o typis excusorum
quae in aedibus Bibliothecae Gedanensis asservantur
Societas Amicorum Scientiarum et Artium Dantiscana
nec non Bibliotheca Civitatis Gedanensis
muneri offerunt.

Gedani, pridie Non. Martias, anno MCMLIV.

Quicumque collectionis incunabulorum, quae in Bibliotheca Civitatis Gedanensis asservantur, historiam conscribere vult, id est originem eius et fata, quae ea subierit, illustrare, is inquirat necesse est in fata vetustiorum quam ea bibliothecarum publicarum vel privatarum, quarum quidem copiae, quae in eam influxerunt, eius fundum pristinum efficiunt.

Collectio incunabulorum Bibliothecae Civitatis Gedanensis complectebatur anno 1939 libros saeculo XV typis impressos numero 840, nunc non nisi 740 tales libros possidet. Qui incunabulorum numerus quod adeo est imminutus, causa fuit imprimis bellum acerbissimum, quod novissime saeviit et terras nostras tam multis et gravibus damnis affectit. Sed praeterea accuratiore investigatione bibliographica et typographica instituta patuit quinque libros, qui anno 1939 in numero incunabulorum ponebantur, re ipsa saeculo demum XVI typis excusos esse.

Fundus genuinus collectionis incunabulorum Gedanensis efficitur libris auctorum antiquorum vel eorum, qui temporibus litterarum renascentium vixerunt, qui quidem libri erant olim pars bibliothecae, Civitati Gedanensi anno 1591 dono datae a marchesio I. B. Bonifacio d'Oria, humanista et religionis reformatae fautore, nec non libris saeculo XV impressis e bibliotheca Ordinis Franciscanorum oriundis, quae iam anno 1556 senatui Gedanensi cesserat. Quos secundo loco nominavimus, cum maximam partem catholico-dogmatici fuissent argumenti, parum erant apti scholae theologorum ab Ecclesia Romana dissidentium, anno 1558 in aedibus monasterii conditae, cui Particulario, ab anno vero 1580 Gymnasio nomen erat; ideoque XXV demum annis post sunt conscripti, cum iam plerique (scilicet partes duae e tribus) temporum iniquitatem tulerunt vel prorsus deperierunt. Una cum bibliotheca Gymnasiali et bibliotheca marchesii d'Oria inserti sunt deinde Bibliothecae Civitatis Gedanensis, quae anno 1596 in aedibus Gymnasii instituta est.

En vides iam in ipsis eius primordiis observari posse, id quod et postea bibliothecae nostrae propriam quandam et peculiarem notam inussit, eam duobus fontibus ortam esse, scilicet bibliothecis ecclesiarum vel monasteriorum nec non multis bibliothecis privatorum possessorum.

Praeter bibliothecam marchesii d'Oria et bibliothecam Franciscanorum aliam ampliorem eius partem efficiunt copiae bibliothecarum, quae erant olim duarum ecclesiarum. Quarum prior est bibliotheca ecclesiae scti Petri et Pauli Gedanensis, saeculo XV instituta, nostrae autem anno demum 1872 inserta, quae quidem usque ad novissimum tempus putabatur esse pars bibliothecae quae dicitur Schwartzwaldianae id est bibliothecae olim Henrici Schwartzwaldi; attamen ligaturis librorum et notitiis provenientiarum accuratius examinatis adducti sumus ut crederemus hos ipsos libros – excepto uno tantum incunabulo, cui Schwartzwaldorum stemma appositum est – e bibliotheca olim ecclesiae scti Petri et Pauli oriundos esse.

Altera bibliotheca, cuius opibus vehementer aucta est nostra incunabulorum collectio, est bibliotheca ecclesiae Beatae Virginis Mariae, quae sae-

culo XIV instituta plurimum debuit curae conditoris sui, praepositi Andreae Slomow, nec non curis yirorum, qui postea ei praeerant eique strenuissime consulebant, Henrici Calovii et Nicolai Schwichtenbergi, vicarii cappellae Omnium Sanctorum in eiusdem ecclesia, qui praeterea erat possessor amplissimae adhuc notarum privatarum illius temporis bibliothecarum Gedanensium. Egregia et multis libris instructa bibliotheca Mariana, de qua ordinanda sup- plendaque praeter viros supra commemoratos optime meriti sunt Ioannes Ernestus Schmieden et Carolus Benjamin Lengnich, anno 1912 deposita est in Bibliotheca Civitatis Gedanensis.

Inter bibliothecas monasteriorum, quarum copiis aucta est collectio nostra, primus locus tribuendus est bibliothecae monasterii Cisterciensis, Olivae siti. Quae postquam circa annum 1830 dissipata discerptaque, anno autem 1836, auctione constituta, divendita est, quadraginta fere eius libri a pastore Adolpho Mundtio comparati anno demum 1900 una cum eius viri bibliotheca collectioni nostrae inserti sunt.

Ex ceteris monasteriorum Gedanensium bibliothecis vix singuli libri originem ducunt.

Inter privatorum possessorum bibliothecas, praeter supra nominatam marchesii d'Oría, primum locum obtinet bibliotheca Adolphi Mundtii. Qui librorum ferventissimus amator monumenta antiquitatis ab oblivione pernicieque vindicaturus nullam occasionem suppleandarum suarum copiarum praetermisit, praesertim autem auctionibus librorum interesse solitus est ibique complures libros coemendos curavit, eaque de causa eius bibliotheca, quod attinet ad librorum provenientiam, tanta varietate distincta est.

Denique commemoranda sunt incunabula anno 1879 acquisitae bibliothecae Ioannis Uphageni, viri de civitate sua optime meriti, qui saeculo XVIII exeunte senatoris officio functus quanto amore ac studio Rem publicam Polonam prosequeretur luculentissime declaravit, cum vehementer obsisteret, ne Gedanum dicioni regis Prussiae subiceretur.

Indice provenientiarum, quem Catalogo adiunximus, perlecto unicuique manifestum fiet, quam multa incunabula collectionis Gedanensis e bibliothecis privatis originem ducant; qui tamen libri aut singuli fere sunt neque ampliorem numerum assequuntur aut inserti sunt nostrae collectioni tum, cum iam aliarum maiorum bibliothecarum pars facti sunt. Eorum possessores erant olim cives maximam partem Gedanenses vel regionis urbis finitimae incolae, non desunt tamen terrae et urbes longinquiores, inde a Stetino usque ad Regiomontum, ab ora maritima ad Silesiam et Cracoviam, sed etiam ultra Regni Poloniae fines urbes mediae et australis Europae inter eas nonnumquam inveniuntur. Quibus nempe provenientiarum notitiis perlustratis manifestum tibi fiat necesse est Gedanum urbem, quae non solum opes divitiasque congestisset, verum etiam humanitatis et bonarum artium studia diligentissime excolisset, arctissimis vinculis et litterarum commercio coniunctam fuisse cum Republica Polona, sed etiam cum aliis Europae terris urbibusque, quibus illa floruerunt.

Si forte quaeras, quanam sint argumenta incunabulorum Gedanensium, maior eorum pars versatur in quaestionibus theologicis tractandis, quod si temporum illorum rationem respicias mirum tibi videri non potest. At ceteri libri satis superque ostendunt haudquaquam mediocria fuisse ingenia eorum, qui ea possidebant, immo nihil ab eis fuisse alienum, quod ad artes bonas et

doctrinarum studia pertineret, ob eamque causam non parum illa conferunt ad hominum aetatis illius humanitatem cognoscendam rectiusque aestimandam.

Attamen qui nunc incunabulis examinandis operam navat, ei non solum id curae est, quae sint eorum argumenta; non minori curae ei sunt res ad artis typographicae historiam pertinentes. Index officinarum typographicarum nec non librorum in eis impressorum, qui Catalogo nostro continentur, satis declarat Bibliothecae Civitatis Gedanensis inesse libros impressos ab artificibus typographicis numero 172, inter quos reperiuntur permulti celebratissimi, imprimis Germani et Itali. Inter Italiae urbes primum locum obtinet Venetia, inter Germaniae urbes Argentoratum, Colonia, Norimberga, Lipsia. Non desunt officinae Francogallicae, Helveticae, Hollandicae; singuli libri prodierunt ex officinis Oxonii, Gripsholmi, Olomucii.

Libri dispositi sunt in Catalogo ordine litterarum. In eis describendis adhibetur solito succincta notitia quae vocatur bibliographica, accurata autem descriptio non datur nisi cum liber aliqui vel editio non potuit inveniri in bibliographiis vel catalogis, qui nobis praesto erant, vel cum quae in eis insunt non permittit, ut liber ita circumscribatur definiaturque, ut nulla dubitatio commoveatur. At maximam curam posuimus in eis depingendis, quibus nostra exemplaria ab aliis eorundem librorum exemplaribus differrent quaeque eorum essent propria ac singularia.

Catalogum incunabulorum ordine litterarum digestum iussimus sequi indices, inter quos de indice provenientiarum plura monenda esse duximus, quippe qui in catalogo nostro speciem indueret, quae adhuc adhiberi non est solita. Nomini enim possessoris adiunximus enumerationem singulorum Catalogi numerorum, breviter descriptorum. Voluimus enim libros singularum Gedanensium bibliothecarum distinctos et una collectos proponere, quarum quidem copiae postea bibliothecae nostrae insertae sunt, id quod nunc primum ita effertur. Sic et indicem possessorum, qui solito conficitur, lectori praebuimus, et catalogos vel potius inventaria bibliothecarum Gedanensium saeculi XV publicarum vel privatarum. Res haudquaquam parvi momenti esse visa est et historiae cum urbis Gedani tum etiam Regni Poloniae investigandae perquam utilis. Eum enim in modum Catalogo ordinato id assecuti esse nobis videtur, quod in omnibus quae in bibliotheca nostra conficiuntur laboribus operisque ante omnia observandum ducimus, scilicet ut et collectiones Gedanenses eis qui nunc sunt hominibus patefierent et ad historiam librorum in veteri urbe Gedanensi lectorum, comparatorum, collectorum aliquid conferretur.

Historia zbioru inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku – to nie tylko historia genezy tej biblioteki i stopniowego jej rozwoju, ale to również dzieje starszych od niej bibliotek instytucji lub osób prywatnych, których zbiory stały się fundamentem jej bogactwa.

Zbiór inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku obejmował w 1939 roku 840 egzemplarzy, obecnie liczy ich 740. Przyczyną obniżenia się stanu posiadania w tym zakresie są przede wszystkim zniszczenia wywołane ostatnią wojną¹.

Niezależnie od tego – po dokładniejszej kwerendzie bibliograficznej i badaniu typograficznym uznano pięć dzieł uważanych w r. 1939 za inkunabuły – za druki z XVI w.

Zawiązek gdańskiego zbioru inkunabułów stanowią dzieła autorów starożytnych i humanistów z księgozbioru przekazanego Miastu przez humanistę i zwolennika reformacji, markiza J. B. Bonifacio d'Orria (r. 1591), oraz księgi piętnastowieczne z biblioteki klasztoru Franciszkanów w Gdańsku przejętej przez Radę Miejską jeszcze w r. 1556. Te ostatnie ze względu na swój wybitnie katolicko-teologiczny charakter okazały się nieużyteczne dla celów założonej w r. 1558 w murach poklasztornych teologicznej szkoły protestanckiej zwanej Partykularzem, a od 1580 r. Gimnazjum. Spisane też zostały dopiero w 25 lat później, gdy większość ich (przeszło dwie trzecie) uległa zniszczeniu lub zaginęła. Wraz z księgozbiorem gimnazjalnym i księgozbiorem d'Orrii weszły one do zbiorów powstałej w r. 1596 na terenie Gimnazjum – Biblioteki Rady Miejskiej.

Już przeto u początków zbioru obserwujemy zjawisko tak typowe później dla gdańskiej Biblioteki Miejskiej, iż zbiory jej pochodzą z dwóch źródeł proveniencyjnych: bibliotek kościołów lub klasztorów oraz licznych księgozbiorów prywatnych. To pierwsze źródło wobec liczebności swych zasobów wpłynęło później decydująco na zawartość treściową zespołu druków piętnastowiecznych.

Zapiski proveniencyjne na poszczególnych dziełach ukazują drogę, jaką przebyła książka od chwili jej zakupu przez pierwszego właściciela aż do włączenia do zbiorów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. Dołączony do tego katalogu indeks właścicieli ujawnia zarówno pojedyncze książki związane z nazwiskami poszczególnych zbieraczy, jak całe ich grupy czy wreszcie większe zespoły biblioteczne.

Obok biblioteki d'Orrii i księgozbioru franciszkańskiego dalszą dużą grupę stanowią dwie biblioteki kościelne. Pierwsza z nich – to biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku istniejąca od wieku XV a włączona do Biblioteki Miejskiej dopiero w r. 1872 i uważana aż do ostatnich czasów za część tzw. Bi-

---

¹ Po objęciu Biblioteki Miejskiej przez władze polskie określano wysokość strat wojennych w tym zakresie na około 60% stanu z r. 1939, po roku 1947 zdołano jednak odzyskać z rozproszenia powojennego bardzo znaczne partie inkunabułów, ostatnio odnalezione pozycje wróciły nawet jeszcze w maju 1953, tak że obecnie ilość strat nie przekracza 12%.

blioteki Schwartzwaldowskiej czyli dawną własność Henryka Schwartzwalda, gdy tymczasem szczegółowa obserwacja opraw i dokładna analiza zapisek własnościowych nasunęły przypuszczenie, że te właśnie księgi – z wyjątkiem jednego inkunabułu z herbem Schwartzwaldów – są częścią biblioteki kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku¹. W obrębie tejże biblioteki znalazły się wchłonięte przez nią książki Waltera z Chojnic, pisarza miejskiego i proboszcza przy kościele św. Piotra i Pawła, zmarłego w r. 1512; wiele w nich notatek dokonanych ręką tego miłośnika ksiąg. Prócz jego osoby występuje w notach jeszcze kilka nazwisk: Segher, również proboszcz kościoła św. Piotra i Pawła, Westfal i Lehmann, duchowni przy kościele NPMaryi w Gdańsku, Gasparus, proboszcz w Pasłęku.

Drugą biblioteką, która wydatnie zasiłowała zbiór inkunabułów Biblioteki Miejskiej, to biblioteka kościoła NPMaryi w Gdańsku, datująca się jeszcze od końca w. XIV i związana z nazwiskiem proboszcza Andrzeja Slommowa, pierwszego jej organizatora, i późniejszych troskliwych opiekunów, Henryka Kallowa i Mikołaja Schwichtenberga, wikariusza przy kaplicy WW. Świętych w tymże kościele, właściciela ponadto największej z dotychczas znanych w Gdańsku z tego okresu bibliotek prywatnych. Wprawdzie większą część swej prywatnej biblioteki ofiarował Schwichtenberg kościołowi św. Jana, gdzie był proboszczem, 10 dzieł jednak przekazał bibliotece kościoła NP Maryi, której był przez długie lata pierwszym oficjalnym bibliotekarzem. Bibliotekę Mariacką zasilili też swymi księgami dalsi ofiarodawcy nie tylko z kościołem NP Maryi związani, jak wikariusze Bilow i Lehmann, »praedicator« Paulus, proboszcz Mateusz Westfal, kaznodzieja Pankracy Klemme, pastor Karol Beniamin Lengnich, ale znalazły się w niej również dzieła z podpisami duchownych z innych kościołów Gdańska i z jego okolic oraz z Prus i Warmii. Najwięcej zapisek proveniencyjnych pochodzi z w. XV i XVI, lecz i później wpływają do biblioteki dary i legaty; jeden z większych – to dar wspomnianego już Karola Beniamina Lengnicha w w. XVIII; ostatni ofiarodawca – to jeszcze na początku w. XX dr Goebel, lekarz w Zalewie w powiecie morąskim.

Bogata Biblioteka Mariacka, w której dziejach po pierwszych wyżej wspomnianych bibliotekarzach chlubnie zaznaczyli się Jan Ernest Schmieden i Karol Beniamin Lengnich, weszła w r. 1912 jako depozyt do zbiorów Biblioteki Miejskiej.

Z bibliotek klasztornych, których zbiory zasiłowały Bibliotekę Miejską, ze względu na liczebność na pierwszym miejscu wymienić należy bibliotekę klasztoru Cystersów w Oliwie, która po rozproszeniu jej około r. 1830 i licytacji w r. 1836 weszła w r. 1900 kilkudziesięcioma pozycjami w skład Biblioteki Miejskiej jako część księgozbioru pastora-bibliofila Adolfa Mundta. Kilka ksiąg w księgozbiornie cysterskim pochodziło z biblioteki zasłużonego dla kościoła oliwskiego i biblioteki klasztornej opata Dawida Konarskiego, kilka zaś przekazał w testamentnie Piotr Erici, wójt oliwski, konfrater klasztoru zmarły w r. 1638. Dalsi poprzedni właściciele ksiąg biblioteki oliwskiej – to niemal wyłącznie osoby z Gdańska i innych miast Pomorza, z Wielkopolski, Prus i Warmii, duchowni, mieszczenie i szlachta, wśród nich sporo o nazwiskach polskich: Zdzięborski, Srzeniawa, Strzeżewski, Jakusz, Kiernoski; pojawiają się też herby: Bażyńskich, Luzyańskich, Piławskich.

Biblioteki innych zakonów Gdańska reprezentują zaledwie pojedyncze książki lub bardzo niewielkie ich grupy: pięć inkunabułów z klasztoru Karmelitów,

¹ Szczegóły zobacz s. 281 (Indeks właścicieli).

cztery z klasztoru św. Brygidy, jeden – przeora Dominikanów gdańskich, poza tym poszczególne książki pochodzące z szeregu bibliotek klasztornych w różnych miejscowościach, np. Bernardynów w Zalewie, Cystersów w Pelplinie, Kartuzów w Kartuzach, Benedyktynek w Żarnowcu i w Lignicy.

Wśród księgozbiorów prywatnych, poza wspomnianą już biblioteką d'Orrii, największy zespół stanowią inkunabuły z biblioteki A. Mundta. Ten rozmiłowany w księgach bibliofil, starając się uratować od zagłady dokumenty kultury przeszłości, korzystał z każdej okazji pomnożenia swych zbiorów, zwłaszcza zaś z aukcji; tym się tłumaczy różnorodność proveniencyjna jego biblioteki. Często spotykane na okładkach czy doklejonych kartkach jego notatki mówią o żywym zainteresowaniu zarówno autorami gromadzonych dzieł jak drukarzami i wydawcami, cytowane zaś bibliografie podkreślają naukowy charakter jego kolekcjonerstwa.

Wreszcie należy wspomnieć o inkunabułach włączonej w r. 1879 biblioteki zasłużonego obywatela Gdańska Jana Uphagena, rajcy miejskiego z końca XVIII w. Niewiele tu znajdujemy nazwisk poprzednich właścicieli, duchownych z Gdańska i Wrocławia, na jednej z ksiąg zwraca uwagę dedykacja nieznanego ofiarodawcy dla króla Stefana Batorego. Być może, iż cenną ona była dla właściciela księgozbioru, gdańszczanina z rodziny holenderskiej, który dał dowód swego przywiązania do Rzeczypospolitej Polskiej wymownym protestem przeciwko przyłączeniu Gdańska do Prus, a w swej bibliotece gromadził wiele poloników.

Indeks proveniencji jasno wykazuje, jak wiele inkunabułów w zbiorze gdańskim pochodzi z bibliotek prywatnych, nie tworzą one jednak większych zespołów, albo też weszły do Biblioteki Miejskiej pośrednio z innymi większymi księgozbiorami. Wśród właścicieli przeważają mieszkańcy Gdańska i jego okolic, zasięg proveniencji jest jednak niemały: od Szczecina po Królewiec, od brzegów morza po ziemię śląską i Kraków, niektóre zaś zapiski prowadzą dalej poza granice Polski, do miast środkowej i południowej Europy. W ich świetle poznajemy Gdańsk jako środowisko życia kulturalnego związane ściśle z Rzeczpospolitą a także z innymi europejskimi ośrodkami życia umysłowego, miasto, w którym na podłożu sprzyjających warunków ekonomicznych rozwijało się zainteresowanie dla nauki i dążenie do posiadania dzieł naukowych z różnych dziedzin wiedzy.

Większe całości biblioteczne, z których się składa dość pokaźny zbiór inkunabułów Biblioteki Miejskiej, są pod względem treści jednolite, gromadzone pod kątem potrzeb i zainteresowań pierwotnych właścicieli. Dotyczy to przede wszystkim zespołów bibliotek klasztornych i kościelnych, w których przeważają dzieła teologiczne z dziedziny patrystyki, teologii pastoralnej, homiletyki, hagiografii, ascetyki. Stanowią one 46% całości obecnego zbioru inkunabułów. Nic więc dziwnego, że właśnie w tej dziedzinie spotykamy się z dwoma bardzo cennymi i rzadkimi, nieomal unikatowymi egzemplarzami¹, jakie znajdują się w magazynie inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku, mianowicie *Breviarum dominorum*

¹ W zespole inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku znajduje się wiele druków rzadkich na gruncie polskim. Wśród pozycji zawartych w siedmiu tomach GW. 54 przypada na BMGd. jako jedyną w Polsce posiadającą opisane tam inkunabuły; w kilkudziesięciu również pozycjach występuje BMGd. jako drugi właściciel.

Rzadkości nie tylko na gruncie polskim – w obrębie GW. notowane – to prócz wymienionych powyżej pozycje: 19, 25, 31.

teutonicorum (nr 147) i *Diurnale Warmiense* (nr 219). Jako jedynych posiadaczy notuje GW. w pierwszym wypadku Gdańsk i Monachium, w drugim Gdańsk i Dobre Miasto (Warmia), to ostatnie ze znakiem zapytania. Prawo reprezentują dzieła z zakresu prawa kanonicznego z kodeksem Gratiana na czele i pełny zbiór *Corpus iuris civilis*, filozofię przede wszystkim nieodzowny w średniowiecznych bibliotekach Aristoteles i inni filozofowie starożytni jak i średniowieczni (Seneca, Albinus Platonius, Albertus Magnus, Buridanus i in.). Wśród dzieł historycznych obok znanych autorów starożytnych stoi głośna kronika Schedla (3 egz.) i Fasciculus temporum Rolewincka w szeregu wydań. Czołowi przedstawiciele dzieł medycznych – to Galenus i Avicenna, matematyczno-przyrodniczych – Euclides, Plinius, Joannes de Sacrobusto, Nicolaus de Orbellis, Joannes Regiomontanus. Wreszcie w dziedzinie literatury pięknej przeważają autorowie klasycyści, reprezentowani często większą ilością dzieł i wydań, niejednokrotnie z komentarzami, np. Terentius, Horatius, Persius. Są również wybitni humaniści: Boccaccio, Petrarca, Poggio, Politianus, Publicius, Reuchlin i in.

Wymienione tylko przykładowo główne elementy zawartości treściowej zamkniętej w inkunabułach Biblioteki Miejskiej, mimo zrozumiącej dla tych czasów przewagi dzieł teologicznych, wskazują na szerokość horyzontów myślowych i różnorodność zainteresowań ich posiadaczy odzwierciedlając należycie kulturę umysłową reprezentowanego przez nie okresu.

Ale wartość inkunabułu polega nie tylko na przekazaniu tej czy innej treści, dzisiejszego badacza niemniej interesuje strona typograficzna i wydawnicza.

Z rąk 172 mistrzów sztuki drukarskiej wyszły inkunabuły Biblioteki Miejskiej w Gdańsku, wśród nich przeważają drukarze działający na gruncie niemieckim i włoskim. Z miast włoskich najliczniej reprezentowana jest Wenecja (44 nazwiskami na ogólną ilość nazwisk włoskich drukarzy 59), wśród ówczesnych miast niemieckich pierwsze miejsce zajmuje Strassburg, po nim Kolonia, Norymberga, Lipsk. Nie brak inkunabułów drukowanych w oficynach francuskich, głównie paryskich i lionńskich, Szwajcarię reprezentuje dziesięć drukarzy bazylejskich, Niderlandy – tyleż oficyn działających w osmiu różnych miastach; jest wreszcie po jednym druku z Oxfordu, Gripsholmu i Ołomuńca.

Jak widać z zestawienia oficyn drukarskich poszczególnych miast oraz ich produkcji objętej katalogiem, Biblioteka Miejska w Gdańsku posiada druki wielu wybitnych drukarzy XV wieku, począwszy od P. Schoeffera i typografów strassburskich: G. Husnera, M. Flacha, J. Prüssa, J. Grünigera, że wyliczymy tylko tych spośród nich, na których przypada najwięcej pozycji w katalogu. Norymbergę najpoważniej co do ilości druków reprezentuje A. Koberger (55), obok niego F. Creussner i G. Stuchs, Spirę – P. Drach, Lipsk – K. Kachelofen, W. Stoeckel, M. Landsberg i M. Lotter, Kolonię – H. Quentell, J. Koelhoff i J. Guldenschaff, Lubekę – B. Ghotan i S. Arndes. Nie brak druków z oficyn J. Zainera w Ulm, J. Winterburga w Wiedniu, H. Grana w Hagenau, A. Kunne w Memmingen, są druki K. Baumgartena z oficyny ołomunieckiej i gdańskiej, K. Elyana z Wrocławia. Z drukarzy lionńskich najwięcej pozycji pochodzi z oficyny J. Trechsela, Paryż reprezentują G. Mercator, J. Higman, W. Hopyl G. Wolff i T. Kerver. Wśród miast włoskich na pierwszym miejscu stoi – jak już zaznaczono – Wenecja a w niej drukarze: A. Manutius, B. Locatellus, Ph. Pincius i B. de Tortis, drukarstwo rzymskie reprezentuje jedynie J. Schurener, mediolańskie Chr. Valdarterfer i A. Zarotus. Wśród druków bazylejskich najwięcej wyszło z oficyn J. Amerbacha i N. Kesslera. Z terenu niderlandzkiego są druki z Louvain, Zwolle, Deventer, gdzie przewagę liczebną ma R. Paffraet,

Typografię angielską reprezentuje oficyna oxfordzka Th. Rooda z Kolonii, szwedzką drukarnia klasztoru Kartuzów w Gripsholm.

W katalogu zastosowano układ alfabetyczny według nazwisk autorów uzupełniony odsyłaczami koniecznymi wtedy, gdy autor znany jest jedynie z imienia w połączeniu z nazwą miejscowości, a w bibliografiach brak zgodności w ustaleniu hasła. Zasadniczo przyjęto tę postać nazwiska, która występuje najpowszechniej w literaturze naukowej. Dzieła nieznanymi autorów umieszczono pod hasłem rzeczowym.

W myśl zasady przyjętej obecnie w tego rodzaju katalogach opis katalogowy ogranicza się do tzw. notatki bibliograficznej; wtedy tylko wprowadzono pełny opis, gdy pewnego dzieła lub wydania nie można odnaleźć w dostępnych w kraju bibliografiach i katalogach, lub gdy cytaty bibliograficzne są nie wystarczające do identyfikacji (np. pozycja bibliografii Haina bez gwiazdki, inwentarze). Szczególny natomiast nacisk położono na dokładną i możliwie wyczerpującą charakterystykę cech indywidualnych egzemplarzy, określając ich ręczne zdobnictwo, podając pochodzenie, rejestrując ciekawsze zapiski dokonane na książce z biegiem czasu przez jej chwilowych czytelników czy stałych posiadaczy, opisując wreszcie najogólniej oprawy.

Do alfabetycznego wykazu inkunabułów dołączono indeksy: alfabetyczny spis drukarzy, wykaz druków wedle miejscowości i oficyn drukarskich, zestawienie numerów katalogu z odnośnymi numerami bibliografii, konkordancję sygnatur z pozycjami katalogu, wreszcie indeks właścicieli (proweniencji).

Wszystkie te indeksy nie wymagają bliższego omówienia z wyjątkiem indeksu proveniencji, który przybrał w obecnym katalogu formę dotychczas nie spotykaną, mianowicie obok nazwiska¹ zamieszczono nie suchy, niewiele mówiący spis numerów, lecz zestawienie krótko ujętych pozycji katalogowych. Celem tak pojętego indeksu było ogłoszenie drukiem większych i mniejszych zespołów bibliotecznych tych instytucji gdańskich, które stały niejako u kolebki Biblioteki Miejskiej, a które to biblioteki dopiero po raz pierwszy w tej formie zostały opracowane. W ten sposób osiągnięto cel podwójny: normalny indeks właścicieli i katalogi a raczej inwentarze bibliotek instytucji gdańskich czy osób prywatnych z XV wieku. Ze względu na to, że jest to sprawa nieobojętna dla historii kultury Gdańska w. XV, jak i z punktu widzenia ogólnopolskiego, ten system opracowania wydał się najkorzystniejszy. Jest to tylko jeden ze sposobów wprowadzenia w życie naczelnej zasady kierującej wszystkimi pracami Biblioteki Miejskiej w Gdańsku: udostępnić zbiory gdańskie współczesnemu pokoleniu a zarazem dostarczyć materiału do historii czytelnictwa i książki w dawnym Gdańsku.

Uzupełnieniem, jak gdyby zamknięciem opisów bibliograficznych w katalogu inkunabułów jest notatka dotycząca oprawy, jako nieodłącznego nieomal elementu rozpoznawczego i charakterystycznego dla książki wieku XV. Jak bowiem każdy druk w. XV ma znamienne cechy tej a nie innej oficyny drukarskiej i przedstawia pewną osobliwość samą dla siebie, tak i introligatorstwo – początkami swymi sięgające wprawdzie jeszcze w. XIII² – rozwija się w w. XV równoległe z typografią od form prostych, prymitywniejszych czy przypadko-

¹ Indeks proveniencji nie obejmuje tych właścicieli, którzy podpisali się jedynie literami imienia i nazwiska.

² W w. XII introligatorstwo występuje jako zawód nie wyodrębniony, introligatorem jest kopista, rubrykator lub iluminator.

wych do harmonijnych i świadomie już artystycznych. Jak ustalenie drukarza leży w zakresie obowiązków bibliografa pracującego nad pierwocinami drukarstwa, tak i obok opisu starej oprawy ustalenie warsztatu introligatorskiego jest jednym z głównych zadań i obowiązków związanych z jej opracowaniem. Spełnienie obu postulatów jest zadaniem możliwym do zrealizowania tylko wówczas, gdy dostępny jest wszechstronny i wyczerpujący materiał porównawczy w tym zakresie.

Biorąc te uwagi za punkt wyjścia przy opracowywaniu a raczej obserwacji opraw zasobu magazynu inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku należy zaznaczyć, że spotykamy tu duży stosunkowo materiał porównawczy. Więcej niż 75% opraw pochodzi z w. XV lub XV/XVI, a największą wśród nich grupę stanowią oprawy w tłoczoną skórę cielęcą lub świńską, znikomy zaś procent – w pergamin z rękopisem. Natomiast oprawy w pergaminowe rękopisy z neumami należące w większości wraz z kilkoma oprawami renesansowymi (tabl. XXXVI) do księgozbioru markiza Bonifacio d’Oría pochodzą zapewne z w. XVI. Renesansowych opraw z w. XVI, opraw z w. XVII i XVIII jest ok. 11%, natomiast stosunkowo dużo, bo ok. 14% przypada na oprawy z w. XIX, początków XX oraz lat 1948–1950, kiedy musiano oprawić na nowo książki bardzo zniszczone lub uszkodzone w czasie ostatniej wojny.

Przy rozpatrywaniu piętnastowiecznych opraw inkunabułów Biblioteki Miejskiej uderza fakt, że na przestrzeni pewnego okresu czasu występuje znaczna ilość opraw z takimi samymi tłokami, naturalnie w różnym ich układzie, następnie obok jednego typu oprawy pojawiają się w miarę lat jeszcze dwa inne zasadnicze typy opraw, coraz bardziej okazałych i precyzyjniej wykonanych.

Biorąc to pod uwagę – w obrębie nie jednej biblioteki lecz kilku, i to tak kościelnych, klasztornych jak i księgozbiorów osób prywatnych, np. Waltera z Chojnic mającego nawet specjalny tłok, który odgrywa rolę znaku własnościowego (mała główka Murzynka – tabl. XXIV) – dochodzimy do wniosku, że oprawy posiadające pewne charakterystyczne elementy wyszły z jednego warsztatu, następnie z drugiego czy trzeciego, których siedzibą był Gdańsk. Utwierdzają w tym współczesne notatki czy zapiski własnościowe znajdujące się na księgach, a przede wszystkim rozważania O. Günthera¹ zawarte we wstępie do katalogu rękopisów biblioteki kościoła NPMaryi w Gdańsku. Rezultat tych dociekań, cennych zresztą, bo stanowiących punkt wyjścia dla dalszych badań i dających klucz do rozwiązania niejednej zagadki ukrytej w dawnych oprawach magazynu inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku, można by krótko ująć w ten sposób: w latach sześćdziesiątych w. XV musiał istnieć w Gdańsku warsztat introligatorski, w latach osiemdziesiątych spotykamy się z drugim, na przełomie zaś w. XV/XVI występuje trzeci, tak że warsztaty introligatorskie działające w Gdańsku w okresie 50–60 lat w w. XV czynne są równocześnie podczas dwudziestu kilku lat.

Te trzy zasadnicze typy opraw uderzają nieomal na pierwszy rzut oka, dokładniejsza jednak analiza zasobów magazynu inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku nie pozwala zamknąć wszystkich spostrzeżeń w ustalonym

¹ Otto Günther, *Die Handschriften der Kirchenbibliothek von St. Marien in Danzig*, Danzig 1921. W sposób wnikliwy i przekonujący ustala Günther chronologię opraw gdańskich w. XV przede wszystkim ze względu na pomocniczy materiał introligatorski, jak wyklejki i makulaturę, i przeprowadza ich synchronizację z pierwszymi katalogami biblioteki kościoła NPMaryi.

przez Günthera schemacie. Stanowisko jego nie wyczerpuje różnych możliwości i trudności, jakie nastroczają się bacznemu obserwatorowi piętnastowiecznych opraw gdańskich.

Obok bowiem opraw klasycznie typowych dla danego warsztatu i wtedy bardzo pięknych – spotykamy niektóre oprawy z najrozmaitszymi kombinacjami tłoków: na jednej oprawie znaleźć można tłoki charakteryzujące warsztat I i II, lub II i III, a są wypadki, kiedy równocześnie reprezentowane są tłoki I i III warsztatu. Ciekawym byłoby w związku z tym wysledzenie i ustalenie wzajemnie oddziałujących na siebie wpływów pomiędzy warsztatami gdańskimi, jak również kontaktów z innymi miastami polskimi, a specjalnie śląskimi i pruskimi oraz z miastami Niemiec południowych i środkowych. Wtedy dopiero można by było odpowiedzieć na bardzo ciekawe i istotne pytanie, o ile i w jakim stopniu introligatorstwo gdańskie było samodzielne i twórcze w tej dziedzinie.

Są też oprawy, i to egzemplarze nie odosobnione lecz cała ich grupa, których przynależności do żadnego z trzech warsztatów z całą dokładnością nie można określić na podstawie wskazówek Günthera, choć ogólny charakter oprawy niewątpliwie wskazuje na warsztaty gdańskie.

Te i tym podobne zagadnienia czy pytania, których rozwiązania dla czasów późniejszych można szukać w materiałach archiwalnych¹, dla epoki jednak nas interesującej tylko w materiale porównawczym, jakim są same oprawy – zostają najczęściej bez odpowiedzi dla braku jakichkolwiek opracowań analitycznych czy syntetycznych w tej dziedzinie, z wyjątkiem wspomnianego już Günthera. Toteż introligatorstwo gdańskie należące bezsprzecznie do najpiękniejszych gałęzi przemysłu artystycznego Gdańska czeka na swego historyka.

Przechodząc do krótkiej charakterystyki poszczególnych warsztatów na podstawie zestawionego materiału należy zaznaczyć, że w obrębie pierwszego z nich na przestrzeni lat czterdziestu (ok. 1460–1500) daje się zauważyć ewolucja, tak jeśli chodzi o precyzję wykonania samych tłoków, jak i o harmonijne ich rozmieszczenie na oprawie. Od dość prymitywnych tłoków: gwiazdek, lilijek, koron, smoków, węża itd., dochodzimy do pięknych rozet, głów ludzkich (tabl. XXII), postaci Ewy, stylizowanych zwierząt i roślin. Tłoki z wcześniejszych opraw powtarzają się i przenikają do późniejszych, wykazując ciągłość w obrębie tego samego warsztatu. Interesującym jest fakt, że na trzech tylko oprawach z tego czasu znajdujących się w magazynie inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku spotykamy na dolnej okładce gmerk – prawdopodobnie warsztatu introligatorskiego, z którego pochodzą (tabl. XXI).

Introligatorstwo gdańskie z tego czasu wykazuje żywe związki ze Śląskiem; przyczyn tego zjawiska należy prawdopodobnie szukać przede wszystkim w obowiązkowych wędrówkach czeladników cechowych.

W latach 1480–1505 obok wspomnianego spotykamy się z innym warsztatem introligatorskim. Charakteryzuje go duża, podwójna rozeta (tabl. XXX), tłoki z elementami roślinnymi, np. w formie medalionu (tabl. XXXI), postacie kobiece, biegnące jelenie, stylizowany ptak drapieżny (tabl. XXIX, XXVI, XXV) itd., ale przede wszystkim pięknie kompozycyjnie powiązane elementy

¹ Liczne materiały w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Gdańsku odnoszące się do historii introligatorstwa gdańskiego zaczynają się dopiero z końcem w. XVI, np. zbiór przepisów dla introligatorów z lat 1595–1797, księga pamiątkowa cechu introligatorskiego z lat 1596–1727, przepisy dla mistrzów i czeladników z r. 1604, księga rachunkowa starszyny cechowej z lat 1596–1706 itd.

zdobnicze i technicznie dobrze wykonane oprawy. Oprawy z tego warsztatu wykazują pewne związki tak z introligatorstwem innych miast polskich, jak i miast południowo-niemieckich, np. Norymbergą.

Powstanie trzeciego z omawianych warsztatów należało by prawdopodobnie ustalić na koniec w. XV — a raczej na przełom w. XV/XVI, i to nie tylko ze względu na wiadomości zawarte we wspomnianych wyżej pierwszych katalogach biblioteki kościoła NPMaryi, ale obserwacja samych opraw reprezentujących ten warsztat nasuwa to przypuszczenie. Charakterem swym zbliżają się już one do opraw renesansowych, choć naturalnie nie są tak ozdobne i piękne. Uderza w nich powiązanie najrozmaitszych elementów w ornament tworzący rodzaj plakiety, ramkę zaś w większym daleko stopniu niż poprzednio stanowią motywy roślinne (najczęściej lodygi i liście oplatające pień drzewa), które choć jeszcze są przeważnie tłokami, bardzo przypominają renesansową rolę (zdarzają się i rolki, np. oprawa inkunabułu z sygn. 436, nr. katal. 160). Na jeden jeszcze szczegół należy zwrócić uwagę: oto z tego właśnie warsztatu wyszła oprawa (tabl. XXXII), która na górnej okładce posiada herb Polski i herb Gdańska. W oprawach z tego czasu dają się zauważyć pewne ślady związków z introligatorstwem saskim i królewieckim.

Oceniając ogólnie stan opraw piętnastowiecznych w zbiorze inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku należy uznać go za dobry. Najlepiej zachowane oprawy pochodzą z biblioteki kościoła NPMaryi w Gdańsku i biblioteki klasztoru Franciszkanów w Gdańsku, natomiast księgi z biblioteki kościoła św. Piotra i Pawła są przeważnie bardzo zniszczone, podobnie jak i oprawy księgozbioru Cystersów, który pod tym względem przedstawia się niejednolicie i charakterem swych opraw odbiega znacznie od innych, przeważnie ładniejszych, opraw księgozbiorów gdańskich.

Tych kilka uwag na temat gdańskich opraw z w. XV nie rości sobie jakichkolwiek pretensji do wyczerpania zagadnienia introligatorstwa gdańskiego, stanowi tylko konieczne objaśnienie do znajdujących się na końcu katalogu podobizn opraw gdańskich — jako uzupełnienie i zamknięcie pracy nad katalogiem inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

* * *

Oddając do druku niniejszy katalog, rezultat pracy długotrwałej i żmudnej, pragniemy zaznaczyć, że tak w ciągu naszej pracy przygotowawczej jak szczególnie w jej stadium końcowym, wykończaniu maszynopisu do druku i w pracach drukarskich, doznałyśmy szczerzej życzliwości i pomocy od szeregu osób, bez których rad i wskazówek praca nasza natrafiłaby na duże trudności. Im wszystkim winnyśmy na tym miejscu wyrazić swą wdzięczność. Przede wszystkim składamy najserdeczniejsze podziękowanie dr Alodii Kaweckiej—Gryczowej, naszej przewodnicze w dziedzinie inkunabulistyki, za przyjazną życzliwość, z jaką służyła nam swym doświadczeniem i cennymi wskazówkami, następnie kierownikowi Biblioteki Jagiellońskiej za uprzejme użyczenie na dłuższy przeciąg czasu niezbędnej a brakującej w Gdańsku literatury bibliograficznej, jak i za pozwolenie na korzystanie podczas parokrotnych odwiedzin Biblioteki Jagiellońskiej z całej literatury pomocniczej Oddziału Starych Druków. Kierownikowi tego oddziału, zmarłemu w lutym ub. r. dr Karolowi Badeckiemu, nie mogąc już podziękować poświęcamy pełne wdzięczności wspomnienie, a kustoszowi Oddziału Starych Druków, dr Annie Kamińskiej dziękujemy serdecznie za jej prawdziwie koleżeński stosunek do naszej pracy,

za zawsze chętnie oraz niezwykle sumienne i terminowe załatwianie naszych kwerend.

Za użyczenie nam potrzebnych a nie posiadanych przez Bibliotekę Jagiellońską bibliografii składamy również podziękowanie kierownictwu Bibliotek Uniwersyteckich w Poznaniu i Wrocławiu.

Za zrobienie zdjęć ozdobnych inicjałów, kart iluminowanych i ilustracji inkunabułów dziękujemy artyście-fotografikowi Kazimierzowi Lelewiczowi, prof. Politechniki Gdańskiej, szczególną zaś wdzięczność wyrażamy artyście fotografikowi Romanowi Wyrobkowi za dokonanie z ogromnym nakładem pracy i niezwykłą precyzją zdjęć opraw inkunabułów gdańskiej Biblioteki Miejskiej, które uzupełniając zawarte we wstępie dane o gdańskim kunszcie introligatorskim dopiero przy sumienności i wyczuciu plastycznym fotografa wydobyły te wartości, jakich nieraz nie dostrzeże gołe oko w zatartej przez czas i kurz dawnej oprawie. Za reprodukcję tych zdjęć wykonane z wielką starannością dziękujemy Zakładom Offsetowym w Krakowie.

Wyrazy najszczerzej podziękują się również kierownictwu Drukarni Naukowej w Krakowie za bardzo życzliwe ustosunkowanie się do druku naszej pracy.

Na koniec serdecznie dziękujemy za okazaną pomoc pracowniczkom Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Gdańsku oraz koleżankom naszym z Biblioteki Miejskiej.

Katalog ten jest pierwszą polską publikacją bibliograficzną w Gdańsku o zbiorach gdańskich; wiąże się z tym jej pionierski – niewolny zapewne od usterek – charakter.

LITERATURA I ŹRÓDŁA

Skrótami oznaczono pozycje cytowane w niniejszym katalogu

- BMC. *Catalogue of books printed in the XVth century now in the British Museum*, London 1908 sq.
- Boh. Bohatta H., *Liturgische Bibliographie des XV. Jahrh., mit Ausnahme der Missale und Livres d'heures*, Wien 1911.
- Burger *Monumenta Germaniae et Italiae typographica Deutsche und italienische Inkunabeln in getreuen Nachbildungen*, hrsg. von der Direction der Reichsdruckerei. Auswahl und Text von K. Burger, Berlin 1892–1916.
- C. Copinger W. A., *Supplement to Hain's Repertorium bibliographicum*, London 1895–1902.
- CA. Campbell M. F. A. G., *Annales de la typographie néerlandaise au XVe s.*, La Haye 1874–1890.
- Coll. St. Collijn I., *Katalog der Inkunabeln der Kgl. Bibliothek in Stockholm*, Stockholm 1914–1916.
- Coll. U. Collijn I., *Katalog der Inkunabeln der Kgl. Universitäts-Bibliothek zu Uppsala*, Uppsala und Leipzig 1907.
- CR. Copinger–Reichling
- Estr. Estreicher K. i S., *Bibliografia polska*, Kraków, III 1891–1951.
- FG. Formanowicz X. L., *Katalog inkunabułów Biblioteki Kapitulnej w Gnieźnie*, Poznań, I 1939.
- GL. Günther O., *Die Wiegendrucke der Leipziger Sammlungen und der Herzoglichen Bibliothek in Altenburg*, Leipzig 1909.
- G W. *Gesamtkatalog der Wiegendrucke*, Leipzig 1925 sq.
- H. Hain L., *Repertorium bibliographicum*, Stuttgart 1826–1838.
- HC. Hain – Copinger
- HCR. Hain – Copinger–Reichling
- H Nachtr. *Nachträge zu Hain's Repertorium bibliographicum...* hrsg. von der Kommission für den Gesamtkatalog der Wiegendrucke, Leipzig 1910.
- Haebler Haebler K., *Typenrepertorium der Wiegendrucke*, Abt. 1–5, Halle 1905 sq.
- KB. Kotula R., *Katalog inkunabułów Biblioteki fundacji Wiktora hr. Baworowskiego we Lwowie*, Lwów 1932.
- KGr. Kawecka-Gryczowa A., *Katalog starych druków Biblioteki Publicznej M.St. Warszawy*, Cz. I. *Inkunabuły*, Warszawa 1949
- KM. Kowalski G., *Katalog inkunabułów Biblioteki Opactwa Mogilskiego oraz katalog inkunabułów Biblioteki Klasztoru Cystersów w Szczyrzycu*, Kraków 1915.
- Klebs Klebs A. C., Droz E., *Remèdes contre la peste. Fac-similès, notes et liste bibliographique des incunables sur la peste*, Paris 1925.

- KP. Hor. Kawecka-Gryczowa A., Piekarski K, *Katalog Biblioteki Horynieckiej XX. Ponińskich, Cz. 1. Inkunabuły i polonica XVI wieku*, Warszawa 1936.
- Langer-Dolch Langer E., *Bibliographie der österreichischen Drucke des XV. und XVI. Jahrhunderts*, hrsg. v. E. Langer. I, 1. Bearb. v. Walther Dolch, Wien 1913.
- Ludwig Ludwig V. O., *Die Klosterneuburger Inkunabeln*, Wien und Leipzig 1920. Jahrbuch des Stiftes Klosterneuburg VIII 2. Abt.
- Madsen Madsen V., *Katalog over det kongelige Biblioteks Inkunabler*, Kóbenhavn 1931–1938.
- Mead Mead H. R., *Incunabula in the Huntington Library*, San Marino, California 1937.
- Pell. Pellechet M., *Catalogue général des incunables des bibliothèques publiques de France*, Paris 1897–1909.
- Pell.J.de Voragine Pellechet M., *Jacques de Voragine. Liste des éditions de ses ouvrages publiées au XV siècle*. Revue des Bibliothèques, Paris 1895, s. 89–98, 225–227.
- PJ. Piekarski K., *Inkunabuły Biblioteki Jagiellońskiej. Inwentarz przybytków z lat 1900–1927*. (Przegląd Biblioteczny, Kraków, IV 1930, 42–50).
- Pol. Polain R., *Catalogue des livres imprimés au quinziesme siècle des bibliothèques de Belgique*, Bruxelles 1932.
- Polk. Polkowski J., *Dwieście najstarszych inkunabułów w Bibliotece Kapitulnej Krakowskiej*, Kraków 1887.
- Pr Proctor R., *An index to the early printed books in the British Museum (and) the Bodleian Library*, London 1898–1903.
- R. Reichling D., *Appendices ad Hainii – Copingeri Repertorium bibliographicum*, Monachii 1905–1914.
- Schr. Schreiber W. L., *Manuel de l'amateur de la gravure sur bois et sur metal au XVe siècle*, Leipzig, V 1910–1911.
- Schramm Schramm A., *Der Bilderschmuck der Frühdrucke*, Lzipzig 1922-1943.
- Schubert Olm. Schubert A., *Die Wiegendrucke der k. k. Studienbibliothek zu Olmuetz vor 1501*, Olmuetz 1901.
- Stillwell Stillwell M.B., *Incunabula in American Libraries*, New York 1940.
- VGT. *Veroeffentlichungen der Gesellschaft fuer Typenkunde des XV. Jahrhunderts* hrsg. von I. Collijn, Leipzig 1907 sq
- VB. Voullième E., *Die Inkunabeln der Königlichen Bibliothek und der anderen Berliner Sammlungen*, Leipzig 1906–1927.
- VBonn Voullième E., *Die Inkunabeln der Königlichen Universitäts-Bibliothek zu Bonn*, Leipzig 1894.
- VK. Voullième E., *Der Buchdruck Kölns*, Bonn 1903.
- Weale-Boh. Weale W. H. J., *Bibliographia liturgica. Catalogus missalium ritus latini ab anno M.CCCC. LXXIV. impressorum. Iterum edidit H. Bohatta*, Londini 1928.
- Wierzb. Wierzbowski T., *Bibliographia polonica XV ac XVI ss.*, Varsoviae 1889–1894.
- Wisł. Wislocki W., *Incunabula typographica Bibliothecae Universitatis Jagiellonicae Cracoviensis, Cracoviae* 1900.
- ZN. Zedler G., *Die Inkunabeln Nassauischer Bibliotheken*, Wiesbaden 1900.

- Adami E. D., *De eruditissimis Landeshutensibus oriundis oder Das gelehrte Landeshut in Schlesien, Breslau und Leipzig*. 1753.
- Album Studiosorum Universitatis Cracoviensis, Cracoviae*, IV 1950.
- Allgemeine Deutsche Biographie*, München und Leipzig 1875–1912.
- Barącz S., *Rys dziejów zakonu kaznodziejskiego w Polsce*, Lwów 1861.
- Barycz H., *Historja Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*, Kraków 1935.
- Bär M., *Der Adel und der adlige Grundbesitz in Polnisch-Preussen zur Zeit der preussischen Besitzergreifung*. (Mitteilungen der K. Preussischen Archiwverwaltung, Leipzig, 19 1901).
- Bär M., Stephan W., *Die Ortsnamenänderungen in Westpreussen gegenüber dem Namenbestande der polnischen Zeit*, Danzig 1912.
- Beinling J. E., *Register zu Klose's dokumentirten Geschichte von Breslau*, Breslau 1860.
- Borkowski Dunin J. S., *Spis nazwisk szlachty polskiej*, Lwów 1887.
- Chojnacki W., *Słownik polskich nazw miejscowości w b. Prusach Wschodnich i na obszarze b. Wolnego Miasta Gdańska*, Poznań 1946.
- Curicke R., *Der Stadt Dantzig historische Beschreibung*, Amsterdam u. Dantzig 1687.
- Czaplewski P., *Annales Monasterii Olivensis Ord. Cist. aetate posteriores*. (Fontes Toruni, XX fasc. 1–4 1916–1919).
- Czaplewski P., *Senatorowie świeccy, podskarbiowie i starostowie Prus Królewskich 1454–1772*. (Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu XXVI–XXVIII 1919–1921).
- Czaplewski P., *Stosunki narodowościowe w Kartuzji Pomorskiej*. Księga pamiątkowa 75-lecia Towarzystwa Naukowego, Toruń 1952, s. 15–34.
- Czaplewski P., *Wykaz oficjalów gdańskich i pomorskich od r. 1467 do 1824*. (Rocznik Towarzystwa Naukowego w Toruniu, XIX 1912).
- Czarniecki K., *Herbarz polski podług Niesieckiego... ułożony...*, Gniezno 1872–1874.
- Deegen E., *Geschichte der Stadt Saalfeld Ostpr.*, Mohrungen 1905.
- Duisburg F. K. G., *Versuch einer historisch-topographischen Beschreibung der freien Stadt Dantzig*, Dantzig 1809.
- Dunkel J. G. W., *Historisch-kritische Nachrichten von verstorbenen Gelehrten und deren Schriften*, Cöthen 1753–1755.
- Faber W., *Die Johannisschule in Danzig*, Danzig 1925.
- Foltz M., *Geschichte des Danziger Stadthaushalts*, Danzig 1912.
- Freytag H., *Landgeistliche aus der Umgegend von Danzig vor der Reformation*. (Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins, Danzig, 58 1918).
- Frömrich Gr., *Kurze Geschichte der ehemaligen Cistercienser Abtey Kamenz in Schlesien*, Glatz 1817.
- Gemeinde- und Wohnplatzlexikon des Reichsgaues Danzig-Westpreussen*, Danzig 1944.
- Genealogiae Pomeraniae civicae, Gryphiswaldi* 1620.
- Geographisch-historisches Lexicon*, Leipzig 1705.
- Günther O., *Die Handschriften der Kirchenbibliothek von St. Marien in Danzig*, Danzig 1921.
- Günther O., *Danziger Neuerwerbungen aus der alten Klosterbibliothek von Oliva*. (Mitteilungen des Westpreussischen Geschichtsvereins, Danzig, 21 1922).
- Günther O., *Westpreussische Stammbücher der Danziger Stadtbibliothek*. (Mitteilungen des Westpreussischen Geschichtsvereins, Danzig, 6 1907).
- Hartwich A., *Geographisch-Historische Landes-Beschreibung der er dreyen im Polnischen Preussen liegenden Werdern...*, Königsberg 1722.
- Heimbucher M., *Die Orden und Kongregationen der katholischen Kirche*. (Wissenschaftliche Handbibliothek. Erste Reihe. Theologische Lehr- und Handbücher X u. XI, Paderborn 1896–1897).

- Heyne J., *Denkwürdigkeiten aus der Geschichte der katholischen Kirche Schlesiens*. (Dokumentirte Geschichte des Bisthums und Hochstiftes Breslau, Breslau 3 1864). *Historisch-litterarisch-biographisches Magazin*, hrsg. von J. G. Meusel, Zürich 1788 sq.
- Jöcher Ch. G., *Allgemeines Gelehrten-Lexicon*, Leipzig 1750–1751.
- Krebs J., *Rat und Zünfte der Stadt Breslau in den schlimmsten Zeiten des 30-jährigen Kriegs*. (Darstellungen und Quellen zur schlesischen Geschichte, Breslau, 15 1912).
- Kretzschmer J. C., *Geschichte und Beschreibung der Cisterzienser-Abtei Oliva*, Danzig 1847.
- Krollmann C., *Altpreussische Biographie*, Königsberg 1942.
- Krzepela J., *Spis miejscowości i rodów ziemiańskich województwa pomorskiego*, Kraków 1925.
- Lengnich G., *Jus publicum civitatis Gedanensis*, hrsg. O. Günther. (Quellen und Darstellungen zur Geschichte Westpreussens, Danzig, 1 1900).
- Lexicon des gesamten Buchwesens*, hrsg. von K. Löffler u. J. Kirchner, Leipzig 1935–1937.
- Lexicon für Theologie und Kirche*, hrsg. von M. Buchberger, Freiburg im Breisgau 1930–1938.
- Łaski J., *Liber beneficiorum archidioecesis Gnesnensis*,.. ed. Joh. Łukowski, Gnesnae 1880–1881.
- Mańkowski A., *Inwentarz dóbr biskupstwa chełmińskiego z r. 1614...* (Fontes, Toruń XXII 1927).
- Mülverstedt G. A., *Die Beamten und Conventsmitglieder in den Verwaltungs-Distrikten des Deutschen Ordens innerhalb des Regierungsbezirks Danzig*. (Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins, Danzig, XXIV 1888).
- Niesiecki K., *Korona polska*, Lwów 1728–1743.
- Nowodworski M., *Encyklopedia kościelna*, Warszawa 1873–1905.
- Oettinger E. M., *Monitem des dates...*, Dresde 1866–1880.
- Papenfuss V., *Geschichte der katholischen Kirche in Danzig*, Danzig 1937.
- Paprocki B., *Herby rycerstwa polskiego*, Kraków 1584.
- Pawlowski J. N., *Führer durch die altehrwürdige Klosterkirche und das frühere Kloster in Oliva*, Danzig [b. r.].
- Pfeiffer G., *Das Breslauer Patriziat im Mittelalter*. (Darstellungen und Quellen zur schlesischen Geschichte, Breslau, 30 1929).
- Polski Słownik Biograficzny*, Kraków 1935 sq.
- Potthast A., *Bibliotheca historica medii aevi*. *Wegweiser durch die Geschichtswerke des europäischen Mittelalters bis 1500*, 2. verb. u. verm. Aufl., Berlin 1896.
- Praetorius E., *Danziger Lehrer Gedächtniss...*, Danzig, Leipzig 1760.
- Real – Encyclopädie für protestantische Theologie und Kirche*, hrsg. von J. J. Herzog u. G. T. Plitt, Leipzig 1878.
- Rhesa L., *Kurzgefasste Nachrichten von allen seit der Reformation an den evangelischen Kirchen in Westpreussen angestellten Predigern*, Königsberg 1834.
- Rhesa L., *Kurzgefasste Nachrichten von allen seit 1775 an den evangelischen Kirchen in Ostpreussen angestellten Predigern*, Königsberg 1834.
- Rospond St., *Słownik nazw geograficznych Polski zachodniej i północnej*, Wrocław–Warszawa 1951.
- Rühle S., *Die Entstehung des Müntzkaabinetts am Städtischen Gymnasium zu Danzig. – Ein Beitrag zur Kulturgeschichte Danzigs im 17. und 18. Jahrhundert*. (Mitteilungen des Westpreussischen Geschichtsvereins, Danzig, 24 1925).
- Schmid B., *Zur Biographie Abraham Hartwachs*. (Mitteilungen des Westpreussischen Geschichtsvereins, Danzig, 9 1910).

- Schreiber W. L., *Meisterwerke der Metallschneidekunst T. I. Die Schrotblätter*. Strassburg 1914. (Einblattdrucke des XV Jahrh., Strassburg, 41 1914).
- Schultz G., *Geschichte des Kreises Lauenburg in Pommern*, Lauenburg i. Pomm. 1912.
- Schwarz F., *Die Anfänge der Danziger Stadtbibliothek*. (Zentralblatt für Bibliothekswesen, Leipzig, 52, Heft 4 1935).
- Siebmacher J., *Grosses und allgemeines Wappenbuch*. T. VI, 9 *Aussgestorbener Preussischer Adel der Provinz Pommern*, Nürnberg 1894.
- Simson P., *Geschichte der Schule zu St. Petri und Pauli in Danzig*, Danzig 1904.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego*, Warszawa 1880–1902.
- Szoldrski Wł. *Kronika Benedyktynów chełmińskich*, Pelplin 1937.
- Urkunden des Klosters Kamenz*, hrsg. von Pfothenhauer. (Codex Diplomaticus Silesiae, Breslau, 10 1881).
- Wendland J., *Die Sankt-Johannis-Kirche in Danzig*. (Führer des Staatl. Landesmuseums für Danziger Geschichte, Danzig, 11 [1934]).
- Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins*. *Gesamtregister* bearb. v. F. Schwarz, Danzig 1932.
- Żernicki–Szeliga E., *Der polnische Adel*, Hamburg 1900.
- Żernicki E., *Der polnische Klein – Adel im XVI. Jahrh.*, Hamburg 1907.

* * *

Rękopisy Biblioteki Miejskiej w Gdańsku

- Catalogus der Bibliothec von H. Schwartzwaldt*. (Cat. Bibl. 56).
- Index generalis librorum omnium, qui... Bibliothecae aerarii Civitatis inserti sunt 1596*. (Cat. Bibl. 4).
- Index librorum, qui ex donatione, munificentia et liberalitate philomusorum Bibliothecae... Senatus Gedanensis inserti sunt. 1596*. (Cat. Bibl. 1).
- Katalog der Inkunabeln der Stadtbibliothek* (Cat. Bibl. 21).
- Manuscripte und Alte Drucke die aus der Petro-Paulin. Kirchenbibliothek zur Schwarzwaldischen Bibliothek kamen und jetzt in der Danziger Stadtbibliothek aufbewahrt werden*. (Cat. Bibl. 57 a).
- Schwarzwaldische Bibliothek. Alphabetischer Index zu HSB*. Matthias Gotthilf Löschin. (Cat. Bibl. 59).
- Stammtafel der Danziger Familien Schwartzwald, Czirenberg, Schachmann [i in.]* (Ms 605). *Verzeichnis der in der Bibliothek der Oberfarrkirche St. Marien befindlichen gedruckten Bücher mit litterarischen Anmerkungen von Karl Beniamin Lengnich*, Danzig 1789–1790. (Ms Mar. q. 189).
- Verzeichnis Derer in Schlesien gebohrner von Adel, Politicorum, Reform. Theologorum, Rechts-Gelehrten, Medicorum, Philosophorum, Historicorum und Mathematicorum, welche Ausserhalb des Vaterlands Schlesien... Ihr Amt verwaltet haben... Von Anno 1341 bis Anno 1686*. (Ms 1647).
- Verzeichnis der Schullehrer in Preussen, Polnisch-Preussen und Pohlen... zusammengetragen von Andreas Schott, Angefangen den 21. Martii 1753*. (Ms Uph. fol. 103). *Verzeichnis der in der Stadtbibliothek vorhandenen Inkunabeln. Nach den Druckjahren geordnet*. Matthias Gotthilf Löschin. (Cat. Bibl 24).

SKRÓTY

a.	– ante	oo.	– ojcowie
<i>acc.</i>	– accedit	opr.	– oprawa
<i>adl.</i>	– adligat	p.	– pars
B.M.Gd.	– Biblioteka Miejska Gdańsk	p.	– post – (obok daty)
Bibl.Mar.	– Biblioteka kościoła NPMaryi	perg.	– pergamin
brun.	– brunatny	pł.	– płótno
ca	– circa	pocz.	– początek
cz.	– część	por.	– porównaj
czc.	– czcionka	praeced.	– praecedit
def.	– defekt	provw.	– proweniencja
ed.	– edidit	q.	– quarto
egz.	– egzemplarz	rkp.	– rękopis
f., fol.	– folio	s.	– sanctus
g.	– gotyk	s. a.	– sine anno
germ.	– germanice	s. l.	– sine loco
h.	– herb	skł.	– składka
HSBG	– Henrici Schwartzwaldi Bibliotheca Gedanensis	sumpt.	– sumptibus
impens.	– impensis	sygn.	– sygnatura
k.	– karta	szp.	– szpalta
k. nlb.	– karta nieliczbowana	t.	– tom
k. tyt.	– karta tytułowa	tabl.	– tablica
lat.	– latine	typogr.	– typographus
lib.	– liber	Uph.	– Uphagen
n. a.	– non ante	v.	– vide
<i>NB.</i>	– nota bene	vol.	– volumen
n. p.	– non post	w.	– wiek
nr	– numer	ww.	– wiersze
o.	– octavo	złoc.	– złocony
		zob.	– zobacz

SPIS ALFABETYCZNY

Tabl. I

rok 1597

wiek XVII

wiek XVIII

ABANO Petrus de v. Petrus de Abano

ABBAS Panormitanus v. Tudeschis Nicolaus de

ACCURSIUS Franciscus

1. Casus longi super Digesto novo.
[Basel, Joannes Amerbach, ca 1489 –1497], 2°.
GW. 186. – H. 68. – C. 14. – PJ. 76. – XV. 644 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 654.

ACHILLINUS Alexander

2. De orbibus.
Bologna, Benedictus Hectoris Faelli, 7 VIII 1498. 2°.
GW. 191¹. – HCR. 72. – VB. 2782. – XV. 703 *adl.*

Składki tego dzieła wymieniono przy oprawie z innymi dziełami tegoż autora, a mianowicie: k. 14–17 z dziełem «Quodlibeta de intelligentiis» z r. 1506, a od k. 31 do końca z dziełem «De elementis» z r. 1505.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris I².

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI.

AEGIDIUS Columna v. Columna Aegidius

AEGIDIUS Romanus v. Columna Aegidius

AENEAS Sylvius Piccolomini v. Pius II papa

ALANUS de Rupe v. Rupe Alanus de

ALBERTANUS Causidicus Brixiensis

3. De arte loquendi et tacendi.
Leipzig, [Conradus Kachelofen], secunda feria ante Viti [13 VI] 1491. 4°.
GW. 554. – H. 408. – GL. 1253. – XV. 299

Prow.: B. M. Gd.: XVII. q. A. 58³.

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

---

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

² Biblioteka Miejska w Gdańsku, exlibris z r. 1597, rytowany przez Jonasza Silbera.

³ Dawna sygnatura (czteroczlónowa) Biblioteki Miejskiej w Gdańsku, używana aż do wieku XX.

4. De arte loquendi et tacendi.
Leipzig, [Conradus Kachelofen], 1495. 4°.
GW. 561. – HC. 411. – Pr. 2869. – XV. 300

Prow.: B. M. Gd.: XX... 406 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

ALBERTUS Magnus s.

5. Compendium theologiae veritatis. Cum Tabula Thomae Dorniberg.
Praeced.: Bernoldus de Caesarea: Distinctiones de tempore et de sanctis, quarum declarationes ex compendio theologiae veritatis capiuntur.
Ulm, Joannes Zainer, [ca 1478–1481]. 2°.
GW. 600. – H* 437. – VB. 2611. – FG. 4. – XV. 371

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Conuentus Gedanen[sis] Frm. Birgittanorum ex testamento Domini Danielis Cruchtenij* [?] J C Anno 1662 20 Nouem[bris]. 2. 1900, M. 902 [sygn. księgozbioru Adolfa Mundta]: *Ver-mächtnis des Pfarrers Adolf Mundt, † in Danzig d. 22. Juni 1900.* [naklejka].

Opr.: pergamin.

6. De laudibus Mariae.
Strassburg, Martinus Simus [Flach], 1493. 2°.
GW. 616/10. – HC. 10767 = H* 10768. – FG. 8. – XV. 546

Karty ochronne pergaminowe z tekstem liturgicznym i neumami, w. XIV.

Prow.: 1. J VI [sygn. biblioteki oo. Franciszkanów¹ w Gdańsku – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 39.

Opr.: deska, skóra brun., okucia, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

7. Liber aggregationis. *Acc. De mirabilibus mundi.*
Strassburg, [Joannes Grüninger], XII. Kal. Oct. [20 IX] 1490. 8°.
GW. 625. – H. 537 = 538. – Pell. 362. – XV. 8 *adl.*

NB. Na pierwszej pozycji klocka wpisano: *Integrum volumen 8 g[rossis]*.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1.

Opr.: karton, perg. z rkp. (XIV), w. XV.

8. Liber aggregationis. *Acc. De mirabilibus mundi.*
[Venezia, Bartholomaeus de Zanis, non ante 1487]. 4°.
GW. 636². – HR. 516. – C. 169. – XV. 251

Składka b poprzestawiana.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

¹ Księgozbiór pochodzący z biblioteki franciszkańskiej posiada zazwyczaj na wierzchniej okładce charakterystyczną pergaminową naklejkę z dwuczłonową sygnaturą.

² GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

- NB. 1. Czterokrotnie powtórzona przy pierwszych trzech proweniencjach data 1552 tłumaczy się prawdopodobnie chęcią podkreślenia przez protestantów ważności układów w Passawie.
2. Na górnej karcie ochronnej ręką A. Mundta: *Sehr alte, seltene, italienische Ausgabe des 15ten Seculi. (Papierzeichen: ein Handschuh.)*.
- Prow.: 1. D. W. G. Chr. Scheurll.
2. W. S. W. Chris. Baumgartner.
3. G. W. G. Chr. Hofman.
4. A. Mundt: 1900. M. 781; naklejka.
5. B. M. Gd.: XIX. o. 1063.
- Opr.: karton, w. XIX.

9. Mariale.

[Strassburg, Martinus Schott, ca 1485–1489]. 2°.

GW. 681 1. — HC. 463. — VB. 2241,5. — FG. 11. — XV. 495 adl.

Def.: brak karty tytułowej i karty a₂.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny.

Prow.: 1. WC [monogram Waltera z Chojnic],
2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
3. HSBG. XX. B. f. 28 [sygn. biblioteki tzw. Schwartzwaldowskiej].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, łańcuch, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

10. De natura et immortalitate animae. Cum commento. Acc. Epitaphium Alberti Magni.

Nürnberg, Gasparus Hochfeder, V. Kal. Jul. [27 VI] 1493. 4°.

GW. 702. — HC. 497. — VB. 1919, 6. — XV. 25

NB. Marginalia łacińskie — w. XV i XVI.

Prow.: B. M. Gd.: XII. D. q. 22^b [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

11. Paradisus animae.

Memmingen, [Albertus Kunne, 1488, non post 1496]. 4°.

GW. 704. — HC. 477. — VB. 1608. — XV. 359 adl.

NB. Na wyklejce wpisano: *Odzyskane z powojennego rozproszenia przez ks. Feliksa Sawickiego, proboszcza w Malborku, 26 X 1951.*

Prow. i opr. zob. nr 94.

12. Secreta mulierum et virorum, cum commento.

[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1492]. 4°.

GW. 731. — H* 554. — Coll. U. 44. — XV. 28 adl.

Opr. zob. nr 56.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

13. *Secreta mulierum et virorum, cum commento.*
Leipzig, Melchior Lotter, 1500. 4°.
GW. 736. – H. 568. – Madsen 86. – XV. 116 *adl.*

NB. Na końcu przepisy apteczne w języku niemieckim, w. XVI.
Opr. zob. nr 491.

ALBINUS Platonicus

14. *Disciplinarum Platonis epitome. Latine per Petrum Balbum.*
[Nürnberg, Antonius Koberger], 24 XI 1472. 2°.
GW. 806^f. – H* 620. – VB. 1639. – XV. 724 *adl.*

Inicjały czerwone.

NB. 1. Na wyklejce zapiski łacińskie, w. XV/XVI.

2. Na karcie ochronnej wpisano: *Hoc volumen rarissimis huius
Bibliothecae adnumerandum est. Ubiorem eius descriptionem vide
in Catalogo Bibliothecae a me confecto. C. B. Lengnich².*

3. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 130* [sygnatura księgozbioru kościoła NP Maryi
w Gdańsku].

Opr.: deska, skóra brun., kolce, klamry, ślad łańcucha, w. XV.

EPITOMA disciplinarum Platonis v. Apuleius Madaurensis
Lucius: Opera.

ALEMANIA Conradus de v. Conradus de Halberstadt

ALEXANDER de Ales v. Alexander de Hales

ALEXANDER Anglicus v. Alexander Carpentarius

ALEXANDER Carpentarius

15. *Destructorium vitiorum.*
Nürnberg, Antonius Koberger, XII. Kal. Oct. [20 IX] 1496. 2°.
GW. 867. – HC. 652. – VB. 1767. – FG. 15. – XV. 752

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. B. XX. 15.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki okuć, w. XV; zniszczona.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

² Karol Beniamin Lengnich sporządził katalog księgozbioru kościoła NP Maryi w latach 1789–1790. Katalog ten znajduje się w zbiorach rękopisów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku pod sygnaturą Ms. Mar. Q 189.

ALEXANDER de Hales

16. Summa. P. 1–3.
Nürnberg, Antonius Koberger, 1481–1482. 2°.
GW. 871. – H* 643. – FG. 16. – Polk. 6. – XV. 861
Def.: P. 1. Brak skł. a; karta c, wklejona przed skł. b.
Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały wstępne wielobarwne z nakładanym złotem, rubryki czerwone.
Prow.: 1. A XVII, A XVI, A XV [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].
2. B. M. Gd.: exlibris I, XX. A. f. 130^{a-c}.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

ALEXANDER Magnus

17. Historia Alexandri Magni.
Strassburg, [typogr. Jordani (= G. Husner).], die Gertrudis [17 III] 1489. 2°.
GW. 877. – HC. 780. – VB. 2426. – FG. 17. – XV. 490
Prow.: 1. *Bibl. Univers. Lips. Duplum*. [pieczęć].
2. A. Mundt: 1900. M. 1463; naklejka.
Opr.: skóra brun., w. XIX.

ALEXANDER de Nevo

18. Consilia contra Iudaeos fenerantes.
Nürnberg, Fridericus Creussner, 1479. 2°.
GW. 894. – H* 802. – VB. 1807. – XV. 450 *adl.*
Opr. zob. nr 215.

ALEXANDER de Villa Dei

19. Doctrinale. P. 2. Cum commento Joannis Glogoviensis.
Leipzig, Wolfgangus Stoeckel impens. Joannis Haller, 1500. 4°.
GW. 1179¹. – C. 347. – XV. 279 *adl.*
Ostatnia karta tekstu (Q₅) zniszczona.
Opr. zob. nr 354.

ALIACO Petrus de v. Petrus de Alliaco

ALPHONSUS de Spina

20. Fortalitium fidei.
[Basel, Bernardus Richel, non post 1475]. 2°.
GW. 1575. – H* 871. – VB. 407. – XV. 952
Tabula na końcu.
Inicjały czerwone.
NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.
Prow.: B. M. Gd.: exlibris I, XX. A. f. 4.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, ślad łańcucha, w. XV. Gdańsk.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

21. Fortalitium fidei.

Nürnberg, Antonius Koberger, 25 II 1494. 4°.

GW. 1578. – HC. 875. – VB. 1747.

– XV. 218, 330

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 218.

NB. Na karcie tytułowej: *Editio rara libri rari cfr. Bauer 1. p. 304.*
[w. XVIII/XIX].Na dolnej karcie ochronnej wpisano: *Empt[us] pro 22 scot[is]...*
[w. XVI].

Prow.: 1. [Jan Uphagen].

2. *Uph. q. 72* [sygn. księgozbioru Jana Uphagena].

Opr.: ½ sk. żółty, w. XVIII.

b. Egz. XV. 330.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: B. M. Gd.: XX. C. 472.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.

ANDREAE Joannes

22. Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis.

Nürnberg, Fridericus Creussner, 1481. 2°.GW. 1695¹. – H* 1034. – Pell. 646.– XV. 713 *adl.*NB. 1. Karty ochronne pergaminowe z tekstem liturgicznym, w. XIV.
2. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: *Bibl. Mar. f. 146.*Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer,
w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

23. Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis.

[Strassburg, Henricus Knoblochtzter, ca 1483]. 4°.GW. 1696². – C. 433 = 434 = 436. – FG. 27.– XV. 721 *adl.*

Drzeworytowe inicjały i drzeworyty kolorowane, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 159.

24. Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis.

Wien, Joannes Winterburg, 22 VI 1500. 4°.

GW. 1701. – H* 1049.

– XV.26

NB. Na ostatniej karcie wpisano: *Anno Dom[in]i millesimoquingentesimosexto vigesima octava die aprilis sub Ven[erabi]li Viro Conrado de Wypina sacre theologie professore... Ac alme Uniuersitat[is] francofordien[sis] Rectore in metrica[m] intitulat[is] p[raese]ntib[us] Ven[erabi]li Viro mgro Luduico meckler Berlingen[si] et Valentino*¹⁻² GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

*de Zarchwitz Anno ut s[upra]... Ven[erabili] ac Egregio Viro Johanne
Blanckenfeldo¹ Vtriusq[ue] iuris doctore ad facultatem Juridicam
intitulat[is].*

Prow.: B. M. Gd.: XVII. D. o. 195.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

25. Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis et legalis.

[Leipzig, Conradus Kachelofen, non ante 1489]. 2°.

GW. 1703².— Pell. 643.— Coll. St. 53.

— XV. 372

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1777; naklejka.

2. B. M. Gd.: XVIII. D. q. 86.

Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

26. Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis et legalis. Cum commento Joannis Kyrssmann.

Leipzig, Melchior Lotter, non ante 1500. 2°.

GW. 1715³. — HC. 1048. — Coll. U. 99.

— XV. 678 *adl.*

NB. Liczne marginalia łacińskie głównie treści prawniczej, w. XV–XVII.

Opr. zob. nr 300.

27. Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis cum exemplis, germ.

[Heidelberg, Henricus Knoblochtzter, ca 1494]. 2°.

GW. 1721. — VB. 1206.

— XV. 428 *adl.*

Drzeworytowe inicjały i drzeworyty kolorowane, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 150.

28. Summa de sponsalibus et matrimoniis.

[Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, ca 1495–1500]. 2°.

GW. 1749⁴. — C. 445. — VB. 1418.

— XV. 677 *adl.*

NB. Na pierwszej czystej stronie wpisano ręką XVI w.: *Inuite nupcie Malos consueuer[unt] h[abe]re proue[n]tos*. Ponadto liczne marginalia łacińskie z tegoż okresu.

Opr. zob. nr 300.

29. Summa de sponsalibus et matrimoniis.

[Basel, Martinus Flach, ca 1473–1475;]. 2°.

GW. 1751. — HC. 1068. — VB. 415, 7.

— XV. 388 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 65 a.

¹ Jan Blanckenfeld, biskup Dorpatu i Rewalu, arcybiskup Rygi (zm. 1527).

²⁻⁴ gw. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

ANDREAS Capellanus

30. De amore et de amoris remedio. P. 1–4, germ.
Strassburg, Martinus Schott, 23 III 1484. 2°.
GW. 1761. – H. 995. – VB. 2231. – XV. 427 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone. Drzeworytowe ilustracje kolorowane.
Prow. i opr. zob. nr 150.

ANDREAS de Escobar

31. Modus confitendi.
[Deventer, Jacobus de Breda, ca 1486]. 4°.
GW. 1823. – C. 424. – CA. 1232. – XV. 305 *adl.*

Opr. zob. nr 69.

ANGELUS de Clavasio

32. Summa angelica de casibus conscientiae.
Speyer, [Petrus Drach], 1488. 2°.
GW. 1926. – HC. 5386. – VB. 2016. – XV. 373, 714 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 373.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Pro Nicolao Clefelt pro duabus marcis comp[ar]ata.* [w. XVI].

2. *Inscriptus Catalogo Fratrum de Oliua* [w. XVII]. *Ord[ini]s Cist[er]ciensium in Prussia* [w. XVIII].

3. A. Mundt: 1900. M. 2225; naklejka.

4. B. M.Od.: XVIII. D. q. 88.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer,
w. XV.

b. Egz. XV. 714 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 22.

33. Summa angelica de casibus conscientiae.
Nürnberg, Antonius Koberger, 10 II 1492. 2°.
GW. 1933. – HC. 5395. – VB. 1737. – XV. 769

Fragment: karta 2 z sygn. a.

34. Summa angelica de casibus conscientiae.
Strassburg, Martinus Flach, 15 III 1498. 4°.
GW. 1943. – HC. 5399. – VB. 2508. – Polk. 70. – XV. 374

Inicjały czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B. f. 2.*

Opr. po r. 1945.

ANGLICUS Bartholomaeus v. Bartholomaeus Anglicus

ANIMA

35. Anima fidelis.

Lyon, Joannes de Vingle, 15 IV 1499. 8°.

GW. 1987. – Pell. 784. – VB. 4713, 5.

– XV. 5

Drzeworytowe inicjały kolorowane.

Prow.: 1. *Hic liber fri Francisco Słup Min[orum] Obseruan[tiae] accomodatus ad usum simplicem.* [w. XVI].

2....1590.

3. *Ex libris Mathie Babecki Parochi Fugaico!*... [w. XVI/XVII]

4. *Hic liber inventus a Starzencensi Opilione Radostovid et Patri Stephanez donatus Anno Christi 1707 die 14 Maij.*

5. A. Mundt: 1900. M. 1435; naklejka.

6. B. M. Gd.: XX. B. o. 2139.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk złoc., resztki klamer, w. XVI. Polska

ANNA s.

36. Legenda s. Annae.

Leipzig, Melchior Lotter, 1497. 4°.

GW. 2003. –HC. 1113. –VB. 1389.

– XV. 60 *adl.*

Opr. zob. nr 188.

ANNIUS Joannes

37. De futuris Christianorum triumphis in Saracenos.

Louvain, Joannes de Paderborn, [ca 1485]. 4°.

GW. 2021. – HC. 1124. – CA. 1276.

– XV. 221 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 263.

ANSELMUS s.

Epistola de sancta conceptione Mariae Virginis celebranda v. Gerson
Joannes: Copia bullae sacri concilii Basiliensis.

De passione Jesu Christi dialogus v. Sermones tres de passione
Christi.

ANTONINUS Florentinus

38. Chronicon. P.1.3.
Nürnberg, Antonius Koberger, 31 VII 1484. 2°. — XV. 862
GW. 2072¹. — HC. 1159. — VB. 1704.

Inicjały czerwone i niebieskie, w P. 3. czerwone, inicjał wstępny trójbarwny, rubryki czerwone.

NB. P. 3.: *Odzyskane...* 26 X 1951.

Pro w.: 1. *Empte su[n]t hec partes Cronice Anthoni[c]e absq[ue] aliqua p[rae]paration[e] p[er] me Nicolau[m] Swichtenbergh plebanu[m] s[an]cti Joha[ri]nis Gdan[ensis] p[ro] vndecim marc[is] Anno dni 1486 c[ir]ca festu[m] s[an]cti D[omi]nici. Et p[ro] planatu[r]a dedi 16 scot[os] et 2 soll[idos]. Et p[ro] illu[m]inatu[r]a duas marcas.*

2. *Istum Librum Legauit Dns Nicolaus Swichtenbergk etc. Librarie. B[e]atissime Marie V[ir]ginis Gedanen[sis]. Qui obiit die Jouis sub octauis Penthecostes Anno 1518.*

Bibl. Mar. f. 36, f. 38.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

39. Confessionale: Defecerunt, lat. Acc. Joannes Chrysostomus: Sermo de poenitentia.
[Wrocław, Gasparus Elyan, ca 1475]. 4°. — XV. 135 *adl.*
GW. 2093. — VB. 633. — PJ. 4.

Inicjały i rubryki czerwone.

Opr. zob. nr 609.

40. Confessionale: Defecerunt, lat. Acc. Joannes Chrysostomus: Sermo de poenitentia.
[Strassburg, Henricus Knoblochtzer, ca 1484], 4°. — XV. 52 *adl.*
GW. 2098. — HC. 1166. — VB. 2219.

Def.: brak kart 1–4 i kart p_{5–6}.

Prow. i opr. zob. nr 170.

41. Confessionale: Defecerunt, lat. Cum Titulo de restitutionibus.
Venezia, Antonius de Strata, 17 XII 1482. 4°. — XV. 51 *adl.*
GW. 2114. — HC. 1185. — VB. 3910.

Prow. i opr. zob. nr 170.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

42. Confessionale: Defecerunt, lat. Cum Titulo de restitutionibus.
Strassburg, Martinus Flach, 1496. 4°.
GW. 2135. – HC. 1201. – FG. 42. – KGr. 5. – XV. 24

Pro w.: 1. *Philippus Gestkowskij* [w. XVI].
2. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua* [w. XVII].
Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia [w. XVIII].
3. B. M. Gd.: XX. B. 406,
O p r.: ½ sk. w. XIX/XX.

43. Summa theologica. P. I–4.
Nürnberg, Antonius Koberger, 1477–1479. 2°.
GW. 2186. – HC. 1242. – VB. 1657, 1649, 1652, 1659. – XV. 863

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępne inicjały wielobarwne.
Prow.: 1. *A I–A IIII* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 127^{a-d}.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer,
w. XV; zniszczona.

44. Summa theologica. [vol. 1:] P. 1.3; [vol. 2:] P. 2.4.
Nürnberg, Antonius Koberger, 1486–1487. 2°.
GW. 2189¹. – HC. 1246. – VB. 1720, 1724, 1723, 1726. – XV. 931

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał czerwono-
niebieski.
NB. P. 1.3. *Odzyskane...* 26 X 1951.
Prow.: *Bibl. Mar. f. 39, f. 40*.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, ślad
łańcucha, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

45. Tabula super Summam theologicam per Joannem Molitoris.
[Köln, Henricus Quentell, non post 1486]. 2°.
GW. 2200. – HC. 1261 = H. 1263, H. 1264. – VK. 819. – XV. 437 *adl.*

Prow.: 1. *H V* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX, A. f. 98.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.
Gdańsk – warsztat 1?

ANTONIUS de Butrio v. Butrio Antonius de

APPIANUS

46. Historia Romana, lat. per Petrum Candidum Decembrum.
[Venezia], Vindelinus de Spira, 1472. 2°.
GW. 2293. – H* 1306. – VB. 3631. – XV. 384 *adl.*

Inicjały czerwone.
Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, IX. B. 50.
Opr.: deska, ½ sk. żółty, perg. z rkp. (XV), resztki klamer, w. XVI.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

APULEIUS Madaurensis Lucius

47. Opera. Cum additionibus Joannis Andreae. Acc. Hermes Trismegistus: Asclepius, lat. per Lucium Apuleium. Albinus Platonius: Epitoma disciplinarum Platonis, lat. per Petrum Balbum.
Venezia, Philippus Pincius, pridie Kal. Mai [30 IV] 1493. 2°
GW. 2303. —H* 1317. — GL. 3541. — XV. 535 *adl.*

Prow.: 1. *Bibliothecae Christophori Heinrici Andreae Geret S. Maj. Prussicae in Judicio Regni Sacro, Principis item Onoldini in rebus Sanctoribus, consilarii: Sacrorum repurgatorum eorundemque Ministerii apud Thorunenses Primarii et Senioris [exlibris].*

2. B. M. Gd.: IX. B. a. 56.

Opr.: karton, perg. z rkp. (XIV), w. XVI.

48. Asinus aureus. Cum commento Philippi Beroaldi.
Bologna, Hector Faelli, Kal. Aug. [1 VIII] 1500. 2°.
GW. 2305.—HC. 1319. —VB. 2790. —XV. 375

Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, IX. D. f. 63.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i zloc. superexlibris z herbem d'Orii, w. XVI. Włochy.

AQUILA Petrus de v. Petrus de Aquila

AQUINO Thomas de v. Thomas de Aquino

ARETINUS Leonardus v. B. runu s. Aretinus Leonardus

ARETIO Angelus de v. Gambilionibus Angelus de

ARISTOTELES

49. Opera, graece. T. 1—5.
Venezia, Aldus Manutius, 1495—1498. 2°.
GW. 2334. — HC. 1657. — VB. 4482, 4491, 4489, 4492, 4501. — XV. 376

Brak drugiej części T. 4. od karty 227 do 520.

Prow.: 1. T. 5: a D. *Joanne Tarnovio* [w. XVI/XVII].

2. T. 4₁: *Bibliothecae Sollensiensis* [w. XVII].

3. B. M. Gd.: T. 1—5: IX. A. fol. 24^a; IX. A. fol. 24^b;

IX. A. fol. 24^d; IX. A. fol. 30;

IX. A. fol. 24^e.

Opr.: pergamin. Tom 4₁ karton.

50. Opera, lat. Cum commento Averrois et additionibus Leonardi Bruni Aretini. T. 3–5.
Venezia, Bernardinus Stagninus, 1489. 2°. — XV. 864
GW. 2339¹. — H. 1661. — VB. 4045.
- Def.: karty 3_g, 3_g, bb₁, bb₆ zastąpiono rękopisem z końca w. XV.
Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, IX. E. f. 7.
Opr.: karton, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XV. Erfurt? — restaurowana.
51. De anima. Cum additionibus Wolfgangi Mosnauer.
Venezia, Jacobus Pentius, X. Kal. Nov. [23 X 1500(?)]. 4°. — XV. 341 *adl.*
GW. 2346². — HC. 1708. — BMC. V 566.
- Prow. i opr. zob. nr 641.
52. De anima. Cum Epitoma Gerardi de Harderwijk.
Köln, Joannes Koelhoff senior, pridie Kal. Mart. [28 II] 1491. 2°. — XV. 377 *adl.*, 379 *adl.*
GW. 2347. — HC. 1710. — H. 1714. — VK. 141.
- Dwa egzemplarze:
a. Egz. XV. 377 *adl.*
Def.: brak ostatniej karty.
Prow.: 1. *Jacobi Meyßinz* [?] *de Crac...* [w. XVI].
2. A. Mundt: 1900. M. 2858; naklejka.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i klamer, w. XV. Polska; zniszczona,
b. Egz. XV. 379 *adl.*
Prow.: B. M. Gd.: IX. D. f. 22.
Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.
53. De animalibus.
Venezia, Bartholomaeus de Zanis impens. Octaviani Scoti, 9 VIII 1498. 2°. — XV. 383 *adl.*
GW. 2353³. — HC. 1703. — VB. 4259.
- Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].
2. B. M. Gd.: IX. E^a 17.
Opr.: ½ sk., w. XVIII.
54. Parva naturalia. Ed. Jacobus de Amersfordia.
Köln, Joannes Koelhoff senior, vigilia Simonis et Judae [27 X] 1491. 2°. — XV. 380 *adl.*
GW. 2428⁴. — H* 1717. — VK. 159.
- Opr. zob. nr 52b.

¹⁻⁴ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

55. *Problemata*.
 [Leipzig, Conradus Kachelofen], 1494. 4°. — XV. 118 *adl.*
 GW. 2460. — H* 1732. — Pr. 2864.
NB. Na karcie tytułowej łaćnińskie i niemieckie zapiski aptekarskie,
 w. XVI.
 Opr. zob. nr 491.
56. *Problemata. Acc. De vita et morte Aristotelis*.
 [Köln, Henricus Quentell, ca 1490]. 4°. — XV. 27 *adl.*
 GW. 2471. — C. 623. — VK. 154. — VB. 1003, 2.
 Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, IX. D. 20.
 Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, klamra, koniec w. XV. Gdańsk–
 warsztat 1.

ARMANDUS de Bellovisu

- 57¹. *De declaratione difficilium terminorum tam theologiae quam philoso-*
phiae ac logicae.
 Basel, [Michael Wenssler], 1 III 1491. 8°. — XV. 16¹ *adl.*
 GW. 2501. — H* 1793.
 Tylko składka a.
- 57^{II}. *De declaratione difficilium terminorum tam theologiae quam philoso-*
phiae ac logicae.
 Basel, Michael Wenssler, 1 IV 1491. 8°. — XV. 16II *adl.*
 GW. 2502. — H* 1794. — VB. 455.
 Brak składki a.
 Prow.: 1. *Par ei Donum datum Keckermanno* [w. XVI/XVII].
 2. B. M. Gd.: exlibris 2.
 Opr.: pergamin.

ARNOLDUS de Villa Nova

58. *Speculum medicinae*.
 [Leipzig, Martinus Landsberg, ca 1495]. 4°. — XV. 181 *adl.*
 GW. 2534. — HC. 1803. — VB. 1322.
 Prow.: B. M. Gd.: XIX. o. 7.
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamra, w. XV. Gdańsk –
 warsztat 2.

ARS

59. *Ars vitae contemplativae*.
 [Nürnberg, Fridericus Creussner], 1473. 2°. — XV. 726 *adl.*
 GW. 2672¹. — H *1822.
 Inicjały i rubryki czerwone.
 Prow. i opr. zob. nr 14.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

ASCONIUS Pedianus Quintus

60. Commentarii in orationes Ciceronis. Ed. Hieronymus Squarzacicus.
Venezia, Joannes de Colonia et Joannes Manthen, [post 2 VI 1477]. 2°.
GW. 2739. — HC. 1886. — VB. 3762. — XV. 386

Def.: brak kart 57–74, 89, 181–184. Karty 75–88 po karcie 180.

Prow.: 1. *Erasmus Baldremann* il·[legum] Licen[tiatus] possidebat et
legebat 1527.

2. A. Mundt: 1900. M. 1776; naklejka.

3. B. M. Gd.: XIX. B. q. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby
odcisk].

Opr.: ½ pl., w. XIX.

ASTESANUS

61. Summa de casibus conscientiae.
[Strassburg, Joannes Mentelin, non post 1469]. 2°.
GW. 2749. — H* 1888. — GL. 2876. — XV. 865

Inicjały, nadpisy, tytuły kolumnowe, explicit — czerwone.

Prow.: 1. A X [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 5.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki okuć i klamer, w. XV.
Gdańsk — warsztat 1.

62. Summa de casibus conscientiae.
[Strassburg, typogr. Henrici Ariminensis, non post 9 V 1474]. 2°.
GW. 2752. — HC. 1891. — VB. 2160,5. — FG. 51. — XV. 866

Inicjały i rubryki czerwone, inicjały wstępne dwu- i trójbarwne.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 23*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk —
warsztat 1.

63. Summa de casibus conscientiae.
Köln, Henricus Quentell, II. Kal. Sept. [31 VIII] 1479. 2°.
GW. 2756. — HC. 1895. — VK. 178 i 177. — XV. 959

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone, inicjały wstępne czer-
wono-niebieskie.

NB. 1. Na górnej wyklejce: p[ro] marc[is] dece[m] [w. XV].

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Liber Mathei Westtiaell p[res]b[ite]ri warmien[sis]. Comp[ar]-
at[us] in dantzcke 7c Anno 7c LXXXIII°.
Anno dni 1484 deci[m]asexta die Mensis Julij Vene[r]abilis
et p[er]optimus vir dns Mgr Matheus Westoal huius eccl[es]ie
pleban[us] dignissimus et frat[er]nit[atis]. b. virginis in ead[em]
prepositus diem suu[m] clausit extremu[m] qui hu[n]c cu[m]
aliis duobus videlic[et] vitas patru[m] 7c necnon Textu[m] Sen-
tentia[rum] q[ue]m p[ro]p[ri]a manu i[n] lipczk [con]scripse-
[r]at, libra[r]ie p[raese]nti legauit Orent Lectores p[ro] a[n]i[m]a
eius.*

2. *Bibl. Mar. f. 24*.

Opr.: deska, skóra, okucia, klamry, w. XV.

AUCTORITATES

64. Auctoritates Aristotelis et aliorum philosophorum.
Antwerpen, Gerardus Leeu, 12 IX 1487. 4°. — XV. 120 *adl.*
GW. 2810. — HC. 1928. — CA. 190.

Inicjały i rubryki czerwone, inicjał wstępny czerwono-niebieski.
Prow. i opr. zob. nr 530.

AUERBACH Joannes

65. Summa de auditione confessionis et de sacramentis.
[Strassburg, typogr. Henrici Ariminensis, ca 1475]. 2°. — XV. 387 *adl.*, 720 *adl.*
GW. 2854. — H* 2123. — VB. 2182.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 387 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. A XV [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV]

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. fol. 102.

Opr. po r. 1945.

b. Egz. XV. 720 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone. Dwa wstępne inicjały dwubarwne.

NB. 1. Na odwróciu ostatniej karty: *Modus absolventi...* [w. XV].

2. Zob. nr 159.

Prow. i opr. zob. nr 159.

AUGUSTINUS Aurelius s.

66. Opuscula.
Strassburg, Martinus Flach, 11 VIII 1491. 2°. — XV. 407
GW. 2868. — HC. 1950. — VB. 2493.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XII. B. f. 25.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, klamry,
w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

67. De arte praedicandi (De doctrina christiana, Lib. 4).
[Strassburg, Joannes Mentelin, ca 1468]. 2°. — XV. 725 *adl.*
GW. 2873. — H* 1955. — VB. 2093.

Inicjały czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 14.

68. De civitate Dei. Cum commento Thomae Waleys et Nicolai Trivet.
Basel, Michael Wenssler [et Bernardus Richel], VIII. Kal. Apr. [25 III]
1479. 2°. — XV. 933
GW. 2885. — HC. 2058. — VB. 364. — FG. 59.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Na pergaminowej górnej karcie ochronnej wpisano: *Conf. de hoc splendido Codice Seb. Seemilleri Fascic. II. Incunab. typogr. Bibliothecae Acad. Ingolstadt. (qui Ingolst. 1788. 4. prodiit) p. 36. C. B. Lengnich.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 6.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV.
Gdańsk — warsztat 2.

69. Confessiones.

Deventer, Richardus Paffraet, 1483. 4°.

GW. 2896. — H. 1959 = HC. 2032a. — CA. 195. — VB. 4829.

— XV. 304 *adl.*

Rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 182.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, ślad łańcucha, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

70. De consensu evangelistarum.

[Louvain, Joannes de Paderborn, ca 1481–1483]. 2°.

GW. 2898. — HC. 1980. — CA. 210. — VB. 4920, 5. — XV. 506 *adl.*Def.: karta 1₄ wydarta.

Prow. i opr. zob. nr 349.

71. Epistolae.

Basel, Joannes Amerbach, [14]93. 2°.

GW. 2906. — HC. 1969. — VB. 460.

— XV. 393, 712

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 393.

Inicjały czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. [Erhardus Queis].

2. *Balthazar Guilandinus* [alfabetem greckim]: *Neapolitanus*.*Donatas v[er]o m[ih]i Balthazare [sic] güilandino a re[veren]do
presule nost[ro] Erhardo Queys Ep[iscop]o Pomezaniensi anno
D[omi]ni 1527 Die v[er]o 15 Julij in maiorem locapletac[i]o-
[nem] Carthacee mee suppel[le]ctil[is] p[ro]p[ri]ę. B G N.*

3. B. M. Gd.: exlibris 2, XIII. B. 24 f.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

b. Egz. XV. 712.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał czerwono-niebieski.

Prow.: B. M. Gd.: XII. B. f. 40.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.

72. Explanatio psalmorum.

Basel, Joannes Amerbach, 1489. 2°.

GW. 2909. — HC. 1971. — VB. 442.

— XV. 649

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

*NB. Odzyskane... 26 X 1951.*Prow.: *Bibl. Mar. f. 208.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolec, klamry, resztki łańcucha, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

73. Explanatio psalmorum.
Basel, Joannes Amerbach, 1497. 2°. — XV. 394
GW. 2911. — HC. 1975 = H. 1972. — VB. 467.

Prow.: B. M. Gd.: *XIII. B. fol. 226.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV/XVI.
Wielkopolska?

74. Expositio evangelii secundum Joannem.
[Basel, Joannes Amerbach, non post 1491]. 2°. — XV. 717 *adl.*
GW. 2912. — HC. 1982. — VB. 475.

Inicjały czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 660a.

75. Opus quaestionum. Ed. Jodocus Badius Ascensius.
Lyon, Joannes Trechsel, VII. Kal. Mai [25 IV] 1497. 2°. — XV. 656
GW. 2915¹. — HC. 1965. — VB. 4706.

Def.: brak karty a₁ i czystej na końcu.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: *Ecclesia Radzim* [w. XVI/XVII].

Opr. po r. 1945.

Pseudo-AUGUSTINUS

76. Canones iuxta regulam. Cum commento et Vita S. Augustini per Ambrosium Massarium Coriolanum. Tabula per Tilmannum Limperger. Ed. Tilmannus Limperger, Jacobus Fedderer et Joannes Scherrer. Strassburg, Martinus Schott, 1490. 2°. — XV. 396 *adl.*
GW. 2937. — H* 2076. — VB. 2235. — FG. 63.

Inicjały czerwone.

Prow.: 1. *...possesor 1585* [nazwisko wytarte].

2. B. M. Gd.: *exlibris 2, XII. B. fol. 39.*

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV. Polska; restaurowana..

77. Sermones ad heremitas. *Acc. Homiliae duae.*
[Strassburg, typogr. «Caus breves» (=Georgius Husner), ca 1493/94]. 4°. — XV. 248
GW. 3006. — HC. 1998. — VB. 2524,5. — FG. 64.

Inicjały czerwone.

Prow.: A. Mundt: *1900. M. 1365*; naklejka.

Broszura.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

78. De virtute psalmodum.
 [Louvain, Joannes de Paderborn, ante 1479]. 4°. – XV. 80 *adl.*
 GW. 3031¹. – C. 742 = 743. – CA. 199. – VB. 4927, 5.

Inicjały czerwone.

NB. Na karcie a₁₀b *Empt[us] p[ro] 9 d[e]nariis* [w. XV].

Prow. i opr. zob. nr 271.

AUGUSTINUS de Ancona

79. Summa de potestate ecclesiastica. Ed. Paulus de Bergamo.
 [Lyon, Petrus Hongre, non post 18 VI 1484]. 2°. – XV. 667
 GW. 3053². – HC. 959 = H. 958. – C. 413. – VB. 4682, 3.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie. Dwa pierwsze inicjały w trzech i czterech kolorach.

Prow.: 1.A XVI [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2.B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 40.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV: Gdańsk– warsztat 2.

AUGUSTINUS Moravus

80. De secta Waldensium.
 Olomouc, Conradus Baumgarten, 29 X 1500. 4°. – XV. 293 *adl.*
 GW. 3061³. – HC. 11614. – Pr. 9496.

NB. Na wyklejkach i kartach ochronnych wyjątek z traktatu moralnego – w. XIV/XV. Na dwóch dodanych kartach pergaminowych tekst liturgiczny z neumami – w. XIV.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 281^a.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 2.

AURIFABER Aegidius *v.* Speculum exemplorum

AUSMO Nicolaus de *v.* Nicolaus de Ausmo

AVIANUS

81. Fabulae. Cum commento.
 [Köln, Henricus Quentell], IV. Id. Sept. [10 IX] 1494. 4°. – XV. 312 *adl.*
 GW.3110. – HC. 2194. –VK. 215.

Opr. zob. nr 601.

¹⁻³ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

AVICENNA

82. Canon. Lib. 1.3.4, Fen 1, lat. per Gerardum Cremonensem. Cum commento Jacobi de Partibus et cum additionibus Joannis Lascaris. Ed. Jacques Ponceau. Cum privilegio.
Lyon, Joannes Trechsel, finitum per Joannem Klein, IX. Kal. Jan. [24 X11] 1498. 2°.
GW. 3127. — H. 2214. — VB. 4708. — XV. 867

NB. W vol. 1. na wyklejkę górną naklejono kartę z drzeworytem przedstawiającym szkielet ludzki, z napisem: *Anathomia ossium humani corporis Lipsi impressum. M.CCC.CC.XVIII.*, z sygnetem drukarskim Wolfg. Stoeckla.

Prow.: 1. *Tres Libr i Avicenn medicorum principis empti per me mgrm Ambrosium Hoffeman Marienburgensem 10 fl renensib[us] et 18 gr in die Laurentij Martiris Anno virginis part[us] 1517.*
2. *Idem tres Libri Avicenne Dr empti per me Gregoriu[m] Lieznicki [cyfra wytarta] fl: die prima Junija^o salutis n[ost]rae 1579.*
3. B. M. Gd.: XIX. f. 59, XIX. f. 60, XIX. f. 59^b.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Wielkopolska?

BALDUNG Hieronymus

83. Aphorismi compunctionis theologicales.
Strassburg, Joannes Grüninger, VIII. Id. Jan. [6 I] 1497. 4°.
GW. 3211. — HC. 2270. — VB. 2299. — FG. 69. — XV. 47, 296

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 47.

Prow.: B. M. Gd.: XX. C. q. 372.

Opr.: karton, w. XIX.

b. Egz. XV. 296.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua. 7674.*

Ord[inis] Cist[erciensium] in Prussia [w. XVIII].

2. B. M. Gd.: XX. B. 403.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

BALTHASAR de Porta

84. Expositio canonis missae.
Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, 1498. 4°.
GW. 3220. — H* 2347 = 6800. — GL. 1538. — PJ. 8.
— XV. 86 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 358.

85. Expositio mysteriorum missae. Acc. Faber de Werdea Joannes: Carmen de vita S. Onufrii.
Leipzig, Conradus Kachelofen, 1494. 4°.
GW. 3222. — HC. 6804. — VB. 1230. — FG. 73. — XV. 71

Prow.: B. M. Gd.: XX. B. q. 406^a.

Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

BAPTISTA Mantuanus

86. De suorum temporum calamitatibus. Cum additionibus Francisci Cereti. Venezia, Jacobus Pentius, 10 IX 1499. 4°. GW. 3253. — HC. 2384. — BMC. V. 566. — XV. 334 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 89.

87. De suorum temporum calamitatibus. Cum commento Jodoci Badii Ascensii. Cum additionibus Francisci Cereti et Bibacii Thiletani. [Paris], Georgius Wolff et Thielmannus Kerver impens. Joannis Petit et Joannis Confluentini, pridie Non. Sept. [4 IX] et pridie Kal. Dec. [30 XI] 1499. 4°. GW. 3255¹. — H. 2385. — Pell. 1803. — XV. 348 *adl.*

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: B. M. Gd.: XI ... [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: deska, ½ sk., żółty, wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk.

88. In Robertum Severinatem panegyricum carmen. Somnium Romanum. Epigrammata ad Falconem. Venezia, Jacobus Pentius, 6 VIII 1499. 4°. GW. 3260. — H* 2396. — Pell. 1785. — XV. 333 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 89.

89. Parthenice prima sive Mariana. Venezia, Jacobus Pentius, 16 VII 1[4]99. 4°. GW. 3287. — HC. 2368. — BMC. V. 565. — XV. 331 *adl.*

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Sum ex libris Lau. Sexdenbri...*(?) [w. XVI].

2. B. M. Gd.: XVII. A. q. 89.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, ślady klamer, w. XV/XVI.

90. Parthenice secunda sive Catharinaria. Cum additionibus Francisci Cereti. Venezia, Jacobus Pentius, 14 VII 1499. 4°. GW. 3302. — HC. 2375. — BMC. V. 565. — XV. 332 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 89.

91. Contra poetas impudice loquentes. Com commento Jodoci Badii Ascensii. [Paris], Georgius Wolff et Thielmannus Kerver impens. Joannis Petit et Joannis Confluentini, Id. Oct. [15X] 1499. 4°. GW. 3313. — H. 2369 T. 3. — Pell. 1797. — XV. 351 *adl.*

Opr. zob. nr 87.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

BAPTISTA de Salis

92. Summa casuum conscientiae. *Praeced.* Sixtus IV: Bulla „Etsi dominici gregis”, Romae, 30 XII 1479.
Venezia, Paganinus de Paganinis, 21 XII 1499. 8°. — XV. 22
GW. 3326. — HC. 14186. — VB. 4273. — FG. 75.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i złoc., resztki klamer, w. XV/XVI.

BARBARUS Hermolaus

93. Castigationes Plinianae.
[Venezia, typogr. Hermolai Barbari: Castigationes Plinianae impens. Danielis Barbari, 1493/94]. 2°. — XV. 395
GW. 3341. — HC. 2420. — C. 867. — VB. 4566, 5.

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 638; naklejka.

2. B. M. Gd.: XIX. D. q. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: karton, w. XIX/XX.

BARLETTA Gabriel

94. Sermones quadragesimales et de sanctis. Cum additionibus Benedict. Brixiani. Cum privilegio.
Brescia, Jacobus Britannicus, 1497–1498. 4°. — XV. 354 *adl.*
GW. 3400. — HC. 2459. — C. 874. — Pell. 1845.

N B. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: 1. *Istu[m] libr[um] [com]parauit Heinric[us] de Sleynitz abbas* [w. XV].

2. *Liber b[ea]te v[ir]g[inis] S[an]dorumque Joh[annis] bap[tistae] et Joh[annis] eua[n]g[elista]e. In Kempnicz¹* [w. XV/XVI].

3. B. M. Gd.: exlibris 2, XX. ... q. [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV/XVI.

BARTHOLOMAEUS Anglicus

95. De proprietatibus rerum.
Köln, Joannes Koelhoff senior, 1481. 2°. — XV. 650
GW. 3405. — HC. 2501. — VK. 219.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępne inicjały dwubarwne.

NB. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: 1. *Liber lohannis Rasoris de Nydemburgh testatus Bibliothecae Eccl[es]ie b[ea]te v[ir]g[inis] Ma[r]ie Oppidi Dantzk Anno dom[in]i sup[er] Millenu[m] et quat[er]centenu[m] octuogesim]o sexto.*

2. *Bibl. Mar. f. 140.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

¹ Karnenica, Kamienica – Śląsk.

Tabl. II

Nr 80. AUGUSTINUS Morayus: De secta Waldensium, Olomouc, Conradus Baumgarten,
1500, 4°. Sygnet drukarski.

Tabl. III

96. De proprietatibus rerum.

Nürnberg, Antonius Koberger, 20 VI 1492. 2°.

GW. 3413. — HC. 2510. — VB. 1738. — FG. 79.

— XV. 398 *adl.*

NB. Na górnjej wyklejce wpisano: *Volume[n] [con]tine[n]s Barthotomeu[m] de p[ro]priet[atibus] Cu[m] ethy[molog]i[s] Ysidorj p[ro]... Johanne S[anc]te ... comp[ar]at[is] ... XXI sc[otis] Anno 1503 in die S[an]ct[i]ssime Trinitat[is]. [pismo nosi znamiona ręki pisarza z połud. Niemiec lub Szwajcarii].*

Prow.: 1. *Dies buch hat der Ehrnwert und Wolweiser Herr Michel Rosenberg Rathisverwandter der Bibliothek in Gymnasio Verehret den 6 Aprill A° 1603.*

2. B. M. Gd.: exlibris 1, IX. F. fol. 21,

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk.

BARTHOLOMAEUS Brixiensis

97. Casus decretorum.

Basel, Nicolaus Kessler, V. Id. Aug. [9 VIII] 1489. 2°.

GW. 3426. — HC. 2472. — VB. 524.

— XV. 595 *adl.*

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku],

2. *HSBG. XVIII. D. 1.*

Opr. po r. 1945.

BARTHOLOMAEUS de Chaimis *v.* Chaimis Bartholomaeus de

BASSOLIS Joannes de

98. In quartum librum Sententiarum.

[Angers aut Paris? typogr. Tardif.: Compendium eloquentiae, ca 1480] 2°.

GW. 3722. — C. 921. — Pell. 2006.

— XV. 400

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 171.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

BELLOVACENSIS Vincentius *v.* Vincentius Bellovacensis

BERCHORIUS Petrus

99. Liber bibliae moralis.

Strassburg, C. W., 7 X 1474. 2°.

GW. 3863. — H* 2795. — VB. 2186.

— XV. 868

Inicjały czerwone.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B. 8.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

100. Liber bibliae moralis.
[Köln], Bartholomaeus de Unkel, S. Gertrudis [17 III] 1477. 2°. — XV. 401
GW. 3865. — HC. 2797. — VK. 226.

Prow.: A. Mundt: 1900. M. 1073; naklejka.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.

101. Repertorium morale. Ed. Joannes Beckenhab. P. 1–3.
Nürnberg, Antonius Koberger, 4 II 1489. 2°. — XV. 669
GW. 3866. — HC. 2798 = 2801. — VB. 1779. — FG. 83.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951 [cz. 2].

Prow.: T. 1–3. 1. D. X. [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 138 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

BERGOMENSIS Jacobus Philippus *v.* Jacobus Philippus de Bergamo

BERGOMENSIS Petrus *v.* Petrus de Bergamo

BERNARDINUS Senensis

102. Quadragesimale de christiana religione.
[Basel, Joannes Amerbach, non post 1490]. 2°. — XV. 402, 403
GW. 3882. — HC. 2834. — VB. 476. — FG. 84.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 402.

Inicjały czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. *Ex libris Mathiae Zdzięborski et Amico[rum] eius Anno Domini 1606.*

2. *Ex Libris Joannis Crayensis¹ tum temporis Vica[rrii] Tucho-
liensis Mun[era]t[us] a R[evere]ndo Patre Parocho Math[ia]
in Jeleniec² Zdzięborski Anno Dni 1620 Mense Februario
oret[ur] p[ro] eo. Pro alio libro...*

3. *Nullius sum horum sed R[evere]ndi Dni Alex[andri] Srzeniawa
Decani Naklen[sis] Pleb[ani] Dembow[ensis]³ p[ro]p[ria] Su-
[p]pellex [w. XVII].*

4. *Ab hoc donatus R[evere]ndo D. Matthaео Rautenb[er]g Arch[i]-
diacono et Officiali ... [papier zniszczony - w. XVII].*

¹ Krajenka, pow. tucholski.

² Jeleniec, pow. chełmiński.

³ Dębowo, pow. nakielski.

5. *Inscriptus Catalogo librorum Frm de Oliua* [w. XVII]. *Mon[aste]rij Oliven[sis] Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia* [w. XVIII].
6. A. Mundt: 1900. M. 1490; naklejka.
Opr.: ½ perg., w. XIX.
b. Egz. XV. 403.
Inicjały czerwone, inicjał wstępny niebieski.
Prow.: 1. F. III. [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV],
2. B. M. Gd.: XX. B. f. 100.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.
Gdańsk–warsztat 1.
103. *Sermones de evangelio aeterno*.
[Basel, Joannes Amerbach, ca 1489]. 2°.
GW. 3886. — H* 2827. — VB. 476,3. — Polk. 36. — XV. 404 *adl.*
Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
2. HSBG: XX. B. 7.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.
Gdańsk — warsztat 2.
104. *Sermones de evangelio aeterno*.
Basel, Nicolaus Kessler, [ca 1490–1495]. 2°.
GW. 3887. — H* 2828. — VB. 544. — XV. 406
Prow.: 1. J II [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 121.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.
105. *Sermones de festivitibus Virginis gloriosae*.
Nürnberg, Fridericus Creussner, 1493. 4°.
GW. 3888. — HC. 2832. — VB. 1817, 5. — XV. 59 *adl.*
Opr. zob. nr 188.
- BERNARDUS Carthusiensis
106. *Dialogus Virginis Mariae misericordiam elucidans*.
Leipzig, [Conradus Kachelofen], 1493. 4°.
GW. 3902. — H* 2840. — VB. 1228. — FG. 85. — XV. 42
Inicjały na pierwszych ośmiu kartach czerwone.
Prow.: B. M. Gd.: XX. ... 426. [sygn. wytarta; pozostał słaby odcisk],
Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.
- BERNARDUS Claravallensis s.
107. *Epistolae*.
Basel, [Nicolaus Kessler], 1 XII 1494. 2°.
GW. 3926. — HC. 2872. — VB. 535. — FG. 86. — XV. 592 *adl.*¹
Prow.: zob. nr 499a.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, ślad łańcucha, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

¹ Współoprawne z sygn. XV. 591 P. 2.

108. Sermones super Cantica canticorum.

Rostock, Fratres Domus Horti Viridis, V. Kal. Aug. [28 VII 1481.] 2°.

GW. 3934. — HC. 2856. — VB. 1991.

— XV. 405 *adl.*, 409

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 405 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 103.

b. Egz. XV. 409.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępny inicjał ozdobny czerwono-niebieski, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Ex Libris Monasterii Zarnovecen[is]s³*. [Inną ręką]: *Te xięgi sę klasztorne* [w. XVIII].

2. A. Mundt: 1900. M. 786; naklejka.

3. B. M. Gd.: XX. B. q. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odciśk].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

109. Sermones de tempore et de sanctis et de diversis.

Mainz, Petrus Schoeffer, 14 IV 1475. 2°.

GW. 3940. — H* 2844. — VB. 1532.

— XV. 942

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał ozdobny.

Prow.: 1. [Jan Uphagen].

2. *Uph. f. 82.*

Opr.: ½ perg., w. XVIII.

110. Sermones de tempore et de sanctis et de diversis.

Basel, Nicolaus Kessler, 1495. 2°.

GW. 3944². — HC. 2848 = H. 2847. — VB. 536.

— XV. 411, 768.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 411.

Prow.: 1. *L... fr [a. Alexander[?]] strele[n]sis³ 65.* [w. XV/XVI].2. *Dauid Konarsky Abbas Oliuae sibi et suis.**Pro Comunitate [Con]uentus e Bibliotheca extraditus.* [w. XVII].3. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua* [w. XVII].*Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia* [w. XVIII].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, guzy kościane, ślady klamer, w. XV. Polska?— restaurowana,

b. Egz. XV. 768.

Def.: brak karty tytułowej.

W obrębie składki a ozdobne inicjały czarne.

Prow.: *Clariss, et Adm R. Laurentius Strzezowski Cantor E. St. Andreae.**Praepositus Ilcusiensis Ecclesiae Ilcusiensi S. Andreae Ap[osto]lli donauit A d. 1677.*

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

¹ Benedyktynki w Żarnowcu, pow. pucki.² G W. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.³ Strzelno, wieś na Kaszubach, pow. pucki, albo wieś w pow. słupskim.

Tractatus de planctu beatae Mariae Virginis v. Sermones tres de passione Christi.

BERNARDUS Claravallensis s. et Gilbertus de Hoilandia

111. Sermones super Cantica canticorum.
Strassburg, Martinus Flach, 1497. 2°.
GW. 3937. — HC. 2859. — C. 2735. — VB. 2505. — XV. 410

NB. Na górnej karcie ochronnej wpisano: *Gilbertus Foliath, Canonorum Regularium Coenobii Leicestrensis Abbas, Episcopus deinde Herefordensis et demum Londinencis [sic] Antistes, circa annum 1187 clarus. Editus est Com[m]ent[arius] qum hoc vol[umen] cont[inet], cura Patricii Iunii Londini 1638. 4to, cum Alcwini in idem canticum com[m]entariolo.*

Der in diesem Buche enthaltene Gilibertus ist jedoch nicht obiger Foliath, sondern Gilibertus de Hoplandia, Abbas Cisterciensis, und seine Sermones sind e. Fortsetzung der unbeeendigten Reihe Sermones über das hohe Lied von St. Bernhard. — Gilibertus war ein Engländer u. St. Bernhards Schüler um 1160. [Ręka A. Mundta].

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 747; naklejka.

2. B. M. Gd.: XX. B. q. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby od-cisk].

Opr.: karton, w. XVIII.

Pseudo-BERNARDUS

112. Floretus cum commento.
[Köln, Henricus Quentell, ca 1490, non post 1491], 4°.
GW. 4004. — HC. 2912. — VK. 232. — XV. 29 *adl.*

Drzeworyt na karcie tytułowej kolorowany.

Opr. zob. nr 56.

BERNARDUS Parmensis

113. Casus longi super quinque libros decretalium.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 1484. 2°.
GW. 4095. — H* 2932. — VB. 2400, 5. — XV. 412

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. HSBG. XVIII. D. 2.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad kolca i łańcucha, kłamry, w. XV. Gdańsk—warsztat 1?

114. Casus longi super quinque libros decretalium.
 Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], altera die post festum
 Simonis et Judae [29 X] 1498. 2°. — XV. 441 *adl.*, 698
 GW. 4104. — HC. 2938. — VB. 2466.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 441 *adl.*

Opr. zob. nr 281.

b. Egz. XV. 698.

Pro w.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1850; naklejka.

2. B. M. Gd.: XVIII D... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk]

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamry
 w. XV. Gdańsk— warsztat 2?

BERNOLDUS de Caesarea

Distinctiones de tempore et de sanctis, quarum declarationes ex compendio theologiae veritatis capiuntur v. Albertus Magnus: Compendium theologiae veritatis.

BERTHOLDUS

Horologium devotionis circa vitam Christi v. Gerardus Zutphaniensis:
 De spiritualibus ascensionibus.

BERTRANDUS de Turre

115. Sermones de tempore. Pars hiemalis.
 [Strassburg, typogr. Jordani (= Georgius Husner), ca 1500]. 4°. — XV 337 *adl.*
 GW. 4180. — HC. 3003. — Pell. 2252.

NB. 1. Na wyklejkach zapiski o charakterze prawniczym — w. XV.

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 162.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki, klamer,
 w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

BIBLIA

116. Biblia latina.
 Venezia, Nicolaus Jenson, 1476. 2°. — XV 413
 GW. 4222. — HC. 3061. — VB. 3665.

NB. Na odwrociu ostatniej karty łacińska recepta na ból żołądka,
 w. XVI.

Na dolnej wyklejce słowniczek łacińsko-niemiecki — w. XVI. Po-
 niżej: *Holascu[m]* [sic! holocaustum?] *d[icitu]r sacrificiu[m]* *q[uo]d*
igne incendebat[ur] pacifera h[oc] q[uo]d p[ro] pace afferebat[ur] liba-
me[n] est sacrificiu[m] de liquidis [w. XVI].

Prow.: 1. *Andreas Frost e[st] pres [praesens possessor?] hui[us] Codicis*
 [w. XVI/XVII].

2. B. M. Gd.: XIII. A. q. 7.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer,
 w. XV. Gdańsk?

117. Biblia latina.
 [Strassburg, typogr. Vitas Patrum], 1485. 2°. — XV. 583
 GW. 4257. — HC. 3092. — VB. 2255.
- Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.
 NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.
 Prow.: *Bibl. Mar. f. 115.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.
 Gdańsk— warsztat 1.
118. Biblia latina.
 Basel, Joannes Froben, 27 VI 1491. 8°. — XV. 23
 GW. 4269.— HC. 3107. — VB. 592.
- Def.: brak pierwszej karty.
 Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.
 NB. Na dolnej wyklejce łacińska recepta na ból żołądka — w. XVI.
 Prow.: 1. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua* [w. XVII]. *Ord[inis] Cist[ericiensium] in Prussia* [w. XVIII].
 2. B. M. Gd.: *XIII. A. 99.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.
119. Biblia latina cum glossa ordinaria Walafridi Strabonis aliorumque et interlineari Anselmi Laudunensis.
 [Strassburg, Adolphus Rusch impens. Antonii Koberger, paulo post 23 IX 1481]. 2°. — XV. 869
 GW. 4282. — HC. 3173. — FG. 100. — Polk. 42.
- Fragment: egzemplarz obejmuje tylko sygnatury: 11 x g⁸ g⁶ g⁶ g¹⁰ 4 X d⁸ d⁶ e⁶ e⁶ a⁸ a⁸ 5 x c⁸ c⁶ c⁸.
 Prow.: 1. *D IIII* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].
 2. B. M. Gd.: *exlibris 1, XIII. A. f. 17^c.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.
120. Biblia latina cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. *Acc. Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum.* P. 1. 3.
 Nürnberg, Antonius Koberger, Sabbato post Joannis ante portam latinam [7 V] 1485. 2°. — XV. 414
 GW. 4288. — HC. 3166. — VB. 1705,5.
- Inicjały czerwone i niebieskie, wstępne inicjały ozdobne, wielobarwne ze złotem i czerwono-niebieskie, rubryki czerwone.
 NB. 1. *Marginalia Waltera z Chojnic.*
 2. P. 3. *odzyskana...* 26 X 1951.
 Prow.: 1. *Liber Johannis Walterf de Conitz W: C.*
 2. *Bibl. Mar. f. 111, f. 113.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk— warsztat 1.

121. Biblia latina cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. *Acc.* Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum. P. 4.

Nürnberg, Antonius Koberger, III. Non. Dec. [3 XII] 1487. 2°.

GW. 4289. – HC. 3167. – VB. 1728. – FG. 104. – XV. 550

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny.

NB. Na karcie ochronnej fragment łacińskiego kazania na święto Wniebowzięcia NP Maryi – w. XVI.

Prow.: *Liber [con]ue[n]tus Salefeldensis*¹ [Bernardyni, w. XV].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, r. 1575; restaurowana.

122. Biblia latina cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. *Acc.* Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum.

Strassburg, [Joannes Grüninger], III. Non. Nov. [3 XI] 1492. 2°.

GW. 4292. – HC. 3169. – VB. 2286. – FG. 105. – XV. 415, 416

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 415.

P. 1. 2. 4. Brak w cz. 4. Nic. de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum.

Prow.: 1. *Viro Eximio atq[ue]. Eruditissimo DN. Theodoro Danckwers, S. S. Theologiae Studioso indefesso, Amico suo honorando et fraterne amando haec Lyrae opera perpetuae recordationis et nunquam intermoriturae amicitiae ergo mittit Henricus Henningius Creutzburgensis Thuring. Anno 1643. 11 Maji.*

2. *Theodorus Danckwers* [w. XVII].

3. *Fratrum de Oliva* [w. XVII]. *Mon[aste]rii Oliven[sis] Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia.* [w. XVIII].

4. A. Mundt: 1900. M. 959; naklejka.

5. B. M. Gd.: XIII. B. f. ... [sygn. wytarta, odcisk pozostał]

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV; zniszczona.
b. Egz. XV. 416.

Tylko P. 4.

Def.: brak karty a₁

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny ze złotem, rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Notatka własnościowa wycięta].

2. B. M. Gd.: XX. B. f. 202.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

¹ Salefeld, Saalfeld – Zalewo, pow. morąski, woj. olsztyńskie.

123. Biblia latina cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering. Acc. Nicolaus de Lyra: Contra perfidiam Iudaeorum.

Nürnberg, Antonius Koberger, 12 IV 1493. 2°.

GW. 4293. – HC. 3170. – VB. 1742.

– XV. 870

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Na górnej wyklejce łacińskie notatki dotyczące dzieła

– w. XVIII/XIX.

Prow.: 1. [Petrus Swalentz].

2. *Hic liber ex relict[is] Petri Swalentz quondam Vicarij Warmien[sis], cum nem[in]i esset legatus et atilius disp[en]sarj non vide[re]t[ur] datus est p[er] d[ominos] testa[mental]rios s. eclesie parrochialj in frauenburg yta ut usus maneat apud plebanum. Anno 1539.*

3. *Dauidis Heilmeyeri Cast. Lag.¹ const. 6 thal. [w. XVI/XVII].*

4. A. Mundt: 1900. M. 958; naklejka.

5. B. M. Gd.: XIII. A. f. 7. [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV; grzbiet restaurowany pergaminem z rkp. (XIV)

124. Biblia, germanice.

Nürnberg, Antonius Koberger, feria secunda post Invocavit

[17 II] 1483. 2°.

GW. 4303. – H* 3137. – VB. 1691.

– XV. 871

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały wstępne wielobarwne, rubryki czerwone. Drzeworyty kolorowane.

Prow.: B. M. Gd.: XIII. A. f. 32.

Opr.: karton, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XVI.

125. Biblia cum glossis secundum Postillam Nicolai de Lyra, germanice. Köln, [Henricus Quentell, ca 1478]. 2°.

GW. 4307. – HC. 3142. – VK. 256.

– XV. 872

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny, rubryki czerwone, ilustracje i ramki drzeworytowe kolorowane.

NB. Na górnej karcie ochronnej wpisano: *Diese Bibel ist nach Angabe der Vorrede – zu Cöln, (wahrscheinlich schon vor dem Jahr 1480) gedruckt worden. Sie ist sehr selten. S. Hamb. Berichte 1734. S. 858. Preussische Zehenden H. II. S. 38 (1742). Freytag analecta literaria p. 102. Bibliothque curieuse par Clement. Vol. III. p. 314. L. [w. XIX].*

Prow.: 1. *Item dytt Bocke hordt Chrystoffer Schenendorp [w. XV/XVI].*

2. *Nicolai Von Bodeck Dantisci Anno 1650.*

3. B. M. Gd.: XIII. A. f. 55.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy i plakieta złoc., w. XVI.

¹ Czy nie Castella ad Laganam (Kastel nad rzeką Lahn w Hessji).

126. *Biblia cum glossis secundum Postillam Nicolai de Lyra, germanice.*
Lübeck, Stephanus Arndes, 19 XI 1494. 2°. — XV. 873, 874
GW. 4309. — HCR. 3143. — VB. 1486.

Dwa egzemplarze:
a. Egz. XV. 873.
Def.: brak składki a.
Prow.: B. M. Gd.: exlibris 3, XIII. A. f. 67.
Opr.: deska, skóra, w. XV; zniszczona.
b. Egz. XV. 874.
Drzeworytowe ilustracje i inicjały kolorowane. Pierwsza i ostatnia karta restaurowane.
Prow.: B. M. Gd.: XIII. A. f. 31.
Opr.: karton, pergamin, wycisk ślepy, w. XVI/XVII.

BIRGITTA s.

127. *Revelationes. Acc. Vita abbreviata S. Birgittae. Hymnus ad Beatam Birgittam. Cum praefatione Joannis de Turrecremata et Matthiae de Suecia.*
Lübeck, Bartholomaeus Ghotan, 1492. 2°. — XV. 417
GW. 4391. —H* 3204. —VB. 1461.

Def.: brak karty a₂.
Prow.: 1. H XVI [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, II. C. f. 14. ' '
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

BLONDUS Flavius

128. *Historiarum ab inclinatione Romanorum imperii decades. Cum additionibus Joannis Antonii Campani.*
Venezia, Octavianus Scotus, XVII. Kal. Aug. [16 VII] 1483. 2°. — XV. 418
GW. 4419. — HC. 3248. — VB. 3904.

Def.: brak kart a₁, a₂.
Prow.: [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].
Opr.: ½ sk., w. XVIII.

BOCCACCIO Joannes

129. *Genealogiae deorum. Acc. De montibus, silvis, fontibus etc.*
Venezia, Bonetus Locatellus impens. Octaviani Scoti, VII. Kal. Mart. [23 II] 14 ³/₄. 2°. — XV. 419
GW. 4478. —HC. 3321. —VB. 4184.

Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].
2. B.M.Gd.: IX. C. f. 44.
Opr. po r. 1945.

BOETHIUS

130. De consolatione philosophiae, germ. per Petrum de Kastel.
Strassburg, Joannes Schott, feria secunda post decollationem Sti Joannis
[31 VIII] 1500. 4°. — XV. 277 *adl.*
GW. 4575. — HC. 3359. — VB. 2562.

Drzeworytowe inicjały, ilustracje drzeworytowe i sygnet drukarski – kolorowane.

Prow.: 1. *Ad bibliotheca[m] aulicam Eystettensem* [w. XVI].

2. *H. A. 1648 den 18 Januarij.*

3. *Geschenkt von Prof. Dr. A. Menge* [w. XIX].

Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV/XVI.

Pseudo-BOETHIUS

131. De disciplina scholarium. Cum commento.
Köln, Henricus Quentell, 5 III 1498. 4°. — XV. 126 *adl.*
GW. 4603. — HC. 3425. — VK. 1184.

Inicjały czerwone. Drzeworyt na karcie tytułowej częściowo kolorowany.
NB. Na odwrociu ostatniej karty wpisano: *VII g[rossis]* [w. XV].

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, IX. B. 64.

Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV/XVI.

BOLLANUS Dominicus

De conceptione Beatae Virginis Mariae v. Caracciolus Robertus: Sermones de adventu etc.

BONAVENTURA s.

132. Opuscula.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 1495. 2°. — XV. 420
GW. 4648. — HC. 3468. — VB. 2458.

Inicjały i rubryki czerwone, inicjał wstępny ozdobny.

Prow.: 1. *G I, G II* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 166^{a-b}.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, ślad łańcucha, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

Pseudo-BONAVENTURA

133. De castitate et munditia sacerdotum.
Leipzig, Melchior Lotter, XII. Kal. Jun. [21 V 14]99. 4°. — XV. 43
GW. 4718. — HC. 3505. — VB. 1392,5.

Def.: brak karty A₁.

Prow.: B. M. Gd.: XX. B. q. ... [sygnatura wytarta, pozostał słaby odcisk].

O p r.: ½ pł., w. XIX/XX.

134. Sermones quattuor novissimorum.

Antwerpen, Matthias van der Goes, 21 VI 1487. 4°.

GW. 4806. — C. 5405. — CA. 1537.

— XV. 287

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Wewnątrz oprawy pergaminowej wpisano: *Melcher Borcke erlanget ein Erbe herkomende von veterlichem anteil...* [dokument w sprawie spadkowej z w. XVI].Prow.: 1. *Anthoheuen van Iszermeng* [w. XVI].2. *Valten Oh...* [w. XVI].3. *Peter Ren...* [w. XVI].4. *David Konarsky abbas Oliuae sibi et suis* [w. XVI/XVII].

5. A. Mundt: 1900. M. 1367; naklejka.

Opr.: koperta pergam.

135. Sermones de tempore et de sanctis.

Zwolle, [Petrus van Os], 1479. 2°.

GW. 4810. — HCR. 3512 = HC. 8976 = H* 3511. — CA. 336.

— XV. 421

W pierwszej połowie vol. rubryki czerwone.

Prow.: 1. *R XI* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].2. B. M. Gd.: *exlibris 1, XX. B. 155.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

BONIFACIUS VIII papa

136. Liber sextus Decretalium. Cum glossa Joannis Andreae.

Nürnberg, Antonius Koberger, XII. Kal. Jul. [20 VI] 1486. 2°.

GW. 4879. — HC. 3613. — VB. 1718.

— XV. 422 *adl.*, 683 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 422 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone, wstępny inicjał wielobarwny ze złotem.

NB. *Hunc Librum Magne prudentie vir dominus Georgius Mandt proconsul consensu clarissimi Senatus G[e]danen[sis] accedente emit quem tandem Spectabilis dns Joannes Tuting camerarius de com[m]uni Fisco soluit ad instantiam Magistri Ambrosij Storm Supremi Secretarij p[rae]fatoru[m] d[omi]noru[m] G[e]danen[sium]. Anno dom[in]i Millesimoquingentesimo Octauo Sabbato post visitatio[nem] Marie.*

Prow.: B. M. Gd.: XX. ... [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, wiek XV. Gdańsk— warsztat 2.

b. Egz. XV. 683 *adl.*

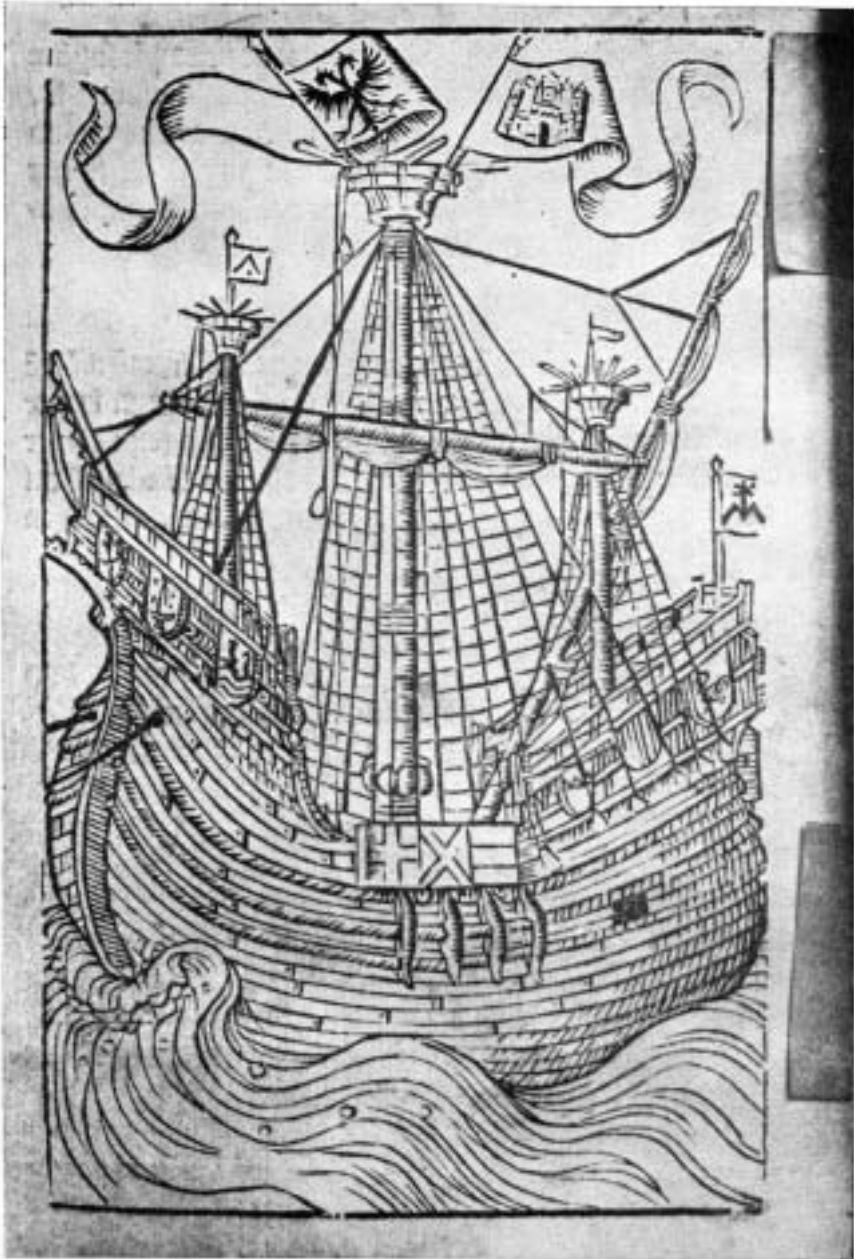
Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

NB. 1. Na pierwszej karcie dodanej składki *Tituli siue Rubrice libri sexti...* [w. XV].2. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: *Bibl. Mar. F. 84.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

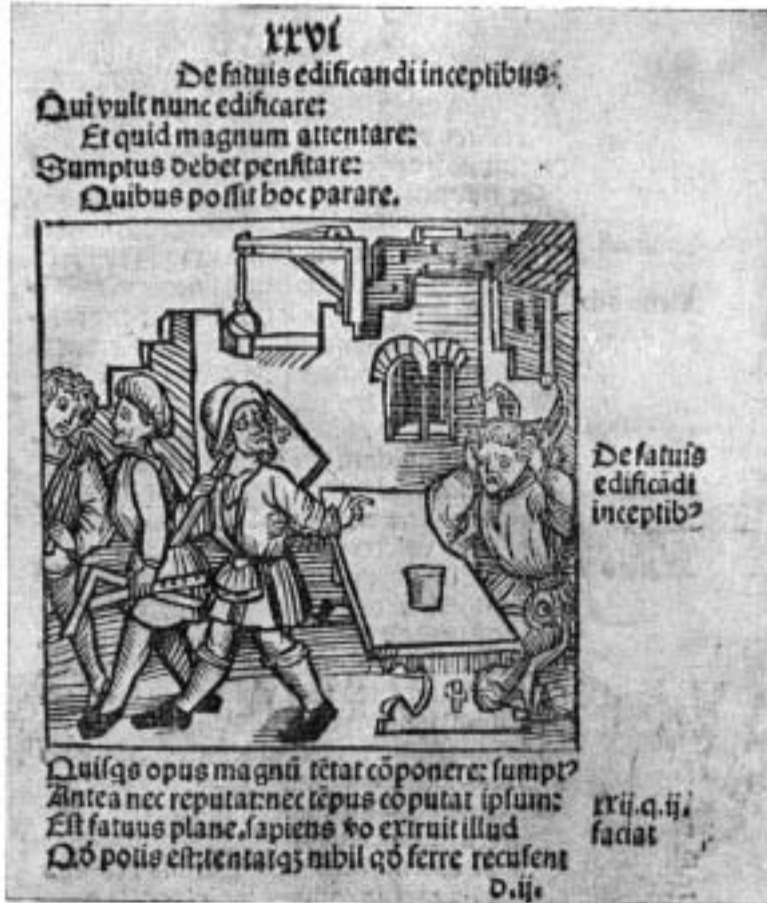

Tabl. IV

Nr 134. Pseudo - BONAYENTURA: Sermones quattuor noyissimorum, Antwerpen,
Matthias van der Goes, 1487. 4°.
Sygnet drukarski II.

Tabl. V

B RANT Sebastianus

137. De monstuoso partu apud Wormatiam.
[Strassburg], J[oaannes] P[rüss, post 10 IX 1495]. 4°. — XV. 314 *adl.*
GW. 5032. — H* 3760. — VB. 2242.

Opr. zob. nr 601.

138. [Das Narrenschiff] Stultifera navis. Lat. per Jacobum Locher Philomusum.
Basel, Joannes Bergmann¹, Kal. Mart, [I III] 1497. 8°. — XV. 14
GW. 5055. — H. 3747. — VB. 1909, 10.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV.

BREIDENBACH Bernardus de

139. Peregrinatio in terram sanctam.
Speyer, Petrus Drach, 29 VII 1490. 2°. — XV. 666
GW. 5076. — HC. 3957. — VB. 2020.

NB. Na górnej wyklejce wpisano: *Tres ex illis dena[r]ijs p[ro] quib[us] Crist[us] vendit[us] fuit valent unu[m] ducatu[m]* [w. XV]. Na tejże wyklejce i karcie ochronnej Madonna z Dzieciątkiem — rysunek piórkiem. Obok napisano: *Ego non habeo ... dem Edlen Herrn* [w. XVI/XVII].

Prow.: 1. *Reverendissimo in Christo Patri et Domino Dno Bertholdo, sanctae Moguntinensis Sedis Archiepiscopo* [w. XV/XVI].

2. *Jacobus Mantz Prior* [w. XVI?].

3. *Mei ac Studiorum Meorum promptissimorum dominorum* [w. XVII].

4. B. M. Gd.: V. 44.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

140. Peregrinatio in terram sanctam, germ.
Augsburg, Antonius Sorg, pridie St. Georgii [22 IV] 1488. 2°. — XV. 665
GW. 5078. — HC. 3960. — VB. 144.

Def.: brak karty tytułowej i kart p_{5r}, q_{4-5r}, B₄.

NB. Na odwrociu ostatniej karty wpisano: *Anno dom[in]i 1509. Illustrissimus princeps Lodowicus Rex Ungarie coronatur prage in Regem bohemie dom[in]ica que decantatur oculi. Magnificus ac Strenu[as] d[omi]n[us] Joannes Andreas de buczacz Capit[aneus] Rauen-*

¹ W GW. adres bibliograficzny: Basel: Johann Bergmann, Kal. Mart. [1. März] 1497 [vielmehr Nürnberg: Georg Stuchs, nach 1. März 1497]. 8°.

[sis] orator Serenissimi Princip[is] d[omi]ni Sigismu[n]di Reg[is] polonie etc. ad imperatorem turcoru[m] Soltan baiazeth missus, post Legat[i]o[nem] pro voto peracta[m] feria sexta ip[s]o die S[an]cte margarethe 1509 an[te] ciuitate[m] dicta[m] Zophia quasi duob[us] Miliarib[us] in curru dam obijt et hac infirmitate corrept[us] est ex alt[er]a parte dicte ciuitat[is] Zophie an[te] Constantinopolim ...Et ductam est corp[us] ip[s]ius p[er] familiares usq[ue] Themesthwar ciuitate[m] Reg[is] Ungarie et ibi vt decuit honori suo sepultum sabato post festu[m] d[omi]ni Jacobi ap[osto]li anno q[uo] supra.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 3, V. 85.

Opr.: perg., w. XVII.

BREITENBACH Joannes de

141. Repetitio capituli: A nobis de decimis.

Leipzig, Melchior Lotter, Februarius 1500. 4°.

GW. 5087. — HCR. 3776. — VB. 1395.

— XV. 173 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 143.

142. Repetitio [capitulorum V]: De statu monachorum et canonicorum regularium.

[Leipzig, Gregorius Boettiger, post 22 XI 1496]. 4°.

GW. 5088. — HC. 3770. — VB. 1377.

— XV. 170 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 143.

143. Super titulo: De successionibus ab intestato.

Leipzig, Gregorius Boettiger, 1494. 4°.

GW. 5089. — H. 3773 = H* 15111 = H* 15112. — VB. 1371,5.

— XV. 169 *adl.*

Inicjały czerwone.

Prow.: 1. *Ex libris C. B. Lengnichii* [exlibris, w. XVIII] *qui hanc opusculorum rariorum collectionem Bibliothecae Marianaе d[ono] d[edit]* A. 1789 [dopisane na exlibrisie ręką Lengnicha].

2. *Bibl. Mar. q. 64.*

Opr.: ½ sk., w. XVIII.

144. Repetitio capituli: Lator praesentium De homicidio.

Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, Septembris 1498. 4°.

GW. 5090. — HC. 3772. — VB. 1412.

— XV. 171 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 143.

BREVIARIUM

145. Breviarium Romanum.
 Venezia, Octavianus Scotus, 1482. 2°.
 GW. 5106. – CR. 1297.–Boh. 430. – XV. 424
- Def.: brak składki SS, z której prawdopodobnie dwóch kart użyto jako wyklejek.
 Między kartami FF₄ a FF₅ wstawione dwie karty rękopiśmienne z tekstem modlitw liturgicznych – w. XV/XVI.
 Inicjały czerwone, dwa inicjały wstępne wielobarwne ze złotem.
 Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 112.
 Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk– warsztat 3.
146. Breviarium Romanum.
 Venezia, Antonius de Zanchis et Franciscus de Perusia, Kal. Jun.
 [I VI] 1500. 4°.
 GW. 5170¹. – C. 1294 = 1306. – Boh. 389 = 465. – XV. 593
- Def.: wyrwane trzy karty znaczone sygnaturą +4, +5, +6; na końcu brak karty cc₁₆ i składek dd¹² ee¹². Składki a⁸–d⁸ e¹² z fałszywą numeracją kart zostały przestawione i znajdują się przed składką A¹².
 Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 142.
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk– warsztat 3.
147. Breviarium dominorum teutonicorum.
 Nürnberg, Georgius Stuchs, 27 XI 1492. 4°.
 GW. 5235. – H. 3942. – Boh. 509. – XV. 360
- Def.: brak składki rr⁸.
 Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały wstępne wielobarwne.
 NB. Na końcu 11 kart modlitw liturgicznych – w. XV/XVI.
 Prow.: 1. *Büchersammlung des Königlichen Schlosses Marienburg i. Pr. Nro Da 3.*
 2. Przekazane Bibliotece Miejskiej w Gdańsku z Muzeum Wojska Polskiego przez Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Gdańsku w r. 1952.
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślady klamer, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

---

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

148. BRITANNICUS Gregorius

Sermones funebres et nuptiales. Editio II. aucta. Cum additionibus Pauli (Zane) episcopi Bresciae.

Venezia, [Petrus de Quarengis, post 1500?]. 8°.

GW. 5554. — H. 3978 = 3979.

— XV. 20

Prow.: 1. *Ex bibli[othe]ca Altemp^{na}* [w. XVI/XVII].

2. A. Mundt: 1900. M. 1434; naklejka.

3. B. M. Gd.: XX. B. o. 2141.

Opr.: pergamin, w. XVII.

BRUNSCHWIG Hieronymus

149. De arte destillandi (de simplicibus), germ.

Strassburg, Joannes Gruninger, 8 V 1500. 2°.

GW. 5595. — HC. 4021. — VB. 2309.

— XV. 425, 670

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 425.

Def.: brak karty A₁.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na końcu dodano 4 karty rękopisu łacińsko-niemieckiego słowniczka przyrodniczo-farmakologicznego — w. XVI.

Prow.: 1. *Wenceslai Coci et Suorum* [w. XVI].

2. B. M. Gd.: *exlibris 2, XIX. f. 64.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV/XVI.

b. Egz. XV. 670.

Def.: brak składek A⁸ 00⁶; kart B₁₋₅ C₁ C₃₋₆ D₂ E₁ E₅₋₆ F₁₋₂ F₅ G₁ K₁₋₃ K₅ L₁ M₁₋₂ M_{4 5} N₅ O₆ P_{1 3} P₅₋₆ R₁ R₅ T₁₋₄ V₁ V_{3 5} X₁ Y₂₋₃ Y₆ Z₁ FF₁ NN₁ NN₆.

Drzeworyty kolorowane.

NB. Na wyklejce górnej wpisano: *Absit itaq[ue] inposterum rapida man[us] Foro conscientiae et interiore.* [w. XVI/XVII]. *Za diesem Krauterbuch ist gekommen eine böse ha[nd] [karta zniszczona] wieder die liebe des Nechsten sehr verderbet und aussgerissen hat. Dann ein Christ ist verpflichtet in hinfüro der gleichen nicht mehr zu thun* [w. XVIII/XIX].

Prow.: *Mon[aste]rj Oliven[sis] Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia. Dess Klosters Oliw in Preuss[en]* [w. XVIII].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady klamer, w. XV/XVI; restaurowana.

150. Liber pestilentialis de venenis epidemiae, germ.

[Strassburg], Joannes Grüninger, feria quarta post Assumptionem B. M. Virginis [19 VIII] 1500. 2°.

GW. 5596. — HC. 4020. — VB. 2313.

— XV. 426 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone. Drzeworytowe ilustracje kolorowane.

Prow.: 1. G. *Groddeck 1705.*

2. B. M. Gd.: *XIX. q. 427.*

Opr.: skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI.

TabL VI

ter/welcher wasser für ein ywe...
 Vnd nach dem selbigen wasser ein yeglich er mensch der seine ver-
 nunfft die im gott der almechtig mit geteylt hatt/das zu bruch en nach aller nottuffe
 ferns lybs/ vnd vabert an die beslung der krankheit an dem haupt vnd durch denn
 ganzen lyb vfi bis zu den fussen.vnd sendt zebuchen dyffe wasser also hernach starr.

¶ Dem namen der heili

gen vnd vnderbarlichen vcrualtikeit
 an vassen ist das ander buch dieses buchs
 von den virtuten/krafft/vnd tugend der
 gebiranten vnd gedistillierten wasser für
 an yede krankheit geordnet vñ gelycht für
 den gemeynen menschen der weder artzet

noch artzney haben mag/auch nit zu be-
 zalen / denen zu troff vnd zu vnderlybüg
 irer krankheit bis dz sie kumen vñ müge
 eynen erfarenden vnd geleerten artzet/oder
 die artzney haben der auch seiner kunst
 geleert vnd geübret/sunderlichen in dem
 erkennen der krankheit vnd complex des

TabL VII

Nr 150. BRUNSCHWIG H.: Liber pestilentialis, Strassburg, 1500. 2°. Karta XVIII.

BRUNUS Aretinus Leonardus
 Historia de duobus amantibus v. Poggio Joartnes Franciscus

BURGO Dionysius de v. Dionysius de Burgo S. Sepulcri

BURIDANUS Joannes

151. Quaestiones in Aristotelis Ethica Nicomachea. Ed. Aegidius Delphus.
 [Paris], Wolfgangus Hopyl, 14 VII 1489. 2°. — XV. 429
 GW. 5752. — HC. 4106. — Pell. 3063. — XV. 429
 Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski.
 NB. Na ostatnich 14 kartach rękopiśmienny indeks zagadnień dzieła Buridana i *Assignacio in tentami[n]e Magistrandoru[m] f[a]cta p[er] Viceca[n]cellariu[m]* [w. XV].
 Prow.: 1. *Liber mgri Nicolai bendel de rastennborgh comp[ar]at[us] In Univ[er]sitate lyptzenn[si] pro XXX gr Anno M^oCCCCXCIVIL*
 2. *Anno dom[in]i 1531 p[er]cepi in testame[n]tu[m], ab uxore bendels Ego Gregorius Opacus.*
Duncker opacus [w. XVI].
 3. B. M. Gd.: IX. D. f. 11.
 Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

BURLAEUS Gualtherus

152. De vita et moribus philosophorum.
 [Toulouse, Joannes Parix, ca 1480], 4°. — XV. 44
 G W. 5789. — C. 1388. — Pell. 3087. — XV. 44
 NB. Na górnej karcie ochronnej wpisane ręką pastora A. Mundta: *Sehr alte, seltene in Hains Repert. bibliogr. fehlende Ausgabe, mit ganz besondern Littern gedruckt. Ob vielleicht in Blaubeuren bei Conrad Manz? um 1475?*
Der Verfasser, Burley, war Scoti auditor et Eduardi III. magister. Der ehemalige Besitzer dieses, aus Schaffhausen erworbenen Buches Johan Mantz war Dr der Rechte.
 Prow.: 1. *Jo[annes] Mantz Thuricens[is]¹ U[triusque] J[uris] d[oc]tor Vic[arius] Sedun[ensis]²* [w. XVI].
 2. A. Mundt: 7900. M. 2827.
 Opr.: ½ perg., w. XVIII.

BURY Richardus de v. Richardus de Bury

BUSCHIUS Hermannus

153. Carmina tumultuaria. Cum additionibus Rudolphi Langii et Alexandri Hegii.
 [Deventer, Richardus Paffraet, ca 1496/97]. 4°. — XV. 310 adl.
 GW. 5797, — HC. 4157. — CA. 389. — VB. 4856. — XV. 310 adl.
 Opr. zob. nr 601.

¹ Thuricum – Zürich.

² Sedunum – Sitten, stolica szwajcarskiego kantonu Wallis.

BUTRIO Antonius de

154. *Speculum de confessione*.
 Louvain, Joannes de Paderborn, [non ante 1483]. 2°. — XV. 431
 GW. 5830. — HC. 4185. — CA. 391, 589.

Def.: brak składek p⁸ – t⁸ u⁶ x⁸ y⁶.

Prow.: B. M. Gd.: XX. A. q. 1 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

CAESAR Caius Julius

155. *Commentarii*. Ed. Hieronymus Bononius. Acc. Raimundus Marlianus:
Index commentariorum C. Julii Caesaris.
 Venezia, [Philippus Pinciusi] sumpt. Benedicti Fontana, 13 IV 1499. 2°. — XV. 761 *adl.*
 GW. 5872. — H* 4221. — VB. 4369. — FG. 129.

Prow.: 1. [Jan Uphagen].

2. *Uph. f. 189*.

Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

CALDERINUS Joannes

156. *Concordantia sive Ambidexterium*. Ed. Thomas Dorniberg.
 Speyer, Petrus Drach, 1481. 2°. — XV. 477 *adl.*, 719 *adl.*
 GW. 5896. — HC. 4247. — VB. 2004.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 477 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 289.

b. Egz. XV. 719 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie.

Prow. i opr. zob. nr 159.

CAMINTUS episcopus Arusiensis v. Jacobi Joannes

CANUTUS episcopus Arusiensis v. Jacobi Joannes

CAPREOLUS Joannes

157. *Quaestiones in IV libros Sententiarum*. Ed. Thomas de S. Ger[mano].
 Venezia, Octavianus Scotus, 1483–1484. 2°. — XV. 432
 GW. 6032. — HC. 4410. — VB. 3903, 3907.

W P. 1 i 3 inicjały i rubryki czerwone. Inicjały wstępne w P. 1–3 trójbarwne.

NB. W P. 1 na karcie A₁: *de laudibus Thome Aquinatis* [w. XVI].

Prow.: 1.P. 1. *Pet. Busaeus Mogunt. a. d. 1580*.

2.p. 1–4. B. M. Gd.: exlibris 2, XX. A. f. 73^{a-d}.

Opr.: 3 vol. karton, w. XIX; vol. 4. karton, pergamin z rkp. (XV).

CARACCIOLIJS Robertus

158. Opera varia. Ed. Philippus de Rotingo. Cum privilegio.
Venezia, Georgius Arrivabene [impens. Bernardini Rasina (Rasma?) et
Benedicti Fontana] 16 V 1496. 4°. — XV. 46
GW. 6043. — H* 4491 = 4490. — VB. 4125, 5.

Inicjały czerwone.

W egzemplarzu Biblioteki Miejskiej *Sermones quadragesimales de poenitentia* znajdują się przed *Sermones de adventu*.

Prow.: 1. *Martin[us] Janniuias e[st] Sasse¹ heres Anno 1570.*

2. *Inscriptus Catalogo Fratru[m] de Oliva [w. XVII]. Ord[ini]s Cisterciensium in Prussia [w. XVIII].*

3. B. M. Gd.: XX. B. 404.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okucia, klamra, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

159. Sermones de adventu etc. — Dominicus Bollanus: De conceptione
Beatae Virginis Mariae.
[Strassburg, Martinus Schott, ca 1485]. 2°. — XV. 718 *adl.*
GW. 6050. — HC. 4471. — VB. 2243. — KM. 213.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 178.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamra, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

160. Sermones de laudibus sanctorum.
Speyer, Petrus Drach, 1490. 2°. — XV. 436, 438 *adl.*
GW. 6054. — HC. 4484. — VB. 2019. — FG. 132.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 436.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B. 36.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, łańcuch, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

b. Egz. XV. 438 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 45.

161. Sermones quadragesimales de poenitentia.
[Strassburg, typogr. Henrici Ariminensis, non post 1473]. 2°. — XV. 433
GW. 6066. — HC. 4418. — VB. 2163.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Górną wyklejkę i górną kartę ochronną stanowi palimpsest. Spod pisma końca w. XV — alfabetyczny spis pisarzy kościelnych — przebija tekst liturgiczny z w. XIV, którego dalszy ciąg znaj-

¹ Sasse — zapewne Sasino, pow. lęborski.

duje się na dolnej pergaminowej wyklejce. Na odwrociu dolnej karty ochronnej nazwy godzin modłów liturgicznych od zmierzchu do świtu i pouczenie dotyczące systemu datowania przy pomocy cyfr rzymskich – w. XV.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku],
2. HSBG. XX. B. 37.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 1; zniszczona.

162. Sermones quadragesimales de poenitentia.

[Strassburg, Georgius Husner, ca 1479]. 2°.

GW. 6074. – H* 4421. – VB. 2201,5.

– XV. 434, 435

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 434.

Def.: brakujące karty 117–118, 286, 289 zastąpiono współczesnym rękopisem.

Inicjały i rubryki czerwone, inicjał wstępny ozdobny.

Prow.: 1. *Liber sanctoru[m] m[a]r[tyru]m cosme damiani et symeonis proph[et]e mo[naster]ij liesborn ordinis sancti bndci [Benedicti] mon[asteriensis] dyocesis* [w. XV].

2. A. Mundt: 1900. M, 2182; naklejka.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV; Liesborn?

b. Egz. XV. 435.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie. Częściowa rękopiśmienna numeracja kazań czarnym i czerwonym atramentem.

NB. Na dolnej pergaminowej karcie ochronnej fragment łacińskiego kazania – w. XIV.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 177*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

163. Sermones quadragesimales de peccatis etc.

Venezia, Andreas Torresanus, V. Kal. Oct. [27 IX] 1488. 4°.

GW. 60801. – HC. 4439. – VB. 4002.

– XV. 45

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny, rubryki czerwone.

NB. Pergaminową wyklejkę dolną stanowi dokument urzędowy ławnika gdańskiego w języku niemieckim – w. XV.

Prow.: *Bibl. Mar. q. 33*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

164. Sermones quadragesimales de peccatis etc.

[Strassburg, Joannes Prüss], III. Non. Dec. [3 XII] 1490. 8°.

GW. 6084. – H* 4442. – VB. 2361. – KGr. 17.

– XV. 21

Def.: brak karty tytułowej i k. VIII.

Inicjały czerwone.

¹ GW, nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

- NB. Na trzech ostatnich kartach zapiski rękopiśmienne, m. i.: *Constitutiones Synodales ... edite in Synodo Kalissien[si] p[er] ... Jeroslau[m] archiep[iscopu]m et p[ri]mate[m] ... 1372 [w. XV].*
- Prow.: 1. *Ego sum possesor ... Hoc sua manu p[ro]pria scripsit ... [w. XVI/XVII — nazwisko właściciela zamazane atramentem].*
 2. *Kiernoskij z Sieprcy [w. XVII].*
 3. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua [w. XVII].*
Ord[inis] Cist[erciensium] in Prussia [w. XVIII].
 4. A. Mundt: 1900. M. 2183; naklejka.
 5. B. M. Gd.: XX. B. o. 2466.
- Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamra, w. XV.

CARCANO Michael de

165. *Sermonarium de peccatis per adventum et per duas quadragesimas.*
 Basel, Michael Wenssler, IV. Kal. Jun. [29 V] 1479. 2°.
 GW. 6130. — HC. 4509. — VB. 365. — XV. 875

Inicjały i rubryki czerwone. Foliowanie rękopiśmienne — w. XV.
 Prow.: 1. *JI* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].
 2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 193.
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, ślad łańcucha, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

CAROLUS IV imperator Romanus

166. *Bulla aurea.*
 Nürnberg, Fridericus Creussner, 1474. 2°.
 H* 4075. — BMC. II 446. — Pell. 3317. — GL. 1938. — XV. 619 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.
 Prow.: 1. *O III* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].
 2. B. M. Gd.: exlibris 2, IX. f. B. 4.
 Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

CASSIANUS Joannes

167. *De institutis coenobiorum. Collationes XXIV.*
 Basel, Joannes Amerbach, 1497. 4°.
 GW. 6162. — HC. 4564. — VB. 468. — XV. 241 *adl.*

Prow.: 1. [Jan Uphagen].
 2. *Uph. q. 3178.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślad klamry, w. XV/XVI.

CATO

168. Cato (vulgo Disticha Catonis) lat. et germ.

[Basel, Michael Furter, ca 1495]. 4°.

por. GW. 6333¹.

– XV. 48

Def.: egzemplarz obejmuje tylko 7 ostatnich kart tzn. ostatnią kartę składki B i składkę C⁶.

Ww. 34.

K. (C_{VI}) a w. 27: *Miraris nudis verbis me scribere versus. || Hoc breuitas fecit sensus coniungere binos. || Du magst wol wunder darab || Das ich schlecht geschriben hab || Zwen Turtze syn haben es gethon || Das ich zwen verß gefüget hon || Finis huius.*

NB. Na pierwszej, dodanej karcie ręką A. Mundta wypisany tytuł dzieła i uwagi. Na ostatniej karcie sentencje łacińskie i niemieckie – w. XVI.

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1682; naklejka.

2. B. M. Gd.: IX, B. ... [sygn. wytarta].

Opr.: ½ perg., w. XIX.

CATULLUS Caius Valerius

Carmina v. Tibullus Albius: Elegiae.

CERMISONUS Antonius

Consilia medica v. Montagnana Bartholomaeus

CHAIMIS Bartholomaeus de

169. Confessionale.

Mainz, Petrus Schoeffer, die S. Urbani papae [25 V] 1478. 4°.

GW. 6544. – HC. 2483. – VB. 1537.

– XV. 49

Inicjały i rubryki czerwone. Rękopiśmienne foliowanie czerwonym atramentem.

NB. Na 10 pierwszych kartach indeks, na końcu zapiski rękopiśmienne – [w. XV].

Prow.: 1. *Allerheiligen Bibliothek. Bibl. Mar. q. 53.*

Opr.: pergamin barwiony na zielono, koperta.

¹ Tekst ostatniego czterowiersza egzemplarza Biblioteki Miejskiej zgodny zupełnie z pozycją GW. 6333. Egzemplarz ten stanowi jednak inne wydanie, brak w nim bowiem sygnetu drukarskiego; nie odpowiada również pozycji GW. 6335, pod którą – błędnie – wymieniono Bibliotekę Miejską w Gdańsku. Należało by zatem uznać je za wydanie pośrednie między pozycją GW. 6333 a 6335.

170. Confessionale.

[Nürnberg, Fratres Eremitarum S. Augustini:], 31 V 1480. 4°. GW. 6546. – H* 2485. – VB. 3084. – XV. 50 *adl.*

Prow.: 1. 0 XVII [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 251.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

CHRONICA

171. Költnische Chronik.

Köln, Joannes Koelhoff iunior, S. Bartholomaeus Abend [23 VIII] 1499. 2°. GW. 6688. – HC. 4989. – VK. 324. – XV. 682

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. 1559 [nazwisko zamazane].

2. ... *Rimer* [w. XVI].

3. *Hans Floter* [w. XVII].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i złoc., resztki klamer, w. XVI.

172. Chronica slavica, germ.

[Lübeck, Matthaeus Brandis, post 1485]. 4°. GW. 6693. – H. 4992. – Coll. St. 317. – VB. 1465, 10.

– XV. 53, 151 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 53.

Def.: brak kart 1₄ i 1₅.

Inicjały czerwone.

NB. *Jacob Klenfeldt auf Hosen und Wambes¹ geschreoven 6 fl.* [w. XVII/XVIII].

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, / C. 70.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

b. Egz. XV. 151 *adl.*

Def.: brak składki n⁶.

Prow.: 1. *Ex Bibliotheca Valentini Schlieff Gedani* [exlibris].

2. B. M. Gd.: I. E. 4° 49.

Opr.: pergamin, wycisk ślepy, w. XVII.

CICERO Marcus Tullius

173. Epistulae ad familiares. Cum commento.

Venezia, Bernardinus de Choris, 5 XII 1488. 2°. GW. 6843. – HC. 5196. – VB. 4288.

– XV. 442

Def.: brak karty a₁.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny ze złotem.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, IX. D. f. 60.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

¹ Wambes – staroniemiecka nazwa futrzanej kamizeli.

CLAVASIO Angelus de v. Angelus de Clavasio

CLEMENS V papa

174. Constitutiones.
Mainz, Petrus Schoeffer, IV. Id. Sept. [10 IX] 1476. 2°.
GW. 7090. — HC. 5421. — VB. 1533. — XV. 964 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny ozdobny, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 382.

175. Constitutiones.
Nürnberg, Antonius Koberger, 15 III 1486. 2°.
GW. 7097. — HC. 5435. — VB. 1715. — XV. 423 *adl.*, 684 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 423 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone, inicjał wstępny czerwony ze złotem.

Prow. i opr. zob. nr 136a.

b. Egz. XV. 684 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. 1. Na pierwszej karcie: *Tituli siue Rubrice ...* [w. XV].

2. zob. nr 136b.

Prow. i opr. zob. nr 136b.

176. Constitutiones.
[Strassburg, Joannes Grüninger], XIV. Kal. Apr. [19 III] 1491. 2°.
GW. 7107. — H* 5444. — VB. 2284. — XV. 887 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 270.

COLUMELLA Lucius Junius Moderatus

177. De re rustica lib. X. Cum additionibus Joannis Cuspiniani.
[Wien, Joannes Winterburg, ca 1493]. 4°.
GW. 7185. — H* 5499. — XV. 39

Opr.: ½ pl., w. XIX.

COLUMNA Aegidius

178. In Petri Lombardi Sententiarum lib. I. commentum. Ed. Anselmus de Montefalco.
Venezia, Peregrinus Pasquale, 14 IV 1492. 2°.
GW. 7206. — HC. 125. — VB. 4083. — XV. 552 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: XX. A. f. 74.

Opr. po r. 1945.

179. De corpore Christi theoremata L.
Köln, Joannes Koelhoff senior, in die S. Calixti [14 X] 1490. 4°. — XV. 245 *adl.*
GW. 7209. — H* 124. — VK. 8.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 337.

COLUMNA Guido de

180. Historia destructionis Troiae.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], circa festum S. Dionysii
et sociorum [9 X] 1486. 2°. — XV. 466 *adl.*, 709 *adl.*
GW. 7230. — HC. 5509. — VB. 2412, 5.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 466 *adl.*

Prow.: 1. *Sum Jacobi Martini* [w. XVII].

2. B. M. Gd.: I. A. fol. 40.

Opr.: pergamin, rękopis z neumami (XIV/XV).

b. Egz. XV. 709 *adl.*

NB. 1. Na odwrociu karty ochronnej wpisano: *Hoc volumen rarissimis Bibliothecae nostrae adnumerandum est, praesertim ob antiquissimam Sermonum Leonis editionem, bibliographis ignotam, quae circa annum 1470 excusa mihi videtur* * C. B. Lengnich

* *Conf. Plac. Braun – in Notitia de libris ab artis typogr. inuentione ad a. 1479 impressis, in Bibl. Monasterii ad S. S. Vdalr. et Afram Augustae – cui haec editio ante a. 1475 a Mich. Wenslero typographo Basil. typis euulgata fuisse videtur*

2. Na ostatniej czystej karcie: *p[ro] qui[n]deci[m] scot[is]* [w. XV].

Prow.: 1. *Istum libru[m] legauit dns. Nicola[us] Swichte[n]bergk librarie B[eat]issime Marie V[ir]ginis Gdanen[sis] 1518.*

2. *Bibl. Mar. f. 161.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

COMPENDIUM

181. Compendium iuris canonici.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in die S. Apolloniae
[9 II] 1499. 2°. — XV. 443 *adl.*
GW. 7262. — HC. 5558. — VB. 2467,5.

NB. Na górnej wyklejce wpisano: *It[em] anno dni md XVIII ... baka oppidan[us] oppidj ... Emebat a me Balthasar pfrederig [h]ortu[m] meu[m] situ[m] an[te] Valantin [?] ... molendi[n]arium p[ro] VII guld. dedit sup[er] III I guld. f[er]ia sexta p[ost] pasce.*

Na karcie tytułowej: *... dne pl[e]ba[n]e Die Sabatj X mens[is] marcij Comparauit Hans crenitze et fuit confessus se ma[n]i feste voxasse [?] li[n]gua Ex quo actor no[n] compar[auit].*

Anno dni mdXVIII In p[ro]festo mart[in]i varij nug[is] magna[m] iniuria[m] feceru[n]t et collusio... [ponizej szereg nazwisk zamazanych atramentem].

It[em] Anno dni mdXVIII In bona feria quarta Emj palliu[m] a Juri[n]ger Croger[us] [sic] p[ro] XXII mrc [marcis] sup[er] h[aec] dedj isto die eid[em]... ibid[em] prouidis viris Symone iude Sparlinck, Hans Smedt In Hilge[n]nest [?] oppidanis oppidj arnswald. It[em] Eod[em] a[n]no vt [supra] f[er]ia tertia an[te] bona[m] q[ua]rta[m] f[er]ia[m] Emj ortu[m] a Jorderj Sartore p[ro] XIII guldenis] p[er]soluend[is] infra a[n]nu[m] Ead[em] die dedj sibj tres florenos ... p[raese]nt[ibus] ciuib[us] langewentlandt Schy[m]mick Peter okerman[n] It[em] 2° t[er]m[in]o debeo sibj dare 3° feria t[em]p[or]e ... p[ost] pasca.

Na dolnej karcie ochronnej zapiski treści prawniczej i notatka: *Item p[raese]ns lib[er] constat VII m[ar]c[is] ... solid[is] cum o[mn]i-bus attine[n]cijs ligatu[r]a et alijs re[bus] [w. XVI].*

Prow.: B. M. Gd.: XVIII. D. f. 3.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk.

CONRADUS de Halberstadt

182. Concordantiae Bibliorum.

[Strassburg, Joannes Mentelin, non post 1474]. 2°.

GW. 7418. — H* 5629. — VB. 2100.

— XV. 955

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Liber Ex Donation[e] Nicolai Swichtenbarch Librarie* [w. XV/XVI].

2. *Ex bibliotheca Pancratij.* [w. XVI].

3. *Bibl. Mar. f. 19.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

183. Concordantiae Bibliorum.

Nürnberg, Antonius Koberger, 27 VI 1485. 2°.

G W. 7420. — H* 5632. — VB. 1706.

— XV. 876

Inicjały czerwono-niebieskie, czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny, rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B. f. 12.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 2; zniszczona.

184. Concordantiae Bibliorum.

Speyer, Petrus Drach, [non ante 1 VIII] 1485. 2°.

GW. 7421. — HC. 5631. — GL. 2571.

— XV. 877

Inicjały wielobarwne, czerwono-niebieskie i czerwone.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 13.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

CONSTITUTIONES

185. Constitutiones et statuta Regni Poloniae.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, 1487¹] 4°.
Wisł. s. 261. — KB. 11.

— XV.55 *adl.*

Kart 56; k. [1–4], sygn. a³–f⁸, g⁴, ww. 33. Drzeworyt. K. 1a tyt. drzeworyt. K. 1b: [2] **O**nstitutiones et statuta vel **S**intagmata p || vinciala incliti regni polonie per serenissimuz || principem ... **K**azimierum primu || polonie regem: ... **E**dita et promulgata... K. 2 - 4: **S**eries et numerus **T**itulorum seu rubrica || rum ordineoperis se sequentium sequitur || K. 5a z sygn. a1: [5] **O**n debet **S**an reprehensibile iudicari: || si sedm varietatem temporuz. **C**onsuetu || dines et statuta humana qnqz variatur || prefertim cu vregens necessitas vl: euides || vtilitas id erpocit ... Składka b.: boue pignoretur **E**t idem decernimus p sedm contus || matias esse faciendum et obseruandum. K. 56(g_{iii}) a w. 13: ... **p**allatinus habebit fa || cultatem renitentem suo statuto et ordinationi punien || dum mutilandu iurta antiquam consuetudinem.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski.

Prow.: 1. *Henrici Horn* [w. XVIII].

2. *Ex Bibliotheca Valentini Schlieff Gedani* [exlibris, w. XVIII].

3. B. M. Od.: *II. B. q. 41.*

Opr.: pergamin, w. XVII.

COPIA

Copia bullae sacri concilii Basiliensis v. Gerson Joannes.

CORDIALE

186. Cordiale quattuor novissimorum.
Deventer, in platea episcopi [Richardus Paffraet], 1485. 4°.
GW. 7485. — C. 1788. — CA. 1299. — VB. 4830.

— XV. 160

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. A. Mundt: *1900. M. 1306*; naklejka.

2. B. M. Gd.: *XX. B. q. 116* [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Broszura.

187. Cordiale quattuor novissimorum.
Köln, Henricus Quentell, 1492. 4°.
GW. 7500. — HC. 5707. — VK. 454.

— XV. 63

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. A. Mundt: *1900. M. 1368*; naklejka.

2. B. M. Gd.: *XX. A. q. 537* [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ sk., w. XIX.

¹ Zob. artykuł S. Romana *Najstarsze druki polskiego prawa ziemskiego (Syn-tagmata)* w „Przeglądzie Bibliotecznym”, Warszawa, 20 1952, s. 363–378.

188. Cordiale quattuor novissimorum.
Deventer, Jacobus de Breda, 6 XII 1494. 4°. — XV. 57 *adl.*
GW. 7511. — HC. 5709. — CA. 1307.

NB. Na karcie ochronnej wpisano: *Hic liber cu[m] ceteris ad fideles manus apud me locatus est 1506 c[ir]ca festu[m] Scti Andree.* Tą samą ręką na karcie tytułowej obok drzeworytu sentencje łacińskie objaśniające symbole czterech ewangelistów, na odwrociu karty tytułowej spis rzeczy w obrębie klocka.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 125.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 2.

189. Cordiale quattuor novissimorum.
Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, 1497. 4°. — XV. 239 *adl.*
GW. 7513. — HC. 5711. — VB. 1405. — FG. 150.

Prow. i opr. zob. nr 503.

CORONA

190. Corona Beatae Mariae Virginis.
[Strassburg, typogr. Vitas Patrum, ca 1485]. 2°. — XV. 446, 739 *adl.*
GW. 7572. — HC. 5747 = 5745. — Boh. Horae 77, 2. — FG. 151.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 446.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: XX. B. f. ... [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ perg., w. XIX/XX.

b. Egz. XV. 739 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie. Wstępne inicjały czerwono-niebieskie.

NB. Na dolnej pergaminowej karcie ochronnej zapiski w języku staroniemieckim – w. XV.

Prow. i opr. zob. nr 468.

CORPUS iuris civilis

191. Justiniani Institutiones cum glossa ordinaria Accursii.
Mainz, Petrus Schoeffer, X. Kal. Jun. [23 V] 1476. 2°. — XV. 900 *adl.*, 902 *adl.*
GW. 75901. — HC. 9498. — Mead 25.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 900 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny.

NB. 1. Na pergaminowych kartach ochronnych registrum – w. XV.
2. *Odzyskane... 26 X 1951.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 34.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

¹ GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

b. Egz. XV. 902 adl.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, numeracja ksiąg i kart czerwona.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
2. *HSBG. XVIII. B. 8.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

192. Justiniani Institutiones cum glossa ordinaria Accursii.
Nürnberg, Antonius Koberger, VI. Kal. Jan. [27 XII] 1486. 2°.
GW. 7614. —HC. 9519.—VB. 1725.—FG. 152. — XV. 685 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr **136b**.

193. Justiniani Institutiones cum glossa ordinaria Accursii.
[Strassburg, Joannes Grüninger], XVII. Kal. Jul. [15 VI] 1491. 2°.
GW. 7622. — HC. 9525. — VB. 2285. — FG. 153. — XV. 886 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr **270**.

194. Corpus iuris civilis. Digestum vetus.
Lyon, Joannes Siber, 1482. 2°.
GW. 7659. — H* 9542. I. — XV. 960

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie. Inicjały wstępne czerwono-niebieskie.

NB. 1. Na pergaminowej karcie ochronnej registrum — w. XV.
2. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: Bibl. Mar. F. 31.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolec, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

195. Digestum vetus cum glossa ordinaria Accursii.
Venezia, Baptista de Tortis, 4 VIII 1488. 2°.
GW. 7667. — H* 9553. — VB. 3935. — FG. 155. — XV. 904

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny ze złotem.

NB. 1. Na górnej wyklejce wpisano: *L. admone[n]dj s[unt] ce. de iure-
iu[rando] r[e]petiui deci[m]a sexta septe[m]br[is] in scol[is] iuris
p[er]itoru[m] lipczigk sub magnifico viro dno ludeuico schultetj sacra-
ru[m] legu[m] doctor[e]. Qua[m]uis sente[n]tia vigore falsi iurame[n]tj
lata per instrume[n]ta de nouo r[e]p[er]ta r[e]tracte[tur] tame[n] ta-
lit[er] inita modo p[rae]dicto no[n] invalidatur [następuje dyspozycja
opracowania tematu], [w. XV].*

2. Notatki łacińskie treści prawniczej — w. XVI.

- Prow.: 1. [Nieznany z nazwiska właściciel¹, autor pierwszej notatki i podobnej krótkiej zapiski na dolnej wyklejce].
 2. *Conradus Hermannus* [w. XVI].
 3. [Georgius Dassus].
 4. *Ioanni Sciuro d. d. Georgius Dassus Cl [Kalendis] Aprilis M. D. XLV Lipsiae.*
 5. [Petrus Ericii].
 6. *Frum M[o]n[aste]rij B. Mariae de Oliua Ex legato D. Petri Ericij Aduocatj Oliuen[sis] 1638.*
 7. B. M. Od.: XVIII. B. f. 203.
- Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

196. *Digestum infortiatum cum glossa ordinaria Accursii.*

[Lyon, Joannes Siber, ca 1482]. 2°.

GW. 7681. –H* 9542,11. –C. 3398

–XV. 961

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie. Inicjały wstępne czerwono niebieskie.

NB. 1. Na górnej karcie ochronnej: *Incipit registru[m] su[per] infortiatu[m] s[ecundu]m ordine[m] alphabeti.* [w. XV].

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 32.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolec, resztki klamer, ślad łańcucha, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

197. *Digestum infortiatum cum glossa ordinaria Accursii et summariis Hieronymi Clarii.*

Venezia, Baptista de Tortis, 4 X1 1495. 2°.

GW. 7692². – H* 9574. – Madsen 2360.

– XV. 905

Na karcie drugiej rozpoczynającej tekst dwa herby związane ze sobą i tworzące barwną ze złotem iluminację: jeden pruskiej rodziny von Loseinen (Lusian)³, drugi pruskiej rodziny Bażyńskich (von Baysen).

Prow.: 1. [Rodzina Bażyńskich – w. XV/XVI].

2. [Fabian Luzyański – w. XV/XVI].

3. *Inscriptus Catalogo librorum Monasterij B^{ae} M^{ae} de Oliua 1625.*

Ord[ini]s Cist[er]ciensium in Prussia [w. XVIII].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 1; zniszczona.

¹ Zob. artykuł O. Günthera *Danziger Neuerwerbungen aus der alten Klosterbibliothek von Oliua* w „Mitteilungen des Westpreussischen Geschichtsvereins”, Danzig, 21 1922, s. 12–19, odnoszący się do nr. 195, 197, 199.

² GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

³ Zob. odsyłacz do nr 195.

do nō q̄ hic non est caput liberi : nam cum tres sint

to do-
uocatio
uicini.
e spon-
dona.
lius de
ac. hic
r liberi.
muck.
Zertio
e liber
naturus
et stu-
bono-
tempe-
me cū
est red
multa
ut e sic
uiderit
u. gal
no ius
e eius
lij de-
s sunt
i uer-
re seu
ana e

capula ad secundum ip̄s possunt apartari eos

q̄b fieri p̄beti
re sup. l. si. 3
alios in p̄son
na. ut. C. qui
uiscidatis. q̄e
opponit. ut.
l. unica. §. na
J. co. l. man
bo vbiq̄s sub
pia r̄ r̄ r̄ enā
pus ap̄tanti
sit reperi. Si
ad p̄dicia q̄
rosiam est in
fedit ad omni
in ambigine
§. l. vbiq̄s. i.
vtri. vel sicut
temp. in iure
sue et stipul
b. l. l. r̄ r̄ r̄ p.
. q. d. nō solit
repu. ut bic
r. J. de p̄nt. o
l. pater. in fi.
li. §. sic est rati
nō q̄ ratio p
cedat hic cu
cedat. sol. l. unica. §. 6.

et si de si descedens p̄nt publica. ut. C. de cad. sol. l. unica. §. 6.

Solutio matrimonii quomodo
modum dōs p̄tatur.

Quia causa
semp̄ e vbi-
q̄ p̄cipua
est. nam e rei
publice iter-
est vobis ma-

Solutio matrimonii soluit
dōs eoz mulieri. Nec cogit
maritus alij eam ab initio stipulan-
ti promittere: nisi hoc ei nihil noc-
et. nam si in eodem aliquod ma-

Quia causa
semp̄ e vbi-
q̄ p̄cipua
est. nam e rei
publice iter-
est vobis ma-

Solutio matrimonii soluit
dōs eoz mulieri. Nec cogit
maritus alij eam ab initio stipulan-
ti promittere: nisi hoc ei nihil noc-
et. nam si in eodem aliquod ma-

licibus p̄servari. Et vobis e
feminis ad soboles p̄creandas
replendatq̄s libertis ciuitate ma-
rimē sit necessarium.

198. Digestum novum cum glossa ordinaria Accursii.
[Basel, Bertholdus Ruppel, ca 1478/79]. 2°. — XV. 897
GW. 7703. — H* 9579. — VB. 346.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny, rękopiśm. numeracja ksiąg.

NB. Na odwrociu ostatniej karty wpisano: *It[em] p[ro] planata[r]a 13 soll[idos]. Empt[us] p[ro] 5 m[a]rc[is].*

Na górnej karcie ochronnej pergaminowej *Registrum* – w. XV.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 33.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk unijny, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk– warsztat 1.

199. Digestum novum cum glossa ordinaria Accursii et summaris sec. Bartolum et Paulum.
Venezia, Baptista de Tortis, 23 XII 1494. 2°. — XV. 906
GW. 7719. — H. 9594. — GL. 3816.

Na karcie drugiej rozpoczynającej tekst dwa herby związane ze sobą i tworzące barwną ze złotem iluminację: jeden pruskiej rodziny von Loseinen (Lusian), drugi nie ustalony dokładnie herb szlachty pruskiej¹.

Prow.: 1. [Rodzina v. Pfeilsdorf?].

2. [Fabian Luzyański – w. XV/XVI].

3. *Inscriptus Catalogo librorum Monasterij B^{ae} M^{ae} de. Oliua 1625 Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia [w. XVIII].*

4. B. M. Gd.: XVIII. B. f. 204.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

200. Codex Justinianus cum glossa ordinaria Accursii.
Mainz, Petrus Schoeffer, VII. Kal. Febr. [26 I] 1475. 2°. — XV. 962
GW. 7722. — HC. 9598. — VB. 1531. — FG. 157.

Inicjały i rubryki czerwone; inicjał wstępny czerwono-niebieski.

NB. 1. Na pergaminowych kartach ochronnych górnej i dolnej: *Registrum* [w. XV].

2. *Odzyskane... 26 X 1951.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 35.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

201. Codex Justinianus cum glossa ordinaria Accursii.
Nürnberg, Antonius Koberger, III. Kal. Febr. [30 I] 1488. 2°. — XV. 521, 641
GW. 7735. — HC. 9609. — VB. 1729. — Polk. 133.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 521.

Wstępny inicjał wielobarwny ze złotem, pierwszy drzeworyt kolorowany.

¹ Zob. odsyłacz do nr 195.

Prow.: 1. G XL [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV],
 2. B. M. Od.: XVIII. B. f. 12.
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okucia, resztki klamer,
 w. XV. Gdańsk – warsztat 2.
 b. Egz. XV. 641.
 Def.: brak kart Fo. I, IV, CLXXIX; Fo. CCXXX uszkodzone.
 Drzeworyty kolorowane.
 Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
 2. HSBG. XVIII. B. 2.
 3. B. M. Gd.: XVIII. B. f. 12^a.
 Opr. po r. 1945.

202. Novellae etc.

Mainz, Petrus Schoeffer, XII. Kal. Septembr. [21 VIII] 1477. 2°.
 GW.7751. – H*9623. – VB. 1535. – Polk. 135.

– XV. 901 *adl.*, 903 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 901 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie; wstępny inicjał wielobarwny.

Prow. i opr. zob. nr 191 a.

b. Egz. XV. 903 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał czerwono-niebieski, numeracja kart czerwona.

NB. Na dodanej karcie indeks – w. XV/XVI.

Prow. i opr. zob. nr 191 b.

203. Novellae etc. cum glossa ordinaria Accursii et summariis sec. Bartolum et alios.

[Lyon, Joannes Siber, ca 1498–1500]. 2°.

GW. 7771. – Coll. U. 910.

– XV. 934

Prow.: 1. *Lodovicus Aychler 1601* [exlibris].

2. B.M.Gd.: exlibris 1, XVIII. B. f. 15.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI.
 Gdańsk – warsztat 3.

CRASTONUS Joannes

204. Lexicon Graeco-latinum etc. Cum additionibus Scipionis Fortiguerra et Marci Musuri et cum privilegio.

Venezia, Aldus Manutius, Decembris 1497. 2°.

GW. 7814. – HC. 6151. – VB. 4496.

– XV. 652

Inicjały i liczbowanie do karty 110 czerwone.

NB. Na karcie a; *Venet. ap. Aldum Manutium. 1497. Vide Libru[m] in fine. Notandus liber oppido rarus.*

Prow.: 1. G. *Groddeck. 1704.*

2. B.M.Gd.: IX. F. fot. 39.

Opr. po r. 1945.

CRESCENTIIS Petrus de

205. Ruralia commoda.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 9 III 1486. 2°. – XV. 447
 GW. 7824. – HC. 5831. – VB. 2410.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: B. M. Od.: X. fol. 95.

Opr.: ½ perg., w. XIX/XX.

DALEN Michael de v. Michael de Dalen

DANDULO Fantinus

206. Compendium catholicae fidei.

[Venezia, Renaldus de Novimagio, ca 1490]. 4°. – XV. 140 *adl.*
 GW. 7903. – H* 5920. – VB. 3829.

Prow. i opr. zob. nr 620.

DATUS Augustinus

207. Elegantiolae etc.

Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, 1497. 4°. – XV. 288
 GW. 8132. – H. 6022. – GL. 1531.

Def.: brak składowki Hh.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 3, IX. F. 15.

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

Pseudo-DATUS

208. Rhetorica minor.

[Köln, Ulricus Zeli, ca 1472]. 4°. – XV. 298
 GW. 8140¹. – H* 6018. – VK. 362.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na wyklejce górnej wpisane ręką A. Mundta: *Diese sehr seltene Ausgabe befindet sich auch in der Münchner Königl. Bibliothek.*

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 783; naklejka.

2. B. M. Gd.: IX. F. 354.

Opr.: karton, w. XIX.

209. Rhetorica minor.

Deventer, in platea episcopi [Richardus Paffraet, ca 1492]. 4°. – XV. 325
 GW. 8151². – CR. 1917. – CA. 526.

NB. Marginalia łacińskie – w. XV.

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

¹⁻² GW. nie wymienia Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

DECISIONES

210. Decisiones rotae Romanae (II. I).
Mainz, Petrus Schoeffer, 4 I 1477. 4°.
GW. 8201. — H* 6047. — VB. 1534. — FG. 159. — XV. 554

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, kolce, resztki klamer, w. XV.
Gdańsk—warsztat 1.

211. Decisiones rotae Romanae (I—III).
Venezia, Baptista de Tortis, 18 II 14 $\frac{3}{4}$. 2°.
GW. 8206. — HC. 6051. — Coll. St. 356. — XV. 947 *adl.*

NB. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: 1. *Lodovicus Aychler 1601* [exlibris],
2. B. M. Gd.: exlibris 1, *XVIII. H. f. 204.*

Opr.: deska, $\frac{1}{2}$ sk. brun., wycisk ślepy i złoc., resztki klamer, r. 1530.
Polska.

212. Decisiones rotae Romanae (IV).
Venezia, Joannes et Gregorius de Gregoriis, 29 VIII et 8 IX 1496. 2°.
GW. 8210. — H* 6052 = 2755. — VB. 3890. — XV. 948 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 211.

DIALOGUS

213. Dialogus inter clericum et militem etc.
Köln, Henricus Quentell, [ca 1492]. 4°.
GW. 8270. — HR. 6116. — VK. 383. — XV. 33 *adl.*

Drzeworyt na karcie tytułowej kolorowany.

Opr. zob. nr 56.

DIAZ de Montalvo Alonso

214. Repertorium quaestionum super Nicolaum de Tudeschis.
[Basel, Joannes Amerbach, ca 1487/88]. 2°.
GW. 8308. — HC. 11566 = H 11570. — VB. 490. — XV. 935 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski.

Prow.: 1. *A IIII* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 2, *XVIII. D. f. 11.* [sygn. wytarta, od-
cisk pozostał].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer,
w. XV. Gdańsk— warsztat 1.

DIOGENES Laertius

215. Vitae et sententiae philosophorum. Ed. Benedictus Brognolus.
Venezia, Philippus Pincius sumpt. Benedicti Fontana, 22 VI 1497. 2°.
GW. 8384. — H* 6205. — VB. 4362. — XV. 449 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, *IX. E. 35.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, ślad łańcucha,
w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

DIONYSIUS Afer v. Dionysius Pariegetes

DIONYSIUS Areopagita

216. Opera, lat. per Ambrosium Traversarium. Ed. Jacobus Faber Stapulensis. Paris, Joannes Higman et Wolfgangus Hopyl, 6 II 14 ^{3/4}. 2°. GW. 8409. — HC. 6233. — Pell. 4297. — VB. 4742. — XV. 451

Prow.: B. M. Gd.: XVIII. ... f. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

DIONYSIUS de Burgo S. Sepulcri

217. Commentarii in Valerium Maximum. [Strassburg, Adolphus Rusch, non post 1475]. 2°. GW. 8411. — HC. 4103. — VB. 2115. — FG. 163. — XV. 728.

Pierwsza karta iluminowana, inicjały wielobarwne, rubryki czerwone NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Co[m]me[n]tu[m] Valerij maxi[m]i ... i[n] Hu[n]ga[r]ia Comparatu[m] 1478.*

2. *Ha[n]c lib[rum] legavit Joha[n]ne... cu[m] textu i[n] alio volu[m]i[n]e p[ro] ... vtilis multu[m] historiogra[ph]is et orator[um] liber 1484 an[te] die[m] p[ro]fessio[n]is mee.*

3. *Bibl. Mar. f. 195.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV Węgry?

DIONYSIUS Periegetes

218. Orbis descriptio. Köln, [Cornelius de Zierickzee], 3l VIII 1492. 4°. GW. 8434. — HC. 6225. — VK. 376. — XV. 338.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

NB. 1. Liczne marginalia łacińskie w. XV/XVI.

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 2127; naklejka.

2. B. M. Gd.: IX. E. o 471 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

DIURNALE

219. Diurnale Warmiense. [Strassburg, Joannes Prüss, ca 1490]. 16°. G W. 8563. — XV. 1

Def.: brak kart 1 i 344.

Prow.: *Bibl. Mar. d. 5.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk—warsztat 3; restaurowana.

DOMINICUS de Flandria

220. Quaestiones in commentaria Thomae de Aquino super Metaphysicis Aristotelis. Cum privilegio.
Venezia, [Petrus de Quarengis sumpt. Alexandri Calcedonii],
20 VIII 1499. 2°. — XV. 452
GW. 8640. — H* 7125. — VB. 4451.

Prow.: 1. *Venetijs[?] Fr L. H. ...*

2. B. M. Gd.: *exlibris I, IX. D. f. 17.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 1.

DOMINICUS Sabinensis

221. De commodis et incommodis mulierum.
[Deventer, Richardus Paffraet], 31 III 1479. 2°. — XV. 301 *adl.*
GW. 8642. — C. 2036. — CA. 606. — VB. 4828.

Prow. i opr. zob. nr 65a.

DONATUS Aelius

222. Ars minor.
[Gdańsk, Conradus Baumgarten, ante 10 VI 1499]. 4°. — XV. 365
G W. 8939.
Fragment: karty 1 i 4.

DONUM

223. Dei donum sive de febribus.
[Milano? typogr. Doni dei, post 1500?] 2°. — XV. 691 *adl.*
G W. 9044. — H* 6948.

Prow.: Petri Jo de Obornikj [Piotr Wedelicjusz, w. XVI].

Opr. zob. nr 561.

DORLANDUS Petrus

224. Viola animae.
Köln, [Retro minores] sumpt. Henrici Quentell, 29 V 1499. 4°. — XV. 64
GW. 9046. — HC. 14070= H. 14071. — VK. 394.
Prow.: 1. A. Mundt: 7900. M. 1718; naklejka.
2. B. M. Gd.: XX. ... [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV, XVI.
Gdańsk–warsztat 2.

DUNS Scotus Joannes

225. Quaestiones quodlibetales. Ed. Thomas Penketh.
Nürnberg, Antonius Koberger, 1481. 2°. — XV. 879 *adl.*
GW. 9060. — H* 6435. — VB. 1664.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 226.

226. *Quaestiones in quattuor libros Sententiarum*. Ed. Thomas Penketh et Bartholomaeus Bellatus.
Nürnberg, Antonius Koberger, 1481. 2°. — XV. 878 *adl.*
GW. 9074. — HC. 6417. — VB. 1665, 1666, 1673, 1675.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały wstępne czerwono-niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. A XVIII [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].
2. B. M. Gd.: XX. A. 7.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, resztki klamer, w. XV. Polska?

Pseudo-DUNS Scotus

227. *Quaestiones in Aristotelis Analytica posteriora*. Ed. Matthaeus Campagna.
Venezia, Simon de Luere, 2 XII 1497. 4°. — XV. 327 *adl.*
GW. 9093. — H* 6448. — VB. 4526.

Prow.: 1. ... *Jacobus Ioannis Gottsius iustus est possessor* [w. XVI].
2. B. M. Od.: *exlibris 2, XIX. B. q. 31.*

Opr.: karton, pergamin, wycisk złocony, w. XVI.

DURANTI Guillelmus

228. *Rationale divinatorum officiorum*.
Augsburg, Gintherus Zainer, 22 I 1470. 2°. — XV. 932
GW. 9103. — H* 6472. — GL. 154.

Prow.: 1. D XV [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].
2. B. M. Gd.: XX. B. f. 192.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki okuć, ślady klamer, w. XV. Polska?; zniszczona.

229. *Rationale divinatorum officiorum*.
Nürnberg, Antonius Koberger, 19 IV 1480. 2°. — XV. 453, 722
GW. 9121. — HC. 6483. — VB. 1662.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 453.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny, rubryki czerwone.

NB. Pod kolofonem ręką iluminatora: *1c0lXXXII^o die lune XVIII Martij.*

Prow.: 1. [Walter z Chojnic — znak własnościowy na oprawie].
2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
3. HSBG. XX. B. 17.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

b. Egz. XV. 722.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie. Ozdobny wstępny inicjał wycięty.
NB. *Odzyskane... 26 X 1951.*

Prow.: 1. [Romanus Clemsmidt (Kleinschmidt)].

2. *P[raese]ntem librum Rationale diuino[rum] offitioru[m] intitula[m] d. Romanus Clemsmidt quondam Can[oni]cus Gutstaden[is] mihi Baltasari Stockfisch in suo testamento cum fasciculo tempo[rum] dedit. Defunctus Anno dni MCCCCLXXX quarto In vigilia Mathei ap[osto]li et euan[gelis]te cui[us] a[n]i[m]a sit in refrigerio pacis sempiternae Amen. [w. XV].*
  3. *Ex donatione R[everen]di Patris Simonis Hempnerj Parochj Kiuitensis¹ anno Dominj milles[i]mo Quingent[esi]mo Nonag[esi]mo 4. [1594].*
  4. *Ex libris Joannis Leonis P[arochi] Kiwiten[is] [w. XVI/XVII].*
  5. *Ex testamento infra[scrip]tj Adm[odum] R[everen]di Dnj Liber B. Mariae in Poelplin 1636.*
  6. [Goebel].
  7. *Durch Geschenk des Dr Goebel zur Allerheil. Bibl. der St. Marienkirche zu Danzig [w. XIX/XX]. Bibl. Mar. f. 394.*
- Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i klamer, w. XV.

230. Rationale divinatorum officiorum.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 1484. 2°.

GW. 9126. — H* 6489. — VB. 2401.

— XV. 454

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski ze złotem, rubryki czerwone.

NB. Marginalia łacińskie, w. XV — XVII.

Pod kolofonem wpisano: *Finis lectio[ni]s huius libri 26 No[ve]mbris 1615 in merid[ie] Laus D. O. M.*

- Prow.: 1. *Sum Doctor[is] Stanislai Lowycz p[rae]p[osi]ti S. Joan[is] ante Gneznam, fida suppellex. Empt[us] 24 gr. [w. XVI].*
2. *Me possidet Mathias Louitian[us] a D[omi]no Sta[nisla]o Doctore beda donatus. An[n]o Chr[ist]i 1527.*
3. *Boleslaus Strzżewski Rosanus [powyżej herb Poraj — rysunek atramentem — w. XVI].*
4. *Matthaei Rautenberg Arch[i]d[iaconi] et Officialis] Cam[er]e no[m]i[n]e p[ro]p[rio] [w. XVII].*
5. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua [w. XVII]. Mon[aste]rji Oliwen[is] Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia [w. XVIII].*
6. B. M. Gd.: XX. B. 63.

Opr. po r. 1945; dawniejsza oprawa renesansowa z herbem Poraj, Polska — zachowana.

231. Speculum iudiciale. Cum inventario Berengarii Fredoli.

Venezia, Georgius Arrivabene et Paganinus de Paganinis, 1488. 2°.

GW. 9158. — H* 6513. — GL. 3094, 3096, 3095.

— XV. 880

Inicjały czerwone, inicjały wstępne czerwono-niebieskie. Foliowanie rękopiśmienne (z wyjątkiem inwentarza Berengariusza).

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XVIII. B. f. 102.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk.

¹ Kiwity, miejscowość w wojew. olsztyńskim, w powiecie lidzbarskim.

Tabl. X

Nr 232. EBENDORFER T.: Sermones dominicales super epistolis, [Strassburg], 1478. 2°.
Inicjal wstępny.

EBENDORFER Thomas

232. Sermones dominicales super epistolis. P. 1. 2.
[Strassburg, Henrious Knoblochzer], 13 XII 1478. 2°.
GW. 9173. — HC. 8370. — VB. 2209, 5. — XV. 455

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *R XVI, R XVII* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. *B. f. 210^{a-b}*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk.

EIKE von Reggow

233. Lehnrecht etc.
Augsburg, Antonius Sorg, am Montag nächst vor Thomae
[16 XII] 1482. 2°.
GW. 9266. — HC. 13866. — VBonn 1006.— — XV. 891

Def.: brak karty 1 i dwóch kart końcowych.

NB. Na wyklejce górnej objaśnienie skrótów — w. XVI.

Prow.: 1. *NS* [monogram]. *Niclaus Schilling gehert dies[es] buch* [w. XV].

2. *Lodovicus Aychler 1601*. [exlibris].

3. B. M. Gd.: exlibris 1, XVIII. *C. 144*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Polska?

EPISTOLA

234. Epistola de miseria curatorum.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1489.]. 4°.
GW. 9343. — FG. 170. — PJ. 26. — XV. 32 *adl.*

Drzeworyt na karcie tytułowej kolorowany.

Opr. zob. nr 56.

EPISTOLAE

235. Epistolae diversorum philosophorum, oratorum, rhetorum. Ed. Marcus Musurus. Cum privilegio.
Venezia, Aldus Manutius, 1499. 4°.
GW. 9367. — HC. 6559. — VB. 4504. — XV. 65

Część 2^{ga} poprzedza część 1^{sza}.

Prow.: 1. *Bibliothecae Sollensiensis* [w. XVII/XVIII].

2. B. M. Gd.: IX. *A. d. 37*.

Opr.: ½ perg., w. XVIII.

EUCLIDES

236. Elementa lat. per Adelhardum de Bath, cum Campani annotationibus.
Venezia, Erhardus Ratdolt, 25 V 1482. 2°.
GW. 9428. — HC. 6693. — VB. 3781. — XV. 539

Inicjały drzeworytowe kolorowane, rubryki czerwone.

NB. Marginalia łacińskie — w. XV i XVI. Na odwrociu karty a₁ wpi-

sano: *In libros Elem. Eucl. p[rae]fatione[m] Ioannis de mo[n]tere-
gio habes ante ... Imp[re]ssam Nurmberge. Vide. [w. XV/XVI].*
 Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].
 2. B. M. Gd.: exlibris 3, IX. E. f. 38.
 Opr.: pergamin, rękopis z neumami (XIV), w. XVI.

Pseudo-EUSEBIUS Cremonensis

237. Epistola de morte Hieronymi, etc.
 [Delft, Jacobus van der Meer], in p[ro]festo Simonis et Judae
 [27 X] 1486. 4°. — XV. 144 *adl.*
 GW. 9452. — HCR. 6722. — CA. 710.

Prow. i opr. zob. nr 620.

FABER Runcinus Joannes

238. Commentarius in Institutiones.
 Venezia, Baptista de Tortis, 12 VIII 1497. 2°. — XV. 957 *adl.*
 GW. 9636. — H. 6844. — VB. 3958.

Inicjały niebieskie i czerwone, wstępny inicjał wielobarwny.
 Prow. i opr. zob. nr 623.

FABER de Werdea Joannes

239. Carmen de tribus deabus fatalibus.
 [Leipzig, Martinus Landsberg, ca 1497/98]. 4°. — XV. 40
 GW. 9648. — H* 6852. — VB. 1331, 2.

NB. Marginalia łacińskie — w. XV/XVI.
 Prow.: A. Mundt: 1900. M. 2131; naklejka.
 Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

240. Carmen de novem musis.
 GW. 9650. — H. 6858. — GL. 1410. — XV. 302

NB. Marginalia łacińskie — w. XV/XVI.
 Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 2132; naklejka.
 2. B. M. Gd.: XVII. A. o. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby
 odcisk].
 Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

Carmen de vita s. Onufrii v. Balthasar de Porta: Expositio mysterio-
 rum missae.

FARINATOR Matthias v. Landora Berengarius de

FERRARIIS Joannes Petrus de

241. Practica nova iudicialis.

Nürnberg, Antonius Koberge, pridie Kal. Mart. [28 II] 1482. 2°.

H* 6990. — BMC. II 422. — VB. 1683.

— XV. 736

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. [Joannes Witstock].

2. *Libru[m] hu[n]c assignaru[n]t Testame[n]tarij dni Joha[n]nis
witstok librarie Eccl[es]ie b[ea]tissi[m]e virgi[ni]s Marie Gda-
n[ensis] Instan[te] d. Nicolao Swichte[n]bergh d[i]cte librarie
administrature [w. XV].*

Bibl. Mar. f. 82.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer,
w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

FERRERIUS Vincentius s. v. Vincentius Ferrerius s.

FESTUS Pompeius

De verborum significatione v. Nonius Marcellus: De proprietate ser-
monum.

FICINUS Marsilius

242. Epistolae.

[Nürnberg], Antonius Koberger, 24 II 1497. 4°.

HC. 7062. — BMC. II 443. — FG. 184.

— XV. 335

Inicjały czerwone i niebieskie. Wstępny inicjał wielobarwny ze złotem
NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Fr. David Konarsky Abbas Oliue sibi et suis [w. XVI/XVII].*

2. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua [w. XVII]. Ord[inis] Cist[er-
ciensium] in Prussia [w. XVIII].*

3. B. M. Gd.: III. B. 112.

Opr.: pergamin z rkp. (XIV).

243. De triplici vita.

[Basel, Joannes Amerbach, non post 1498], 4°.

HC. 7063. — BMC. III 759. — VB. 480. — Mead 4390.

— XV. 284 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: XIX. 393.

Opr.: pergamin, w. XVII.

FIDELIS Cassandra

244. Oratio pro Bertucio Lamberto.

[Nürnberg, Petrus Wagner, post 22 XI 1489]. 4°.

H* 4553. — BMC. II 463. — G L. 2167.

— XV. 38

Def.: brak karty tytułowej.

NB. Na pierwszej, dodanej karcie notatki pastora Mundta dotyczące dzieła.

Prow.: A. Mundt: 1900. M. 2136; naklejka.

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

FORMULARIUM

245. Formularium procuratorum Curiae Romanae.

Basel, [Michael Furter]¹, 12 III 1489. 2°.

H* 7296. — BMC. III 787. — VB. 448. — FG. 189.

— XV. 462 *adl.*

Opr. zob. nr 251.

FRANCISCUS de Mayronis v. Mayronis Franciscus de

FRANCISCUS de Platea

246. Opus restitutionum.

Köln, Joannes Koelhoff senior, 1474. 2°.

H. 13037. — Pr. 1023. — VK. 424. — VB. 760, 3.

— XV. 744

Inicjały czerwone i niebieskie.

NB. 1. Na górnej karcie ochronnej napis: «*aeu du edele Koigine*» [w. XV/XVI].2. Na odwrociu karty ochronnej: *Primus fortasse liber typis excusus, qui signaturas numerosque distinctionum in margine habet. Nam ex libris ante annum 1474 impressis nullus cum signaturis ad hunc usque diem bibliographis innotuit**. C. B. Lengnich 1789 d. 16 Octob.

* A. Cel. Murio deceptus haec scripsi. Sed innotuerunt mihi postea ex aliorum Bibliographorum scriptis libri ante annum 1474, cum signaturis excusi, quorum tamen pauci extant qui rarissime inueniuntur.

3. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. 1476 W. R.

2. *Istum Libru[m] legauit dns Nicolaus Swichtenbergk Librarie B[ea]tissime Marie V[ir]ginis Gedanen[is]* 1518.3. *Bibl. Mar. f. 252.*

Opr.: deska, skóra, okucia, resztki łańcucha i klamer, w. XV.

---

¹ Dawna literatura bibliograficzna przypisuje ten druk Janowi Amerbachowi.

FRANCISCUS de Retza

247. Comestorium vitiorum.
Nürnberg, [Joannes Sanssenschmidt], 1470. 2°. — XV. 946
H* 13884. — BMC. II 403. — VB. 1626.

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał czarno-czerwony.

NB. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: 1. A IX [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 3.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślad łańcucha, resztki klamer,
w. XV. Gdańsk.

GALENUS Claudius

248. Opera, lat. studio Diomedis Bonardi.
Venezia, Philippus Pincius, 27 VIII 1490. 2°. — XV. 881
H* 7427. — Pell. 4975. — Coll. U. 576.

Składki poprzestawiane.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wiele inicjałów ozdobnych przeważnie czerwono-niebieskich.

NB. Na górnej karcie ochronnej wpisano: *Das Exemplar enthält Vol. 1 u. 2, ist aber stark verbunden. Die richtige Reihenfolge ist aus der Beschreibung Hain 7427 zu ersehen.*

Prow.: B. M. Gd.: IX. E. f. 25.

Opr.: ½ sk., w. XIX.

GAMBILIONIBUS Angelus de

249. Tractatus maleficiorum.
[Mantua], Petrus Adam [de Michaelibus], 1472. 2°. — XV. 882 *adl.*
HC. 1623. — BMC. VII 927. — P-. 6880.

Inicjał wstępny niebiesko-czerwony, dwa dalsze czerwone, rubryki czerwone i niebieskie.

NB. *Tabula* rękopiśmienna — w. XVI; po niej 8 kart czystych przed tekstem dzieła.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XIII. E. f. 1.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer,
r. 1515. Gdańsk— warsztat 3.

GANFREDUS de Trano

250. Summa super titulos decretalium.
[Köln, Joannes Guldenschaff, ca 1480]. 2°. — XV. 759 *adl.*
HC. 15598. — VK. 433. — GL. 612.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: 1. 1481 *Liber iohannis Walteri de Conitcz WC.*

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku];

3. *HSBG. XVIII. D. 7.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, ślad łańcucha,
w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

251. Summa super tituios decretalium.

[Köln, Ludovicus de Renchen, ca 1488]. 2°.

HC. 15599. — VK. 434.

— XV. 461 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XVIII. D. f. 20.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

GEBETBÜCHLEIN

252. Gebetbüchlein.

Lübeck, Bartholomaeus Ghotan, 1485. 8°.

C. 4842.— VB. 1460. —Sehr. 4081.

— XV. 15

Kart 270; sygn. a⁸—z⁸, aa⁸—ii⁸; ww. 17.

K. 1b drzeworyt. k. 2—12 kalendarz, k. 15b drzeworyt, k.1. 16 z sygn. a.:

(In dyffeme bote vynstu.) || (In erste. Eyne zeghinghe |
 de || de Pawes Leo sende deme konin || ghe va Cipren | de ...
 Skladka b: dat it mynen orden unde staed | de || my got va
 gnaden ghegheue hefft || vn ... K. 267 (ij_s) b w. 9: (Epigrama.)
 (Mille quadringentis | simul || octuaginta regentis.) || (
 In quito cristī | pro laude || dei decus istī.) (Hoc opus arte
 mei || Impressu Bartholomei || (Ghotan | degentis et in || urbe
 lubect residentis.) K. 268a drzeworyt. || K. 270 (ij_s) a w. 16: re unde
 funderynnen it bydde dy. || vorbarne dy unser Amen.) ||

Def.: brak kart 13 i 14.

Prow.: 1. *Ich ic hobbe dit buck gekofft van yein Kremer* [w. XV].

2. B. M. Gd.: XX. B. d. 19.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

GERARDUS de Harderwijk

253. Commentum supra veterem artem Aristotelis secundum viam Albertistarum.

[Köln, Henricus Quentell], 1486. 2°.

HC. 8354 = 8356. — BMC. I 271. — VK. 438. — PJ. 115.

— XV. 378 *adl.*

Brak *Sex principia* Gilberti Porretani. Karty K₇, K₈ umieszczono
 między kartami L₂, L₃.

Prow. i opr. zob. nr 52a.

254. Commentum sex tractatum Petri Hispani.

[Köln, Henricus Quentell], 1488. 2°

H* 8360. — VK. 443. — Coll. U. 584.

— XV. 766 *adl.*Def.: brak karty r₁.

Opr. brak.

GERARDUS Zutphaniensis

255. De spiritualibus ascensionibus. Acc. Thomas a Kempis: Meditationes de vita et beneficiis Jesu Christi. Bertholdus: Horologium devotionis circa vitam Christi.

Strassburg, [Joannes Prüss, ca 1488–1493]. 8°.

HC. 16294 + C. 3954 + H* 2991 = H* 8929. — BMC. I 126 (I). — Mead 337 (I). — Polain 1582 (I). — Coll. U. 297 (III. II.). — VB. 2375 (I), 2397 (II), 2368 (III). — XV. 6

Wymienione w tytule trzy części stanowią całość wydawniczą, jak o tym świadczy jednolity ciąg sygnatur poprzez wszystkie części, a mianowicie: A^s–N^s+O^s–Z^s Aa^s–Dd^s+ [Ee]^s–Pp^s. Każda z tych części opatrzona osobną kartą tytułową stanowiła zamkniętą dla siebie całość. Najwidoczniej też poszczególne dziełka krążyły z osobna, bo wszystkie dostępne nam źródła opisują je w różnych kombinacjach ułamkowych, ale nigdy w całości.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Notatka A. Mundta: *Hayn 16294 (scheint ein unkompletes Exempl. vor Augen gehabt zu haben). Enthält, als ein Werk:*

1. *Gerh. de Zutphania tract. de spirit. ascensionib.*

2. *De vita et beneficiis Saluat. J. Christi devot, meditationes.*

3. *Bertoldi horologium devotionis circa vitam Christi.*

Prow.: 1. *Ex libris Georgy Langerfelt mp. Lector omnia probet, et quod bonum est teneat.* [koniec w. XVI].

2. *Inscriptus Catalogo Frm BMV. de Oliua [w. XVII] Ord[ini]s Cist[er]ciensium in Prussia [w. XVIII].*

3. A. Mundt: 1900. M. 2860; naklejka.

4. B. M. Gd.: XX. D. o. 22... [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i złoć., resztki klamer, w. XVI.

GERSON Joannes

256. Opera. Vol. 1.3.4.

Köln, Joannes Koelhoff senior, 24 V 1483 — 23 II 1484. 2°.

H* 7621. — Pell. 5124. — VK. 458. — FG. 201. — XV. 729

Inicjały czerwone i niebieskie, w vol. I i 4 wstępny inicjał wielobarwny, rubryki czerwone.

NB. 1. Vol. 4: *Hie liber-cu[m] alijs t[ri]bus docto[r]is Gersonis empti su[n]t de testat[is] d. vrbani Geißwald h[uius] eccl[es]ie alta[r]iste et adaptati pecu[n]ijs libra[r]ie. Anno dni 1486 ore[n]t l[e]ctores p[ro] a[n]i[m]a eius et om[n]ium libra[r]ie b[e]n[e]f[ic]ia[rum] quo[rum] p[ri]mus fuit institutor -d-hinricus Calow¹ ecia[m] eccl[es]ie h[uius] alta[r]iste [sic].*

2. *Odzyskam...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 162, f. 164, f. 165.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

¹ Henryk Kalow, z rodziny gdańskiej, wikary przy kościele NP Maryi w Gdańsku w drugiej połowie w. XV, szczególnie zasłużony dla zorganizowania i uporządkowania biblioteki tegoż kościoła.

257. Opera.

[Strassburg, Joannes Prüss, 1488]. 2°.

HC. 7622. — BMC. I 170. — VB. 2353, 2354, 2355.

— XV. 459, 723

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 459.

P. 1–3.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: Vol. 2. *Empte su[n]t hec partes absq[ue] aliqua s[e]paration[e] p[er] me Nicolau[m] Swichtenbergk Eccl[es]ie San[cti] Joh[ann]is Gdan[ensis] pleban[um] p[ro] quatuor marc[is] Et p[ro] ligatu[r]a vna[m] m[a]rc[am] p[ro] illu[m]i[n]atu[r]a et planatu[r]a nichil [sie] dedi s[ed] h[oc] grat[is] m[ihi] obla[tum] fuerat ab amic[is] a[n]no 1491.*

Vol. 1. *It[e]m istas duas p[ar]tes Gersonis legauit Venerab[il]is quo[n]d[am] Dns Nicolaus Swichtenbergk minoribus Gedanen[sibus] [Franciszkanie] qui obiit feria qui[n]ta sub octauis penthecostes millesi[m]o quingentesimodecimooctauo etc oret[ur] dm p[ro] a[n]i[m]a eius.*

Vol. 1. 2. B. M. Od.: exlibris I, XX. A. f. 95^{a-b}.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

b. Egz. XV. 723.

P. 1. 2.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: *Bibl. Mar. f. 108.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

258. Opera P. 1. 2.

Strassburg, [Martinus Flach], 13 XII 1494. 2°.

HC. 7625. — BMC. I 152. — VB. 2501. — FG. 203.

— XV. 460

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1321; naklejka.

2. B. M. Gd.: XX ... [sygn. wytarta].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

259. Collectorium super Magnificat.

[Esslingen, Conradus Fyner], 1473. 2°.

H* 7717. — BMC. II 512. — VB. 1135,

— XV. 531 *adl.*

Def.: brak rejestru.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 377.

260. Copia bullae seu sententiae sacri generalis concilii Basiliensis de conceptione Virginis Mariae ab originali peccato. Acc. Anselmi archiepiscopi Cantuariensis epistola de sancta conceptione Mariae Virginis celebranda. [Köln, Joannes Guldenschaff, ca 1480]. 4°.

C. 1763. — BMC. I 254. — Pell. 3967. — VK. 347.

— XV. 62 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 188.

261. De laude scriptorum ad Carthusienses et Coelestinos.
[Köln, typogr. Augustini: De fide, ca 1473]. 4°. — XV. 228 *adl.*
HC. 7688. — BMC. I 233. — VK. 492.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Joh. Goniaei Rost* [w. XVI/XVII].
2. B. M. Gd.: II. C. o. 56.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

262. De nocturna et diurna pollutionibus et de cognitione castitatis.
[S. 1., typogr. Leonis: Sermones, ca 1470]. 4°. — XV. 306 *adl.*
Coll. St. 452.

Opr. zob. nr 69.

263. De nocturna et diurna pollutionibus et de cognitione castitatis.
[Louvain, Joannes de Paderborn, ca 1480]. 4°. — XV. 219 *adl.*
HC. 7702. — CA. 812. — Mead 4994.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: *Ms. Mar. q. 28*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

264. De nocturna et diurna pollutionibus et de cognitione castitatis.
[Köln, Ludovicus de Renchen, ca 1488]. 4°. — XV. 79 *adl.*
H* 7701. — BMC. I 268. — VK. 482.

Prow. i opr. zob. nr 271.

265. Sermo de conceptione Mariae Virginis.
[Köln, Joannes Guldenschaff, ca 1478]. 4°. — XV. 61 *adl.*
H. 7721. — BMC. I 255. — VK. 474.

Opr. zob. nr 188.

266. Sex lectiones de vita, aegritudine et morte animae spirituali.
Gouda, Gerardus Leeu, 15 IX 1480. 4°. — XV. 77 *adl.*
HC. 7674. — Pell. 5241. — CA. 811.

NB. Na ostatniej karcie czystej wpisano: *Emi p[ro] 4 scot[is]* [w. XV].
Prow. i opr. zob. nr 271.

GESTA

267. Gesta Romanorum.

[Nürnberg, Antonius Koberger], in die sancti Adriani martyris
[4 III] 1494. 4°.

HC. 7748. — Coll. U. 606. — KM. 31².

— XV. 362

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. 1. Karty ochronne pergaminowe z rękopisem w. XIV. Na wewnętrznej stronie pergaminowej oprawy notatki łacińskie i niemieckie, m. i. *Loyca Mgri Alberti que[m] i[n] studio pragensi p[ro] X g[rossis] ...* [w. XV],
2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Liber Joha[n]nis Mekelburg de Elbing* [w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 2, I. q. B. 4.

Opr.: pergamin, koperta, w. XV.

268. Gesta Romanorum.

[Strassburg, typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in octava Epiphaniae
Domini [7–12 I] 1499. 2°.

HC. 7751. — BMC. I 146. — VB. 2467.

— XV. 695 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 280.

GILBERTUS de Hoilandia

Sermones super Cantica canticorum v. Bernardus Claravallensis

GOBII Joannes v. Joannes Junior [Gobii]

GRATIANUS

269. Decretum cum apparatu.

Strassburg, Henricus Eggestein, 1471. 2°.

H* 7883. — BMC. I 67. — VB. 2134.

— XV. 884

Def.: karty 33 i 40 rękopiśmienne [w. XV].

Inicjały i rubryki czerwone, inicjały ozdobne dwu- i trójbarwne.

NB Na okładce górnej w listewce żelaznej naklejka pergaminowa:
*Decretu[m] Hic liber vt iaceat lector tu respice semper Nam leditur
grauiter du[m] stabit ipse lib... Quem aperire sinas claudere qui...*
[pergamin wydarty] *Hec cu[m] /non feceris vere fatum ...* [ręka
H. Kalowa].

Prow.: *Bibl. Mar. f. 2.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV.
Gdańsk — warsztat 1.

270. Decretum cum apparatu.

Strassburg, [Joannes Grüninger], 19 I 1490. 2°.

HC. 7909. — BMC. I 106. — FG. 212.

— XV. 885 adl.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski, rubryki czerwone.

NB. Na górnej wyklejce wpisano ręką XVI w.: *Castrensis¹ libro III. c. XIII Nicena Synodus hoc contulit priuilegiu[m] Rhomano pontifici, vt sicut August[us] pre ceteris regibus, ita Rhoman[us] pontifex Ep[iscop]us et Papa principalis pater vocaret[ur] XCVI ... Co[n]sta[n]tinus*. Ponadto notatki łacińskie ręką XV i XVI wieku.

Prow.: 1. *Ex bibliotheca Pancratij* [w. XVI].

2. *Bibl. Mar. f. 50*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i złoc., resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

GREGORIUS I papa

271. Dialogorum libri IV.

[Louvain], Joannes de Paderborn, [ca 1485]. 4°.

HC. 7960. — Pell. 5351. — CA. 852. — Coll. St. 476.

— XV. 76 adl.

Def.: składka m rękopiśmienna — w. XV.

NB. Na górnej karcie ochronnej: *Collectio librorum rarissimorum Saec. X V typis exscriptorum qaorum quinque priores plane desiderantur, duo posteriores vero non accurate satis indicati sunt in M. Maittaire Annalibus typographicis. Recensionem huius voluminis exhibui in Ersten Stück des von Hofrath Meusel herausgegebenen Historisch-literarisch-bibliographischen Magazins (Zürich 1788. 8.) p. 119–52. C. B. Lengnich*.

Na odwrociu ostatniej karty: *Empt[us] p[ro] octo scot[is] It[em] p[ro] planatu[r]a 4 soll[idos]*.

Prow.: 1. *Caroli Beniamin Lengnich* [exlibris].

2. *Bibliothecae Marianaе d. d. Carolas Benj. Lengnich Gedani 1789 d. 7 Dec.*

Allerheiligen–Bibliothek der Marienkirche in Danzig. Quarto 62. Bibl. Mar. q. 62.

Opr.: ½ perg., w. XVIII.

272. Moralia s. expositio in Job.

[Basel, Bertholdus Ruppel, non post 1468]. 2°.

H* 7926. — BMC. III 714. — VB. 345.

— XV. 888

Pierwsza karta silnie uszkodzona.

Inicjały czerwono-niebieskie, czerwone i niebieskie, rubryki czerwone i niebieskie. Liczbowanie czerwone.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XII B ...*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV; zniszczona.

¹ Alfons de Castro, biskup Santiago de Compostella, doradca Karola V i Filipa II.

273. *Moralia s. expositio in Job.*
Nürnberg, [Joannes Sensenschmidt], 11 IX 1471. 2°. — XV. 889
HC. 7928. — BMC. II 405. — VB. 1628. — Polk. 101.

Registrum na początku.

Inicjały i rubryki czerwone, inicjał wstępny niebiesko-czerwony. Liczbowanie czerwone.

Pro w.: *Bibl. Mar. f. 57.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, klamry w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

GREGORIUS IX papa

274. *Decretales cum glossa.*
Nürnberg, Antonius Koberger, pridie Id. Jul. [14 VII] 1482. 2°. — XV. 555
HC. 8014. — BMC. II 423. — FG. 217. — KM. 92

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały wstępne dwu- i wielobarwne, rubryki czerwone.

NB. 1. Na dolnej wyklejce wpisano: *De Adul[terio] et ... In fine Parva delicta mutua co[m]pensac[i]on[e] tolla[ntur]* [w. XV].

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 110.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

275. *Decretales cum glossa.*
Nürnberg, Antonius Koberger, 10 III 1493. 2°. — XV. 556
HC. 8030. — BMC. II 436. — VB. 1741.

Tabula na początku.

Inicjały niebieskie.

NB. 1. Na dodanych kartach przed *Tabula* rękopis z pocz. XVI w.: *Incipiu[n]t tituli siue Rub[ri]ce dec[re]taliu[m] exte[n]si p[er] ordine[m] alphabeti ...*

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Pro w.: *Bibl. Mar. f. 90.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, kolec, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

276. *Decretales cum glossa.*
Nürnberg, Antonius Koberger, 10 VI 1496. 2°. — XV. 463
HC. 8034. — BMC. II 442. — VB. 1763.

Inicjały niebieskie, wstępne niebiesko-czerwone.

Pro w.: 1. A. L. *vida comes Virtus mortales ad ethera duce[n]s. Viuida sis q[uam]uis non tame[n] hoste cares* [w. XV].

2. *Andreae Mollerj. 1567.*

3. B. M. Gd.: *exlibris 2, XVIII. D. f. 8.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

GREVE Henricus

277. Repetitio § Si quis librum...

Leipzig, Jacobus Thanner, 1 IX 1498. 4°.

H* 8051 = 3775. — BMC. III 657. — VB. 1426.

— XV. 172 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 143.

GRITSCH Joannes

278. Quadragesimale.

[Strassburg, typogr. Henrici Ariminensis, non post 1477]. 2°.

H* 8059. — BMC. I 81. — VB. 2165.

— XV. 890

Inicjały i rubryki czerwone, inicjał wstępny niebieski.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B. 21.*

Opr.: deska, skóra żółta, guzy, łańcuch, kolce, resztki klamer, w. XV.

279. Quadragesimale.

[Strassburg, typogr. Vitas Patrum], in die sancti Dionysii [9 X] 1486. 2°.

HC. 8071. — BMC. I 99. — VB. 2259. — KGr. 27.

— XV. 464

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 56.

Opr.: ½ perg., w. XIX/XX.

280. Quadragesimale.

[Strassburg, typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in profesto Circumcisionis domini [31 XII] 1495¹. 2°.

HC. 8078, explicit: H* 8075. — BMC. I 145, explicit: I 141. — VB. 2442.

— XV. 694 *adl.*Prow.: 1. *Liber Pauli Conradj presbiteri* [w. XVI].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 116.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

GUIDO

281. Casus longi super Institutis.

[Strassburg, Joannes Prüss?, ca 1500?]. 2°.

HC. 4666. — GL. 2927. — FG. 222.

— XV. 439 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XVIII. B. fol. 88.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 1.

¹ Explicit datowany 31 XII 1490 (H* 8075), poza tym egzemplarz Biblioteki Miejskiej w Gdańsku odpowiada pozycji H* 8078.

GUIDO de Columna v. Columna Guido de

GUIDO de Monte Rotherii

282. Manipulus curatorum.
Strassburg, Martinus Flach, 9 II 1489. 4°.
HC. 8197. — BMC. I 149. — VB. 2483. — FG. 223. — XV. 161

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: XX. B. q. ... 9 [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: ½ sk., w. XIX.

283. Manipulus curatorum.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 29 XI 1490. 4°.
H. 8199. — BMC. I 140. — VB. 2441. — XV. 68

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na górnej karcie ochronnej wpisano: *H. 8165; aber von ihm nicht gesehen (sehr seltene Ausgabe)* [notatka ręką A. Mundta — informacja odnośnie do pozycji Haina błędna].

Prow.: 1. ... 1593.

2. A. Mundt: 1900. M. 2184; naklejka.

3. B. M. Gd.: XX ... [sygn. wytarta].

Opr.: ½ perg., w. XVIII.

GUILLELMUS de Ockam

284. Dialogus.
[Lyon, Joannes Trechsel, post 12 IX 1494]. 2°.
HC. 11938. — Mead 4780. — VB. 4709. — XV. 473 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 285.

285. Opus nonaginta dierum. Compendium errorum Johannis papae XXII.
Lyon, Joannes Trechsel, 16 VII 1495. 2°.
HC. 11935, 11946. — Pr. 8605. — VB. 4701. — XV. 472 *adl.*

Def.: Brakujące karty h₂ i h₃ zastąpione rękopisem w. XV/XVI.

Prow.: 1. E VII [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M.Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 89.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

286. Quaestiones et decisiones in IV libros Sententiarum cum centilogio theologico.
Lyon, Joannes Trechsel, 9–10 XI 1495. 2°.
HC. 11942. — Mead 4784 — VB. 4702. — XV. 471

Prow.: 1. A VIII [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M.Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 172.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

GUILELMUS de Pereriis v. Pereriis Guillelmus de

GUILELMUS de Saliceto v. Saliceto Guillelmus de

GUILLERMUS Parisiensis

287. Opera.

[Nürnberg, Georgius Stuchs, post 31 III 1496]. 2°.

HC. 8300. — BMC. II 470. — Coll. U. 686. — VB. 1910. — XV. 475 *adl.*

Karty 2 i 3 przestawione.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

288. Postula super epistolas et evangelia.

[S. 1. et typ. n., non ante 1480]. 2°.

H* 8242. — BMC. III 709. — XV. 730 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. 1. Na górnej pergaminowej karcie ochronnej testament Hermana Tanghe, kupca Głównego Miasta Gdańska — w. XV.

2. Na dolnej pergaminowej karcie ochronnej dokument brata Jana de Cardona z zakonu Szpitalników (Joannici) wzywający do wyprawy przeciwko Turkom atakującym wyspę Rodos; udział w wyprawie zapewnia odpuszczenie grzechów dotyczących specjalnie przestępstw przeciwko kościołowi i duchowieństwu — w. XV.

3. *Odzyskane... 26 X 1951.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 310.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

289. Postula super epistolas et evangelia.

[Strassburg, typogr. Jordani (= Georgius Husner), ca 1482]. 2°.

H* 8247. — Mead 388. — XV. 476 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. *NI* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, *XX. B. f. 66.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

290. Postula super epistolas et evangelia.

[Deventer, Richardus Paffraet], 29 VI 1490. 4°.

HC. 8271. — CA. 900. — Madsen 1858.

Def.: brak karty tytułowej.

Inicjały czerwone.

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1674; naklejka.

2. B. M. Gd.: *XX ...* [sygn. wytarta].

Opr.: pergamin.

291. Postilla super epistolas et evangelia.

Köln, Henricus Quentell, 1492. 4°.

H* 8277.

— XV. 366

Fragment obejmujący 4 pierwsze karty.

Inicjały i rubryki czerwone. Drzeworyt na karcie tytułowej kolorowany.

Prow.: 1. *Fr gregorius Krelboniensis ordinis Frm Carmelitaru[m] me Jure proprio possidet Anno dni 1574.*2. *Carmeli Gedanen[sis].**Donat[us] ex adstrictiis Cathalogo ... ac Frj Joanni Cogno-
[m]inato Jaszowski ... [przekreślone].*

292. Rhetorica divina.

Gent, Arnoldus Caesaris, [Arend de Keysere], 22 VIII 1483. 4°.

HC. 8306. — Pr. 9460. — CA. *905.

— XV. 142 *adl.*NB. Na odwrociu ostatniej karty wpisano: *10 se[otis] 10 d[enariis].*

Prow. i opr. zob. nr 620.

293. De sacramentis. Cur Deus homo. De poenitentia.

[Nürnberg, Georgius Stuchs, non post 1497]. 2°.

HC. 8316. — BMC. II 470. — VB. 1911.

— XV. 478 *adl.*

Def.: brak karty tytułowej.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Repertorium summarium znajduje się po karcie tytułowej następnego dzieła, sygn. 479 *adl.*

Opr.: karton, skóra żółta, wycisk ślepy, ślady klamer, w. XV; restaurowana.

294. De universo. P. 1.

[Nürnberg, Georgius Stuchs, non post 1497]. 2°.

HC. 8319. — BMC. II 470. — VB. 1912. — Polk. 107. — XV. 479 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. *Fr. Ludowicus He[n]ni[n]gus ord[in]is mi[n]o[rum] 1505.*2. B. M. Gd.: *exlibris 1, XX. A. f. 174^a.*

Opr. zob. nr 293.

HARDERWIJK Gerardus de v. Gerardus de Harderwijk

HASSIA Henricus de v. Henricus de Hassia

HEMMERLIN Felix

295. Opuscula et tractatus.

[Strassburg, Joannes Grüninger, post 13 VIII 1497]. 2°.

HC. 8424. — BMC. I 172. — VB. 2322.

— XV. 480 *adl.*

Def.: brak karty tytułowej i trzech końcowych kart tekstu.

Prow.: B. M. Gd.: *XX. C. f. 23.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI.

HENRICUS de Hassia

296. *Secreta sacerdotum.*

[Leipzig, Wolfgangus Stoeckel], 1497. 4°.

H* 8382. — GL. 1533. — Mead 1762.

— XV. 364 *adl.*

Def.: brak skłładki a.

Prow. i opr. zob. nr 297.

297. *Secreta sacerdotum.*

[Leipzig, Conradus Kachelofen, s. a.] 4°

— XV. 363 *adl.*Kart 6; sygn. A⁸; ww. 41. Czc. 4:72/3 g¹.

K. 1a tyt.: *Secreta sacerdotu || Magistri Heinri || ci de Saffia :: ||* K. 1b: *Incipiunt secreta sacerdotum Magistri Heinrici de Saffia || Que sibi placent vel displicent in missia re. Per egregium sacre || theologie et iuriscanonici Doctorem Magistrum Michaelem || Lochmeyer correcta et in hanc formam redacta. K. A_y: [3] Alerdotes plures circa offi || tiu missie aliter pcederent et si aliter docuissent ideo || non est eis impuranduz: ... K. (A_v) b w. 34: *Vidi ha || bentem hunc moduz vt du memoria vtramqz peregeret sine in || temissione tanqz indeus indeisans caput contra altere moue || bat i intellectu f tocienst inclinanti quot personas quon memo ||**

Def.: brak skłładki B.

NB. Na pierwszej i ostatniej karcie zapiski w języku niemieckim i łacińskim o spowiedzi i siedmiu grzechach głównych, m. i. *Regnat: Sap[er]bia in francia Astucia in britania lacta[n]cia i[n] picardia Luxu[r]ia in alemania Auaricia in lumbaria Jurame[n]ta in burgu[n]dia Potat[i]o[n]e[s] in norma[n]dia Decept[i]o[n]e[s] i[n] anglia Cir[ca] milites rapi[n]a et tyra[n]nia Simo[n]ia i[n] roma[n]na curia. Int[er] p[ro]p[ri]ales fraudulencia Int[er] daust[ra]les m[ur]m[ur] et rixe Int[er] cu[r]iales zelus et i[n]voidia S[ed] m[od]o p[er] totum orbem et i[n] quallib[et] orb[is] p[ar]te regnant si[m]ul om[n]ia.*

Prow.: B. M. Gd.: [sygn. wytarta].

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

HENRICUS de Herpf

298. *Sermones de tempore et de sanctis.*

Speyer, Petrus Drach, [post 17 I 1484]. 2°.

HC. 8527. — BMC. II 493. — VB. 2031. — KM. 102.

— XV. 487, 488, 733 *adl.*

Trzy egzemplarze:

a. Egz. XV. 487.

Prow.: 1. R II [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 138.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

¹ Pismo 4 (M⁸: 72/3 g.) — por. VGT. tabl. 99.

b. Egz. XV. 488.

Inicjały czerwone.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B. 23.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztką łańcucha, klamry, w. XV.
Gdańsk – warsztat 2.

c. Egz. XV. 733 *adl.*

Fragment: egzemplarz zaczyna się od karty 296 z sygn. N, tj. od *Sermones de tribus partibus poenitentiae*.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępne inicjały wielobarwne, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 299c.

299 Speculum aureum decem praeceptorum.

Nürnberg, Antonius Koberger, 12 III 1481. 2°.

H* 8524. – BMC. II 419. – VB. 1671. – FG. 238.

– XV. 485, 486, 732 *adl.*

Trzy egzemplarze:

a. Egz. XV. 485.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny ze złotem.

Prow.: 1. *Venerabilis D. Gregorius Witte plebanus in putczk Legauit hu[n]c libru[m] libra[r]ie Eccl[es]ie B. Virg[in]is Gdan[ensis] Instan[te] D. Nicolao Swichtenbergh Decreto[rum] Licenciatu et officiali pome[r]anie [koniec w. XV].*

2. *Bibl. Mar. f. 306.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV.
Gdańsk – warsztat 2.

b. Egz. XV. 486.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: *exlibris 1, XX. B. f. 143.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.
Gdańsk – warsztat 1.

c. Egz. XV. 732 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępny inicjał czerwono-niebieski, rubryki czerwone.

NB. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: 1. *Fr. Joannes Spir prior Mariepa[ra]disj Anno 69 [1569].*

2. *Cartusiae Paradisi Mariae [w. XVI].*

3. *Allerheil. Bibl. d. St. Marienkirche in Danzig Fol. 395.*

Bibl. Mar. F. 395.

Opr.: pergamin, w. XVII.

HENRICUS de Piro

300. Super Institutiones.

[Köln, Conradus Winters de Homborch, ca 1482]. 2°.

H* 4014. – VK. 553. – Pell. 3039.

– XV. 676 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: *exlibris 2, XVIII. B. f. 87.*

Opr.: deska, ½ sk. brun., resztki klamer, w. XV.

HENRICUS de Segusio Hostiensis

301. Summa super titulis Decretalium. Vol. 1. 2.
 [Speyer, Georgius de Spira = Georgius Reysner?] 1478; 18 II 1479. 2°.
 HC. 8962. — BMC. II 484. — FG. 239. — Polk. 113. — XV. 892
 Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny ze złotem,
 rubryki czerwone.
 Pro w.: *Bibl. Mar. f. 20, f. 21.*
 Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV.
 Gdańsk — warsztat 2.

HERMES Trismegistus

Asclepius v. Apuleius Madaurensis Lucius: Opera.

HEROLT Joannes

302. Sennones discipuli de tempore et de sanctis cum promptuario exemplorum.
 Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 1483. 2°.
 H* 8486. — Coll. U. 698. — XV. 483

Def.: brak karty tytułowej i kart 399–405.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1778; naklejka.

2. B. M. Gd.: XV. B. f. ... [sygn. wytarta, słaby odcisk pozostał].

Opr.: skóra brun., w. XVIII.

303. Sermones discipuli de tempore et de sanctis cum promptuario exemplorum.
 Speyer, Petrus Drach, 1483. 2°.
 HC. 8488. — VBonn 543. — XV. 489
 Inicjały i rubryki czerwone.
 Prow.: B. M.Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 95.
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer,
 w. XV.

HERPF Henricus de v. Henricus de Herpf

HESSE Joannes de v. Joannes de Hesse

HIERONYMUS s.

304. Commentaria in Biblia.
 Venezia, Joannes et Gregorius de Gregoriis, 1497; 25 VIII 1498. 2°.
 H* 8581. — Pr. 4558. — VB. 3895. — XV. 751
 Fragment: w vol. 1 brak kart 9–194, vol. 2 obejmuje tylko 136 kart.
 NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.
 Prow.: B. M.Gd.: exlibris 1, XII. B. fol. 18.
 Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

305. De infantia Salvatoris.

[Roma, Joannes Schurener, s. a.]. 4°.

H* 8583. — Pr. 3504.

— XV. 72

NB. Na odwrociu ostatniej karty rękopis XV/XVI w. — genealogia
Matki Boskiej w j. łacińskim.

Prow.: A. Mundt: 1900. M. 1721; naklejka.

Opr.: skóra, wycisk ślepy, w. XIX.

306. Vitae Sanctorum Patrum.

Nürnberg, Antonius Koberger, Non. Maii [7 V] 1478. 2°.

HC. 8595. — BMC. II 416. — VB. 1654.

— XV. 553, 898 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 553.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Sum Adrianj Engelsdorpij Dantiscanj Spes mea e[st] unica
Christus A° Do[mi]ni 1619.*

2. *Johan Mekler.*

3. *Conuentus Gedanensis Frm [Ordinis Stae Birgittae?] [napis
zatarty].*

4. A. Mundt: 1900. M. 1603; naklejka.

Opr.: pergamin, w. XVII.

b. Egz. XV. 898 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone, wstępne inicjały wielobarwne.

NB. 1. Na górnej wyklejce wpisano: *pro VI m[a]r[cis]* [w. XV].

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Liber mathei westuaell de Brunßberg Comp[ar]atus In Dan-
tzike Anno LXXX p[ri]mo.*

2. *Anno dni 1484 decimasexta die me[n]s[is] Julij obiit venera[n]
dus dns Magister Matheus westoael hui[us] Eccl[es]ie pl[e]b-
[an]us dignissim[us] qui hu[n]c lib[rum] legauit p[raese]nti
librarie Orent lectores p[ro] a[n]i[m]a eius.*

Bibl. Mar. f. 56.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer,
w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

307. Vitae Sanctorum Patrum.

Ulm, Joannes Zainer, [ca 1480]. 2°.

H* 8594. — BMC. II 528. — VB. 2625. — Mead 1525.

— XV. 632

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XII. B. 16.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, klamry, w. XV.
Gdańsk — warsztat 2.

308. Vitae Sanctorum Patrum, germ.
Augsburg, Joannes Schoensperger, feria sexta ante Viti [9 VI] 1497. 2°.
H* 8608. — VB. 237. — Madsen 4192. — XV. 484

Def.: karta A₆ z drzeworytem wydarta.

Drzeworyty kolorowane.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris I, II. C. q. 4.

Opr.: pergamin, w. XVII.

HIERONYMUS de Vallibus

309. Jesuida seu de passione Christi.
Leipzig, Gregorius Boettiger, [14]94. 4°.
HC. 15845. — BMC. III 647. — GL. 1179. — XV. 294 *adl.*

Inicjały czerwone.

Opr. zob. nr 80.

HISTORIA

310. Historia de spiritu quodam coniurato Guidonis.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1489]. 4°.
HC. 8741. — BMC. III 624. — VB. 1257, 7. — FG. 258. — XV. 234 *adl.*

NB. Notatka ręką A. Munda na karcie tytułowej: *Alia editio prodiit Delft 1486 4° cf. Hayn 8218.*

Prow.: *Andree ap[osto]li et[iam] erastni ma[rtyri]s... abbatisa in lignitz*
[Benedyktynki w Lignicy — w. XV].

Prow. dalsze i opr. zob. nr 374b.

HOLKOT Robertus

311. Quaestiones super IV libros Sententiarum.
Lyon, Joannes Trechsel, ad Non. April. [5 IV] 1497. 2°.
HC. 8763. — Pr. 8612. — VB. 4705. — XV. 491

Inicjały czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua 1614. Ord[ini]s Cist[er]ciensium in Prussia* [w. XVIII].

2. B. M. Gd.: XX. A. f. 147.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

HOMILIARIUS

312. Homiliarius doctorum a Paulo Diacono collectus.
Köln, Conradus [Winters] de Homborch, [ca 1478]. 2°.
HC. 8789. — VK. 901. — FG. 263. — Polk. 157. — XV. 579 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 477.

313. Homiliarius doctorum a Paulo Diacono collectus.

Speyer, Petrus Drach, in vigilia Nativitatis gloriosissimae Mariae Virginis [7 IX] 1482. 2°.

HC. 8790. — BMC. II 492. — VB. 2008. — XV. 392, 430

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 392.

Inicjały czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. *Liber Johannis Walteri de Conitz W* :: C. [w. XV/XVI].

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku],

3. *HSBG. B. XX. 26.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk?; zniszczona,

b. Egz. XV. 430.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępne inicjały dwu- i wielobarwne, sygnet drukarski kolorowany.

Prow.: 1. *Hie liber Omelia[rum] legatus e[st] p[er] hono[r]abilem dnm Paulu[m], libra[r]ie b. virg[in]is opidi gdan[ensis], predicator[em] egregiu[m], dira pestilentie tempestate anno dni 1484 seuien[tis], in dno defu[n]ctu[m], Orent l[e]ctores p[ro] eo.*

2. *Bibl. Mar. f. 247.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, kolce, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

314. Homiliarius doctorum a Paulo Diacono collectus.

Basel, Nicolaus Kessler, decimo [sic] Non. Aug.¹ 1498. 2°.

HC. 8793. — BMC. III 773. — VB. 540, 5. — XV. 580

Def.: brak ostatniej karty.

NB. Na karcie ochronnej wpisano: *Presens liber a lectori [sic] fidelis custodiatur diligenter* [w. XVI].

Prow.: 1. *Ego sum Jac...* [w. XVI]

2. *David Konarsky Abbas oliuen[sis] Sibi et suis* [w. XVI/XVII].

3. *Inscriptus Catalogo Fratrum de Oliua* [w. XVII]. *Ord[ini]s Cisterciensium in Prussia* [w. XVIII].

4. A. Mundt: 1900. M. 1489; naklejka.

5. B. M. Gd.: XX. B. q. 530.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk?; restaurowana.

HORATIUS Flaccus Quintus

315. Opera cum annotationibus Jacobi Locher Philomusi.

Strassburg, Joannes Grüninger, IV. Id. Mart. [12 III] 1498. 2°.

HC. 8898. — BMC. I 112. — VB. 2302. — XV. 492 *adl.*

NB. Na pergaminowej wyklejce górnej indeks alfabetyczny — w. XV/XVI.

Prow.: 1. *Christofors Van ...* [napisano alfabetem greckim — w. XVI].

2. *AD 1658 den 29 Junii Hat Jacob Weiss Buchführer alhie diese Antiquität in die Bibliothec dieses Klosters verehret.*

3. B. M. Gd.: IX. B. 24.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 2.

¹ Data dzienna widocznie błędnie określona, w tej formie niemożliwa do rozwiązania.

316. Opera cum quattuor commentariis.

Venezia, Philippus Pincius, 13 VII 1498. 2°.

C. 3145. — BMC. V 498. — VBonn 575.

— XV. 662 *adl.*

NB. Na karcie tytułowej rękopiśmienne wzory budowy metrycznej poszczegól­nych pieśni w. XV/XVI.

Prow. i opr. zob. nr 386 b.

HORTUS

317. Hortus sanitatis, germ.

[Basel, Michael Furter, s. a.]. 2°.

H* 8947. — VBonn 617. — VB. 582.

— XV. 686

Def.: brak kart a₁₋₇ f₁ f₈ 1₁ 1₈ 2₁ 2₈.

Karty g₃ i g₅ powtarzają się dwukrotnie.

Inicjały i rubryki czerwone, drzeworyty kolorowane.

NB. Przy wielu roślinach polskie nazwy — w. XVII.

Prow.: 1. *B[er]gmann bader est possesor hui[us] libr i cum sociis suis* [w. XVI].

2. *Frum B[eatae] M[ariae] V[irginis] de Oliua Ord[ini]s Cist[er]ciensium in Prussia* [w. XVIII].

3. A. Mundt: naklejka.

4. B. M. Gd.: XIX. q. 424.

Opr. po r. 1945.

HOSTIENSIS v. Henricus de Segusio Hostiensis

HUGO de Prato Florido

318. Sermones de tempore super evangelia et epistolas.

[Strassburg, typogr. Jordani (= Georgius Husner), non post 1482¹]. 2°.

HC. 9003. — BMC. I 130. — Mead 387. — Polk. 116.

— XV. 494, 734

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 494.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. [Gregorius Segher].

2. *Liber Eccl[es]ie et dot[is] S[an]cto[rum] petri et pauli ap[osto]lo[rum] p[er]pet[ue] p[er]mansur[us] In Dantzic p[er] me gre-go[r]iu[m] Segher de Tolkemithe A° dni M° CCCCLXXXII.*

3. HSBG. XX. B. 29.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, guzy, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat I; restaurowana,

b. Egz. XV. 734.

Inicjały czerwone i niebieskie, ozdobne inicjały czerwono-niebieskie, rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. J: W: W: C: [Walter z Chojnic].

2. *Bibl. Mar. f. 173.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki łańcucha i klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat I.

¹ Data wydania określona na podstawie proveniencji.

319. Sermones de sanctis.

Heidelberg, [typogr. Lindelbachi = Henricus Knoblochster], XII. Kal. Febr. [21 I] 1485. 2°.

HC. 9009.— BMC. III 666. — VB. 1192.— FG. 265. — XV. 496 *adl.*

Def.: brak karty a₂.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 9.

HUGO de Sancto Caro

320. Postula super evangelia.

Basel, Bernhardus Richel, IV. Id. Jan. [101] 1482. 2°.

H* 8975. — BMC. III 738. — VB. 406. — Polk. 114. — XV. 893, 928

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 893.

Inicjały niebiesko-czerwone, rubryki czerwone i niebieskie.

NB. Na dolnej pergaminowej karcie ochronnej kopia bulli papieskiej podpisana: *Wernherus Getmar clericus Dioec. Mogunt.* [w. XVI].

Prow.: *Bibl. Mar. f. 15.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

b. Egz. XV. 928.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały wstępne wielobarwne ze złotem.

Prow.: 1. *Georgie[us] Kühli[us] p. W.* [w. XVII/XVIII].

2. [Jan Uphagen].

3. *Uph. f. 88.*

Opr.: karton, pergamin z rkp. (XIII/XIV).

HUGO de Sancto Victore

321. De sacramentis christianae fidei.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in die sanctorum martyrum Abdon et Sennes [30 VII] 1485. 2°.

HC. 9025. — BMC. I 133. — VB. 2407. — FG. 267. — XV. 711

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał trójbarwny.

Prow.: 1. *Dono Amid Henrici Klingeri pervenit ad* [zdanie urwane] [w. XVI/XVII].

2. *Teod. Christoph Lilienthal S. Th. D. et b. o.* [exlibris].

3. *Bibliothecae Marianae hunc Codicem d. d. Carolas Benj. Leng-nich Gedani 1789 d. 25 Nov.*

4. [B bl. Mar.] f. 330.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

HUND Magnus

322. Expositio Donati secundum viam doctoris sancti.

Speyer, C. H. [Conradus Hist], 1497. 4°. — XV. 73

Kart 34, sygn. a⁶—b⁶, c⁴, d⁸, e⁴, f⁶; ww. 40. Czc. 5: 71/2 g¹. Drzeworyt.

K. 1a tyt.: (¶)reposito donati secun || dum viam doctoris Sacti perutilif Baccala || riandis etiam quibuscumqz aliis scholaribus

vo || lentibus scire Donatum. Drzeworyt. K. 1b: [?] Uoniaz liber
de par || tibusoronis in creditione puerorum datuf || est ut
nome libri manifestat ... Skladka b: **Conclusio.** || Cantu tres sunt
gradus compations. scz Positiuus. Com || paratiu⁹ ... Koniec
k. 34 (f_{vi}) a **Expositio octo partiumorationis fm d. S.** Et varijs
ipfus i || aliorum doctorum libris per Magistrum magnu
magdeburgen || sem collecta. finit feliciter. Impereffum spire
per **C.S.** Anno salu || tis. M.CCCCXCVII.

Prow.: B. M. Gd.: IX. B. q. 50^b [sygn. wytarta, odcisk pozostal].
Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

HUNGARIA Michael de v. Michael de Hungaria

HYMNI

323. Expositio hymnorum cum commento.

Köln, Henricus Quentell, pridie Id. Jun. [12 VI] 1494. 4°.

H* 6786. — VK. 605. — Madsen 1538. — XV. 133 *adl.*, 137 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 133 *adl.*

Inicjały czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 574a.

b. Egz. XV. 137 *adl.*

Prow.: *Theodoras Kall est haius libri iustus possessor. A Filip Hainem
ann der Schostraten emi illum* [w. XVII].

Opr. zob. nr 574b.

IMITATIO

324. Imitatio Christi.

Venezia, Petrus Loeslein, 1483. 4°.

HC. 9085. — BMC. V 379. — VB. 4110. — XV. 307 *adl.*

Opr. zob. nr 69.

325. Imitatio Christi.

[Nürnberg, Antonius Koberger], 1492. 8°.

HC. 9103. — BMC. II 436. — VB. 1735. — XV. 2, 3

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 2.

Def.: brak karty tytułowej, *Tabulae capitulorum*, fol. 1–2, 177–182.
Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Na górnej wyklejce wpisano: *Libellus de Varijs autoris incerti* [prze-
kreślone, powyżej napisano]: *O Idiota an non nosti Religiosissimi
uiri Thomae de Kempis opera* [w. XVI]. Na doklejonej kartce ręką
A. Mundta: *Da hier die 8 annumerierten Blätter, ferner Folio 1 u. 2
und der Schluss fehlen, so lässt sich nicht bestimmen welche von die-
sen 3 Ausgaben (Hain 9091 oder 9093 oder 9103) die vorliegende
ist. Dies Werkchen enthält fol. 3–176 (sehr selten).*

Prow.: 1. [Hermannus Weier].

2. *Ad: R[everendus] Dns Hermanus Weier C. V. P. M. me muneravit hoc libello sancto seraitore[m] suu[m] Stanislau[m] Grimonsky [?] qui iterum donatas est Alberto Schumann [?].*

3. [Albertus Schumann] ... 1 Iuli A° 1605.

4. A. Mundt: 1900. M. 901; naklejka.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamra, w. XV.

b. Egz. XV. 3.

NB. Na odwrociu ostatniej karty czystej wpisano: 4 g[rossis] [w. XV]

Prow.: 1. *Wenceslaj Cocj et suorum* [w. XVI].

2. *Ast nunc Joannis filij Coci* [w. XVI].

3. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. [dwucyfrowa liczba wytarta].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

326. Imitatio Christi.

Venezia, [Georgius Arrivabene], 31 I 1496. 8°.

HC. 9109. – BMC. V 587. – Mead 2829.

– XV. 18 *adl.*

Na 22 początkowych kartach inicjały czerwone i niebieskie.

NB. Na karcie tytułowej wpisano: *Liber de Imitatione Christi Thomae de Kempis*. Na odwrociu karty 4: *Christe mihi praesto cuncto sis tempore, ne me In mundj cassos deuius error agat*.

Na końcowych dodanych kartach tekst grecki: Ojczy nasz, Zdrowaś i Skład apostołski oraz *Horae de passione D[omi]n[us]*.

Prow. i opr. zob. nr 555b.

327. Imitatio Christi.

[Louvain], Joannes de Paderborn, [s. a.]. 4°.

HC. 9083. – CA. 803.

– XV. 220 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow. i opr. zob. nr 263.

328. Imitatio Christi.

Louvain, Joannes de Paderborn, [s. a.]. 4°.

HC. 9084. – CA. 804. – Madsen 2074.

– XV. 78 *adl.*

NB. Poniżej kolofonu wpisano: *1543 die o[mn]i[u]m a[n]i[m]a[rum] Rubricatu[m] L. S.*

Na odwrociu ostatniej karty: *Empt[us] p[ro] sedecim soll [solidis] et 3 d[enariis] Anno 1481.*

Prow. i op. zob. nr 271.

INNOCENTIUS III papa

329. De miseria humanae conditionis.

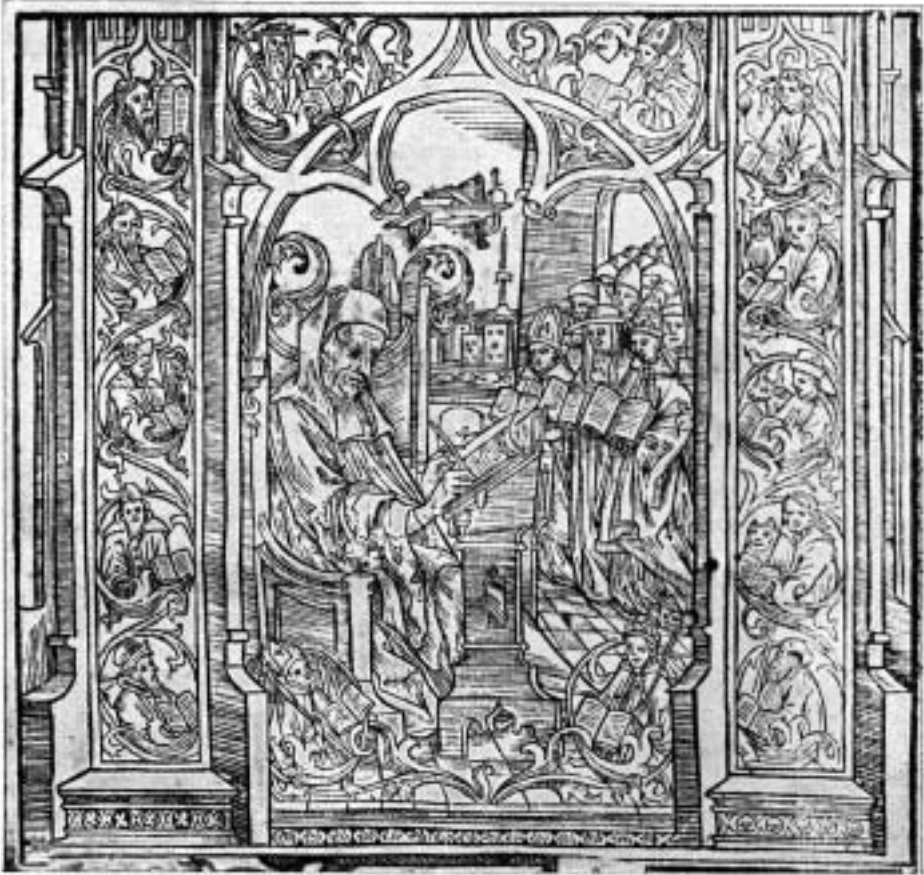
[Louvain, Joannes de Paderborn, ca 1485]. 4°.

HC. 10212. – CA. 1016. – Coll. St. 551 – VB. 4927.

– XV. 141 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 620.

Tabl. XII

Nr 334. IVO episc. Carnotensis: Liber decretorum, [Basel], 1499. 4°. Karta Ib.

INSTITORIS Henricus

Malleus maleficarum v. Sprenger Jacobus

330. Tractatus varii.

Nürnberg, Antonius Koberger, 26 I 1496. 4°.

H* 9233. — BMC. II 441. — VB. 1760.

— XV. 110 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 501.

ISIDORUS Hispalensis

331. De summo bono.

Leipzig, Arnoldus de Colonia, Kal. Octobr. [I X] 1493. 4°.

H* 9288. — BMC. III 644. — VB. 1357,5.

— XV. 238 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 503.

332. Etyrnologiarum libri XX.

[Strassburg, Joannes Mentelin, ca 1473]. 2°.

HC. 9270. — BMC. I 57. — VB. 2104.

— XV. 896

Inicjały i numeracja ksiąg i rozdziałów czerwone, wstępny inicjał niebiesko-czerwony, duże litery na żółtym tle.

NB. Na górnej karcie ochronnej wpisano: *Bei Weigel mit 15 rm [Reichsmark] angesetzt.* [w. XIX].

Prow.: 1. *Ad Bibliothecam Conventus FF. Birgittanorum* [napis wytarty].

2. A. Mundt: 1900. M. 1071; naklejka.

3. B. M. Gd.: XIX. B. f. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV; bardzo zniszczona.

333. Etymologiarum libri XX.

Basel, [Joannes Amerbach], VI. Id. Aug. [8 VIII] 1489. 2°.

HC. 9274. — BMC. III 787. — VB. 449.

— XV. 399 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 96.

IVO episcopus Carnotensis

334. Liber decretorum.

[Basel], Michael Furter, 6 III 1499. 4°.

HC. 9328. — BMC. III 785. — VB. 578. — FG. 276.

— XV. 75

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XX. D. q. 11.

Opr.: ½ perg., w. XIX/XX.

JACOBI Joannes

335. Regimen contra pestilentiam. *Acc. Regimen sanitatis.*
[Köln, Cornelius de Zierikzee, ca 1500], 4°. — XV. 35 *adl.*, 197 *adl.*
HNachtr. 194. — VB. 1098.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 35 *adl.*

Drzeworyt na karcie tytułowej kolorowany.

Opr. zob. nr 56.

b. Egz. XV. 197 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: *exlibris* 2, XIX. q. 233.

Opr.: pergamin, wycisk złoc., w. XVII.

JACOBUS Philippus de Bergamo

336. Supplementum chronicarum.
Venezia, Bernardinus Rizus, 15 II 1492. 2°. — XV. 502 *adl.*
HC. 2809. — BMC. V 404. — VB. 4137.

Prow.: B. M. Gd.: IX. B. 37.

Opr.: Pergamin, w. XVII.

JACOBUS de Clusa *v.* Jacobus de Paradiso

JACOBUS de Gruytrode

337. Lavacrum conscientiae.
[Leipzig, Gregorius Boettiger, ca 1495]. 4°. — XV. 243 *adl.*
HNachtr. 202. — VB. 1383. — Madsen 2157.— KPHor. 33.

Def.: brak k. a₃.

W foliowaniu wiele omyłek.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Jan Uphagen].

2. *Uph. q. 127^z.*

Opr.: ½ sk., w. XVIII.

JACOBUS de Paradiso

338. Tractatus de arte bene moriendi.
Leipzig, Arnoldus de Colonia, 1495. 4°. — XV. 58 *adl.*, 82 *adl.*
HC. 9340. — BMC. III 644. — VB. 1361. — FG. 285.

Dwa egzemplarze.

a. Egz. XV. 58 *adl.*

Opr. zob. nr 188.

b. Egz. XV. 82 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 271.

JACOBUS de Voragine

339. *Legenda aurea*.
 [Basel, Michael Wenssler, non post 1474]. 2°. — XV. 940
 C. 6399. — BMC. III 720. — VB. 390.

Inicjały i rubryki czerwone, dwa pierwsze inicjały ozdobne.
 NB. Na górnej karcie ochronnej pergaminowej indeks — w. XV.
 Prow.: B. M. Gd.: exlibris I.
 Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

340. *Legenda aurea*.
 Ulm, Joannes Zainer, [ca 1476]. 2°. — XV. 620 *adl.*
 Panz. IV. 458. 56b. — Mead 1514. — Pell. J. de Voragine 67 bis.

Fragment: tylko *Tabula* obejmująca 15 kart.
 Inicjały i rubryki czerwone.
 Prow. i opr. zob. nr 166.

341. *Legenda aurea*.
 [Strassburg, typogr. *Legendae aureae*], 1482. 2°. — XV. 735
 BMC. 1 97. — Pr. 415. — VB. 2248, 3.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.
 NB. 1. Na dodanej karcie notatka: *Haec legenda sanctorum, quae lombardica nominatur historia, est rarissima. Io Iac. Bauers vollständiges Verzeichniß rarer bücher, 2. Th. p. 269. 300. 301. 166 [w. XVIII/XIX].*
 2. *Odzyskane... 26 X 1951.*
 Prow.: 1. [Michael Bilow].
Orale deu[m] p[ro] a[n]i[m]a dni Michaelis bilow al[ia]s Tange cui[us] hie liber e[r]at. qui p[er] Executo[rem] test[ame]nt[i] ip[s]ius dnm Nicolau[m] Swichtenbergh hui[us] Eccl[es]ie pleba[nu]m repositus e[st] ad ista[m] libraria[m] a[n]no dni 1497 die mercurii an[te] Joh[ann]is baptiste gloriosiss[im]i p[at]ro[n]i.
 2. [Biblioteka kościoła św. Jana w Gdańsku].
 3. *Ex libris C. B. Lengnich* [exlibris].
 4. *Bibliothecae in aede primaria b. Mariae Virginis d. d. C. B. Lengnich 1789.*
Bibl. Mar. f. 97.
 Opr.: ½ sk., w. XVIII.

342. *Legenda aurea*.
 Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 1483. 2°. — XV. 498 *adl.*
 C. 6430. — ZN. 395. — VB. 2399. — FG. 293.

Inicjały czerwone.
 Prow.: B. M. Gd.: XX. A. f. 164.
 Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI.
 Gdańsk.

343. Legenda aurea.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], tertia feria ante festum sancti Thomae apostoli [19 XII] 1486. 2°.

C. 6444. — BMC. I 135. — Madsen 2186. — FG. 295. — XV. 660

Inicjały czerwone i zielone, rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Jan Uphagen],

2. *Uph. f. 412.*

Opr.: pergamin, w. XVII.

344. Legenda aurea.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in vigilia sancti Laurentii martyris [9 VIII] 1492. 2°.

C. 6458. — Coll. U. 777. — FG. 298. — XV. 499

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Jako wyklejka górna drzeworyt wykonany techniką groszkową: Passio Christi.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 179.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

345. Legenda aurea, germ.

Augsburg, Güntherus Zainer, 27 IV 1472. 2°.

HC, 9968. — BMC. II 317. — VB. 7. — XV. 500

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny ze złotem, duże litery na złotym tle. Drzeworyty kolorowane.

NB. Na wyklejce górnej wpisano: *In der Auction von «F. H. v. d. Hagen's Bücherschatz» — welche am 18ten Mai 1857 in Berlin begonnen hat, erstanden. — (N° 559 des Auct. Catalogs). Diese Ausgabe ist von der grössten Seltenheit. — W. Wolff [w. XIX].*

Poniżej inną ręką: *S. 22^b oben ein wunder, das 1384 geschehen, demnach das buch später geschrieben. Nach Panzer annalen der ältern deutschen literatur 1,62 ist dieses die erste ausgabe eines später oft wiederholten buches. Der wintertheil erschien ein jar früher 1471 und fängt also an: Hie hebt sich an der Heiligen leben in dem wintertheil, und zum ersten von dem lieben herrn und erzenge Sant Michahel. — Am ende: Gedruccet vor mir Günthero Zainer geboren aus Reutlingen, wonent zu Augsburg. Am Freitag für Simons u lude. Als man zelt von der geburt Christi tausend vierhundert und in dem ein und siebenzigsten jare. In gr. folio. [w. XIX].*

Prow.: 1. [Klasztor Franciszkanów]. *Ad vsum Fr Theophili ... Hizek Ord[inis] M. S. Fran[cisci] [w. XV/XVI].*

2. *Geschenk des Herrn Prof. A. Menge Danzig [w. XIX], [naklejka].*

3. *B. M. Gd.: II. C. f. 25.*

Opr.: ½ perg., w. XIX.

Tabl. XIII

Nr 344. JACOBUS de Voragine: *Legenda aurea*, Strassburg, 1492. 2°. Wyklejka: drzeworyt wykonany techniką groszkową.

346. *Legenda aurea*, germ.

Lübeck, Stephanus Arndes, 23 IV 1499. 2°.

H. 9992. — Coll. U. 782. — Madsen 2206.

— XV. 501

Def.: brak składek: a–c kart: d_{1'} 2' 5' 6 c₃ 4 h_{3'} 4 n₂ q_{3'} 4 r_{3'} 5 s₅ x₄
 z₆ E₆ L₁ M_{1'} 6 N₆ O₄ Q₁ 3 Ee_{1'} 2 Kk₆ Mm₈ Nn_{6'} 7 O₂ Rr_{1'} 4
 Xx₇ Zz₇ 8 BB_{3'} 7 EE_x FF_{3'} 4.

W foliowaniu omyłki.

NB. Marginalia niemieckie – w. XVI i XVII.

Prow.: 1. *Salomon Bretschneider* 16...

2. B. M. Gd.: XVII. f. C. 3.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI.
 Gdańsk – warsztat 2; zniszczona.

JOANNES de Aquila

347. *Sermones quadragesimales*.

Brescia, Angelus Britanni us, 18 IV 1497. 8°.

H* 1326. — Mead 3999. — Madsen 2233.

— XV. 19

Prow.: 1. *philippus est possesor huius libellij* [w. XVI].2. *Fris Jo. foresti* [w. XVI].3. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua* [w. XVII]. *Ord[ini]s Cist[er]ciensium* in Prussia [w. XVIII].

4. A. Mundt: 1900. M. 1436; naklejka.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, ślady klamer, w. XV; zniszczona.

JOANNES de Breitenbach v. Breitenbach Joannes de

JOANNES de Bromyard

348. *Summa praedicatorum*.

Nürnberg, Antonius Koberger, III. Kal. Jul. [29 VI] 1485. 2°.

H* 3994. — BMC. II 427. — VB. 1707. — FG. 306.

— XV. 894

Prow.: 1. *A XIII* [Franciszkanie, Gdańsk– w. XV].2. B. M. Gd.: XX. B. f. 4^r.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, klamry,
 w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

JOANNES Chrysostomus s.

349. *Homiliae super Joannem*.

Köln, apud sanctum Laurentium [Joannes Koelhoff], 1486. 2°.

H* 5037. — BMC. I 227. — VK. 644.

— XV. 505 *adl.*Prow.: 1. *Liber Joannis Walterj de Conitio: W: ::C.*

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XII. B. 4.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, łańcuch, resztki
 klamer, w. XV.

Sermo de poenitentia v. Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt.

JOANNES de Cuba v. Hortus sanitatis

JOANNES Petrus de Ferrariis v. Ferrariis Joannes Petrus de

JOANNES Friburgensis

350. Summa confessorum, germ.

Augsburg, Joannes Bämle, 25 IX 1472. 2°.

H* 7367. — BMC. II 331. — VB. 61.

— XV. 507

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na pierwszej karcie wpisano: *Das ist dero Geiste Rechten Summa Confessorum Ehemaln von F. Bechtholt Prediger Ordens Geschrieben u[nd] verdeutscht Anno 1472 [w. XVI].* Na odwrociu górnej karty ochronnej ręką Mundta: *Der hierin befindliche grosse Holzschnitt (Maria) ist sicherlich von Bämle selbst gez. und geschnitten. Er war, ehe er Buchdrucker um 1472 wurde, Maler, Schreiber u. Illuminator, und der Lehrer von Th. Burgkmair. Er lebte bis 1504.*

Prow.: 1. *Conuentus Gedanensis ... Birgittanorum ...* [napis zatarty].
2. A. Mundt: 1900. M. 749; naklejka.

3. B. M. Gd.: XVIII. D. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk],

Opr.: karton, pergamin, w. XVI.

351. Summa confessorum, germ.

Augsburg, Antonius Sorg, [20 V] 1482. 2°.

H* 7370.

— XV. 508

Prow.: B. M. Gd.: XX. B. f. 123.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.

352. Summa confessorum, germ.

Magdeburg, Mauricius Brandis, V. Id. Octobr. [11 X] 1498. 2°.

HC. 7377. — BMC. II 600. — VB. 1501.

— XV. 509

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk—warsztat 3; restaurowana.

JOANNES de Garlandia

353. Cornutus.

Hagenau, Henricus Gran, 1489. 4°.

H* 7470. — BMC. III 681. — GL. 1102.

— XV. 286

Prow.: B. M. Gd.: XVII. A. q. 58.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

JOANNES Glogoviensis

354. *Exercitium super omnes tractatus parvorum logicalium Petri Hispani.*
Leipzig, Wolfgangus Stoeckel impens. Joannis Haller, 1500. 4°.
E. XVII. 179. — KM. 52². — FG. 312. — VB. 1416. — XV. 278 *adl.*

W foliowaniu omyłki.
NB. Marginalia łacińskie — w. XV.
Prow.: B. M. Od.: exlibris 2, XIV. B. q. 5.
Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

JOANNES de Hesse

355. *Itinerarius a Jerusalem per diversas mundi partes.*
[Köln, Cornelius de Zierikzee, ca 1500]. 4°.
HC. 8535. — BMC. I 308. — VK. 544. — XV. 70

Fragment obejmujący 6 pierwszych kart.
Prow.: A. Mundt: 7900. M. 2128; naklejka.
Opr.: ½ pł, w. XIX/XX.

JOANNES Junior [Gobii]

356. *Scala coeli.*
Ulm, Joannes Zainer, 1480. 2°.
H* 9406. — BMC. II 526. — Coll. St. 601. — Madsen 2295. — XV. 510

Def.: brak kart 1 i 8.
Prow.: A. Mundt: 1900. M. 670; naklejka.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, łańcucha i klamer,
w. XV.

357. *De spiritu Guidonis.*
[Delft, Jacobus van der Meer], in profesto beatae Barbarae virginis
[3 XII] 1486. 4°.
HC. 8218. — Pell. 5272. — CA. 868. — Madsen 2297. — XV. 81 *adl.*

NB. Na odwrociu ostatniej karty wpisano: *Empt[us] p[ro] 3 soll[idis]*
[w. XV].
Prow. i opr. zob. nr 271.

JOANNES [Heynlin] de Lapide

358. *Resolutorium dubiorum circa celebrationem missae occurrentium.*
Leipzig, [Wolfgangus Stoeckel], 16 VII 1497. 4°.
C. 3497. — VB. 1407. — Mead 1759. — FG. 253. — XV. 85 *adl.*

NB. *Joannes Hanuß qu[i]da[m] famul[us] dni Nouovieskj ad instancia[m]*
honeste Catherine Strzalkowska 96 arenis [w. XVI/XVII],
Prow.: Stanislaus [Strzałkowski?] ...*st iste* [w. XVII].
Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XVI. Polska?

359. Resolutorium dubiorum circa celebrationem missae occurrentium.
Leipzig, Melchior Lotter, VI. insup[er] Maii Idus [10 V] 1499. 4°. HC. 9917. — Pr. 3035. — VB. 1392. — XV. 109 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 501.

JOANNES Nivicellensis

360. Concordantiae Bibliae et Canonum.
Köln, Joannes Koelhoff senior, tertia die post Mauricii martyris festum [24 IX] 1482. 2°. H* 9413. — BMC. I 224. — VK. 683. — XV. 706 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Na wyklejce górnej wpisane ręką Waltera z Chojnic: *Inde post festum M. C quoq[ue] quadruplicato Septenis annis [con]iunctis octuagenis Antistes Petrus In Zulkaw lumi[n]e Mart[is] En sinodum sacram perficit ipse suam. W:-C.*

Anno Milleno quater C octuageno Bis binis annis [con]iunctis insuper istis Nocie sacre cene quo pulsatoria mutent et silent T[em]p[or]is ob rabiem pulse sunt Vrbe Gdano Campane cuncte nostri Hiesu miserere.

W:-C.

Prow.: 1. *Liber Johannis Walterj de Conitz WC.*
2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
3. *HSBG. XIII. B. 3.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1; zniszczona.

361. Concordantiae Bibliae et Canonum.
Basel, Nicolaus Kessler, 1487. 2°. HC. 9416. — BMC. III 765. — VB. 515. — XV. 511 *adl.*

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku],
2. *HSBG. XX. B 11.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki łańcucha, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

JOANNES Regiomontanus v. Regiomontanus Joannes

JOANNES de Sacrobusto

362. Opus sphaericum cum figuris.
[Leipzig, Wolfgangus Stoeckel], 1498. 4°. H. 14118. — Coll. U. 846. — GL. 1540. — XV. 74

NB. Marginalia łacińskie — w. XV i XVI.

Prow.: B. M. Gd.: [sygn. wytarta].

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

Tabl. XIV

Nr 363. JOANNES de Sacrobusto: Sphaera mundi, Venezia, 1490. 4°. Karta a,,

363. Sphaera mundi.

Venezia, [Bonetus Locatellus] impens. Octaviani Scoti, IV. Non. Octobr.

[4 X] 1490. 4°.

HC. 14113. — BMC. V 438. — VB. 4167.

— XV. 156 *adl.*, 280

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 156 *adl.*

Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].

2. B. M. Gd.: *exlibris 2, IX. q. A. 39.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, resztki klamer, w. XVI. Niemcy,

b. Egz. XV. 280.

Prow.: B. M. Gd.: [sygn. wytarta].

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

JOANNES de Turnhout

364. Casus breves super totum corpus iuris civilis.

[Memmingen, Albertus Kunne, ca 1480]. 2°.

Hi* 15686. — BMC. III 727. — Coll. U. 855. — VB. 1619.

— XV. 513

NB. Kartę ochronną stanowi pergaminowy łaciński dokument wystawiony w Gdańsku 4 II 1484 przez notariusza Jana Witstocka, kleryka włocławskiego, dla Bernarda Hechta.

Na wyklejce dolnej papierowej rękopiśmienny inwentarz książek sprzedawanych przez księgarza, w domu Henryka Eggersa w Gdańsku przy ul. Długiej (po r. 1480).

Bonos Impressos Cupientes comprare [!] libros ad sulc[us] notatu[m] locum veniant venditorem sat[is] largum habebunt.

Scotum sup[er] om[nes] libros S[ente]n[ti]aru[m]

Nicolaum de lira sup[er] totu[m] corp[us]

biblie cum addicionibus

biblias su[m]ma cu[m] dilige[n]cia ornatas

ligatos Discip[u]los de S[an]ct[i]s at[que] temp[or]e

legendas S[an]ctorum passionalia

Diuinorum offic[i]oru[m] racionalia

precepto[riu]m herps

Ep[isto]las enee silui

Glosam ordinariam int[er]liniale[m] biblie

Su[m]ma[m] Anthonni

Su[m]mam pisani cu[m] addic[i]onib[us]

Nicolaum de lira sup[er] totu[m] corp[us] biblie

Biblias optimas quotlibet

Scotum sup[er] om[n]e[s] libros s[ente]n[ti]aru[m] cu[m]

om[n]e[s] 2s fasciculos [!] temp[or]u[m]

librj se- Confessionalia Bartholomej

ques [se- Rac[i]onalia diui[n]oru[m] offic[i]orum

quentes] pasionalia e[t] legendas s[an]ctorum

su[n]t Textum S[ente]n[ti]arum

ilugatj platina

[illigati] primu[m] scripti [!] b[ea]te [!] Thom[e]

Vitasparum [!]

psaltera [!]

	<i>Pantheoiam</i> [!] <i>Co[m]me[n]tum volerij</i> <i>Rabanu[m] de univ[er]sis</i> <i>Roseum memo[r]iale biblie</i> <i>Bartolum sup[er] autenticos</i> <i>Bona[m] venturam</i> [!] <i>sup[er]</i> 2° <i>Clementin</i>
vocabu- la[r]ia	<i>Catholicon Joha[n]nem</i> [!] <i>Janue[n]s[is]</i> <i>Juris</i> <i>Jumiani</i> <i>Breuilogj predicatorum</i>
Sermones	<i>Qua[dragesima]los</i> [!] <i>leonhardi de vtino</i> <i>Quadra[gesima]les gritsch</i> <i>Discip[u]li de S[an]ctis et t[em]p[or]e</i> <i>preceptoris Herps</i> <i>preceptoris Nider</i> <i>De Turre Cremata</i>
ep[isto]las	<i>Enee silui</i> <i>augustini</i> <i>Bernhardj</i>

postillas sup[er] ewoangelia [!] *et ep[isto]las cu[m] Declaracionibus practi-
ca[m] Nouam liptczensem se[cun]d[u]m planetarum anni huius currsum*
In Domo Henrici eggers In platea longa ad festum S[an]cti Joha[n]nis
p[ro]xim[e] aduenie[n]te [!] *habebo dec...* *Decretales Sextu[m] cteme[n]-
tinu[m]* *In bona noua* [ite]ra p[er] bonos ...

Prow.: 1. [Joannes Witstock].

2. *Hu[n]c libru[m] ex libris d. Joha[n]nis witstok Instante d.
Nicolao Swichtenbergh assignar[unt] testame[n]tarij ip[s]ius d.
Joh[ann]is librarie Eccl[es]ie b[ea]tissi[m]e virg[in]is Marie
Gdan[ensis]* [w. XV].
Bibl. Mar. f. 154.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, kolce, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

JOANNES de Turrecremata v. Turrecremata Joannes de

JOANNES Vercellensis

365. Sermones Vademecum.

Strassburg, Joannes Prüss, ca 1488–1493]. 4°.

HC. 9431. – BMC. I 126. – VB. 2384. – FG. 316.

– XV. 101

Prow.: 1. *L XXII* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris I, XX. B. g. 283.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, klamry,
w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

JOANNES Vincellensis v. Joannes Vercellensis

JORDANUS de Quedlinburg

366. Sermones de tempore.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 1483. 2°. — XV. 520
HC. 9438. — BMC. I 131. — VB. 2398.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał ozdobny czerwono-niebieski.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
2. HSBG. XX. B 32.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki łańcucha i klamer, w. XV. Gdańsk; zniszczona.

JOSEPHUS Flavius

367. Historia de antiquitate et de iudaico bello.
[Lübeck, Lucas Brandis, ca 1475]. 2°. — XV. 895
HC. 9450. — BMC. II 550. — Coll. U. 877. — Polk. 131.

Inicjały (w vol. 1. także rubryki) czerwone. Iluminacja kart tytułowych i inicjały ozdobne — drzeworytowe kolorowane.

Prow.: 1. *H VII, H VIII* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].
2. B. M. Gd.: *IX. E. 21^{a-b}*.

Opr.: deska, skóra barwiona na czerwono, wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, ślad łańcucha, w. XV.

JUSTINIANUS imperator

Codex v. Corpus iuris civilis

Digesta v. Corpus iuris civilis

Institutiones v. Corpus iuris civilis

Novellae v. Corpus iuris civilis

JUVENALIS Decius Junius

368. Satyrae.
Venezia, Joannes de Cereto de Tridino [Tacuinus], 28 I 1494. 2°. — XV. 697
HC. 9710. — BMC. V 529. — Coll. U. 917.

NB. Liczne marginalia łacińskie — w. XVI. Na wyklejce górnej wpisano ręką w. XVI: *Semper eris pauper si pauper es Aemiliane. Dantur opes nullis nu[n]c nisi diuitibus.*

Prow.: 1. *Hunc codicem possidet Matthaesus a crapicz¹ Anno domini M.D.XLII.*

2. B. M. Gd.: exlibris 2.

Opr. po r. 1945.

369. Satyrae.
Nürnberg, Antonius Koberger, 6 XII 1497. 2°. — XV. 522
HC. 9711. — BMC. II 443. — Coll. U. 918.

Def.: brak karty 52.

Prow.: B. M. Gd.: *IX. B. fol. 49* [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ perg., w. XIX/XX.

¹ Chrapkowice, pow. opolski.

370. Satyrae.

Leipzig, [Martinus Landsberg], 1497. 2°.

H. 9670. – GL. 1369. – Mead 1713.

– XV. 524 *adl.*Kart 86; sygn. A⁶ – N⁶, O⁸; ww. 23.

K. 1a tyt.: *Liber satyraruz Inmii [!] Duue ss nalis poete lepidiffimi ac in || ter omes satyricos utiliffimi || Ad lecto□ rem || Inter precipous satyrarum compositores || ... w. 12: Cu lector perames hoc iuuenalis opus || Sec verdea. || K. 1b czysta. K. 2a z sygn. A_j: *Iuuenalis. || Junij Iuuenalis Aquí || natif Satyra Prima. || [?] Emp ego auditor tm nunqz ne repona? || Vertus ... Skladka B: Penelope melius: leuius torquetif arachne. || Horrida quale ... Koniec k. 86 (O_{vii}) a w. 5: Junii Iuuenalis [!] aquinatis Satyran liber || Liptztz impressus Anno dni rc. 1497 finiti|| foeliciter. Laus deo clementiffimo. || Sygnet drukarski.**

NB. Liczne marginalia łacińskie – w. XV/XVI.

Prow.: B. M. Gd.: XIV. B. f. 10.

Opr.: karton, w. XIX/XX.

KANNEMANN Joannes

371. Passio Christi.

[Nürnberg, Petrus Wagner, non post 1491]. 4°.

HC. 9759. – BMC. II 464. – Coll. U. 929.

– XV. 215 *adl.*

Inicjały czerwone.

Brak legendy o św. Katarzynie.

Prow.: 1. *Loci Capuccinorum Bambergae 1638.*

2. B. M. Gd.: XX. B. o. 1713.

Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV.

KEMPIS Thomas a v. Thomas a Kempis

LACTANTIUS Lucius Caelius Firmianus

372. Opera.

Venezia, Simon Bevilaqua, 4 IV 1497. 2°.

HC. 9818. – BMC. V 522. – VB. 4404.

– XV. 527 *adl.*

NB. Na pierwszej karcie czystej notatka łacińska dotycząca autora – w. XVI.

Prow.: 1. *Christophorus Hoffmannus Bartenstenius¹ 7 Noue[m]b. [w. XVI].*

2. B. M. Gd.: XII. B. fol. 7.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

¹ Bartenstenius – z Bartoszyc (wojew. olsztyńskie).

LANDORA Berengarius de

373. Lumen animae seu liber moralitatum.
 [Strassburg, typogr. Legendae aureae], sexta feria post Laetare
 [22 III] 1482. 2°. — XV. 456, 457, 563 *adl.*
 HC. 10333. — BMC. I 97. — VB. 2249.

Trzy egzemplarze:

a. Egz. XV. 456.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *O XVI* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: *exlibris 1, XX. B. f. 98.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, guzy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV.

b. Egz. XV. 457.

Def.: brak 33 kart początkowych.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na górnej karcie ochronnej ręką A. Mundta notatki dotyczące autora i wydań dzieła. Na ostatniej karcie notatki w języku polskim zawierające wiadomości historyczne z w. XI—XIII [w. XVI].

Prow.: 1. *Barth ... 1593.*

2. A. Mundt: *1900. M. 1849*; naklejka.

3. B. M. Gd.: *XX. B. f. ...* [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: deska, resztki skóry brun.

c. Egz. XV. 563 *adl.*

Def.: brak dwóch ostatnich kart.

Inicjały i rubryki czerwone.

Opr. zob. nr 408 b.

LANGER Joannes

374. Tractatus de censibus sub titulo reemptionis.
 [Mainz, Petrus Schoeffer, post 25 VIII 1489]. 4°. — XV. 174 *adl.*, 231 *adl.*
 HC. 9892 = H. 9893. — BMC. I 36. — VB. 1552.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 174 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 143.

b. Egz. XV. 231 *adl.*

NB. Wyklejkę górną stanowi *Fo VIII* gramatyki łacińskiej.

Prow.: 1. *Georgius Bernardj Anno 1527.*

2. *Fr. David Konarsky Abbas Oliuae sibi et suis* [w. XVI/XVII].

3. *Inscriptus Catalogo Fratru[m] de Oliua* [w. XVII]. *Ord[ini]s*

4. A. Mundt: *1900. M. 2185*; naklejka.

5. B. M. Gd.: *XVIII. D. o. 201.*

Opr.: deska, ½ sk. brun., wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV.

LAPIDE Joannes de v. Joannes [Heynlin] de Lapide

LATTEBURIUS Joannes

375. Expositio in threnos Jeremiae.
[Oxford, Theodoricus Rood de Colonia], ultima die mensis Julii
[31 VII] 1482. 2°. — XV. 529
HC. 9928. — Pr. 9749.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Karty ochronne i wyklejki stanowią pergaminowe karty z tekstem prawniczym — w. XIV.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XIII. B. fol. 108.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

LAVACRUM conscientiae v. Jacobus de Gruytrode

LEO I papa

376. Sermones.
[Basel, Michael Wenssler, ca 1475]. 2°. — XV. 710 *adl.*
H*. 10014. — Coll. U. 946. — VB. 391.

NB. Na odwrociu dolnej karty ochronnej wpisano: *p[ro] qui[n]deci[m] scot[is]*.

Prow. i opr. zob. nr 180b.

377. Sermones.
[S. l., typogr. Leonis: Sermones, 147...]. 2°. — XV. 530 *adl.*
HC. 10015. — CA. 1104. — VB. 4960.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. ... VII [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV; sygn. zniszczona].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 131.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk.

LEONARDUS de Utino

378. Sermones quadragesimales.
Ulm, Joannes Zainer, VII. Id. Mart. [9 III] 1478. 2°. — XV. 907
HC. 16119. — BMC. II 525. — VB. 2594.

Inicjały i rubryki czerwone.

Tabula umieszczona na końcu.

Prow.: 1.E. ... [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV; sygn. zniszczona].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 194.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.

379. Sermones quadragesimales.

Speyer, Petrus Drach, IX. Kal. Jul. [23 VI] 1479. 2°.

H* 16120. — BMC. II 490. — VB. 2001.

— XV. 908

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne dwu- i trójbarwne.

NB. Na odwrociu pergaminowej karty ochronnej *Registrum sermonum*, na następnej karcie czystej: *Magnum opus hoc lector Leonardi perspice sollers Ut valeas multis tu dare Verba Dei* — ręką Waltera z Chojnic.

Prow.: 1. *Liber Joannis Walteri de Conitz W* :: C: [w. XVI].

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XX. B 35*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, w. XV. Gdańsk — warsztat 2; zniszczona — brak górnej okładki i jednej klamry.

380. Sermones aurei de sanctis.

[Köln, Ulrichus Zeli], 1473. 2°.

HC. 16128. — Pr. 881. — VK. 741.

— XV. 533

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B 34, XX. B 33*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk linijny, łańcuch, klamry, w. XV.

381. Sermones aurei de sanctis.

Köln, Joannes Koelhoff senior, 1473. 2°.

C. 5916. — BMC. I 218. — VK. 742.

— XV. 532

Prow.: 1. *I XXII* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].2. B. M. Gd.: exlibris 1, *XX. B. f. 729*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk.

382. Sermones aurei de sanctis.

Nürnberg, Antonius Koberger, XI. Kal. Febr. [28 I] 1478. 2°.

HC. 16134. — BMC. II 415. — VB. 1651. — FG. 326.

— XV. 963 *adl.*

Wstępny inicjał wielobarwny ze złotem, w tekście inicjały dwu- i trójbarwne, rubryki czerwone. Numeracja kazań rękopiśmienna. Dodana Tabula — rękopis w. XV.

Jako wyklejka górna miedzioryt z w. XV: Msza św. Grzegorza.¹Prow.: *Bibl. Mar. f. 58*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

¹ Zob. Schreiber W. L., *Meisterwerke der Metallschneidekunst*, Strassburg, I 1914, tabl. 1.

Tabl. XVI

Nr 382. LEONARDUS de Utino: Sermones aurei de sanctis, Nurnberg, 1478. 2°.
Wyklejka: miedzioryt.

LIBELLUS

383. Libellus de modo confitendi et penitendi.

Deventer, Jacobus de Breda, in profesto decollationis Joannis Baptistae [28

VIII] 1489. 4°.

— XV. 83

Kart 18; sygn. a⁶—c⁶; ww. 44—46.

K. 1a tyt.: **Libellus de modo confi || tendi et penitendi. ||** K.1b
czysta. K. 2a z sygn. a_{ij}: **Qundnam [n wykresłone] fructuosus**
libellus de modo cofitendi || et penitendi feliciter incipit. || w.4.:
[⁸] **Enitae cito peccator cum sit mise || rator Juder.** [Miedzy
tymi wierszami jako 3. i 5 mniejsza czcionka komentarz] **pniam**
agaf i. velocit o p qn mise || ricors scz christus || w. 7. kome-
ntarz: **Prefens libellus tractans de pma siue de mo pe- || nitedi ...**
Skladka b, komentarz: **Circa tertu || dubitatur. Primo q pta**
qnr carnalia. i q metalia. || Secundo quid sit piurium || Ter-
cio ... w. 8.: Ad pmum dubiu rnder f licet oe petm sit radi-
caliter i pncipalit in aia ... Koniec k. 18b w. 18: **Prefens hoc**
opus de modo cofitendi i penitendi || completum est Dauentrie
in domo angulari platee pol || lis que t dr die polstrate
iurtafcholas Per me Jacobu || de breda. Anno dm M.CCCC.LXXXIX.
in pfesto decol || lationis Joannis baptiste

Inicjal wstepny i rubryki czerwone.

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1683; naklejka.

2. B. M. Gd.: XX. B. o. 2179.

Broszura.

LOCHER Jacobus

384. Panegyrici ad Maximilianum etc.

Strassburg, Joannes Grüniger, 1497. 4°.

HC. 10153. — BMC. I 112. — VB. 2298.

— XV. 309 *adl.*Def.: brak karty A₁.

Opr. zob. nr 601.

LOCHMAIER Michael

385. Parochiale curatorum.

Leipzig, Conradus Kachelofen, 1497. 4°.

H* 10168. — GL. 1277. — Madsen 2506.

— XV. 87 *adl.*

Inicjaly i rubryki czerwone.

Prow.: *Bibl. Mar. q. 18.*Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer,
w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

LUCANUS Marcus Annaeus

386. Pharsalia.

Venezia, Simon Bevilaqua, 20 X 1498. 2°.

HC. 10242. — BMC. V 523. — VB. 4411.

— XV. 538, 661 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 538.

Def.: brak karty tytułowej.

Karta A₄ przestawiona na początek.

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1089; naklejka.

2. B. M. Gd.: IX. B. q. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: karton, w. XIX.

b. Egz. XV. 661 *adl.*

Na pierwszych czterech kartach inicjały czerwone.

NB. Na karcie tytułowej wpisano: *p[ro] 5 re fl [renensibus florenis]*.Prow.: 1. *Bibliothecae Christophori Heinrici Andreae Geret, S. Maj. Prussiae in iudicio Regni Sacro, Principis item Onoldini in rebus Sanctioribus Consiliarii; Sacrorum repurgatorum eorumdemq. Ministerii apud Thorunenses Primarii et Senioris* [exlibris].

2. [Jan Uphagen].

3. *Uph. f. 158.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI. Polska.

LUDOLPHUS de Saxonia

387. Vita Christi.

[Strassburg, Henricus Eggstein], 1474. 2°.

HC. 10290. — BMC. I 75. — VB. 2139.

— XV. 909

Def.: brak górnej połowy pierwszej karty tekstu i 6 kart końcowych.

Inicjały czerwone, niebieskie i czerwono-niebieskie.

NB. Na doklejonej karcie ręką A. Mundta: *Ludolphi de Saxonia Vita Christi Pars I. Hain Repert. bibl. 10290 (Argentorati ap. Eggestein) 1474.**191 Blatt sind vorhanden. Es fehlt der obere Theil von Blatt 1, d. h. der Anfang des Prologs wegen der Initiale wohl abgerissen ! und 6 Blatt am Ende. Die Tabula des Buches ist da.*

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 1706; naklejka.

2. B. M. Gd.: II. A. f. 99.

Opr.: deska oklejona papierem.

388. Vita Christi.

Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1483. 2°.

HC. 10293. — VB. 2267. — FG. 332.

— XV. 929

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał czerwono-niebieski.

Prow.: 1. *Ad Vsum Fri Feliciano ... Con[ven]t[u]s Crac ... Consta...**f15 [?] et ... [w. XVI/XVII].*

2. [Jan Uphagen].

3. *Uph. f. 83.*

Opr.: pergamin, wycisk ślepy, w. XVII.

389. Vita Christi.

Nürnberg, Antonius Koberger, in vigilia Assumptionis Virginis gloriosae [14 VIII] 1495. 2°. .

HC. 10296. — BMC. II 440. — FG. 333. — XV. 540

NB. Karty ochronne pergaminowe z rękopisem XIV w.

Prow.: 1. A XI [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 28.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

LUDOVICUS de Prussia

390. Trilogium animae.

Nürnberg, Antonius Koberger, 6 III 1498. 4°.

HC. 10315. — BMC. II 444. — FG. 336. — Polk. 169. — XV. 290

Brak karty 77 [E₁] zastąpiono fotokopią.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. Ministerial Bibliothek Uelzen [pieczęć].

2. Prof. Max Perlbach Berlin [pieczęć].

3. Facsimile exlibrisu nr 1 Biblioteki Miejskiej w Gdańsku z nadrukiem: *Donum Dr. M. Perlbach* [maszynopis].

B. M. Gd.: XX. B. ... [sygn. wytarta].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV/XVI. Niemcy.

LULLUS Raimundus

391. De laudibus B. Mariae et alia opuscula. [Ed. Jacobus Faber Stapulensis].

Paris, Guido Mercator 6 IV 1499. 2°.

BMC. VIII 66. — Poi. 3310. — XV. 749

NB. *Odzyskane...* 26. X. 1951.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

LUPOLDUS Bebenburgius

392. Germanorum veterum principum zelus et fervor in christianam religionem.

Basel, Joannes Bergmann, Id. Maii [15 V] 1497. 2°.

HC. 2725. — BMC. III 796. — VB. 609. — XV. 541

Prow.: B. M. Gd.: II .. [sygn. wytarta].

Opr.: karton, w. XIX.

MAGISTER de Magistris Joannes

393. Dicta circa summulas Petri Hispani.

[Heidelberg, Fridericus Misch, ca 1490]. 2°.

H. 10456. — ZN. 479. — GL. 1134. — XV. 542

NB. Kartę ochronną dolną stanowi rękopis w. XV.

Prow.: 1. Fr. *Joha[n]nes panthaleonis habuit libru[m] istu[m] p[ro] vsu suo* [Bernardyni w Zalewie? — w. XVI].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 78.

Opr.: pergamin, w. XVI.

MAGNI Jacobus

394. Sophologium.

[Strassburg, Adolphus Rusch, ca 1484¹]. 2°.

HC. 10472. — BMC. I 61. — VB. 2121.

— XV. 543

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Matthaeus Westfal].

2. [Matthias Lehmann].

3. *Liber hie p[ri]mu[m] a Ven[erabi]li uiro domi[n]o Mag[ist]ro Matheo Westuael Ecc[les]ie B[ea]te v[ir]g[inis] pastore Honesto domi[n]o Mathie lehman Vicario eiusdem Demu[m] mihi ab eodem testatus Quorum p[ri]mus XVI Julij anni 84 Alter uero an[te]penultimu[m] Maij anni 85 In domino obdormiuit Vtriusq[ue] quo[rum] a[n]i[m]e diuas requiescant in vmbra[r] [ręką Waltera z Chojnic].*

Liber Johannis Walteri de Conitz W. . . C.

4. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

5. HSBG XVIII. D 11.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, łańcuch, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

395. Sophologium.

[Köln, typographus Alberti Magni: De virtutibus, s. a.]. 2°.

H* 10470. — VK. 615. — VB. 840.

— XV. 727 *adl*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 14.

MAGNINUS Mediolanensis

396. Regimen sanitatis.

Basel, Nicolaus Kessler, [non ante 8 XI 1493]. 4°.

H. 10486. — C. 3756. — BMC. III 771. — Coll. U. 994.

— XV. 182 *adl*.

Opr. zob. nr 58.

MAINO Jason de

397. Super prima et secunda parte Digesti veteris. P. 1. 2.

Venezia, Andreas de Torresanis, P. 1. — 21 X 1497, P. 2. — 1499.

H. 10939.

— XV. 910

P. 1. Kart 218, sygn. I¹⁰–21¹⁰ 22⁶, ww. 68, 2 szp.

Karty w obrębie składek znaczone niejednolicie — cyframi arabskimi lub rzymskimi.

K. 1a tyt.: *Jason de mayno || per prima part || digesti veteris. ||*

K. 1b czysta. K.2aa z sygn. 1₂: (*Ad Illustrissimu principe Ludouicu. Sfortia Vicecomi || tem Barri duce. Jasonis de Mayno iuris utriusq[ue] docto[r]is in comentaria iuris ciuilib[is] prefatio. ||*

(n⁸) *Ihil est qd' rectum principe eque deceat || q3 ... K.2aß w. 66:*

¹ Data określona na podstawie danych zawartych w proweniencji nr 3.

(Jasonis de Mayno Mediolanensis utriusq[ue] cesure do-||
ctoris p[re]faciuncula ad scholasticos Padue habita in prima lecti|| one
p[ar]te part[is] .ff. vertis. XXVI. Octobris. MCCCCLXXXVII. ||
Ja. I. ff.ve. || Składka 2: quem statim .I. allegabo. (Quintaz op[er]i. ponit
Bal. hic in IX. || col. i in.li.C.coia utriusq[ue] iudi. enume-
rado ... Koniec k. z sygn. (22V) bß w. 35: Expliciu cometaria
in primam partem .ff. vertis exelle|| tissimi utriusq[ue] cesure
doctoris domini Jasonis de Mayno|| Mediolanensis. coposita pro
magna parte Padue. i in parte || Papie. Impressia Venetiis per
Andream de Chorrefanis || de Ufula. Et finis fuit ipositus
die. XXI. octobris. Anno salu- || tis domnice. MCCCCXCVII. ||
Sit laus i honor i gratian actio deo optimo maximo. i || eius
gloriosissime Virgini Marie. Amen. || w. 43-45. Registrum.
Karty 15III i 15VIII powtarzają się dwukrotnie.

P. 2. Kart 226; sygn. A^s-D^s E¹⁰ F^s-Y^s z^sr^s a^s n^s AA^s-BB^s;
ww. 68-72. 2 szp.

K. 1a tyt.: Jasonis de Maino mediolanensis. || comentaria
in secundam || partem digesti vartis. K. 1b czysta, k. (A_v) au:
(Excellentissimi Jurisconsulti. Cesarei ac ducalis senatoris: ||
domini Jasonis de Maino Mediolanensis: comentaria i
se || cundam partem .ff. vertis in Patavino gymnasio i Ti-
cine || si academia elucubrata. || Prefaciuncula ad scholaf-
ticos. || [6] Su coprobatum est: Viri ... Składka B: numeratio-
nem ergo dominus coueniri potest. Sed huic fun- || damento
apparet responsio ... Koniec k. z sygn. (BB_{vij}) bß w. 22: (Com-
mentaria in secundam partem .ff. vertis dni Jasonis || Mayni
iurifconsultissimi ac Cesarei i ducalis senatoris: im- || pressia
Venetijs Regnate Augustino barbadico Serenissi- || mo Vene-
tiarum principe. MCCCCLXXXIX. w. 26. Registrum. ||

Prow.: B. M. Gd.: XVIII. B. f. 30.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy i zloc., w. XVI. Kraków; re-
staurowana.

MAIUS Junianus

398. De priscorum proprietate verborum.

Napoli, Matthias Moravus, 1475. 2°.

H* 10539. — Pr. 6695. — Mead 3849.

— XV. 939

Prow.: B. M. Gd.: IX. F. f. 9.

Opr.: ½ sk., w. XIX.

MALLEUS maleficarum v. Sprenger Jacobus et Institoris Hen-
ricus

MANDEVILLE Joannes de

399. Itinerarium.
 [Basel, Bernardus Richel, ca 1481]. 2°. — XV. 514 *adl.*
 C. 3833. — Sehr. 4799.
 Def.: brak 35 kart na początku.
NB. Odzyskane... 26 X 1951.
 Prow.: 1. *Gregorius otto* [w. XVI/XVII].
 2. B. M. Gd.: exlibris 2, *XVII. q. C. 45.*
 Opr.: Pergamin, rękopis z neumami (XIV), w. XVI.

400. MANILIUS Marcus
 Astronomicon libri V.
 [Venezia, Bernardinus de Vitalibus, s. a.]. 4°. — XV. 158
 HC. 10702. — BMC. V 598. — Madsen 2630.
 Opr.: karton, w. XIX.

401. MANUALE
 Manuale parochialium sacerdotum.
 [Leipzig, Conradus Kachelofen, s. a.]. 4°. — XV. 95 *adl.*
 HC. 10727. — VB. 1261. — PJ. 41.
 Prow. i opr. zob. nr 478.

402. MARCHESINUS Joannes
 Mammotrectus super Bibliam.
 [Strassburg, typogr. Vitas Patrum, ca 1485]. 2°. — XV. 693
 HC. 10553. — BMC. III 860. — VB. 2265.
 Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał czerwono-niebieski.
 Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, *XIII. B. f. 103.*
 Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

403. Mammotrectus super Bibliam.
 Strassburg, [Martinus Flach], 1487. 4°. — XV. 89
 HC. 10566. — BMC. I 148. — VB. 2476. — Polk. 143.
 Inicjały i rubryki czerwone.
NB. Na dolnej wyklejce pergaminowej wpisano: *Venerabili Viro Domino Crispino Roszanbarg Pomizan[iensis] Dyoces[is]...* [pismo Wincentego Wierzbęty, inkwizytora, lektora św. teologii, do Kryspina Roszanbarg (Rosenberga?) datowane z Poznania 8. II. 1478 a dotyczące zagadnień wchodzących w zakres władzy zwalniania od kar kościelnych].
 Prow.: *Bibl. Mar. q. 20.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1. .

MARGARITA

404. Margarita decretalium.

Basel, Nicolaus Kessler, [s. a.]. 4°.

H* 10756. — BMC. III 774. — VB. 548,8.

— XV. 90

Def.: brak ostatniej karty.

Prow.: B. M. Gd.: *XVIII. D. q. 48* [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

MARIALE

405. Mariale.

Strassburg, Martinus Simus [Flach], 1493. 2°.

H* 10768. — Pr. 697. — VB. 2496.

— XV. 737

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. [Gregorius Witte].

2. *Liber iste legatus e[st] libra[r]ie Eccl[es]ie b[ea]tissi[m]e virgini[s] Ma[r]ie Gdan[ensis] p[er] hon[orabi]lem d. Gregoriu[m] witte pleba[nu]m tu[n]c in putczk Orent legen[tes] p[ro] a[n]i[m]a eius.*

Bibl. Mar. f. 143.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślady kolców, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

MARLIANUS Raimundus

Index commentariorum C. Julii Caesaris v. Caesar Caius Julius: Commentarii.

MARTIALIS Marcus Valerius

406. Epigrammata.

Venezia, [Christophorus de Pensis], Kal. Aug. [1 VIII] 1495. 2°.

HC. 10824. — BMC. V 469. — VB. 4301.

— XV. 385 *adl.*

NB. Na karcie tytułowej wpisano: *Andreę martini Disti[n]ctio Ad lectorem. Imbibitare vol[e]ns soror[is] carmina sacra Nunc petat hunc codicem semp[er] ac sedulo* [w. XVI]. [Inną ręką]: *Jo Pontiani distihon Ad Lectorem Si capis eloquio cognoscere vitia scito.*

Adhibito hu[n]c animu[m] perlege doctus eris [w. XVI].

Opr. zob. nr 46.

MARTINUS Polonus

407. Margarita decreti seu Tabula Martiniana.

[Speyer, Petrus Drach, 1480]. 2°.

HC. 10834. — BMC. II 494. — E. XXII 199.

— XV. 547

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. [Walter z Chojnic — znak własnościowy na oprawie].

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XVIII. D. 9.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

408. Margarita decreti seu Tabula Martiniana.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in die sancti Egidii
[1 IX] 1486. 2°. —
HC. 10843. — BMC. I 135. — E. XXII 200. — FG. 341.

— XV 516 *adl.*, 562 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 516 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 631.

b. Egz. XV. 562 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: XVIII. D. f. 24.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, ślad łańcucha, resztki klamer,
w. XV.

409. Margarita decreti seu Tabula Martiniana.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in die sabbati post Pen-
tosten [13 VI] 1489. 2°. —
HC. 10845. — BMC. I 139. — E. XXII 200. — FG. 342. — XV. 397 *adl.*

Inicjały czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 76.

410. Margarita decreti seu Tabula Martiniana.
[Nürnberg, Antonius Koberger, ca 1491–1493]. 2°. —
HC. 10835. — BMC. II 438. — E. XXII 199/200. — XV. 481 *adl.*
Def.: brak karty tytułowej.
Opr. zob. nr 295.

MAUBURNUS Joannes

411. Rosetum exercitiorum spiritualium et sacrarum meditationum revisum
per Joannem Speyser.
Basel, Jacobus [Wolff] de Pforzheim, 1404 [! 1494]. 2°. —
HC. 13996. — BMC. III 778. — XV. 605

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. fol. 96.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk—warsztat 3;
restaurowana.

MAYNO Jason de v. Main o

MAYRONIS Franciscus de

412. Quadragesimale. [Sermonum de tempore Vol. I].
[Bruxelles, Fratres vitae communis, ca 1484]. 2°. —
HC. 10529. — CA. 1215. — Madsen 1630. — XV. 458

Inicjały i rubryki czerwone tylko na kartach A₁–A₄.

Prow.: 1. R I [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 209.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, resztki
klamer, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

413. Sermones de sanctis.

Basel, Jacobus [Wolff] de Pforzheim, 1498. 4°.

H* 10532. — BMC. III 777. — VB. 551,15. — FG. 350. — XV. 66 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 274.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV/XVI, Gdańsk — warsztat 2.

414. Super primo libro Sententiarum.

Basel, Nicolaus Kessler, 15 X 1489. 2°.

H* 10535. — BMC. III 768. — VB. 525. — XV. 537

Prow.: 1. Fr. *ludowicus he[n]ni[n]gus 1507.*

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 85.

Opr.: karton, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3; restaurowana.

MEFFRETH

415. Sermones de tempore et de sanctis. P. 1—3.

[Basel, Nicolaus Kessler, ca 1486). 2°.

C. 3961. — Coll. U. 1025. — VB. 549,5. — FG. 351. — XV. 548

W P. 1. 2. inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. *L I., L II.* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].2. B. M. Gd.: XX. B. f. 13^{a-b}.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

416. Sermones de tempore et de sanctis. P. 1. 3.

Nürnberg, Antonius Koberger, 24 VIII 1496. 2°.

H* 11007. — BMC. II 442. — VB. 1766. — XV. 549

Inicjały czerwone i niebieskie.

*NB. Brak Pars aestivalis.*Prow.: 1. *Valentini Thomae* [pocz. w. XVII].

2. [Petrus Ericij].

3. *Frm B. Mariae de Oliua 1638 Ex legato D. Aduocatj Ericij Oliuen[sis] Ord[ini]s Cist[er]ciensium in Prussia* [w. XVIII].

4. A. Mundt: 1900. M. 2422; naklejka.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

MELBER Joannes

417. Vocabularius praedicantium.

[Speyer, Petrus Drach, s. a.]. 4°.

H* 11029. — Pr. 2348. — VB. 2039. — XV. 316

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, IX. F. q. 35.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

418. *Vocabularius praeciicantium.*

[Strassburg, Georgius Husner, s. a.]. 4°.

HC. 11036. – BMC. I 163. – VB. 2533.

– XV. 250 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. ... q. 244 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

MICHAEL de Carcano *v.* Carcano Michael de

MICHAEL de Dalen

419. *Casus breves Decretalium, Sexti et Clementinarum.*

Strassburg, [typogr. «Casus breves» (= Georgius Husner)], 1493. 2°.

HC. 4662. – BMC. I 159. – Coli. U. 1037. – Pj. 139.

– XV. 440 *adl.*

Opr. zob. nr 281.

MICHAEL de Hungaria

420. *Sermones praedicabiles per totum annum.*

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in profesto Michaelis [28 IX] 1490. 4°.

HC. 9047. – BMC. I 140. – VB. 2438.

– XV. 92, 123 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 92.

NB. Pergaminowa karta ochronna z rękopisem niemieckim treści sądowej – w. XV.

Prow.: 1. *Paul[us] Greyningen curat[us] In ... acomodat fri blasio a[m]jico suo etc.* [w. XVI].

2. [fr. Blasius].

3. [Petrus Ericij].

4. *Frum M[o]n[aste]rij B. Mariae de Oliua ex legato D Petri**Ericij Aduocatj oliuen[sis] 1638.**Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia* [w. XVIII].

5. A. Mundt: 1900. M. 1493; naklejka.

6. B. M. Gd.: XX. B. q. 54 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: pergamin, koperta, w. XV.

b. Egz. XV. 123 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 575a.

MICHAEL de Hungaria

421. *Sermones Biga Salutis de tempore.*

Hagenau, Henricus Gran sumpt. Joannis Rynman, in profesto sancti Michaelis [28 IX] 1499. 4°.

HC. 9053. – BMC. III 687. – VB. 1182, 2. – FG. 357.

– XV. 91,353

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 91.

Karta tytułowa z wydania z w. XVI.

- NB. 1. Na wyklejce górnej notatka: *Der Titel gehört offenbar zu einer andern jüngern Ausgabe. V.*
 2. Na karcie ochronnej: Verf. ist Michael de Hungaria Hain 9053 (*im Titel abweichend sonst übereinstimmend*) [ręka A. Mundta].
 3. Na odwrociu ostatniej karty zapiski rękopiśm. w. XVI/XVII.
- Prow.: 1. [Nazwisko zamazane] 31 Martij 1610.
 2. [Paweł Hinderberg].
 3. *Conuentui Weiheropol[iensi] Frum Min[orum] Refor[matorum] Donat[us] ab Ad[modu]m R. D. Paulo Hinderbergio Decano et Parocho Pucen[si] 1657. Oret[ur] pro eo.* [Na wyklejce górnej]: P. 40 [prawdopodobnie sygnatura].
 4. *Ex libris Con[ven]tus Dantiscani Ord[inis] Carmel[itarum].*
 5. A. Mundt: 1900. M. 2051; naklejka.
 6. B. M. Gd.: XX. ... [sygn. wytarta].
- Opr.: ½ sk., w. XVIII,
 b. Egz. XV. 353.
- Def.: brak karty tytułowej i karty hh₆.
- NB. 1. Na dodanej karcie tytuł dzieła ręką Mundta.
 2. *Odzyskane...* 26 X 1951.
- Prow.: 1. *Inscriptus Catalogo Fratrum in Oliua* [w. XVII].
Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia [w. XVIII].
 2. A. Mundt: 1900. M. 1722; naklejka.
- Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV/XVI.
 Gdańsk – warsztat 3.

MICHAEL Scotus

422. Mensa philosophica.

Heidelberg, [Henricus Knoblochtzter], 1489. 4°.

H* 11080. — BMC. III 670. — VB. 1198,17.

— XV.252

- Def.: brak na początku 5 kart. Karta tytułowa odtworzona przez A. Mundta.
- NB. Na dodanej karcie wpisano: *Desant quinque folia, qaae prooemium, registrum etc. continent. Cf. Freytag app. litt. Tom 2. p. 814. seq. Semiller p. 3. pag. 154.*
Ex epistola Jodoci Galii discimus, opus hoc a Joha[n]ne Wacker de Sunsheim, imperialium papaliumque legum baccalaureo prius emendatum, Jacobi Koebel, vel sumptibus, vel typis excusum fuisse. Fatetur quoque Jodocus Gallus, libr i autorem esse incertum, quem nonnulli Michaellem Scotum, alii Theobaldum Anguilbertum fuisse, statuunt.
Duo ultima folia hujus libri in pluribus exemplaribus abesse videntur, quum eorum nec Freytag nec Seemiller mentionem fecerint. [ręka Mundta].
- Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 2156; naklejka.
 2. B. M. Gd.: X VIII. A. o. 439 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
- Opr.: ½ perg., w. XIX.

MISSALE

423. Missale Basiliense.

Basel, Nicolaus Kessler, IV Kal. Apr. [29 III] 1485. 2°.

Weale-Boh. 893. — Sehr. 4673. — Mead 4402. — XV. 945

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne wielobarwne ze złotem, wstępne — czerwono-niebieskie. W kanonie drzeworyt kolorowany.

NB. 1. Na dolnej pergaminowej karcie ochronnej i dolnej wyklejce modlitwy liturgiczne — w. XV i XVI.

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Ms. Mar. f. 403.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2; zniszczona.

424. Missale Basiliense.

[Basel, Michael Wenssler, ca 1494]. 2°.

C. 4088. — Weale-Boh. 159. — Sehr. 4674a. — XV. 763

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępne inicjały wielobarwne, w kanonie drzeworyt kolorowany.

NB. Na początkowych i końcowych kartach modlitwy liturgiczne — w. XV/XVI.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 157.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

425. Missale dominorum teutonicorum.

Nürnberg, Georgius Stuchs, [1499]. 2°.

C. 4242. — Coll. U. 1049. — Weale-Boh. 1936. — Sehr. 4767. — XV. 937, 938, 966, 967, 968, 969.

Wstępny inicjał wielobarwny ze złotem.

W kanonie 8 kart pergaminowych z inicjałami drzeworytowymi kolorowanymi i drzeworytem kolorowanym — *Passio Christi*.

Sześć egzemplarzy:

a. Egz. XV. 937.

NB. Na odwrociu ostatniej karty i na wyklejce dolnej teksty liturgiczne — w. XV/XVI.

Prow.: 1. [Jacobus Wiese].

2. *Hoc missale dedit iacobus wyse fraternitati beate V[ir]ginis Ma[r]ie de rosario 1505 die aprilis VIII.*

3. *Bibl. Mar. f. 62.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

b. Egz. XV. 938.

Inicjały drzeworytowe także i poza kanonem kolorowane. Na dolnym marginesie 6^{tej} karty kanonu rysunek kolorowany ze złotem — chusta św. Weroniki.

NB. Na 7^{mej} karcie modlitwa liturgiczna — w. XV/XVI.

Prow.: B. M. Gd.: XX. B. f. 254.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV/XVI.
Gdańsk – warsztat 3.

c. Egz. XV. 966.

Def.: brak składki Ů⁸ między kalendarzem a Missale.

Na dolnym marginesie 6^{tej} karty kanonu chusta św. Weroniki.

Prow.: [Bibl. Mar. f. ...].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, szczątki okuć, resztki klamer
w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3; zniszczona,

d. Egz. XV. 967.

Egzemplarz bardzo zniszczony.

Prow.: *Missale domi[n]e Cordule Veltstetsche* [w. XVI].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer,
w. XV XVI. Gdańsk – warsztat 3.

e. Egz. XV. 968.

Def.: brak karty a₁ i kanonu.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 81.*

Opr. jak sygn. XV. 937.

f. Egz. XV. 969.

Def.: W kanonie brak karty z drzeworytem.

Supplementum notulae (karty 9–16) umieszczone na końcu.

Inicjały drzeworytowe także i poza kanonem kolorowane. Na dolnym
marginesie 6tej karty kanonu chusta św. Weroniki.

NB. 1. Po karcie CCLVII na 6ciu kartach modlitwy liturgiczne – w. XV.

2. *Zabezpieczone i przekazane Bibliotece Miejskiej w Gdańsku przez
Warmińskie Seminarium Duchowne «Hosianum» w Olsztynie
20 V 1953.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 60.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV/XVI.
Gdańsk – warsztat 3.

426. Missale Warmiense.

Strassburg, Fridericus [Ruch de] Dumbach, 1497. 2°.

C. 4266. – Weale-Boh. 1646. – E. XXII 433. – XV. 657.

Def.: brak ostatniej karty kanonu.

Wstępny inicjał wielobarwny ze złotem. Między k. CXVIII a CXIX
21 kart nie foliowanych – prefacja i kanon.

NB. Na kartach 1, 2 i ostatniej, i na karcie dodanej między k. CCXXVI
a CCXXVII teksty liturgiczne – w. XV i XVI.

Prow.: *Hic liber p[er]tinet ad capella[m] seu altare Nicolai 436* [prawdo-
podobnie sygnatura] [w. XV],

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki okuć i klamer, w. XV.

MODUS

427. Modus legendi abbreviaturas.

Speyer, Petrus Drach, [ca 1485]. 2°.

H* 11482. – Pr. 2361. – VB. 2043. – FG. 364. – XV. 668 *adl.*¹

Def.: brak 26 kart na początku.

¹ Oprawiony z rkp. Ms. Mar. F. 307.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępny inicjał trójbarwny, rubryki czerwone.

Prow.: Ms. Mar. F. 307.

Opr.: pergamin, koperta, w. XV.

428. Modus legendi abbreviaturas.

Nürnberg, Antonius Koberger, in vigilia S. Johannis Baptistae
[23 VI] 1494. 4°.

HC. 11486. — BMC. II 439. — VB. 1752. — XV. 102

NB. Marginalia łacińskie — w. XV i XVI.

Na odwrociu karty tytułowej wpisano m. i.: *Mowa semp[er] prclm [periculum?] habet.*

Prow.: B. M. Gd.: XVIII. A. q. 49°.

Opr.: ½ perg., w. XIX/XX.

MOESCH Joannes

429. Tractatus de horis canonicis dicendis.

Basel, Joannes Besicken, circa medium quadragesimae, 1483. 4°.

HC. 11533. — BMC. III 760. — Mead 4394. — XV. 245 *adl.*

Def.: brak składki a. Zastąpiono ją rękopisem XV w. (8 kart rękopisu, 4 karty czyste); tekst drukowany zaczyna się od składki b. Inicjały i rubryki czerwone.

Obok kolofonu wpisano: NB. *Autor et titul[us] huj[us] liberi [sic] hic nominati [w. XVI/XVII].*

Prow. i opr. zob. nr 337.

MONTAGNANA Bartholomaeus

430. Consilia medica.

Venezia, Simon de Luere impens. Andreae Torresani, 20 VIII 1499. 2°.

C. 4342. — BMC. V 574. — GL. 3427. — XV. 705 *adl.*

Kart 52, od karty 355 do 406. Składki: vv⁸ xx⁸ yy⁸ zz⁸ rr¹⁰ y?¹⁰.

NB. Na końcu dzieła wpisano: *Ista Consilia Cermisoni su[n]t Impressa vna Cu[m] Consilijs Montagnane: et jdeo no[n] te decipiat Registru[m] jstud et numerus Cartar[um] [w. XVI].*

Prow. 1. ... Padue MDXL^{ta} die IX Octobris.

2. Venet. 24. VII. 1584. 3. tl. *Ex libris Petrj Praetorij Petrj F. Saxonis, Philosophi et Medicinae Doctoris.*

3. B. M. Gd.: IX. f. 38.

Opr.: pergamin barwiony na czerwono.

MONTIS Petrus de

431. De dignoscendis hominibus.

Milano, Antonius Zarotus, XVI. Chalendar[um] [sic] Januarii [17 XII] 1492. 2°.

HC. 11608. — BMC. VI 722. — Pr. 5832. — XV. 557

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XIX. f. 124.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV.

MUNDINUS

432. Anatomia.

[Leipzig, Martinus Landsberg, s. a.]. 4°.

H* 11633. — Pr. 2994. — VB. 1342. — Madsen 2827. — XV. 188 *adl.*

Na karcie tytułowej drzeworyt kolorowany.

NB. Nad drzeworytem wpisano: *Anno dni 1507 Currente in dieb[us] augusti audiui anathomia[m] Crac[oviae] audente [?] dno doctore Johanne Schmijgel¹ Et eramus odo q[aa]tuor mgr i et q[ua]tuor bacca- larij in Corpore paroulli Et fuit finis sabbato septima Augusti.*

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XIX. q. 168.

Opr.: pergamin, w. XVII.

MUTIUS Macarius

433. De triumpho Christi.

Venezia, Franciscus de Lucca et Antonius Francisci, 29 III 1499. 4°.

HC. 11655. — BMC. V 579. — Madsen 2828. — XV. 295 *adl.*

Opr. zob. nr 80.

NEPOS Cornelius

434. Vitae imperatorum.

Venezia, Nicolaus Jenson, VIII. Id. Mart. [8 III] 1471. 2°.

HC. 5733. — BMC. V 167. — VB. 3654. — XV. 559 *adl.**NB.* Marginalia łacińskie — w. XV i XVI.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, IX. E. 1.

Opr.: pergamin, w. XVII.

NEVO Alexander de v. Alexander de Nevo

NIAVIS Paulus

435. Elegantiae latinitatis.

[Leipzig, Martinus Landsberg, s. a.]. 4°.

H* 11723. — Pr. 2969. — VB. 1343. — XV. 301

Def.: brak karty tytułowej i 9 kart końcowych.

Prow.: B. M. Gd.: IX. F. q. 363.

Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

436. Epistolae breves.

Leipzig, Melchior Lotter, XII. Kal. Febr. [21 I] 1499. 4°.

H* 11729. — Madsen 2845. — XV. 259 *adl.*

NB. Na karcie tytułowej zapiski łacińskie w. XV/XVI. Na odwroćcili ostatniej karty rękopis z połowy w. XVI.

Prow.: 1. [Prawdopodobnie Szymon Bahr, starosta berwaldzki, XVI/XVII].

2. *Pietate et eruditione prestanti viro domino Urbano gallo Berwaldi maioris insule² pagi a Contionibus a[m]lico suo familia- rissimo.*

¹ Śmigiel (Jan Mellar ze Śmigła) w roku 1507 inkorporowany do wydziału me- dycznego Akademii Krakowskiej; w lecie tegoż roku rozpoczyna wykłady.

² Insula maior — Żuławy.

3. *Adrian Engelke Cos. D.* [exlibris],
4. B. M. Gd.: *XVII. A. q. 2.*

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XVI; restaurowana.

437. *Epistolae longiores.*
Leipzig, Conradus Kachelofen, 1494. 4°.
HC. 11736. — BMC. III 626. — GL. 1264. — XV. 261 *adl.*
NB. Na karcie tytułowej dyspozycja dzieła — w. XV/XVI.
Prow. i opr. zob. nr 436.
438. *Epistolae longiores.*
[Leipzig, Martinus Landsberg, ca 1495]. 4°.
HNachtr. 246. — GL. 1452. — VB. 1345. — XV. 291
Prow.: B. M. Gd.: *XVII. A. o. 472* [sygn. wytarta, odcisk pozostał]
Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.
439. *Epistolae mediocres.*
Leipzig, Conradus Kachelofen, 1494. 4°.
HC. 11733. — BMC. III 626. — Coll. U. 1075. — XV. 260 *ad.*
Prow. i opr. zob. nr 436.
440. *Latinum idioma pro parvulis editum.*
[Leipzig, Conradus Kachelofen, s.a.]. 4°.
— XV. 41
Kart 14, sygn.: A⁸ B⁶; ww. 32. czc. 3:88/9 g¹, rubr. a.
K. 1a tyt.: *Latinum ydeoma magistri || Pauli Nicius pro paruu || līs editum.* || K. 1b: *(Paulus Nicius artium Magister magnificis viris || sapientiqz senatui temniceński dominis suis plurimu eo || lendis salutem plurima dicit. || [?] Uod ad vos iam puerilia scribo... Składka B: inhibitu est a mgro ac qui mandatum transgreditur acer || bius postea corrigit... Koniec k. 14 (B_{VI}) b w. 12: No. et me qz vale Sor. et tu qz vale || M.N. |*
Prow.: B. M. Gd.: *IX. ... o. 597* [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.
441. *Latina idiomata.*
Leipzig, Conradus Kachelofen, [s. a.]. 4°.
VB. 1266. — XV. 180
Kart 82; sygn.: a⁸—i⁸ k⁴ l⁶; ww. 32.
K. 1a tyt.: *Latina ydeomata Ma. || gistri Pauli Nicius.* || K. 1 b *Paulus Nicius honorando viro Erasmo presbi || tero optimarum artiu bacallario in Kepnitz bnfi || ciato dno i fautori suo i pmis amado S.P.D.* || K. 2 a z sygn. a_j: *Praefatio Mgri Pauli nicias in latinum ydeoma || qd pro novellis edidit studentibus Incipit foeliciter [°] Tsi scientiarum inntentio [sic] varia erat: ac multipler || maxime tn ... Składka B: vis campiamus qete Bar. ceseo alta sub falice potiffimu Ca || quae no sub pomo... Koniec k. 82(I) b w. 18: ... Ef. e. pfe || cto. Miam letus*

¹ Pismo 3 (M⁴⁹: 88/9 g.) por. VGT. tabl. 98. Burger tabl. 248.

sum vale Es. tu qz partit vale. || Impressum per me Contra-
 dum || Rachelouenn kiptzt. ||
 Prow.: B. M. Gd.: IX. ... [sygn. wytarta].
 Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

NICOLAUS de Ausmo

442. Supplementum summae Pisanellae.
 Nürnberg, Antonius Koberger, V. Kal. Jul. [27 VI] 1478. 2°.
 HC. 2157. — BMC. II 416. — VB. 1655. — XV. 911

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał czerwono-niebieski.
 Prow.: 1. *Liber mathei westuaell p[re]s[b]ite[ri] warmien[is] Comp[ar]atus
 in dantzike Anno LXXX^{mo} [1480].*
 2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
 3. *HSBG. XVIII. D. W.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, klamry, w. XV.
 Gdańsk — warsztat 2.

443. Supplementum summae Pisanellae.
 Venezia, Paganinus de Paganinis et Georgius Arrivabene, 28 III 1485. 8°.
 HC. 2166. — BMC. V 383. — Mead 2819. — XV. 93

Fragment obejmujący tylko karty 466–500.
 NB. Na papierowej obwolucie wpisane ręką A. Mundta: *Nicolaus de
 Ausmo Supplementum Summae Pisanellae...* (Hain 2166). *Hier ist
 jedoch der Nicolaus nicht selbst darin, sondern fehlt; es sind nur
 vorhanden die letzten Theile, enthaltend: 1. Canones poenitentiales
 fratris Astensis 2. Consilium domini Alexandri de Nevo etc contra
 Judaeos fenerantes. Vollständig von folio 470a, c. sign. 12 bis Schluss.*
 Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 3051; naklejka.
 2. B. M. Gd.: XVIII. D. o. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby
 odcisk].
 Opr.: teczka.

NICOLAUS de Błony v. Nicolaus de Błonie

NICOLAUS de Blonie

444. Tractatus sacerdotalis de sacramentis.
 Strassburg, Martinus Flach, 1496. 4°.
 HC. 3258. — Pr. 706. — VB. 2502,5. — FG. 379. — XV. 98 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.
 Prow.: *Bibl. Mar. q. 36.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk —
 warsztat 1.

NICOLAUS de Lyra

Contra perfidiam ludaeorum v. Biblia latina. 1485; 1487; 1492; 1493.

445. *Moralia super totam Bibliam.*

Köln, Joannes Koelhoff senior, 1478. 2°.

HC. 10374. — BMC. I 222. — VK. 834.

— XV. 943 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał czerwono-niebieski.

Prow.: 1. [Matthias Lehmann].

2. *Anno dni 1485. P[raese]ns liber testatus e[st] huic librarie p[er] Honorabilem viru[m] dnun Mathia[m] lehema[n] i[n] dno defu[n]ctu[m], hai[us] eccl[es]ie alta[r]ista[m], orent l[e]cto-res p[ro] a[n]i[m]a eius et om[nium] b[e]n[e]f[ic]tor[um] li-bra[r]ie quo[rum] p[ri]mus fuit henric[us] Calow¹ ecia[m] ec-cl[es]ie alta[r]iste [sic].*

Bibl. Mar. f. 27.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

446. *Moralia super totam Bibliam.*

[Strassburg, Georgius Husner, ca 1478]. 2°.

H* 10372. — BMC. I 86. — VB. 2206.

— XV. 912, 958

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 912.

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał czerwono-niebieski.

NB. Na wyklejce górnej *Conclusiones* obejmujące obowiązki kościelne duchownych posiadających beneficja — w. XV/XVI.

Prow.: 1. O VII [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 129.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślad łańcucha, klamry, w. XV.

b. Egz. XV. 958.

Inicjały niebiesko-czerwone i czerwono-żółte, wstępne inicjały wielo-barwne, rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. *Istum Librum Legavit dns Nicolaus Swichtenbergk Decretoru[m] Licentiatu[s] etc. Librarie B[e]atissime Marie V[ir]ginis Gda-mn[is]. Qui obiit die Jouis sub octavis penthecost[es]. Anno 1518. Oretur p[ro] a[n]i[m]a eius.*

2. *Bibl. Mar. f. 28.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki łańcucha i klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

447. *Postula super Biblia. Vol. 2. 3.*

Nürnberg, Antonius Koberger, 22 I 1481. 2°.

HC. 10369 [wariant].² — BMC. II 419. — VB. 1670.

— XV. 913

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 26.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

¹ Zob. odsyłacz do nr 256.² Vol. III, k. 41 a, w. 37. Błąd zaznaczony u Haina wyrazem: „(sic)” — w egzemplarzu *Bibl. Miejskiej* usunięty przez dodanie słowa: sup[er]. Dla zachowania jednak miejsca cezury skrócono słowo: libros [lib.], a skrót słowa: cum zaznaczono kreską nad u.

NICOLAUS de Orbellis *v.* Orbellis Nicolaus de

NICOLAUS Panormitanus *v.* Tudeschis Nicolaus de

NICOLAUS Pergamenus

448. *Dialogus creaturarum moralisatus.*
 Antwerpen, Gerardus Leeu, III. Id. Decembr. [11 XII] 1486. 2°. — XV. 597 *adl.*
 HC. 6129. — CA. 563. — VB. 4799. — XV. 597 *adl.*
 Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.
 Prow. i opr. zob. nr 97.

NIDER Joannes

449. *Formicarius.*
 [Köln, Joannes Guldenschaff, ca 1480]. 2°. — XV. 564
 HC. 11830. — BMC. I 256. — VK. 849. — XV. 564

NB. 1. Na wyklejce dolnej wpisano ręką XV w.:

*Volentes sibi comp[ar]are libros infra scriptos
 veniant ad hospicium inferius notatum
 Dec[re]tum dni g[ra]nciani vacu[m] apparatu
 Decretales
 Sextum decretaliu[m]
 Clementinas
 Instituta
 Digestum nouu[m]
 Panormitanu[m] sup[er] qui[n]q[ue] libros dec[re]taliu[m]
 Vocabula[r]i[us] Juris
 Modu[m] legendi iura
 Tituli legales
 P[ro]cessus iudicia[r]i[us] vrbach
 Tractat[us] notariatus
 Defensoriu[m] Juris
 Tractat[us] p[rae]supcionu[m]
 Differentie legu[m] et canonu[m]
 Tractat[us] de tabellionib[us]
 Bibliam cu[m] concordantijs [!] ewa[n]gelista[rum] [przekreślone:]
 ... interpretacionib[us] eb[ra]i[corum] no[m]i[nu]m
 Nicola[us] de lyra sup[er] bibliam tota[m]
 Cronicam sup[er] bibliam alio no[m]i[n]e fascicul[us] t[em]p[or]u[m]
 Scolasticam hystoria[m]
 Holkot sup[er] libros sapi[enci]e
 Textum s. psalterij sub d[ic]e[n]ti forma
 Boheciu[m] de consolac[i]o[n]e phi[losoph]e cum [com]me[n]to
 Vitassancto[rum] patrum
 Passionale sanctoru[m]
 Rac[i]o[n]ale di[vi]no[rum] ojjicioru[m]
 Compendiu[m] theo[logi]ce ve... [veritatis?]
 Gesta roma[n]o[rum]
 Hystoria[m] troyana[m]
 Breuiaria mi[n]o[rum] et augustine[nsiu]m
 Diurnalia mi[n]o[rum] et aug[ustinen]siu[m]
 Breuiaria p[rae]dicatoru[m]*

Tabl. XVII

Nr 448. NICOLAUS Pergamenus: Dialogus creaturarum moralisatus, Antwerpen, 1486. 2°. Karta ktb.

Diurnalia p[rae]dicatoru[m]

Glosa psalterij

*Dis[cipu]li d[e] t[em]p[or]e et de
sanct[is] cu[m] suo p[ro]mptua[r]io
D[iscipu]li sup[er] ep[isto]llas pauli*

S[er]mo[ne]s Hugonis de prato

*Jordanis de t[em]p[or]e
Alberti de padua
Thesauri noui de t[em]p[or]e*

S[er]mo[ne]s dormi secure sup[er] ewangelia dom[in]icalia

S[er]mo[ne]s meffret d[e] t[em]p[or]e et d[e] s[an]ctis

Postillas sup[er] ewa[n]geli]a et ep[isto]llas

Homelias o[mn]i[u]m docto[rum] do[m]i[n]i[c]is diebus dumtaxat

Donat[us] m[in]or p[ro] iuuenib[us]

Practicas noui anni et ten ... [?]

Quadra[gesima]lle Gritzsch ...

Keysserliche lanth vnde lehenrecht

Zu [?] ambrosi[us] schroter

In domo meyster hanssen c[ir]ca for[um].

2. Na górnej karcie ochronnej ręka Mundta:

Ob Druck von Ulrich Zell zu Coeln um 1469–70?? Dem scheint Hain nicht bei zustimmen, bei Hain 11830 (nicht 11831), also noch früher als Zell (recht älteste Ausgabe). Barnheim hält den Druck für Cöln, Joh. Guldenschaaf 1480. Er ist aber sicher bedeutend älter.

Prow.: 1. *Fris Andreae Pakost* [w. XVII].

[Karmelici – Gdańsk?]

2. A. Mundt: 1900. M. 770; naklejka.

3. B. M. Gd.: XX. B. q... [sygn. wytarta, słaby odcisk pozostał].

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, ślady okuć i klamer, w. XV.
Gdańsk – warsztat 1.

450. *Manuale confessorum.*

[Köln, Bartholomaeus de Unkel, ca 1484]. 4°.

HC. 11836. – BMC. I 244. – VK. 852. – Mead 712.

– XV. 99 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Marginalia łacińskie – w. XV.

Pro w. i opr. zob. nr 444.

451. *Praeceptorium divinae legis.*

Basel, [Joannes Amerbach], 1481. 2°.

HC. 11793. – BMC. III 746. – VB. 428.

– XV. 565

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny wielobarwny ze złotem, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Liber Johannis Walter i de Conitcz W::C.*

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. HSBG. XX. B 58.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV.

452. Praeceptorium divinae legis.
Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], 1483. 2°. — XV. 566
H* 11795. — BMC. I 131. — VB. 2400.

Inicjały i rubryki czerwone, inicjały ozdobne niebieskie.

Prow.: 1. *Iste liber Emptus est 5 grosis* [s końcowe inną ręką napisane po przekreśleniu pierwotnej końcówki: -bus] *per Frem Andream Pakost Anno Dni 1619.* [Późniejszą ręką:] *Gedani.*

2. *Fr. Andreas Pakost. Pri Ludouico Roxolano. Conc. Conu. Ged. in pignus amoris 1620.*

[Karmelici — Gdańsk?]

3. A. Mundt: 1900. M. 989; naklejka.

4. B. M. Gd.: XX. B. q. 523 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: karton, w. XIX.

453. Sermones aurei de tempore et de sanctis cum quadragesimali.
Köln, Conradus [Winters de] Homborch, ultima die Augusti
[31 VIII] 1480. 2°. — XV. 567
HC. 11804. — BMC. I 248. — VK. 861.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. R VII [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 744.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk.

454. Sermones aurei de tempore et de sanctis cum quadragesimali.
[Reutlingen, Michael Greyff, non post 1480]. 2°. — XV. 680
HC. 11798. — BMC. II 577. — Coll. St. 767.

Inicjały i rubryki czerwone. Inicjał wstępny czerwono-niebieski.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. F. 167.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

455. Sermones aurei de tempore et de sanctis cum quadragesimali.
Ul'm, Joannes Zainer, [ca 1480]. 2°. — XV. 568.
HC. 11802. — BMC. II 529. — Coll. St. 768. — VB. 2629.

NB. Na wyklejkach tekst liturgiczny w. XIV/XV.

Prow.: 1. [Ambrosius Leopoliensis].

[Dominikanie — Gdańsk, w. XVI].

2. *Iste liber donatus Pri Gregorio Crelbonien[si] Priori Gedanens[i] ordinis Carmelitaru[m] a R. P. ambrosio leopoliens[i] Vicario p[er] totam prussiam ordinis predicatorum in pignus amoris ergo ecc[lesi]ae Anno Dni 1592.*

3. *Fr. Gregorius Craco... An[n]o Dni 159...*

4. A. Mundt: 1900. M. 748; naklejka.

5. B. M. Gd.: XX. B. q. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Polska.

NIGER Franciscus

456. Grammatica.
Basel, Jacobus [Wolff] de Pforzheim, V. Non. Mart. [3 III] 1499. 4°.
H* 11859. — GL. 426. — Madsen 2921. — XV. 283

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, IX. F. q. 20.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk—warsztat 3; restaurowana.

457. Modus epistolandi.
Leipzig, Melchior Lotter, 1499. 4°. — XV. 289
H* 11878.

Prow.: B. M. Gd.: IX. F. q. ... [sygn. wytarta, słaby odcisk pozostał].

Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

NIGER Petrus

458. Clipeus Thomistarum.
Venezia, Renaldus de Novimagio, 1481. 2°. — XV. 708 *adl.*
HC. 11888. — Poi. 2893^A. — BMC. V 257. — VB. 3825.

Egzemplarz Biblioteki Miejskiej w Gdańsku jest wariantem notowanym u Polain 2893^A.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Marginalia Waltera z Chojnic.

Prow. i opr. zob. nr 360.

459. Tractatus contra perfidos iudaeos.
Esslingen, Conradus Fyner, 4 VI 1475. 2°. — XV. 757 *adl.*
H* 11885. — Pr. 2463. — VB. 1137.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: B. M. Gd.: I. A. 52.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XVI.

NONIUS Marcellus

460. De proprietate sermonum. *Acc.* Festus Pompeius: De verborum significatione. Varro M. Terentius: De lingua Latina.
Venezia, Nicolaus de Ferrariis, 8 VI 1492. 2°. — XV. 570 *adl.*
HC. 11906. — BMC. V 507. — Madsen 2931.

Prow.: [Jan Bernard Bonifacio d'Oria]

Opr.: pergamin, rękopis z neumami (XIV), w. XVI.

OCKAM Guille mus de v. Guillelmus de Ockam

ODENDORFF Henricus de

461. Repetitio capituli: Omnis utriusque sexus.

Memmingen, Albertus Kunne, 1490. 4°.

H* 11957. – BMC. II 605. – VB. 1599.

– XV. 216 *adl.*

Inicjały czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 371.

ODONIS Geraldus

462. Expositio in Aristotelis ethicam.

Brescia, [typogr. ignotus] sumpt. Bonifacii de Manerva, die Ultimo Aprilis [30 IV] 1482. 2°.

H* 11968. – Pr. 7048. – VB. 2804, 20.

– XV. 571

NB. Na pierwszej karcie wpisano: *Verbundenl Register f. 327–344 kommt nach Hain an den Anfang* [w. XX].

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1.

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.

ORBELLIS Nicolaus de

463. Compendium mathematicum.

[Basel, Michael Furter, s. a.]. 4°.

H. 12041.

– XV. 148 *adl.*Kart 5; ww. 48, 2 szp., czc. 4:64 g.¹, rubr. ʃ.

K. 1 z sygn. I: **I**ncipit **M**athematica. || [°] **D**eut dicit phus || fertor metaphis: **T**heo|| rica siue scienta specula || tiua diuiditur in mathe || maticam phisicam i me || taphisicam. **D**e his tri || bus ... K. 3aa z sygn. iij. w.12: **I**ncipit **G**eometria. **C**a. III. || (gó) **G**ometria ut di || ctum est habet fieri circa || magnitudines: i hoc du || pliciter tm f ponit com || muniter duplex geome || trica sez theorica i practi|| ca ... K. 4aa w. 41: (**S**equantur conclusiones geometrie... Koniec k. 5aʃ w. 24: **S**ec coenlusio iuuat || ad intelligendum terciam q. prologi se || tentiarum **B**onauenture: i de diuisione || continui. dif. 2. sedi sen. **S**co. exempluz || huius patet in figura. ||

Inicjały czerwone.

Opr. zob. nr 465.

464. Cursus librorum philosophiae naturalis.

Basel, Michael Furter, 1494. 4°.

HCR. 5864. – BMC. III 783. – VB. 560.

– XV. 147 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Marginalia łacińskie – w. XV/XVI.

Opr. zob. nr 465.

¹ Pismo 4 (M⁴⁹: 64 g.) por. VGT. tabl. 1025, 1073.

465. *Surnmulae philosophiae rationalis.*

Basel, Michael Furter, 1494. 4°.

HC. 12044. – BMC. III 782. – VB. 561.

– XV. 146 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał czerwono-niebieski.

NB. Marginalia łacińskie – w. XV/XVI.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XIV. B. q. 1.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV/XVI Gdańsk – warsztat 3.

OROSIUS Paulus

466. *Historiae.*

Venezia, Christophorus de Pensis sumpt. Octaviani Scoti, XV. Kal. Aug. [18 VII] 1499. 2°.

HC. 12103. – BMC. V 473. – Coll. U. 1127. – FG. 387. – XV. 573 *adl.*NB. Na wyklejce górnej i karcie ochronnej klocka wpisano ręką z końca w. XVI: *Diversi mores in contrahendis nupcijs. De Cerimonijs in Sponsalib[us] et nupcijs apud Romanos et apud exteros* [Opis zwyczajów].

Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].

2. B. M. Gd.: IX. E. f. 40.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i złoć, klamry, w. XVI. Włochy.

PALUDE Petrus de

467. *Sermones Thesauri novi quadragesimales.*

Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1485. 2°.

C. 5422. – BMC. I 99. – VB. 2256. – Mead 239.

– XV. 574 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. H XIX [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris I, XX. B. f. 154.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2; zniszczona.

468. *Sermones Thesauri novi quadragesimales.*

Strassburg, [Martinus Flach], 1487. 2°.

C. 5432. – Pr. 675. – Coll. U. 1200. – FG. 391.

– XV. 738 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: *Bibl. Mar.* f. 160.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, guzy, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

469. *Sarmones Thesauri novi quadragesimales.*

Nürnberg, Antonius Koberger, 1496. 2°.

C. 5437. – Pr. 2112. – VB. 1756. – FG. 394.

– XV. 577 *adl.*

Def.: Ostatnie karty uszkodzone.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow. i opr. zob. nr 471.

470. Sermones Thesauri novi de sanctis.
 Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1484. 2°.
 C. 5421. – Coll. U. 1202. – VB. 2253. – FG. 397. – XV. 740

Inicjały i rubryki czerwone, na początkowych siedmiu kartach także i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar.f. 159.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

471. Sermones Thesauri novi de sanctis.
 Nürnberg, Antonius Koberger, 1496. 2°.
 C. 5429. – VB. 1757. – Madsen 3016. – FG. 403. – XV. 576 *adl.*

Def.: brak pierwszej karty.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Su[m] ex libris Thomae Jakuszowij Anno Dni 1592.*

2. *[Inscriptus Catalogo Fratrum de Oliva [w. XVII] Mon[aste]rijj Oliven[si]s Ord[ini]s Cist[er]ciensium] in Prussia [w. XVIII] J. 3. A. Mundt: 1900. M. 3002; naklejka.*

Opr.: deski brak, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XV. Gdańsk–warsztat 1; zniszczona.

472. Sermones Thesauri novi de tempore.
 Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1483. 2°.
 CR. 5410. – Pr. 419. – VB. 2251, 5. – FG. 405. – XV. 750

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar.f. 158.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

473. Sermones Thesauri novi de tempore.
 Strassburg, Martinus Flach, 1487. 2°.
 C. 5414. – VB. 4977. – Madsen 3018. – XV. 659

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. *Marginalia łacińskie* – w. XV.

Prow.: 1. *Sum M. Iacobi Fabricij [w. XVII].*

2. *H Wincl[er] [w. XVII].*

3. *[Jan Uphagen].*

4. *Uph. f. 85.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, resztki klamer, w. XVI; zniszczona.

474. Sermones Thesauri novi de tempore et de sanctis.

Nürnberg, Antonius Koberger, X. Kal. Mart. [20 II] 1487. 2°.

CR. 5409 = 5415. — BMC. II 431. — VB. 1725,5. — FG. 396.

— XV. 594

Inicjały czerwone i niebieskie, dwa ozdobne wielobarwne ze złotem, rubryki czerwone.

NB. 1. Na wyklejce górnej wpisano:... *co[m]parat[us]* 48 gr. [w. XVI]
2. Na karcie ochronnej ręką Mundta: *Ursprüngl. Besitzer war, wie der Einband sagt, Jacobus Leczano.*Prow.: 1. *Jacobus Leczano* [?] [zniszczony wycisk na oprawie].2. *Sylvianus presbiter me iure tenet Anno 1570.*

3. [Hermannus Weier].

4. *Hunc l[ibrum] D. schlichtinck recepit quern ad obserua[n]du[m] Ill[ustrissimus] R[everendissimus] D[ominus] Patruus me[us] Hermann[us] Weier affectu dederat [w. XVI/XVII].*5. *Bibl. Parochialis... Fliensberg.*¹6. *Mon[asterij] Oliven[sis] Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia [w. XVIII].*

7. A. Mundt: 1900. M. 2882; naklejka.

8. B. M. Gd.: XX. B. q. 542 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, w. XVI; zniszczona.

PARADISO Jacobus de v. Jacobus de Paradiso

PARATUS

475. Sermones de tempore et de sanctis.

[Strassburg, Martinus Flach, 1485]. 4°.

HC. 12403. — BMC. I 157. — Pr. 722.

— XV. 97

Def.: brak kart a₁₋₄, R₁, R₈.NB. Na doklejonej karcie wpisane ręką A. Mundta: *Parati de tempore et Sanctis Sermones S. l. e. a. (Hain 12403) (7 Blatt Register u. von St. Catherina am Schlusse scheint ausser dem Haupttitelblatt zu fehlen).*Prow.: 1. *Liber Monasterij B. M. de Oliua* [w. XVII] *Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia* [w. XVIII].

2. A. Mundt: 1900. M. 1494; naklejka.

Opr.: karton, w. XVIII.

476. Sermones de tempore et de sanctis.

[Speyer, Petrus Drach, ca 1492]. 2°.

H* 12399. — Pr. 2390. — VTrier 1242. — Mead 1444.

— XV. 658

Def.: w składce n karty n₂ i n₇ czyste (brak *Sermo II* i *Sermo VII*).

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. 1. Na karcie tytułowej wpisano: *Pertinet ad Vade mecu[m] in 4to.* [w. XV/XVI].¹ Fliensberg — Borowo, pow. sławieński, wojew. szczecińskie.

2. 1 fl [w. XVI].
 3. Na wyklejce górnej: *Valet Valet Qui fallit potu, fallit et f ide
 halb hier halbe freundschaft* [ręką D. Rhenischa].
 Prow.: 1. *Emita Vitaeburgae Anno 1583 Mense Julio per me Davidem
 Rhenisch Vratislaviensem.*
 2. [Jan Uphagen].
 3. *Uph. f. 84.*
 Opr.: pergamin z rkp. (XV), w. XVI.

PASSIO

477. Passio Domini Jesu Christi iuxta concordantiam quattuor evangelistarum.
 [Lübeck, typogr. Calderini (Lucas Brandis?), ca 1480]. 2°.
 H. 12440. — Coll. St. 797. — VB. 1454. — Mead 1572. — XV. 578 *adl.*
 Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].
 2. *HSBG. XX. B 27^{vi}.*
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki łańcucha i klamer, w. XV.
 Gdańsk — warsztat 2; zniszczona.

PAULUS s.

478. Epistolae.
 Deventer, in platea episcopi [Richardus Paffraet], 11 I 1491. 4°.
 C. 4640. — CA. 1369. — XV. 94 *adl.*

Def.: brak karty a₁.

Inicjały czerwone.

- Prow.: 1. *Fr. Florianus pro communi monasterio Oliuen[si]* [w. XVI].
 2. *Inscriptus Catalogo Fratru[m] de Oliua* [w. XVII] *Ord[ini]s
 Cist[erciensium] in Prussia* [w. XVIII].
 3. B. M. Gd.: *XIII. A. 51.*

Op.: karton, w. XIX.

PAULUS [Attavantus] Florentinus

479. Breviarium iuris canonici.
 Memmingen, Albertus Kunne, 1499. 2°.
 HC. 7163. — BMC. II 607. — Coll. St. 802. — XV. 654 *adl.*
 Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XX. A. f. 92.

PAULUS Scriptoris de Wila

480. Lectura super Joh. Duns in I. libro Sententiarum.
 Tübingen, Joannes Otmar, 24 III 1498. 2°.
 H* 12493. — BMC. III 701. — Pol. 3020. — XV. 581

Def.: brak drukowanego rejestru uzupełniono rękopisem w. XV.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 93.

Opr.: karton, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk—warsztat 2;
 restaurowana.

PAULUS Venetus

481. Commentaria in libros posteriores Aristotelis.
Venezia, Renaldus de Novimagio et Theodorus de Reynsburch,
14 VI 1477. 2°.
H* 12511. — BMC. V 253. — Mead 2524. — XV. 767 *adl.*
Def.: brak 3 ostatnich kart, składka k zniszczona.
Opr. brak.

PELBARTUS de Themeswar

482. Sermones de sanctis.
Hagenau, Henricus Gran sumpt. Joannis Rynman, 8 VI 1500. 2°.
H* 12556. — BMC. III 688. — VB. 1185. — XV. 582
Def.: brak karty 1 i kart t₇₋₈.
NB. Na karcie z sygn. 2 napisano w języku greckim:
ὄλον λέγησον ἀπεινεί 46 [brak *Sermo XLVI* — w. XVI].
Prow.: 1. *Pro Monasterio Zarnoweczensi* [2 notatki: w. XVI i XVII].
Librum Monasterii Zarnowiensis [w. XVIII].
2. A. Mundt: 1900. M. 2421; naklejka.
3. B. M. Gd.: XX. B. q. 639 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i klamer, w. XV/XVI.
Gdańsk — warsztat 1; zniszczona.

483. Sermones Pomerii de tempore.
[Hagenau, Henricus Gran, s. a.]. 4°. — XV. 217
Kart 364; k. 1—(10), sygn. A⁸—T⁸ U⁴ X⁸ Y⁴ Z⁸ [odwrócone] Aa⁸—Cc⁸
Dd⁶ k. I—(VI) sygn. a⁸—v⁸; ww. 50, 2 szp.; czc. 9:63 g¹.
K. 1 a tyt.: **Pomeranium Sermonum || De Tempore. || Pars Sym-**
malif. || Per Religiosuz i deuotu Patrem: littera || rum diuinan
Professorem erimiiffimu: fra || tre Pelbartu de Themeswar
Ordinis Mi || noru de Obseruantia accurassime christifi ||
delibus fertum. || K. 1b czysta. K. 2a: Tabula Alphabeticā. || In
nomine do || moni Iesu incipit Tabula de materiis in || bac
parte ... K. 10 aa w. 15: Finit Tabula iura ordinem dnican
et|| Sermonu in bac parte Pascali || K. 10b i 11 a czyste. K. 11b:
Prologus || In nomine patris et filii et spiri || tussancti Ad
laudem i gloriam ... w. 38: finit Prologus ad laudem dei. ||
K. 12a z sygn. A₂: In nomine do || mini p sequetib)
sermonib) dnice pme de || aduentu. scriben. pmitto h tertu
facri euan || gelij ... Składka B: fm glo. .I. canonizata. dr:
f pares in culpa || debent effe pares in pena. sicut in simo-
nia || accipies et danf... K. 119 z sygn. O₅ ba w. 22: Finita p dei
gram Prima pte. .s. Syme || mali. sequit huius opis pars scda.
f. Qua || dragesimal. in qb) omib) i singulis laus || i glia
chro i gloriose vginii Marie: cunctis || qz brif. Sed qm ad
Quadragesima plu || rimi reqrunt sermones vtpote p dieb)
fin || gulis intinuando. Do special volumine de || illis acturus

¹ Pismo 9 (M⁴⁷: 63 g.) por. VGT. tabl. 234.

hic p̄transeo. || K. 119bß: In nomine do || moni Incipit pars
 Paschalis. || Dñica resurrectionis x̄ri. Ser. I. vlez de || chari-
 tate i pietate ostensia in resurrectione || i de modo eius deu-
 otus. || (i⁴) Esum que || ritis nazarenu ... K. 216 (Dd.) bß
 w. 18: Finit terra pars huius operis sce || Pascalis sermonuz
 Pomerij ad lau || dem dei i domini Jesu. cui sit honor ||
 i gloria in secula seculon Amen. || Seguitur pars Estiuialis
 Ser || monum Pomerij de tempore. || K. 217-222 z sygn. I-(VI)
 Tabula Alphabeticā. K. 223a z sygn. a: || In nomine do || mini
 iesu Ad honorem eius i ipsius virgi || nis matris Marie. ...
 w. 6: Domenica pri || ma cadit semp ... Skladka b: in tormentis.
 G || Circa tertiumde gaudi || ofitate ...

Def.: brak dwóch kart z sygn. v₇₋₈.

NB. Na górnej wyklejce sentencje łacińskie o celowości budowy ciała
 ludzkiego, na wyklejce dolnej tłumaczenie niemieckie dwóch zwro-
 tów łacińskich oraz protestancka nauka o usprawiedliwieniu czło-
 wieka jedynie przez wiarę, w jęz. łacińskim i niemieckim – w. XVI.

Prow.: 1 *Dem durchleuchtigsten grossmechtigsten Hochgebornsten Fursten
 unnd Herren Herren Stephano Konigk zu Pohlen Reussen
 Preussen Samogitien Masow. Grossfürst etc. Furst zu Sieben-
 burgen*, [koniec w. XVI].

2. [Stefan Batory?].

3. [Jan Uphagen].

4. *Uph. q. 73*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk –
 warsztat 2.

484. Stellarium coronae Virginis Mariae.

[Basel, Jacobus Wolff de Pforzheim, s. a.]. 4°.

HC. 12562. – BMC. III 778.

– XV. 111

NB. Pergaminowe karty ochronne z tekstem liturgicznym – w. XIV.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 126.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV.
 Gdańsk – warsztat 2.

PERERIIS Guillelmus de

485. Oratio super electione summi pontificis Anno 1484 26 Augusti.

[Leipzig, Marcus Brandis, post 26 VIII 1484]. 4°.

HNachtr. 273. – Coll. St. 813. – VB. 1221.

– XV. 222 *adl.*

Inicjały czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 263.

PERGAMO Philippus de v. Philippus de Pergamo

PEROTTUS Nicolaus

486. Rudimenta grammatices.
[Basel, Jacobus Wolff de Pforzheim, s. a.]. 4°. — XV. 282
H* 12641. — Pr. 7713. — VB. 555, 5.
Prow.: B. M. Gd.: IX. F. q. ... [sygn. wytarta].
Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

PERSIUS Flaccus Aulus

487. Satyrae.
Wien, [Joannes Winterburg], 1492. 4°. — XV. 303
H. 12718. — VB. 2679.
Kart 20; sygn. a⁸—b⁸ c⁴; ww. 18.
K. 1a tyt.: **Persius**. || K. 2a z sygn. a₂: (**Uli Flacci Persij satyra prima**. || **Ec fonte labra proluu caballino**. || **Nec in bicipiti somniasse parnaffo** || **Memini**: ... Skladka b: **hoc satis + an deceat pulmonem rumpere vetis +** || **Stemate quod tusco ramum millesime ducis**: || **Censore que tuum**: Koniec k. c₄ b w. 5: **Inuentus crisyppe tui finitor acerui**. || **Impressum Wienne** || anno dni. 1.4.9.2. ||

NB. Marginalia łacińskie w. XV/XVI.

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

488. Satyrae cum comment. Joan. Britannici et Jod. Badii Ascensii.
Lyon, Nicolaus Lupus [Wolff], VI. Kal. Febr. [27 I] $\frac{1499}{1500}$. 4°. — XV. 692
HC. 12733. — Pr. 8675. — Coll. U. 1160. — Madsen 3110.
Prow.: 1. *Dies buch hat der Edel Ehrnohest und Hochweiser Herr Barthel Schachman der Bibliothek im Gymnasio verehret den 13ten Aprill A° 1594.*
2. B. M. Gd.: IX. B. q. 62.
Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

PETRARCA Franciscus

489. Opera latina.
Basel, Joannes Amerbach, 1496. 2°. — XV. 58
HC. 12749. — BMC. III 757. — VB. 466.
Def.: brak 22 kart początkowych.
Poszczególne części dzieła poprzedzają wstawki.
Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.
Prow.: B. M. Gd.: XVII. A. 9.
Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk—warsztat 3; restaurowana.

PETRUS de Abano

490. Expositio problematum Aristotelis.
[Venezia], Joannes Herbort, 25 II 14 $\frac{82}{83}$. 2°. — XV. 585 *adl.*
HC. 17. — BMC. V 303. — VB. 3979.
Prow.: B. M. Gd.: IX. D. f. 18.
Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

491. Tractatus de venenis per Guillelmum Haldenhoff emendatus.
Leipzig, Jacobus Thanner, 14 VII 1498. 4°.
H* 14. – Coll. U. 1168. – VB. 1425. – XV. 115 *adl.*

NB. Na górnej karcie ochronnej klocka marginalia łacińskie i niemieckie, zapiski aptekarskie – w. XVI.
Prow.: B. M. Gd.: XIX. q. 146.
Opr.: deska, ½ sk. brun., wycisk ślepy, ślad klamry, w. XV/XVI.

492. Tractatus de venenis per Guillelmum Haldenhoff emendatus.
Leipzig, Jacobus Thanner, 9 XI 1500. 4°.
H* 15. – VB. 1432,5. – XV. 189 *adl.*

Prow.: *Si quis voll scire tiui[us] lib:[ri] possessorem verum Albert[us] Varecius nomen et agnome[n] meum Polthouie¹ Cantore[m] agens 1542.*
Opr.: zob. nr 432.

PETRUS de Alliaco

493. Tractatus et sermones.
[Bruxelles, Fratres vitae communis, ca 1484]. 2°.
HC. 850. – C. 388. – CA. 148. – Mead 5033. – XV. 390 *adl.*
Def.: brak składek A–D.
Prow. i opr. zob. nr 65a.

PETRUS de Aquila

494. Quaestiones in IV libros Sententiarum.
Speyer, Petrus Drach, [s. a.]. 4°.
HC. 1324. – BMC. II 494. – VB. 2025, 4. – XV. 100

Prow.: 1. F. VI [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. q. 149.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk unijny, resztki klamer, w. XV. Gdańsk–warsztat 1.

PETRUS de Bergamo

495. Tabula super omnia opera Thomae de Aquino.
Basel, Bernardus Richel, 4 XII 1478. 2°.
H* 2818. – BMC. III 738. – VB. 403. – Polk. 159. – XV. 587

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. A I [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].
2. B. M. Gd.: XX. A. fol. 83.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, ślad łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

PETRUS de Crescentiis v. Crescentiis Petrus de

¹ Poltovia – Pultusk. Mieszczanstwo pultuskie utrzymywało żywe stosunki handlowe z Gdańskiem.

PETRUS Lombardus

496. Sententiarum libri IV.

Basel, Nicolaus Kessler, Octauo [sie] Non. Mart. [2 III]¹ 1486. 2°.

HC. 10190. — BMC. III 763. — VB. 509.

— XV. 588

Inicjały czerwone i niebieskie.

NB. Marginalia łacińskie — w. XV i XVI.

Prow.: A. Mundt: 1900. M. 739; naklejka.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.

Gdańsk—warsztat 1.

497. Sententiarum libri IV cum conclusionibus Henrici Gorichem.

Basel, Nicolaus Kessler, X. Kal. Octobr. [22 IX] 1488. 2°.

HC. 10195. — BMC. III 766. — VB. 520.

— XV. 589

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

NB. Marginalia łacińskie pocz. w. XVI; m. i. *Vt radice[m] cecitat[is] poss[et] euelle[re] at[que] v[er]itat[em] exalta[r]e mgr lib[rum] suu[m] ex testi[m]onijs v[er]itat[is] voluit [con]tra[he]re.*

hoc op[us] ex pr[i]m[is] s[e]n[tent]ijs [com]petenti stilo ... collectu[m] D[e]sid[er]io mgri co[r]rig[al]t l[e]ctor v[er]it[at]is si i[n] aliq[uo] v[er]it d[e]f[er]e[re]ctu[m].

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 41.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.

Gdańsk—warsztat 1.

498. Sententiarum libri IV cum conclusionibus Henrici Gorichem.

Basel, Nicolaus Kessler, III. Kal. Decembr. [29 XI] 1489. 2°.

H* 10196. — BMC. III 768. — VB. 526.

— XV. 590, 742

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 590.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny księgi I. wielobarwny ze złotem, rubryki czerwone.

Prow. 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. HSBG. XX. A 12.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.

Gdańsk — warsztat 2.

b. Egz. XV. 742.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, inicjały wstępne wielobarwne ze złotem, na karcie a₄ iluminacja.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 213.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

¹ Zgodnie z dotychczasową bibliografią podano rozwiązanie niewątpliwie błędnego określenia daty dziennej na 2 marca.

499. Sententiarum libri IV cum commentariis s. Bonaventurae.

[Nürnberg, Antonius Koberger, post 2 III 1491]. 2°.

HC. 3540. — BMC. II 433. — ZN. 181. — Madsen 3176. — XV. 591,743

P. 5. *Tabula* jak ZN. 181, brak jednak w zestawieniu z pozycją Zedlera 8 ostatnich kart.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 591. P. 1.3, 4.5, 2. współopr. z sygn. XV. 592.

NB. Karty ochronne w vol. 2. 3. pergaminowe z rękopisem XIV w.

Prow.: 1. *P XI* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 54^{a-c}.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV. Gdańsk — warsztat 2; restaurowana.

b. Egz. XV. 743. P. 1.2, 3.4.5.

Inicjały i rubryki czerwone, inicjały wstępne wielobarwne.

P. 5. W *Tabula* kartę z sygn. a₂ wymieniono z kartą a₇.

NB. 1. Na pierwszej karcie w *Tabula* notatka ręką Lengnicka: *Folium hoc cum sequenti sexto (a₂) commutandum est* [w. XVIII].

2. Na karcie ochronnej vol. 2 notatka: *Hain *3540 jedoch andere Tabula* [w. XIX],

3. *Odzyskane... 26 X 1951.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 149, f. 150.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

500. Sententiarum libri IV cum conclusionibus Henrici Gorichem.

Basel, Nicolaus Kessler, XII. Kal. Mart. [19 II] 1492. 2°.

H* 10197. — BMC. III 770. — VB. 532.

— XV. 408, 741

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 408.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Paulus Sensterwalth],

2. *Dono hu[n]c textu[m] libr o[r]um s[e]n[tent]ia[r]um ego Nic[olaus] Clefelt accepi a ven[erabili] viro ac d[o]mi[n]o Bonaru[m] artiu[m] mgro Paulo Sensterwalth parrochialis eccl[es]ie antiquior[is] opidi curato vicesimo die mensis Septembris Anno dni [MD] XIII. [Obok antiquioris oppidi dopisano ręką XIX w.: Altstadt zu Danzig].*

3. *Inscriptus Catalogo Fratrum de Oliua* [w. XVII]. *Mon[aste]rij Oliven[sis] Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia* [w. XVIII].

4. A. Mundt: 1900. M. 2139; naklejka.

5. B. M. Gd.: XX. A. q. 483 [sygn. wytarta, odcisk pozostał],

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

b. Egz. XV. 741.

Def.: brak karty a₁.

Inicjały i rubryki czerwone.

- NB. 1. Wyklejki pergaminowe z tekstem liturgicznym – w. XIV.
2. *Odzyskane...* 26 X 1951.
- Prow.: 1. *Der Bibliothek der St. Marien-Kirche in Danzig geschenkt vom Justiz-Rath Bornheim i. J. 1835.*
2. *Bibl. Mar. f. 342.*
- Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV.

PETRUS de Palude *v.* Palude Petrus de

PHARETRA

501. Pharetra fidei catholicae.
Leipzig, Conradus Kachelofen, 1494. 4°.
H* 12914. – VB. 1231. – GL. 1265. – XV. 108 *adl.*
Def.: brak karty A₁.
Prow.: A. Mundt: 1900. M. 2883; naklejka.
Opr. zniszczona – tylko deska.
502. Pharetra fidei catholicae.
[Köln, Henricus Quentell, ca 1495]. 4°.
HC. 12912. – BMC. I 296. – VK. 939. – XV. 247
Def.: brak składki a.
Prow.: A. Mundt: 1900. M. 2129; naklejka.
Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.
503. Pharetra fidei catholicae.
Leipzig, Melchior Lotter, 1499. 4°.
HC. 12916. – BMC. III 651. – GL. 1507. – XV. 237 *adl.*

Prow.: 1. [Jan Uphagen].
2. *Uph. qto 127^{yy}.*
Opr. por. 1945.

PHILELPHUS Franciscus

504. Odae.
[Brescia], Angelus Britannicus, 4 VII 1497. 4°.
HC. 12954. – BMC. VII 978. – VB. 2827. – XV. 275 *adl.*

Prow.: 1. *Ioan[n]es Langhanike Oecono[mus] Varmien[is] parrochus
Helspergen[is] dns Libri Costet 1 ma[rcam] 5 g[rossos]
[w. XVI].*
2. [Dopisane inną ręką]: *Gasparo landt consanguineo suo
[w. XVI].*
3. B. M. Gd.: XVII. q. A. 19.
Opr.: deska, ½ sk. żółty i pergamin z rkp. (XIV), w. XVI.
505. Orationes et opuscula.
Brescia, Jacobus Britannicus, 18 VI 1488. 4°.
H* 12922. – BMC. VII 975. – VB. 2824. – XV. 318 *adl.*
Prow.: B. M. Gd.: IX. D. 77.
Opr.: pergamin, w. XVII.

506. Orationes et opuscula.

Venezia, Philippus Pincius, 31 V 1496. 2°.

HC. 12925. — BMC. V 497. — VB. 4358.

— XV. 758 *adl.*

Opr. zob. nr 459.

PHILIPPUS de Pergamo

507. Speculum regiminis seu Cato moralisatus.

[Strassburg, typogr. Vitas Patrum, s. a.]. 2°.

HC. 4712. — Pr. 431. — VB. 2266.

— XV. 633

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, IX. ... [sygn. wytarta].

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.

PISIS Rainerius de v. Rainerius de Pisis

PISTORIS Simon

508. Contra morbum epidemiae et pro praeservatione eiusdem.

[Leipzig, Marcus Brandis, 1485?]. 4°.

H. 6603. — Klebs 43.

— XV. 223 *adl.*

Rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 263.

PIUS II papa

509. Epistolae familiares.

Nürnberg, Antonius Koberger, XVI. Kal. Octobr. [16 IX] 1481. 2°.

HC. 151. — BMC. II 421. — VB. 1678.

— XV. 681, 764

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 681.

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał ozdobny czerwono-niebieski.

NB Na wyklejkach i górnej karcie ochronnej zapiski historyczne Hieronima Waldau.

Prow.: *Plebani antique Thorun per me Jeroni[mu]m waldaw pl[e]b[a]-nu[m] comp[ar]at[us] hec p[ro]p[ri]a ma[nu] sc[ri]psi.* [w. XV].

Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV.

b. Egz. XV. 764.

Def.: brak karty 8 (listów I–III).

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

NB. Marginalia łacińskie — w. XVI.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2; zniszczona.

510. Epistolae familiares.
Nürnberg, Antonius Koberger, XVI. Kal. Jun. [17 V] 1496. 4°.
HC. 156. — BMC. II 442. — VB. 1762. — XV. 112

NB. Na górnej karcie ochronnej wpisano: *Aeneas de Piculominibus Poeta, postea Cardinalis Papa. Ita scribit Matth. de Michovia lib. 4. Chroni. Polon. cap. 44 pag. 258* [w. XVI].

Prow.: 1. *Joannis Wolffet amicorum 33 gr.* [w. XVII].

2. B. M. Gd.: II. A. q. 50.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i złoć, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

511. Historia Bohemica.
[Basel, Michael Furter, ca 1489]. 4°.
H* 254. — BMC. III 789. — VB. 496. — Mead 4449. — XV. 56 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 185.

512. Tractatulus ad regem Bohemiae Ladislaum de puerorum educatione.
[Köln, Ulricus Zeli, ca 1470]. 4°.
H* 205. — BMC. I 191. — VK. 969. — XV. 315 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Opr. zob. nr 601.

PLINIUS Secundus Caius

513. Historia naturalis.
Venezia, Bernardinus Benalius, 1497. 2°.
HC. 13101. — BMC. V 377. — VB. 4097. — XV. 914

Prow.: 1. *Sum Andreae Reder* [w. XVI],

2. *Martin[as] Perscheinsky G₃ [Gedanensis?]* [w. XVII].

3. *Sum Zachariae Fabricj...* [w. XVII].

4. B. M. Gd.: IX. B. 38.

Opr.: pergamin, wycisk linijny, w. XVII.

PLOTINUS

514. Opera a Marsilio Ficino latine reddita.
Firenze, Antonius Miscomini, Non. Maii [7 V] 1492. 2°.
HC. 13121. — BMC. VI 640. — VB. 2893. — XV. 930

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne dwu- i trójbarwne, rubryki czerwone.

Prow.: 1. *B. Keckermannj* [w. XVI/XVII].

2. B. M. Gd.: IX. E. 22.

Opr.: karton, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XV. Gdańsk — warsztat 1, restaurowana.

PLUTARCHUS

515. Apophthegmata lat. a Francisco Philelpho.
[Venezia], Vindelinius de Spira, 1471. 4°. — XV. 560 *adl.*
HC. 13140. — BMC. V 157. — Coll. St. 876.

Prow. i opr. zob. nr 434.

POGGIO Joannes Franciscus

516. Epistola de morte Hieronymi Pragensis. Acc. Leonardi Aretini historia
de duobus amantibus.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1492]. 4°. — XV. 113
HC. 13210. — BMC. III 630. — VB. 1270. — Mead 1693.

Inicjały czerwone.
Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

517. Facetiae.
Leipzig, Conradus Kachelofen, 1491. 4°. — XV. 117 *adl.*
H* U196. — VB. 1225. — GL. 1255.

NB. Na odwrociu ostatniej karty zapiski aptekarskie — w. XVI.
Opr. zob. nr 491.

518. Facetiae.
[S. 1., typogr. Leonis: Sermones¹, s. a.]. 4°. — XV. 347 *adl.*
H* 13182.

NB. 1. Notatki łacińskie — w. XV, XVI.
2. *Odzyskane...* 26 X 1951.
Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XVII. A. 254.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

POLITIANUS Angelus

519. Opera omnia.
Venezia, Aldus Manutius, mense Julio 1498. 2°. — XV. 598
HC. 13218. — BMC. V 559. — VB. 4502. — KGr. 53.

NB. Na karcie tytułowej wpisane ręką d'Orii: *Ludouicus ViuesdeTradendis disciplinis libro III. Politianus elaboratus, verba eius bona, et vsui communi apta, officiosis duntaxat: nam grauitatis minus habet, quam vellem: et dum selectas quasdam vel vocus, vel dicendi formulas, quasi gemmas auet ostentare, longius circumducit lectorem, pluribus turn verbis, turn sensis orationem onerans, quam erat opus.*
Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XVII. A. 10.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XVI. Włochy.

¹ Pismo 5 (M⁶¹: 109 g.) zob. Haebler IV. s. 74.

PONTANUS Ludovicus

520. *Singularia in causis criminalibus*.
[Venezia], Vindelinius de Spira, 1471. 2°. — XV. 883 *adl.*
H* 13269.
Rubryki czerwone i niebieskie.
Opr. zob. nr 249.

PRATO Florido Hugo de v. Hugo de Prato Florido

PRIERIO Silvester de v. Silvester de Prierio

PRISCIANUS

521. *Opera*.
Venezia, Philippus Pincius, 19 III 1500. 2°. — XV. 599
HC. 13365. — BMC. V 499. — VB. 4371.
NB. Karta tytułowa restaurowana częściowo uzupełniona rękopisem.
Prow.: 1. *Andreas Floeter Saguntinus*¹ [w. XVI].
2. A. Mundt: 1900. M. 1604; naklejka.
Opr.: ½ sk., w. XIX.

PRIVILEGIA

522. *Privilegia clericorum*.
Leipzig, Gregorius Boettiger, 1494. 4°. — XV. 232 *adl.*
HC. 7380. — BMC. III 647. — VB. 1371.
Prow. i opr. zob. nr 374b.
523. *Privilegia et indulgentiae fratrum mendicanthim*.
Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, 1498. 4°. — XV. 233 *adl.*
HC. 13373. — BMC. III 655. — VB. 1411.
Prow. i opr. zob. nr 374b.
524. *Privilegia sanctissimae Virginis Mariae*.
[Wien, Joannes Winterburg, s. a.]. 4°. — XV. 67 *adl.*
HC. 13368. — BMC. III 813. — Pr. 9485.
Opr. zob. nr 413.

PROCLUS

525. *Sphaera*.
[Leipzig, Martinus Landsberg, s. a.]. 4°. — XV. 168 *adl.*
HC. 13387. — BMC. III 643. — Pr. 2982.
Def.: brak skłładki B.
NB. Na kartach ochronnych wśród wielu napisów łacińskich znajduje się: *diuorcium obraczowanij* [?] *Annona obrok – Ingluuius hltawost* [?] *Oscitare ziwatii Sternutare kichatii Singultare czkatii* [w. XVI].
Prow.: *Caspar Sihle ... mihi amic[us] Haynouiensis² me lure optimo possidet* [w. XVI].
Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, w. XVI; zniszczona.

¹ Sagunt – miasto w Hiszpanii.

² Hajnowo – wieś w powiecie morąskim.

PROPERTIUS Sextus
Elegiae v. Tibullus Albius: Elegiae.

PRUSSIA Ludovicus de v. Ludovicus de Prussia

- PUBLICIUS Jacobus
526. Ars Tulliano more conficiendi epistolas.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1490]. 4°. — XV. 272
HNachtr. 294. — VB. 1272.

Inicjały czerwone.

Prow.: 1. *MPyrnwß*: D. 28. 8. 1563.

2. A. Mundt: 1900. M. 2133; naklejka.

3. B. M. Gd.: IX. F. o. 347 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

527. Ars epistolandi orandique modus.
[Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, s. a.]. 4°. — XV. 297
H. 13550. — GL. 1558.

Kart 24, sygn. A⁶–D⁶, ww. 20–22.

K. 1a, tyt.: **Jacobi Publicij Florentini ad || illustrissimu principem Tarenti || nu Hispanie ducem ars Episto || landi Oranizq; modus. || K.2a z sygn. A_{ij}: Ars epistolandi Jacobi. P.F. || ad Tarentinu Hispanie ducem feliciter incipit. || (1²) On me fugit Illustrissime Principes quantum et || oneris et insolentie ... Skladka B: **piculo scribem nulla⁹ causa maioru exemplo confirmabim⁹ || aut mandata nuncijs commitem⁹ ... K. 24a w. 3: gra || tum et acceptum: novitate falte rei te habiturum spero.** Sygnet drukarski.**

NB. Na karcie tytułowej zapiski aptekarskie łańcisko-niemieckie—w. XVI.
Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 2134; naklejka.

2. B. M. Gd.: IX. F. o. 348 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

QUINTILIANUS Marcus Fabius

528. Institutiones oratoriae.
Venezia, Bonetus Locatellus sumpt. Octaviani Scoti, XVI. Kal. Sextiles
[17 VII] 1493. 2°. — XV. 600
HC. 13652. — BMC. V 441. — VB. 4181.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, IX. B. f. 46.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

RAINERIUS de Pisis

529. Pantheologia. P. 1.
Nürnberg, Joannes Sensenschmidt et Henricus Kefer, VI. Id. April.
[8 IV] 1473. 2°. — XV. 915
H* 13015. — BMC. II 405. — VB. 1631.

Egzemplarz obejmuje tylko 278 kart.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne czerwono-niebieskie, rubryki czerwone.

Prow.: 1. A. VII [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 128 [sygn. wytarta, odcisk pozostał],

Opr.: deska, skóra brun., wycisk linijny, okucia, ślady guzów, klamry, w. XV. Gdańsk.

RAMPIGOLLIS Antonius

530. Aurea biblia.
[Köln, Ludovicus de Renchen, ca 1487]. 4°. — XV. 119 *adl.*
HC. 13679. — BMC. I 268. — VB. 1066, 5.

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. B. *Keckermannj* [w. XVI/XVII].

2. B. M. Gd.: exlibris 2, XX. A. q. 304.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV.

REFORMATION

531. Reformation der Stadt Nürnberg.
Augsburg, Joannes Schoensperger, 1498. 2°. — XV. 672 *adl.*
H* 13718. — BMC. II 373. — VB. 242.

Prow.: 1. *Martin[us] Perscheinsky. G₃*. [Gedanensis?].

2. *Capella S. Barbarae* [naklejka – św. Barbara wsparta na herbie Engelków].

3. B. M. Gd.: XVIII. C. fol. 20.

Opr.: pergamin, w. XVII.

REGIMEN

532. Regimen sanitatis Salernitanum.
Köln, [Joannes Guldenschaff], in die sancti Udalrici episcopi
[4 VII] 1494. 40. — XV. 183 *adl.*
HC. 13761. — Pell. 1297. — VK. 1003.

Opr. zob. nr 58.

REGIOMONTANUS Joannes

533. Tabulae directionum profectionumque.

Augsburg, Erhardus Ratdolt, IV. Non. Jan. [2 I] 1490. 4°.

HC. 13801. — BMC. II 383. — VB. 294.

— XV. 208 *adl.*

NB. Na karcie tytułowej wpisano: *Francofordj $\frac{1}{3}$ fl 1519*. Na wyklejce górnej klocka notatka: *Constat ij¹ [1½] fl[orenis] et VIII sc[otis] et 4 g[rossis] ligature*.

Prow.: B. M. Od.: exlibris 2, VIII. B. q. 120.

Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI.

REUCHLIN Joannes

534. De verbo mirifico.

[Basel, Joannes Amerbach, post 21 IV 1494]. 2°.

HC. 13880. — BMC. III 755. — VB. 497.

— XV. 602 *adl.*

NB. Marginalia łacińskie — w. XVI. Na górnej wyklejce klocka dyspozycja treści pierwszego dzieła — w. XVI, wyklejkę dolną stanowi karta z tytułem: *Principaliu[m] sente[n]tiaru[m]*.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. f. 67.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

535. Vocabularius breuiloquus.

Basel, [Joannes Amerbach], 1482. 2°.

Pr. 7564. — VBonn 1218. — ZN. 730.

— XV. 748

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, inicjał wstępny ozdobny, wielobarwny.

NB. 1. Na pierwszej karcie wpisano: *Inde post festum M. C. quoa[ue] quadruplicato Septenis annis coniunctis octuagenis Antistes petrus In Zubkaw² lumine martis En sinodum sacram perficit ipse suam*.

2. Dolną kartę ochronną stanowi pergaminowy dokument przeora dominikanów ryskich Engelberta dla Mateusza i Elżbiety Schröderów z r. 1462.

3. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. F. 117*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

536. Vocabularius breuiloquus.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], VI. feria post festum Erhardi episc. [11 I] 1493. 2°.

C. 6296. — ZN. 729. — VB. 2447.

— XV. 465

NB. Wyklejki stanowią pergaminowe karty z tekstem kazań — w. XIV.

Prow.: 1. *O VIII* [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV],

2. B. M. Gd.: exlibris 1, IX. F. f. 22.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

¹ W oryginale druga cyfra jest przekreślona linią poziomą.

² Subkowy koło Pelplina, pow. tczewski.

537. *Vocabularius breuiloquus*.

Strassburg, Georgius Husner, altera die post festum Michaelis archangeli
[30 IX] 1496. 4°.

Reichl. Suppl. 207¹. — VB. 2528. — Wisł. s. 420.

— XV. 361

Na pierwszych 16 kartach inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na pierwszej, dodanej karcie ręką Mundta wpisany tytuł: *Breuiloquus vocabularius*, oraz notatki dotyczące autora dzieła i drukarza. Na odwrociu teży karty uwaga: *Eine alte Handschrift des Breuiloquus in der Schwarzwaldschen (jetzt in der Stadt-) Bibliothek in Danzig fängt unmittelbar, wie dieser Druck, an, ohne den Guarinus de arte etc Somit scheint dieser Druck vollständig, bis auf das vielleicht fehlende Titelblatt. Des Verfassers Name ist wohl nicht bekannt.*

Prow.: 1. *Jonas Wener Est possessor huius libelli* [w. XVI].

2. A. Mundt: 1900. M. 3049; naklejka.

Opr.: karton, ½ perg., w. XVIII.

538. *Vocabularius breuiloquus*.

[Strassburg, Georgius Husner]. 4°.

Fragment obejmujący 6 kart (*De Arte diphthongandi...*). — XV. 367
Kart 6; sygn. A₂-7; ww. 51, 2 szp.; czc. 7: 63 g⁸.

K. A₂ aa: **Guarinus Deonefis flo || ro suo salute plurimam
dicit. || (n⁷) On sine || causa factuz esse cer || to scio f diphthon ||
gada vocabula scire || te velle intelligo. qm|| cam rem i ad
ortho || graphia recte scribe || di formula pertinere... K. (A.)
b b w. 50: **Bersabee. gelboe. i cetera hmoi. || Finif. ||****

RHAZES Muhammed

539. *Liber nonus ad Almansorern cum expositione Joannis Arculani*.

Venezia, Bonetus Locatellus impens. Octaviani Scoti, XIV. Kal. Octobr.
[18 IX] 1497. 2°.

HC. 13900. — Coll. U. 1304. — Mead 2932.

— XV. 603

Prow.: 1. *Sum Sebaldi Huber* [w. XV/XVI].

2. B. M. Gd.: *exlibris 2, XIX. f. 37.*

Opr.: pergamin z rkp. (XIV).

RICHARDUS de Bury

540. *Philobiblon sive de amore librorum*.

Köln, [typogr. Augustini: De fide], 1473. 4°.

HC. 4151. — BMC. 1232. — VK. 1021. — VB. 821, 15.

— XV. 229 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 261.

¹ U Reichlinga zachodzi niezgodność między podaną ilością kart: ff. 364 a sumą kart w składkach; wynika ona stąd, że błędnie podano ilość kart w składce e— ma być e⁴ a nie e⁸, co potwierdzają egzemplarze B. M. Gd. i Bibl. Jag. (Inc. 1674).

² Pismo 7 (M⁴⁷: 63 g.) por. VGT. tabl. 1283.

RODERICUS Zamorensis

541. Speculum vitae humanae.
Augsburg, Gintherus Zainer, III. Id. Jan. [11 I] 1471. 2°. — XV. 604
HC. 13940. — BMC. II 316. — VB. 6.

Inicjały czerwone, wstępny inicjał czerwono-niebieski.
Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XX. B. f. 143 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

ROLEWINCK Wernerus

542. Fasciculus temporum.
[Köln], Henricus Quentell, 1480. 2°. — XV. 965 *adl.*
H* 6925. — BMC. I 263. — VK. 1031.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne czerwono-niebieskie i czerwono-zielone, rubryki czerwone.
NB. Na odwrociu ostatniej karty notatki dotyczące historii starożytniej — w. XV.
Prow. i opr. zob. nr 382.

543. Fasciculus temporum.
[Köln], Henricus Quentell, 1481. 2°. — XV. 899 *adl.*, 944 *adl.*
H* 6929. — BMC. I 264. — VK. 1032.

Dwa egzemplarze:
a. Egz. XV. 899 *adl.*
Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał czerwono-zielony.
NB. 1. Marginalia łacińskie — w. XV.
2. zob. nr 306b.
Prow. i opr. zob. nr 306b.
b. Egz. XV. 944 *adl.*
Trzy pierwsze inicjały ozdobne: niebieski, czerwony i czerwono-żółty.
Drzeworyty kolorowane.
Prow. i opr. zob. nr 445.

544. Fasciculus temporum.
Basel, Bernardus Richel, pridie Kl. Septembr. [31 VIII] 1481. 4°. — XV. 545 *adl.*
H* 6939. — BMC. III 738. — VB. 405.

Drzeworytowy inicjał wstępny kolorowany, rubryki czerwone. Drzeworyty kolorowane.
NB. zob. nr 399.
Prow.: 1. Daniell Brunnou von Kolberg [w. XVI].
2. Zob. nr 399.
Opr. zob. nr 399.

545. Fasciculus temporum.
 Basel, Bernardus Richel, X. Kal. Mart. [20 II] 1482. 2°. — XV. 575 *adl.*
 HC. 6932. — BMC. III 738. — GL. 376.
 Prow. i opr. zob. nr 467.
546. Fasciculus temporum.
 Strassburg, Joannes Prüss, 1487. 2°. — XV. 715 *adl.*
 H* 6936. — BMC. I 120. — VB. 2345.
 Prow. i opr. zob. nr 22.
547. Fasciculus temporum.
 [Strassburg, Joannes Prüss, non ante 1490]. 2°. — XV. 467 *adl.*
 HC. 6915. — BMC. I 127. — VB. 2391.

Def.: brak kart 1–6.

NB. Na karcie z sygn. A wpisano: *Fasciculus temporum, omnes antiquorum Chronjcas complectens, Autore Wenero Rolewink, Westphalo. Item enim edidit hunc libram Pijstorjus Nidanus tom. 2. Germanicorum scriptorum* [w. XVI/XVII].

Prow. i opr. zob. nr 180a.

548. Fasciculus temporum.
 [Strassburg, Joannes Prüss, non ante 1490]. 2°. — XV. 517 *adl.*
 HC. 6916. — VB. 2390. — Mead 336.

Def.: brak karty tytułowej.

NB. Marginalia łacińskie w. XV i XVI, polskie w. XVI.

Prow. i opr. zob. nr 631.

549. Fasciculus temporum, germ.
 [Strassburg, Joannes Prüss, post 27 X 1492]. 2°. — XV. 637 *adl.*¹
 HC. 6940. — BMC. I 123. — VB. 2392. — Mead 326.

Def.: brak trzech ostatnich kart. K. D₃b, D₄a czyste.

Prow.: B. M. Gd.: I. A. fol. 13.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, resztki klamer, w. XVI.

RUPE Alanus de

550. Psalterium Virginis Mariae.
 [Gripsholm, Monast. Carthusiensium Mariefred], in vigilia Annuntiationis gloriosae Virginis Mariae [24 III] 1498. 4°. — XV. 124
 HC. 14035. — Pr. 9831. — Coll. U. 26. — VB. 1166,10.

NB. Na pergaminowej karcie ochronnej górnej wpisano: *Hic liber in Suecia A. 1498 impressus rarissimis Bibliothecae nostrae cimeliis adnumerandus est. C. B. Lengnich.*

Prow.: *Bibl. Mar. q. 40.*

Opr.: deska, skóra brun., klamry, w. XV. Gdańsk– warsztat 1.

¹ Oprawiony z rkp. Ms. 2411.

SABELLICUS Marcus Antonius

551. Rerum Venetarum decades.

Venezia, Andreas Torresanus, 21 V 1487. 2°.

HC. 14053. – BMC. V 308. – VB. 3997.

– XV. 953

NB. 1. Wyklejka dolna pergaminowa z tekstem liturgicznym i neumami
– w. XIV.

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: 1. Herb Henryka Schwartzwalda – exlibris.

2. *HSBG. I D 13.*

Opr.: skóra brun., w. XVII?

SACROBUSTO Joannes de v. Joann es de Sacrobusto

SALGUIS de

552. Ars inveniendi themata.

[Köln, Joannes Koelhoff senior], 1482. 2°.

HC. 14135. – Pr. 1053. – VK. 1060.

– XV. 707 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 360.

SALICETO Guillelmus de

553. De salute corporis. *Acc.* Joannes de Turrecremata: Tractatus de salute animae.

Leipzig, Arnoldus de Colonia, 1495. 4°.

HC. 14152. – BMC. III 644. – VB. 1360.

– XV. 129 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Opr. zob. nr 131.

554. De salute corporis. *Acc.* Joannes de Turrecremata: Tractatus de salute animae.

[Köln, Cornelius de Zierickzee, ca 1500]. 4°.

HC. 14150. – BMC. I 306. – VK. 540.

– XV. 34 *adl.*

Drzeworyt na karcie tytułowej kolorowany.

Opr. zob. nr 56.

SALICETO Nicolaus de

555. Antidotarius animae.

Strassburg, Joannes Grüninger, IV. Non. Mart. [4 III] 1493. 8°.

HC. 14161. – BMC. I 108. – VB. 2286,5.

– XV. 4, 17 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 4.

Def.: brak karty tytułowej.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępny inicjał czerwono-niebieski, rubryki czerwone.

Prow.: A. Mundt: 1900. M. 2157; naklejka.

Opr.: ½ perg. z rkp. (XIV), w. XVIII/XIX.

b. Egz. XV. 17 adl.

Def.: brak karty tytułowej.

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na początku klocka *Litaniae de N omine Iesu i Litaniae Maiores de Beatissima Virgine* [druga litania nie skończona – w. XVI].

Prow.: 1. *Inscriptus Catalogo Frm Oliuen[sium]* [w. XVII]. *Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prussia* [w. XVIII].

2. B. M. Gd.: XX. B. 905.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XV. Gdańsk– warsztat 1.

SALIS Baptista de v. Baptist a de Salis

SALLUSTIUS Crispus Caius

556. Opera.

Venezia, Joannes Tacuinus, 20 VII 1500. 2°.

HC. 14233. – Pr. 5462. – VB. 4442.

– XV. 606 adl.

Prow.: B. M. Gd.: IX. f. B. 13.

Opr.: pergamin, w. XVII.

557. De coniuratione Catilinae.

[Leipzig, Martinus Landsberg, ca 1500]. 2°.

Mead 1727. – GL. 1471. – Stillwell S 85.

– XV. 525 adl.

Kart 22; sygn. A⁶–B⁶, C³, D⁶; ww. 24.

K. 1a tyt.: **C**.Crispi Salustij liber de con || iuratione. **L**. Ser. Catiline. || K.1b: **C**.Crispi Salustij vita || [°] **R**ispus Salustius gen⁹ er amiterno Sabinorum ducit. **C**.Sa || lustio patre ...

K. 2a z sygn. A_j: **C**.Crispi Salustij liber de con || iuratione. **L**.Ser. Catiline. || [°] **M**nīs [sic] homines qui fese student prestare ceteris ani || mantibus summa ... Składka B: riorem **S**isp. questor pro pretore emissos adniente. **M**. Crasso .qui eu in || festum inimicu.... Koniec k. 21 (D_v) b w. 21: **S**uere item qui inimicos suos cognoscerent ita varie p || omenem erercitum leticia: meror. luctus atqz gaudia agitabantur.

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjał wstępny czerwono-niebieski.

NB. Marginalia łacińskie – w. XV/XVI.

Opr. zob. nr 370.

SALOMON et Marcolphus

558. Dialogus Salomonis et Marcolphi.

[Speyer, Joannes et Conradus Hist¹, s.a.]. 4°.

HC. 14248. – BMC. II 485. – VB. 2054. – PJ. 160.

– XV. 311 adl.

Opr. zob. nr 601.

¹ Według BMC. II 485 Georgius de Spira.

559. Dialogus Salomonis et Marcolphi.

[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1490]. 4°.

Schramm XIII ryc. 107.

— XV. 159

Karta tytułowa zniszczona.

K. 1a tyt.: **I**ncipiunt collatioes quas || dicuntur fecisse mutuo **R**er
Salomon **S**apientiffi || mus et **M**arcolphus facie deformis et
 turpiffi || mus tamen vt fertureloquentiffimus foeliciter ||

[Drzeworyt]. K. 2a z sygn. A_{ij}: [4] **U**m staret **S**alomon super
 solium **D**a || uid patris sui plenus sapientie et diuiciff ||
 vidit ... K. 3a z sygn. a_{ijj}: **M**ar. vbi sunt auce ibi sunt cause.
Ubi molieres ibi || parabole **S**a. dns dedit sapientia in ore
 meo cuz null⁹ || sit ... Skladka B: regem ollam tectam cum
 bafa vacce representas ait || **R**er ... Koniec k. 12(B_v) b w. 25:
 borem elegit **E**t sic cuasit manus **S**alominis regis. || **P**ost hoc
 domum remeans quieuit in pace || **M.R.**

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Opr.: ½ pl., w. XIX/XX.

SANCTO Caro Hugo de v. Hugo de Sancto Caro

SANCTO Victore Hugo de v. Hugo de Sancto Victore

SAVONAROLA Joannes Michael

560. De omnibus mundi balneis.

Bologna, Benedictus Hectoris Faelli III. Id. Maias [13 V] 1493. 2°.

H* 14494. — BMC. VI 840. — VB. 2770.

— XV. 586 *adl.*

Między k. 35 a 36 dodatkowa karta czysta.

Opr. zob. nr 490.

561. Canonica de febribus.

Venezia, Bonetus Locatellus impens. Octaviani Scoti, X. Kal. Decembr.
[22 XI] 1498. 2°.

HC. 14489. — BMC. V 451. — VB. 4209.

— XV. 687 *adl.*

NB. Na górnej karcie ochronnej wpisane prawdopodobnie ręką Piotra
 Wedelicjusza z Obornik: *P[ro] Ligatura dedi tres marcillos 1517.*

Prow.: 1. *Petri Jo. Vicibertini de Obornijkij Artiu[m] ac Medicinæ
 Doctor[is].* [Pod tym herb: koło zegarowej sentencja:] *Sudore
 virtus virtute honos.*

Petri Jo. de Obornijkij Poloni.

2. B. M. Gd.: XIX. f. 99.

Opr.: karton, pergamin, w. XVI.

¹ Pismo 3 (M⁴⁹: 88/89 g.) por. VGT. tabl. 98.

SCHEDEL Hartmannus

562. Liber chronicarum.

Nürnberg, Antonius Koberger, 12 VII 1493. 2°.

HC. 14508. – BMC. II 437. – VB. 1743.

– XV. 916, 917

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 916.

Foliowanie niedokładne. Fol. CCXLIII–CCXLVIII znajduje się między Fol. CCXXXVI a CCXXXVII. *De Sarmacia* nie foliowane umieszczono między Fol. CCLX a CCLXI.Prow.: 1. *H I* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].2. B. M. Gd.: *I A. f. 37*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV/XVI.

Gdańsk – warsztat 3.

b. Egz. XV. 917.

Def.: brak Fol. XII.

Nie foliowane *De Sarmacia* umieszczono między Fol. CCLXI a CCLXVII.

Inicjały i rubryki czerwone, wstępne inicjały czerwono-niebieskie.

NB. Na wyklejce dolnej wpisano: *Machiamet Imp[er]atoris thurcor[um] ut h[abea]t[ur] in in alkasa[r]io* [w. XVI]. Notatka niejasna, prawdopodobnie nie charakteru proweniencyjnego.Prow.: *Dies Buch habe ich von dem Tuchscherer um 2 ½ Thaler gekauft und bezahlt Anno 1577 Christoph Stymmelius D.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2; restaurowana.

563. Liber chronicarum, germ.

Augsburg, Joannes Schoensperger, 18 IX 1496. 2°.

H* 14511. – VB. 232. – Mead 1090.

– XV. 608

Prow.: 1. [Joannes de Alenn].

2. *Liber Georgii Erewge de Künigesdorff¹ Anno Dni 1566. Hanc lijbrum dono dedit Georgio Erewge Venerabilis Dominus, Ioannes de Alenn plebanus in Wernersdorff² qui obiit ynn Dno die 3ª martii Anno ut supra etatis sue Anno 40. Cuius Anima per misericordiam Dei Requiescat in pace.*3. B. M. Gd.: *I. A. 12.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki okuć i klamer, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

SCRIPTORES

564. Scriptores astronomici veteres.

Venezia, Aldus Manutius, mense Octobri 1499. 2°.

HC. 14559. – BMC. V 560. – VB. 4505.

– XV. 534

Inkunabuł zaczyna się dopiero od sygnatury A; poprzednie składki stanowią druk z r. 1503 (drukarnia Franciscus Mazalis, Rhegium), będący

¹ Königsdorf – Królewo, pow. malborski lub Jastrzębie, pow. kościerski.² Wernersdorf – Pogorzała Wieś, pow. gdański.

jednakże dosłownym przedrukiem inkunabułu z r. 1499 pochodzącego z oficyny Manutiusa (H* 14559).

Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, IX. f. B. 31.

Opr.: pergamin.

565. *Scriptores historiae Augustae.*

Venezia, Joannes Rubeus, 15 VII 1490. 2°.

HC. 14563. — BMC. V 417. — VBonn 1051. — VB. 4230.

— XV. 561 *adl.*

Def.: brak ostatniej karty.

Opr. zob. nr 434.

566. *Scriptores rei rusticae.*

Reggio d'Emilia, Bartholomaeus Bruscius, Non. Jun. [5 VI] 1482. 2°.

HC. 14565. — BMC. VII 1086. — VB. 3292.

— XV. 609

NB. Marginalia łacińskie — w. XVI.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, IX. B. f. 63

Opr.: pergamin, w. XVII.

SENECA Lucius Annaeus

567. *Epistolae ad Lucilium.*

Leipzig, Wolfgangus Stoeckel, 1 IV 1497. 4°.

H. 14605. — VB. 1406,5. — Madsen 3669.

— XV. 281

Kart 87; sygn. Aaa⁸—Ooo⁶ Ppp³; ww. 21.

K. 1a tyt.: **Lucij Annei Senece cordu || bensis marimi Latinon Magistri et institutoris bone || ste vite ad Lucillium epistolan liber de viuendi ratione || preclarus et auro preciosior. || Epithaphium Senece || Cura, labor, meritu, sumpti ... [3 dystychy; ostatni wiersz] Nanqz animam celo reddimus. ossa tibi ||**

K. 1b: **De vita et morte Senece. || Lucillus Anneus Seneca natione hyspan⁹ genere cor || dubensis. ... Fo. 1. z sygn Aaa_y; Lucij Annei Senece cordu || bensis ad Lucilliu epistolan liber. ... Skladka Bbb: etiam a rebus. Et in primis a meis rebus. Posteron nego || ciu ago. ... Koniec Fo. LXXXV a w. 12: Impressus Lpytzet per Baccalarium wolfgangu || Monacensem. Anno nostre redemptionis 1497 || Die vero prima Mensis Aprilis. Fo. LXXXVb: Tabula Epistolaruz Lucij || Annei Senece Cordubensis. ... Fo. (LXXXVI)b w. 34: Tabula Epistolaruz Sene || ce Cordubensis finit feliciter. (Laus deo.**

NB. Marginalia łacińskie — w. XV.

Prow.: 1. *Thesmarus Alebeke Pomeranus* [w. XVI].

2. B. M. Gd.: IX. B. ... [sygn. wytarta].

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

568. De remediis fortuitorum.
Leipzig, Jacobus Thanner, 1500. 4°. — XV. 37
H* 14559. — Pr. 3085. — GL. 1602.

Def.: brak kart a₁₋₅.
NB. Marginalia łacińskie i niemieckie — w. XV/XVI.
Prow.t B. M. Od.: IX. B. q. 94. [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
Opr.: ½ sk., w. XIX.

569. Tragoediae.
Venezia, Lazarus de Soardis, 12 XII 1492. 2°. — XV. 493 *adl.*
HC. 14666. — BMC. V 491. — VB. 4337.

NB. Marginalia łacińskie — w. XV/XVI,
Prow. i opr. zob. nr 315.

570. Tragoediae.
Venezia, Joannes Tacuinus, 7 IV 1498. 2°. — XV. 610
HC. 14670. — BMC. V 533. — VB. 4435.

Opr.: ½ sk., w. XIX/XX.

571. De quattuor virtutibus cardinalibus.
Köln, Henricus Quentell, die Iovis post theophaniae celebritatem
[10 I] 1499. 4°. — XV. 285 *adl.*
H* 14628. — VK. 1075. — Mead 844.

Opr. zob. nr 243.

SENTENTIAE

572. Sententiae uberiores ex scriptis Thomae et Alberti super Physica Aristotelis.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1498–1500], 2°. — XV. 468 *adl.*
Ludwig 789. — Stillwell S 401. — Mead 1704. — G L. 1347.

NB. Marginalia łacińskie — w. XVI.
Prow. i opr. zob. nr 180a.

SEQUENTIAE

573. Sequentiae et hymni per totum annum.
Gouda, Ex domo fratrum [Fratres vitae communis («Coliacie Broeders»)],
1494. 4°. — XV. 121 *adl.*
Boh. 1066.

Kart 40; sygn. a⁶–f⁶ g⁴; ww. 23.

K. 1a tyt.: **Sequencie et hymni. Per totum annum.** || [Drzeworyt:
passio Christi]. K.2a z sygn. (a₁): **In nocte natiuitatis domini** ||
[?] **Nates nuc oes reddam⁹ dno deo: q** || **fua natiuitate nos libe-**

raūt de dīa || bolīca ptate... Składka b: te tetat⁹ no e agnīt⁹
neqz dīuīnitas patuīt. Urs || arte delufīt ... Koniec k. 40(g_{iiii}) b w. 18:
rituī sancto honor trinus i vn⁹. Amen. || Fīniunt sequencie
et hymni p totu annu de || tpe et de scīs Impreffi Anno dni
M.CCCC.XCIII Et domo fratri In Gouda. ||

Inicjały czerwone. Drzeworyt na karcie tytułowej kolorowany.

Pro w.: 1. *Von Amsterdam aus dem Closter.*

2. 3. Zob. nr 530.

Opr. zob. nr 530.

574. Textus sequentiarum cum optimo commento.

[Köln, Henricus Quentell, ca 1494]. 4°.

C. 5378. – BMC. I 283. – VK. 1080. – Boh. 1076.

– XV. 132 *adl.*, 136 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 132 *adl.*

Inicjały czerwone.

Pro w.: 1. *Inscriptus Catalogo Frm de Oliua A° Dni 1612.*

Ord[ini]s Cist[erciensium] in Prassia [w. XVIII].

2. B. M. Gd.: XX. B. 408.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2?

b. Egz. XV. 136 *adl.*

Pro w.: *Theodorus Kall est huius libri iustus possessor. [w. XVII].*

Opr.: deska, ½ sk. żółty, wycisk ślepy, resztki klamry, w. XV.

SERMONES

575. Sermones tres de passione Christi. *Acc.* Anselmi de passione Jesu Christi dialogus. Tractatus beati Bernardi de planctu beatae Mariae Virginis.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in dies. Lucae evang. [18 X] 1490. 4°.

H* 1139 [II i III]. – C. 5777. – VBonn 1065. – Madsen 3699.

– XV. 122 *adl.*, 242 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 122 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Karty ochronne pergaminowe z tekstem liturgicznym i neumami – w. XIV.

Pro w.: 1. *L. XXI* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: *exlibris 1, XX. B. q. 382.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

b. Egz. XV. 242 *adl.*

Pro w. i opr. zob. nr 167.

SILIUS Italicus

576. Punica.

Venezia, Bonetus Locatellus impens. Octaviani Scoti, XV. Kal. Jun.

[18 V] 1492. 2°.

HC. 14740. – BMC. V 439. – VB. 4174.

– XV. 611 *adl.*

Prow.: 1. [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, IX. B. f. 52.

Opr.: karton, pergamin, rękopis z neumami (XV), w. XVI.

SILVATICUS Matthaeus

577. Liber pandectarum medicinae.

[Strassburg, Adolphus Rusch, s. a.]. 2°.

HC. 15192. – BMC. I 64. – VB. 2128.

– XV. 918

Inicjały czerwone.

Prow.: 1. *Georgius Mehlman a Mülbach Haeres in Lackoczin et Czarlin¹*
A° 1634.

2. B. M. Gd.: exlibris 2, XIX. f. 68.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer
w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

SILVESTER de Prierio

578. Compendium operis Joannis Capreoli super sententias.

Cremona, Carolus Darlerius, XVII, IV. Kal. Maii [15, 28 IV] 1497. 4°.

HC. 13346. – BMC. VII 959. – VB. 2862.

– XV. 103

Def.: brak karty tytułowej.

Prow.: 1. [Walter z Chojnic – znak własnościowy na oprawie].

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XX. A. 22.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, łańcuch, klamry, w. XV/XVI.
Gdańsk – warsztat 3; zniszczona.

SIXTUS IV

Bulla „Etsi dominici gregis” v. Baptista de Salis: Summa casuum
conscientiae.

SPAGNOLUS Joannes Baptista v. Baptista Mantuanus

SPECULUM

579. Speculum exemplorum.

Strassburg, [typogr. Jordani (= Georgius Husner)], in die sancti Adriani
martyris... in Martio [4 III] 1487. 2°.

HC. 14917. – BMC. I 135. – VB. 2415. – Polk. 172.

– XV. 613

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow.: 1. *Ad conve[n]tu[m] Calmen[sem]* [prawdopodobnie Franciszka-
nie, w. XV/XVI].

2. A. Mundt: 1900. M. 991; naklejka.

¹ Łukocin i Czarlin – miejscowości w pow. tczewskim.

3.B. M. Gd.: XX. B. q. 524. [sygn. wytarta, odcisk pozostał].
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

580. Speygel aller doghede.

Lübeck, Bartholomaeus Ghotan, in sunte Bartholomeus auende
 [23 VIII] 1485. 4°.

H. 14952. — Pr. 2618. — Coll. U. 1361.

— XV. 214

Def.: brak 3 początkowych kart.

Prow.: 1.1575. E. B. [między inicjałami narysowany piórem gmerk (?)].

2.B. M. Gd.: XX. B. q. 191.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i klamer, w. XV/XVI.
 Gdańsk – warsztat 3; zniszczona.

SPRENGER Jacobus et INSTITTORIS Henricus

581. Malleus maleficarum.

[Speyer, Petrus Drach, ca 1491]. 2°.

HC. 9239. — BMC. II 498. — Coll. St. 991. — VB. 2034.

XV. 482 *adl.*

Opr. zob. nr 295.

582. Malleus maleficarum.

Nürnberg, Antonius Koberger, 17 I 1496. 4°.

H* 9246. — BMC. II 441. — VB. 1759.

— XV. 88 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow. i opr. zob. nr 385.

STATIUS Publius Papinius

583. Opera.

Venezia, Jacobus de Paganinis, 24 XII 1490. 2°.

HC. 14978. — BMC. V 456. — VBonn 1081. — Mead 3133.

— XV. 612 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 576.

584. Opera.

Venezia, Bartholomaeus de Zanis, 15 III 1494. 2°.

HC. 14979. — BMC. V 432. — VB. 4251.

— XV. 655

Prow.: 1. *Biblioteka P. P. w Kurozwękach* [pieczęć] $\frac{1487}{67}$ [sygn. biblioteki Pawła Popiela].

2. Wciągnięte do zbiorów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku przed r. 1945.

Opr.: pergamin, w. XVII.

STELLA

585. Stella clericorum.
[Antwerpen, Matthias van der Goes, ca 1487]. 4°. — XV. 130
C. 5636. — CA. 1605.

Def.: karty a_1 a_8 zastąpiono rękopisem z końca w. XV.

Inicjały czerwone.

NB. Na dodanej karcie ręką Mundta tytuł dzieła i: (*Anto. ap. Matth. Goes circa 1487*) (*diese Ausgabe fehlt bei Hain*).

Prow.: 1. A. Mundt: 1900. M. 2137; naklejka.

2. B. M. Gd.: XX. B. q. ... [sygn. wytarta, pozostał słaby odcisk].

Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.

586. Stella clericorum.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, ca 1492]. 4°. — XV. 31 *adl.*
H* 15066. — VB. 1278. — Mead 1696.

Op r. zob. nr 56.

587. SUETONIUS Tranquillus Caius
Vitae duodecim Caesarum cum commentario Antonii Sabellici.
Venezia, Baptista de Tortis, 15 II 1490. 2°. — XV. 503 *adl.*
HC. 15122. — VB. 3939. — Madsen 3799.

Def.: brak karty a_1

Opr. zob. nr 336.

588. Vitae duodecim Caesarum cum commentario Philippi Beroaldi.
Bologna, Benedictus Hectoris Faelli, Non. April. [5 IV] 1493. 2°. — XV. 745
H* 15126. — Coll. St. 1009. — VB. 2769.

N B. *Odzyskane... 26 X 1951.*

Prow.: 1. *E libraria suppellectili Balthasaris Krysenyii Flenopole Hol-sati¹ Symb.: Mea Delectatio Christ[as] LXXXVII.*

2. *Bibliothecae Marianae d. d. Bibliothecarius Carolas Beniamin Lengnich A. R. S. 1790.*

3. *Bibl. Mar. F. 331.*

Opr.: pergamin, w. XVII.

589. SUMMA
Summa rudium.
Reutlingen, Joannes Otmar, 1487. 4°. — XV. 105 *adl.*
HC. 15171. — BMC. II 586. — VB. 1977.

Inicjały czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XVII. A. 84.

Opr.: pergamin, w. XVII.

¹ Flenopolis – Flensburg (Schleswig-Holstein).

SUMMENHART Conradus

590. Tractatus bipartitus de decimis.
Hagenau, Henricus Gran, ipso die Briccii [13 XI] 1497. 2°.
H* 15177. – BMC. III 685. – VB. 1177. – XV. 615 *adl.*

NB. Obok kart ochronnych dwie karty pergaminowe z tekstem filozoficznym – w. XIV.
Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 74.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

TARTARETUS Petrus

591. Expositio totius philosophiae Aristotelis.
[Lyon], Nicolaus Wolff, 10 XII 1500. 4°.
HC. 15342. – Pr. 8682. – Mead 4827. – XV. 616 *adl.*

Def.: brak Fol. I, II, V–VIII.
Inicjały i rubryki czerwone.
Prow.: B. M. Gd.: XIV. B. q. 57.
Opr.: karton, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV/XVI. Gdańsk; restaurowana.

592. Expositio super summulas Petri Hispani.
[Lyon, Nicolaus Wolff], 18 I 15 ff. 4°.
H* 15336. – Pr. 8681. – Coll. U. 1392. – XV. 618 *adl.*

Def.: brak Fol. LXXXVIII–XCVII.
Inicjały i rubryki czerwone.
Opr. zob. nr 591.

593. Expositio super textu logices Aristotelis.
[Lyon, Nicolaus Wolff, 1500]. 4°.
HC. 15339. – Mead 4829. – XV. 617 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.
Opr. zob. nr 591.

TERENTIUS Afer Publius

594. Comoediae.
[Strassburg, Joannes Mentelin, 1469/70]. 2°.
C. 5736. – BMC. I 54. – Mead 75. – XV. 621 *adl.*

Na pierwszych 11 kartach inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępne inicjały czerwono-niebieskie.
Prow. i opr. zob. nr 166.

595. Comoediae, cum commentario Guidonis Iuuenalis.
Lyon, Claudius Giboleti, 12 X 1496. 2°.

— XV. 622

Kart 214; sygn. a⁸-y⁸ 3⁸ r⁸ v⁸ a⁸ A⁶; ww. 54–57 w koment.; ww. 16–17 w tekście.

K. 1a tyt.: (Guidonis Iuuenalis natione Cenomani || in Terentium familiarissima interpretatio. || Sygnet druk. K. 1b: (Guido iuuenalis Germano de ganeyo viro || senatorio bonarumq; Iran amatissimo. S.P.D. || (Tu inter varias multiplicisq; interpretatoes nostras [vir litteran bonan gloria conspicue] || succisio tumultuarioq; studio in festiua dicta Terentij interpretatiucule nonnihil cofeciuss⁹. || Skladka b, komentarz: n hoc. i hoc comissum Pamphili vel si hoc factum simonis. sic. i. ita negligenter i facile. abiret. || id est traduceretur ... tekst: ras esse audiuit: sed ipse erit foras. Dauus. Mira || bar hoc si sic abiret: ... K.212(A_{iii}) a: opus comedatissimu Teretij comici famosissimi una cu cometo familiarissimo dni Gui || donis Iuuenalis p viros arte huanitatis exptissimos summa cu diligitia castigatu finit || Impressum Lugduni per Claudiu giboleti. Anno salutis. M.CCCC.XCVI. XII. Octob. || K.212b: (Guido Iuuenalis Martino Guerrado Iuris utriusq; i || pontificij i cesarij peritissimo atq; venerandi in Christo pa || tris presulis Cenomanen. secretario dignissimo S.P.D. || ... w 38: (Guido Iuuenalis Nicholaum Peletariu [? slowo uszkodzone przez kornika] || Iuris legumq; cofultissimu atq; in omni do||ctrina conspicuu multa salute iubet impartiri. || ... K. 213a w. 38: Guido Iuuenalis Nichaeli burello sacrosancte|| theologie professori perf erudito. S.P.D. || ... K. 213b w. 32: Guidonis Iuuenalis natione Cenomani || epigramma super causa operis suscepti. || ... [6 dystychów=12 w.] K. 214a: Iohannis egidij Nuceriensis. || epigramma ad iuuenes. || [20 dystychów=40 w.] w. 40: Perpetuum claris stet decus [? ostatnia litera uszkodzona] ingenijs. ||

NB. Marginalia łacińskie w. XVI.

Prow.: 1. *Ego thomas comp[ara]ui hunc libru[m] anno n[ost]re salut[is] 1502 XII g [grossis] argenteis. It[em] dedi planato[r]j... Item ligato[r]j IIX [S] g [grossos] arglenteos.*

2. *Georgius Witte. [Tą samą ręką]: Domat omnia virtus. 1555.*

3. *B. M.Gd.: IX. B. q. 7.*

Opr.: karton, w. XIX.

596. Comoediae.

Venezia, Simon de Luere impens. Lazari Soardi, III. Non. Jul.
[5 VII] 1497. 2°.

H* 15429. — BMC. V 573. — VB. 4525.

— XV. 634

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne złożone. Drzeworytowe ilustracje kolorowane.

Prow.: 1. A. S. 1550.

2. [Nieznany właściciel w połowie w. XVII],

3. B. M. Gd.: exlibris 3, IX. B. f. 3.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV.

597. Comoediae.

Strassburg, Joannes Grüninger, III. Id. Febr. [11 II] 1499. 2°.

HC. 15432. — BMC. I 113. — VB. 2305. — XV. 607 *adl*

Opr. zob. nr 556.

TEXTOR Guillermus

598. De passione Christi sermo.

[Basel, Michael Wenssler, non post 1486]. 4°.

C.5773. — VBonn 1119. — GL. 421. — Madsen 3862. — XV. 143 *adl*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Egzemplarz nie obejmuje: *Anselmi dialogus de passione Jesu Christi...*
i *Bernardi tradatus de planeta Mariae*.

Prow. i opr. zob. nr 620.

THEOBALDUS

599. Physiologus de naturis duodecim animalium.

Köln, Henricus Quentell, [ca 1490]. 4°.

HC. 15471. — BMC. I 280. — VK. 1129. — XV. 30 *adl*.

Opr. zob. nr 56.

THEOCRITUS

600. Idyllia, graece.

Venezia, Aldus Manutius, mensem Februario 14 $\frac{9}{16}$. 2°.

HC. 15477. — BMC. V 554. — VB. 4484. — XV. 696

Egzemplarz nie obejmuje dzieł współwydanych.

NB. Na 11 stronach obok tekstu greckiego na marginesie tłumaczenie
łacińskie — w. XVI.

Prow.: [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].

Opr.: karton, w. XIX.

THEODULUS

601. Eclogae.

Köln, Henricus Quentell, III. Id. Febr. [11 II] 1495. 4°.

H* 15486. — BMC. I 284. — VK. 1134. — XV. 308 *adl*.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XVII. q. A. 49.

Opr.: pergamin, w. XVII.

¹ Data określona na podstawie adnotacji do pozycji GL, 421.

THESAURUS

602. Thesaurus Cornucopiae et Horti Adonidis, graece.
Venezia, Aldus Manutius, mense Augusto 1496. 2°. — XV. 623
HC. 15493. — BMC. V 555. — VB. 4486.
- NB. Na górnjej wyklejce wpisano: *Absq[ue] ligatura 2 flo. 5 gr. Ligatura 12 gr [w. XVI].*
Prow.: 1. [Jeremias Wigandus].
2. *Doctrina, pietate atq[ue] virtate p[rae]stantj D. Wenceslao Raphano d[e]d[i]t Ieremias Wigandus Vr[a]ti[slavi]ae die 18 Sept[embris] Anno Virginis partus [15]66. Ut ipsi perpetuae erga ipsum obseruantiae suae et amoris nunq[uam] intermorituri esset monumentom.*
3. B. M. Gd.: exlibris 2, IX. F. f. 43.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3?
603. THOMAS de Aquino s.
De arte et vero modo praedicandi.
[Leipzig, Conradus Kachelofen, s. a.]. 4°. — XV. 36
HC. 1352. — BMC. III 630. — VB. 1281.
- Def.: brak kart A₁ A₆.
W egzemplarzu B. M. Gd. brak *arbor*.
NB. Na odwrociu ostatniej karty modlitwy w języku łacińskim i niemieckim – w. XV.
Prow.: B. M. Gd.: [sygn. wytarta].
Opr.: ½ pł., w. XIX/XX.
604. Catena aurea.
[Augsburg, Gintherus Zainer, ca 1475/76]. 2°. — XV. 919
H* 1328. — BMC. II 323. — VB. 50.
- Inicjały czerwone.
Prow.: 1. *D VIII, D IX* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].
2. B. M. Gd.: exlibris 1, XIII. B. 156, XIII. B. f. 157.
Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, w. XV; restaurowana.
605. De ente et essentia.
Leipzig, Jacobus Thanner, 1499. 2°. — XV. 469 *adl.*
H. 1503. — GL. 1589.
- Kart 12; sygn. a⁶–b⁶; ww. 26.
K. 1a tyt.: *Tractatus copendiosus Sane || ti Thome de ente i effencia seu d || quiditatibus rerum intitulus recolliges uberioriores flores meta|| phisice a philosophicis hic inde sparsim plantatos. || K.1b czysta. K. 2a z sygn. a_{ij}: Pars Probemialis. || [?] Uniam paruus error in princi || pio magnus est in fine secundum || philosophu ... Skladka b: huius intentionis que e gen⁹*

que simplicit p actu intellect⁹ copletur nihilomin⁹ tn || id cui ...
 Koniec k. 12(b_v) a w. 18: (*Impressum Liptzt. per Jacobum
 Thanner Serbipo || Iensem. Anno salutis nostre. 14.99.*
 Sygnet drukarski.

NB. Marginalia łacińskie – w. XV.
 Prow. i opr. zob. nr 180a.

606. Expositio orationis dominicae.

Milano, Christophorus [Valdarfer] Ratisponensis, 1 III 1488. 4°.
 HC. 1543. – BMC. VI 728. – Mead 3505. – XV. 356 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 94.

607. Libellus de vitiis et virtutibus.

[Leipzig, Martinus Landsberg, s. a.]. 4°.
 HC. 1393. – BMC. III 640. – VB. 1352, 4. – XV. 324 *adl.*

NB. Na wyklejkach wskazówki lekarskie w związku z fazami księżyca,
 w języku łacińskim i niemieckim – w. XVI.
 Prow.: B. M. Gd.: XX. C. q. 462.
 Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamra, w. XV. Gdańsk –
 warsztat 2.

608. Scripta ad Hanibaldum episcopum super quattuor libros Santentiarum.

Basel, Nicolaus Kessler, 1492. 2°.
 C. 579. – BMC. III 770. – VB. 531. – XV. 624, 625

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 624.

Inicjały i rubryki czerwone, na kartach a₃ a₄ także niebieskie, wstępny
 inicjał wielobarwny ze złotem.

NB. Wyklejkę dolną stanowi druk *Instructio saffragandi animabus tn
 purgatorio.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 212.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, klamry, w. XV. Gdańsk –
 warsztat 1.

b. Egz. XV. 625.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne czerwono-
 niebieskie.

NB. Marginalia Waltera z Chojnic.

Prow.: 1. *Liber Joann is Walterj de Chonitio W: :C.*

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XX. A 17.*

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk –
 warsztat 2.

609. Summa de articulis fidei.

[Wrocław, Gasparus Elyan, ca 1475]. 4°.

— XV. 134 *adl.*Kart 20. sygn. [a⁸ b⁶ c⁶], ww. 23–24; czc. 1:116/117 g¹.

K.1 a: [f] *ostulat a me vāstra dilectio. vt δ || articulus fidei
i ecclesie sacramtis || aliqua vobis opediose p memoriss ali traf-
cribere cu dubitationibus || que ... Skladka b: effe pun hoiem
i p no semp fiut. sz a ma || ria vme² sumpfit erordiu. et
ifte e error || Carpocratis ... Koniec k. 20b w. 18: lius et spiri-
tus sanctus. **AMEN.** || [3] **Explicit** [sic] *summa δ articul fidei
et || ecclie sacramtis edita a fre tho. δ || aquamo ordmis fratn
pdicaton re ||**

Inicjały czerwone.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 1, XX. ... [sygn. wytarta].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, ślad łańcucha,
w. XV. Gdańsk – warsztat 1; grzbiet zniszczony.

610. Summa theologiae. P. III.

[Basel, Michael Wenssler, non post 1474]. 2°.

H* 1468. — BMC. III 720. — Mead 4251.

— XV. 941

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: *Bibl. Mar. f. 54.*Opr.: deska, skóra żółta, wycisk linijny, okucia, kolec, ślad łańcucha,
klamry, w. XV. Gdańsk.

611. Summa theologiae.

Basel, [Michael Wenssler], 1485. 2°.

HC. 1434. — BMC. III 729. — VB. 370, 371, 377, 378.

— XV. 920, 921, 970

Trzy egzemplarze:

a. Egz. XV. 920.

P. 1,2₁; 3,2₂. Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępne inicjały
czerwono-niebieskie.Prow.: 1. *Liber Mgri Nicolai Bendel de rastenborgk comp[ar]at[us] p[ro]**Il fl. reyn[ensibus] et XV gr Anno M°CCCCXCI.*2. [Gregorius] *Opacus Duncker* [w. XVI].3. *Successit Gregorio opaco Em[er]phanus a° Xr [Christi] 1531.*

4. [Cleophas Pernecker].

5. M. *Fabiano Stösser suo dono dedit Cleophas Pernecker Regio-
mo[n]ta[nus] Anno 1549.*6. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. A. 139^a, XX. A. 139^b.Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, ślady guzów, klamry, w. XV.
Gdańsk – warsztat 1.¹ Pismo I (M⁶⁴:116/117 g.) por. VGT. tabl. 62, Burger tabl. 153.² Czcionki m używa Elyan bardzo często zamiast połączenia liter i n, nawet wtedy, gdy występuje przyimek *in*.

b. Egz. XV. 921.

P. 1,3; 2,2. Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępne inicjały wielobarwne.

NB. Marginalia Waltera z Chojnic.

Prow.: 1. *Liber Johannis Walteri de Conitz WC*.

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XX. A 78*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

c. Egz. XV. 970.

P. 1,3; 2,2. Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępne inicjały wielobarwne ze złotem.

NB. P. 2,2 ...*przekazane...* 20 V 1953.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 52. f. 53*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, kolce, ślad łańcucha, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

612. *Summa theologiae*. P. 1,2; 2,3.

Nürnberg, Antonius Koberger, 15 I 1496. 2°.

HC. 1436. – BMC. II 441. – VB. 1758.

– XV. 635

Prow.: *Bibl. Mar. f. 21*.

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, resztki łańcucha, klamry, w. XV/XVI. Gdańsk – warsztat 3.

613. *Super primo Sententiarum*.

Köln, Henricus Quentell, VI. Id. Jul. [10 VII] 1480. 2°.

HC. 1473. – BMC. I 262. – VK. 1149. – VB. 922.

– XV. 626

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, pierwsze dwa inicjały wielobarwne.

NB. Marginalia Waltera z Chojnic.

Prow.: 1. [Walter z Chojnic – znak własnościowy na oprawie],

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XX. A 14*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki łańcucha, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 1.

614. *Super secundo Sententiarum*.

Köln, Henricus Quentell, VI. Id. Septembr. [8 IX] 1481. 2°.

HC. 1476. – BMC. I 263. – VK. 1150. – VB. 923.

– XV. 627

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

NB. Marginalia Waltera z Chojnic.

Prow.: 1. *Liber Johannis Walterij de Conitz WC*.

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. *HSBG. XX. A 15*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

615. Super tertio Sententiarum.

Venezia, Hermannus Liechtenstein, 26 IV 1490. 2°.

HC. 1480. — BMC. V 358. — VB. 4020.

— XV. 628

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, pierwsze trzy inicjały wielobarwne ze złotem.

NB. Marginalia Waltera z Chojnic.

Prow.: 1. [Walter z Chojnic — znak własnościowy na oprawie].

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. HSBG. XX. A 19.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1.

616. Super quarto Sententiarum.

Venezia, [Joannes Herbort] impendio Joannis de Colonia, Nicolai Jenson sociorumque, VIII. Kal. Jul. [24 VI] 1481. 2°.

HC. 1484. — BMC. V 301. — VB. 3975.

— XV. 629

Def.: brak k. a_1 .

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny włączony w ozdobną winietę.

NB. Marginalia oraz sentencje i modlitwy łacińskie na górnej wyklejce ręką Waltera z Chojnic.

Prow.: 1. *Liber Johannis Walterj de Conitcz W:C.*

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. HSBG. XX. A 13.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV. Gdańsk—warsztat 1.

617. De veritate fidei catholicae.

Venezia, Nicolaus Jenson, Id. Jun. [13 VI] 1480. 2°.

HC. 1389. — BMC. V 181. — VB. 3675.

— XV. 630

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

NB. Na górnej wyklejce ręką Waltera z Chojnic: *Malleus errorum gentisq[ue] philosopho[rum] Hijs Thomas dictis extat isipse suis.*

Prow.: 1. *Liber Joannis Walterj de Conitio W::C.*

2. B. M. Gd.: [sygn. wytarta].

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, łańcuch, resztki klamer, w. XV. Gdańsk?

THOMAS a Kempis

Meditationes de vita et beneficiis Jesu Christi v. Gerardus Zutphaniensis: De spiritualibus ascensionibus.

TIBULLUS Albius

618. Elegiae, cum commentario Bernardini Veronensis. Acc. Caius Valerius Catullus: Carmina, cum commentario Antonii Parthenii. Sextus Propertius: Elegiae, cum commentario Philippi Beroaldi.
Venezia, Bonetus Locatellus impens. Octaviani Scoti, V. Id. Decembr. [9 XII] 1491. 2°.
HC. 4763. — BMC. V 439. — VB. 4171. — Madsen 3969. — XV. 631

NB. Na dolnej karcie ochronnej wpisane ręką d'Orii: *Donatus Acdaiolus poeta Florentinien[is] Moesta est Florentia semp[er] Hoc, quia amatore[m] p[er]didit ip[s]a suu[m]. Dilecto filio Angelo Politiano ciui Florentino Dilecto filio Francisco Caraccolo, patricio Neap[oliensi] Dilecto filio Fabrido de Jesualdo, Comiti Contien[si] Dilecto filio Nobili viro Fabrido de Jesualdo, Comiti Contiensi [w. XVI].*

Prow.: [Jan Bernard Bonifacio d'Oria].

Opr.: karton, pergamin, rękopis z neumami (XV), w. XVI.

619. Elegiae, cum commentario Bernardini Cylleni. Acc. Caius Valerius Catullus: Carmina, cum commentario Antonii Parthenii et Palladu Fusci. Sextus Propertius: Elegiae, cum commentario Philippi Beroaldi.
Venezia, Joannes Tacuinus, 19 V 1500. 2°.
HC. 4766. — BMC. V 535. — VB. 4441. — Madsen 3971. — XV. 663

Prow.: 1. [Jan Uphagen].

2. *Uph. f. 159.*

Opr.: deska, ½ sk. złoty, wycisk ślepy i pergamin z rkp. (XIII), w. XVI.

TRACTATUS

620. Tractatus resolvens dubia circa septem sacramenta.
Strassburg, [Joannes Grüninger], 9 II 1496. 4°.
HCR. 15591. — BMC. I 109. — VB. 2292. — XV. 138 *adl.*

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. A. 23.*

Opr. por. 1945.

TRANO Ganfredus de v. Ganfredus de Trano

TRITHEMIUS Joannes

621. De laudibus s. Annae.
Leipzig, Melchior Lotter, [ca 1500]. 4°.
H* 15631. — Pr. 3048. — VB. 1400. — XV. 139 *adl.*, 244 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 139 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 620.

b. Egz. XV. 244 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 337.

622. De scriptoribus ecclesiasticis.
Basel, [Joannes Amerbach, post 28 VIII 1494]. 2°.
HC. 15613. — BMC. III 755. — VB. 462. — XV. 596 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 97.

TUDESCHIS Nicolaus de

623. Consilia seu allegationes cum Ludovici Bolognini tabula.
Ferrara, Petrus de Aranceyo et Joannes de Tornaco, 9 V 1475. 2°.
H* 12345. — BMC. VI 607. — XV. 956 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny.
NB. Odzyskane... 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 29.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy i złoż., okucia, kolce, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

624. Flores utriusque iuris.
Köln, Petrus in Altis, 19 VIII 1477. 2°.
HC. 12371. — BMC. I 252. — VK. 841. — XV. 760 *adl.*

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone.

Prow. i opr. zob. nr 250.

625. Glossae Clementinae.
Köln, Joannes Koelhoff senior, 27 X 1474. 2°.
H. 12336. — VK. 842. — VB. 761. — XV. 389 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 65a.

626. Lectura super quinque libros decretalium. Vol. VI.
Basel, [Joannes Amerbach;], 1480/81. 2°.
HC. 12312. — Poi. 3845 (I). — VBonn 830 (V). — Mead 4326 (V). — XV. 765

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 1; zniszczona.

627. Lectura super quinque libros decretalium. Vol. I.
Basel, Joannes Amerbach, 1488. 2°.
HC. 12315. — BMC. III 749. — Coll. U. 1101. — XV. 936 *adl.*

Składki bb–kk umieszczono na końcu; w miejsce składki aa 6 kart czystych

Inicjały rubryki czerwone i niebieskie.

Prow. i opr. zob. nr 214.

628. Processus iudiciarius seu practica de modo procedendi in iudiciis.
Venezia, Dionysius Bertochus, 4 VI 1492. 2°.
HC. 12367. — Pr. 5279. — GL. 3131. — XV. 951 *adl.*

NB. 1. Marginalia łacińskie — w. XV.

2. zob. nr 211.

Prow. i opr. zob. nr 211.

TURISANUS Carthusiensis

629. Commentum in Galeni librum, qai Microtechni intitulator.

Bologna, Ugo Rugerius, 10 VI 1489. 2°.

HC. 15683. — GL. 506.

— XV. 636

NB. 1. Na górnej karcie ochronnej naklejony wycięty z papieru kształt tarczy, na nim napis: *Forma scuti sto[ma]chalis quod parauj dno Pomesaniensi a[n]no dni 1548, 9 Januarij in Insula Mariana*¹.

2. Na karcie 1a wpisano: *Eundem libru[m] co[m]mentatus e[st] Hal?* — ręką Daniela Asaricusa, pierwszego bibliotekarza Biblioteki Rady Miejskiej w Gdańsku w latach 1596—1606.

3. *Ioa[n]nes de S. Ama[n]do e[st] pa[s]sim loa[n]nes Mana[n]dus* — w. XVII.

Prow.: 1. *Speratus* [Paulus] [exlibris].

2. *Dono dedimas Dno Doctori Christophoro Heyll Physico Dantiscano Kl. Januarijs Anno XL VIII [1548] Pomezan[iensis]*. — ręką Speratusa, ewang. biskupa Pomezanii.

3. B. M. Gd.: IX. D. f. 35.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, resztki klamer, w. XV.

TURRECREMATA Joannes de

630. Expositio Psalterii.

Mainz, Petrus Schoeffer, III. Id. Septembr. [11 IX] 1474. 2°.

H* 15698. — BMC. I 31. — Madsen 4022.

— XV. 514

Inicjały czerwono-niebieskie i czerwone, rubryki czerwone.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. *HSBG. XX. B 51*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, guzy, kolce, ślad łańcucha, klamry, w. XV/XVI.

631. Expositio Psalterii.

Strassburg, [typogr. Legendae aureae], IX. Kal. Maii [23 IV] 1482. 2°.

H* 15703. — BMC. I 97. — VB. 2250.

— XV. 515 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone.

NB. Na górnej karcie ochronnej zapiski łacińskie XV i XVI w., wśród nich słowa polskie: *Wlgariter historiate Czýjelesznýje tropologicie przykladnýje allegorice duchownýje anagogice szwýjergewnyje*. Poniżej: *p[ro] media mar[ca] et 4 gr[assis]*.

Prow.: A. Mundt: 1900. M. 2426; naklejka.

Opr. po r. 1945.

¹ Mariae Insula, Mariana Insula, Mariae Werder, Marienwerder — Kwidzyn.

² Haly, lekarz i astronom egipski z XI wieku, autor komentarza do dzieł Galeusa. (Jöcher Chr. G. *Allgemeines Gelehrten — Lexicon ...*, Leipzig, II 1750, szp. 1337).

632. Quaestiones evangeliorum et flos theologiae.
[S. 1. et typ. n., non ante 1480].¹ 2°.
HC. 15715. – BMC. III 709. – GL. 3951. – XV. 519

Na pierwszych kartach inicjały czerwone, rubryki czerwone i niebieskie.

Między kartą 131 a 132 karta czysta.

Prow.: 1. R VI [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV],

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XX. B. f. 78.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV.
Gdańsk – warsztat 2.

633. Quaestiones evangeliorum et flos theologiae.
[Strassburg, typogr. Jordani (=Georgius Husner), ca 1487]. 2°.
HC. 15713. – BMC. I 136. – VB. 2474, 5. – XV. 518

Inicjały i rubryki czerwone, wstępny inicjał ozdobny dwubarwny.

Prow.: 1. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

2. HSBG. XX. B 50.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, resztki klamer, w. XV.
Gdańsk–warsztat 1.

Tractatus de salute animae v. Saliceto Guillelmtts de: De salute corporis.

ULMER Ulricus

634. Fraternalitas cleri.
[Ulm, Joannes Zainer, ca 1480]. 2°.
HC. 16083. – BMC. II 529. – VB. 2635. – XV. 731 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 288.

VALERIUS Maximus

635. Facta et dicta.
[Strassburg, Joannes Mentelin, non post 1470]. 2°.
HC. 15773. – BMC. I 55. – VB. 2108. – XV. 638 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone, inicjały ozdobne wielobarwne.

NB. 1. Na dolnej karcie ochronnej wpisano: *p[ro] ligatu[r]a 14 scot[os]*.

2. Na górnej karcie ochronnej: *Hanc editionem Argentinae ex officina Ioannis Mentelin A. 1470 produisse argamentis haud contemnendis euinciant, Frid. Gottl. Freytag in Analectis lit. p. 1017. Seb. Seemiller Fase. 1. Incunab. typogr. Bibl. Acad. Ingolstadiensis p. 122. et Placidus Braun in Notitia hist. lit. de libris vsque ad a. 1479 impressis, in Bibl. Monasterii ad SS. Vdalricum et Afram Augustae extantibus, p. 12. Est antiquissima atque rarissima a Freytagio primum memorata. Car. Benj. Lengnich 1789 d. 7 lul.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 209.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV.
Gdańsk – warsztat 2?

¹ Drukowane tą samą czcionką, co dzieło wymienione pod nr 288.

636. Facta et dicta.

Venezia, Bernardinus Benalius, 9 XI 1488. 2°.

HC. 15790. — BMC. V 372. — VBonn 1177.

— XV. 639

W lib. IV karty w obrębie składek poprzestawiane.

Prow.: 1. *Türk P.*2. *Libri Societatis Jesu Confluentiae*¹ 1818.

3. A. Mundt: 1900. M. 1640; naklejka.

4. B. M. Gd.: IX. B. q. 133 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: karton, w. XVIII.

VALESCUS de Taranta

637. Practica, quae alias Philonium dicitur.

Lyon, Joannes Trechsel, 19 V 1490. 4°.

HC. 15250. — Coll. U. 1464.

— XV. 106

Def.: brak kart a₄ a₅ — uzupełniony rękopisem z w. XVI.

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny ze złotem.

NB. Marginalia łacińskie w. XVI. Na dolnej wyklejce rachunki bankowe z w. XVI [m. i. pożyczki dla Math. Posemana].

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, XIX. q. 300.

Opr.: karton, skóra żółta, wycisk ślepy, w. XVI.

VARRO Marcus Terentius

De lingua Latina v. Nonius Marcellus: De proprietate sermonum.

VERGILIUS Maro Publius

638. Opera.

Venezia, Lucantonius Florentinus [Giunta], 27 VIII 1500. 2°.

C. 6080 = 6037. — Madsen 4117.

— XV. 640

NB. Na górnej wyklejce notatka Mundta: *Diese Ausgabe ist Venetiis 500 ap. Lucantonium Florent. (Juntam) erschienen und höchst selten.*Prow.: 1. *Franciscus Herman* ... [w. XV/XVI].

2. [Georgius Wagner].

3. *Sum Ex libris M. Iohannis Kromayeri Contionatoris Antici Vinarientis*² Ao 1618. q[ui] me Accepit ex Bibliotheca Georgij Wagneri soceri. p. m.4. *Symbolum ... Juste Coelicolum Laetabor Visere Tempia* [to samo w czterech innych językach]. *Johann Kristof Lorber Keis. gekr. Poet. Furstl. Sachs. Weim. Hof-Adv. ord.* [Naklejka na rękopiśmiennej notatce].

5. A. Mundt: 1900. M. 2349; naklejka.

6. [Dawna sygn. bibl. — wytarta].

Opr.: deska, skóra żółta, wycisk ślepy, ślady klamer, w. XV/XVI.

¹ Confluentia, Confluentes — Koblencja.² Vinararia — Weimar.

639. Bucolica.

Köln, Henricus Quentell, 6 IV 1495. 4°.

C. 6128. – VK. 1205. – Coll. U. 1473.

– XV. 128 *adl.*

Inicjały czerwone.

NB. Liczne marginalia i życiorys Wergiliusza w j. łacińskim – w. XVI.

Na ostatniej karcie wpisano: *Qui co[m]posuerunt ad orologiu[m]**Georgi[us] censor 3 obulus dt [dedit]**Sebastianus bo[m]hall 3 obul[us] dt**Georgi[us] Selczlaw 3 obul[us] dt**Jacob[us] Obera 3 obul[us] dt**Gerhord[us] obera 3 obul[us] dt**Schathmannus 4 obul[us] dt**Suchtenus 3 obul[us] dt**Ego 3 obul[us] dt [sie]**Knake 3 obul[us] dt ...**Geronimus 3 obul[us] dt**Martinas Passow 3 obul[us] dt.*Prow.: *Vlrich su[m]me[r]* [w. XV/XVI].

Opr. zob. nr 131.

VERSOR Joannes

640. Dicta super septem tractatus summularum Petri Hispani.

Nürnberg, Antonius Koberger, 25 IV 1495. 4°.

HC. 16039. – BMC. II 440. – Pr. 2098.

– XV. 131

Def.: brak ostatniej karty.

NB. Marginalia łacińskie w. XV.

Prow.: 1. *Fris Bartholomaei de con[ven]tu Posnanien[si] or[dini]s Pre-*
[dicato]rum Louicii empt[us] 1564.2. *Conuent[us] poznaniensis ord[inis] praed[icatorum]* [w. XVI].3. B. M. Gd.: *exlibris 2, XIV. B. q. 4.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, guzy, klamry, w. XV/XVI.

Gdańsk – warsztat 3.

641. Quaestiones super posteriora analytica Aristotelis.

Leipzig, Wolfgangus Stoeckel impens. Joannis Haller, 1499. 4°.

H. 1669, 16040. – Coll. U. 1478. – Estr. XXXII 388.

– XV. 339 *adl.*

NB. 1. Marginalia łacińskie w. XV/XVI.

2. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: 1. *Ioannes Radossius Posnanien[sis] possidet. Comparat[us] Po-*
snaniae... g[rossis] [w. XVI].2. *Alb. Wjyoska Posn[ani]en[sis]* [w. XVI].3. B. M. Gd.: *exlibris 2, IX. E. 26.*

Opr.: deska, ½ sk. brun., wycisk ślepy, resztki klamer, r. 1545. Kraków.

642. Quaestiones iuxta textum de anima Aristotelis.
[Köln], Henricus Quentell, Non. Septembr. [5 IX] 1496. 4°. — XV. 254 *adl.*
H* 16049. — VK. 1220. — Mead 837.

NB. Marginalia łacińskie w. XV/XVI.

Opr. zob. nr 643.

643. Quaestiones super octo libros physicorum Aristotelis.
[Köln], Henricus Quentell, 13 III 1497. 4°. — XV. 253 *adl.*
HC. 16043. — VK. 1225. — Madsen 4146.

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 2, IX. D. q. 14.

Opr.: pergamin, w. XVII.

VINCENTIUS Bellovacensis

644. Opuscula.
Basel, Joannes Amerbach, Id. Decembr. [13 XII] 1481. 2°. — XV. 746 *adl.*
C. 6259. — BMC. III 746. — VBonn 1199.

Egzemplarz B. M. Gd. zawiera tylko *Liber gratiae*.

Inicjały czerwone i niebieskie, rubryki czerwone, inicjał wstępny wielobarwny.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 116*.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, klamry, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

645. Speculum doctrinale.
Nürnberg, Antonius Koberger, XVII. Kal. April. [16 III] 1486. 2°. — XV. 922, 923
C. 6243. — VBonn 1201. — Mead 1217.

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 922.

NB. Na górnej wyklejce wpisano: *Vincentius Bellovacensis, natione Gal-
lus, Burgandus, alii, episcopus Bellovacensis dicitur mortuus esse
anno 1244, aut 1256. (vide Cave ecclesiastici scriptores)* [w. XIX].

Prow.: 1. A VI [Franciszkanie, Gdańsk — w. XV].

2. B. M. Gd.: XX. A. f. 1^c.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk — warsztat 2.

b. Egz. XV. 923.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępny inicjał wielobarwny ze złotem, rubryki czerwone.

Prow.: *Bibl. Mar. f. 8*.

Opr.: deska, ½ sk. brun., wycisk ślepy, w. XVI.

646. *Speculum historiale*.

[Strassburg, Adolphus Rusch, ca 1473]. 2°.

C. 6245. – Pr. 254. – VB. 2131. – Mead 118.

–XV. 924

Inicjały czerwone i niebieskie, inicjały ozdobne dwubarwne, rubryki, numeracja ksiąg i rozdziałów czerwone.

Prow.: 1. *Liber Johannis Rasoris de Nydenburgh Legatas Bibliothecae Eccl[es]ie b[ea]te virginis In dantzk wlad[islaviensis] dioc[esis] Anno Salutis n[ost]re post Millenu[m] et quat[er] centenu[m] Octuagesimo Sexto.*

2. *Bibl. Mar. f. 11.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

647. *Speculum historiale*.

Nürnberg, Antonius Koberger, in vigilia s. Jacobi [24 VII] 1483. 2°.

C. 6248. – VBonn 1203. – Coll. St. 1100.

– XV. 925

Dzieło w sposób mechaniczny w środku tekstu podzielono na 2 volumina.

Prow.: 1. *A X* [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. *B. M. Gd.: I. A. f. 10^a, I. A. f. 10^b.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

648. *Speculum morale*.

[Strassburg, Joannes Mentelm, 9 II 1476]. 2°.

C. 6252. – BMC. I 58. – VBonn 1204. – Coll. St. 1101.

– XV. 971

Tabula alphabetica na początku.

Inicjały, rubryki i numeracja ksiąg czerwone.

NB. 1. Pergaminowa karta ochronna, karta pierwsza i 8 kart dodatkowych zawierają materiały do kazań – rękopis w. XV.

Liczne marginalia łacińskie w. XV.

2.... *przekazane ...20 V 1953.*

Prow.: *Bibl. Mar. f. 7.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki łańcucha, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

649. *Speculum morale*.

Nürnberg, Antonius Koberger, VIII. Id. Febr. [6 II] 1485. 2°.

C. 6254. – VBonn 1205. – Mead 1209¹

– XV. 926

NB. Na początku tomu dodano karty *lib. I*: 77, 80, 81 – na końcu k. 76, 75, 82. Wyklejkę górną stanowi k. 66b dzieła, dolną – k. 59b.

Prow.: *B. M. Gd.: XX. A. 2.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, klamry, w. XV. Gdańsk – warsztat 2.

¹ H. R. Mead, *Incunabula in the Huntington Library* San Marino, California, 1937. poz. 1209 podaje jako autora Pseudo-Vincent de Beauvais.

650. Speculum naturale.

[Strassburg, typogr. Legendae aureae, ca 1481]. 2°.

C. 6257. – BMC. III Addenda. – VBonn 1206. – Mead 227.

– XV. 927, 954

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 927.

Prow.: 1. A VII, A VIII [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: VII, 46^a, VII. 46^b.Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć, klamry, w. XV.
Gdańsk – warsztat 2.

b. Egz. XV. 954.

Inicjały czerwone i niebieskie, wstępne inicjały wielobarwne ze złotem,
rubryki czerwone.NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: *Bibl. Mar. f. 9., f. 10.*

Opr.: deska, ½ sk. brun., wycisk ślepy, w. XVI.

VINCENTIUS Ferrerius s.

651. Sermones de tempore. Pars aestivalis.

Basel, Nicolaus Kessler, XVI. Kal. Jan. [17 XII] 1488. 2°.

HC. 7004. – BMC. III 767. – Coll. U. 1494.

– XV. 651

Inicjały czerwone i niebieskie.

Prow.: 1. *Confraternitatis ergo habet possessorem* [w. XV/XVI].2. *Ex Bibliotheca M[o]n[aste]rij Amorbacensis Ord[inis] s. Be-
nedicti* [w. XVI/XVII].3. *Fürstl. Leining. Hof-Bibliothek* [pieczęć].

Opr. po r. 1945.

652. Sermones de tempore. Pars aestivalis.

Strassburg, [typogr. Jordani (=Georgius Husner)], die Scholasticae
virginis [10 II] 1489. 2°.

HC. 7005. – VBonn 1212. – VB. 2424.

– XV. 512 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 361.

VIVIANUS

653. Casus longi super Institutis.

[Basel, Joannes Amerbach, ca 1489–1497]. 2°.

H* 4663. – Mead 4343.

– XV. 646 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 654.

654. Casus longi super Digesto vetere.

[Basel, Joannes Amerbach, ca 1489–1497]. 2°.

C. 1486 = 6276. – Pol. 4010. – VB. 505. – Mead 4345.

– XV. 642 *adl.*Prow.: 1. *Lodovicus Aychler 1601* [exlibris].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XVIII. B. f. 51.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, resztki klamer, w. XV. Gdańsk –
warsztat 1.

655. Casus longi super Infortiato.
[Basel, Joannes Amerbach, ca 1489–1497]. 2°.
C. 1487 = 6276. – Pol. 4011. – VB. 506. – Mead 4345. – XV. 643 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 654.

656. Casus longi super Codice.
[Basel, Joannes Amerbach, ca 1489–1497]. 2°.
C. 1485. – Coll. U. 1498. – VB. 503. – Mead 4344. – XV. 645 *adl.*

Prow. i opr. zob. nr 654.

VOCABULARIUS

657. Vocabularius iuris utriusque.
Speyer, Petrus Drach, mensis Septembris 1478. 2°.
C. 6360. – BMC. II 489. – VBonn 1223. – XV. 647

Prow.: 1. B XII [Franciszkanie, Gdańsk – w. XV].

2. B. M. Gd.: exlibris 1, XVIII. A. f. 15.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady guzów i łańcucha, resztki klamer, w. XV. Gdańsk.

658. Vocabularius iuris utriusque.
Nürnberg, Antonius Koberger, in vigilia Visitationis Mariae [1 VII] 1496.
4°.
R. 1895. – Pol. 4032. – VB. 1764. – Madsen 4211. – XV. 107

NB. Marginalia łacińskie [w. XV/XVI].

Prow.: 1. *Johannis Becher Wrat[islaviensis] sum.* [w. XV/XVI].

2. *Sum Ioannis Magiri et Amicor[um]* [w. XVI].

3. B. M. Gd.: exlibris 2, XVIII. A. 49.

Opr.: ½ perg., w. XIX/XX.

WANN Paulus

659. Sermones de tempore.
Hagenau, Henricus Gran, expen. Joannis Rynman, 1497. 2°.
HC. 16145. – BMC. III 685. – Coll. U. 1506. – XV. 648

Prow.: 1. ... *liber ... Gaspari parochi de. Holland*¹ [w. XV/XVI].

2. [Biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku].

3. HSBG. XX. B. 49.

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, ślady okuć i łańcucha, resztki klamer, w. XV.

¹ Holland, Hołąd – Pasłęk, miasto na południo-wschód od Elbląga.

WERNERUS Abbas

660. Libri deflorationum.

Basel, [Joannes Amerbach¹], 1494. 2°.

H* 16158. — BMC. III 788. — Coll. St. 1110. — VB. 463.

— XV. 716 *adl.*, 747 *adl.*

Dwa egzemplarze:

a. Egz. XV. 716 *adl.*

Inicjały czerwone.

NB. *Odzyskane...* 26 X 1951.Prow.: 1. *Testame[n]tu[m] hon[orabi]lis dni Gregorij Witte plebani in paczk Eccl[es]ie b. virg[in]is Gdan[ensis] Librarie Orate deu[m] p[ro] a[n]i[m]a ei[us]* [w. XV].2. *Bibl. Mar. f. 114.*

Opr.: deska, skóra brun., wycisk ślepy, okucia, kolce, resztki klamer, w. XV/XVI. Gdańsk — warsztat 3.

b. Egz. XV. 747 *adl.*

Inicjały i rubryki czerwone i niebieskie.

Prow. i opr. zob. nr 644.

WIMPHELING Jacobus

661. Carmen heroicum hecatostichon.

Strassburg, Joannes Prüss, 1495. 4°.

HC. 16184. — BMC. I 124. — VBonn 1231.

— XV. 313 *adl.*

Opr. zob. nr 601.

662. Oratio querulosa contra invasores sacerdotum.

[Augsburg, Joannes Froschauer, ca 1498]. 4°.

H* 16194. — BMC. II 400. — Mead 1119.

— XV. 145

Prow.: *P[ro] fre Balthasaro* [w. XV/XVI].

Opr.: ½ sk., w. XIX.

663. Stilpho comoedia.

[Basel, Joannes Bergmann, post 1 IX 1494.²] 4°.

H. 16182. — Madsen 4242.

— XV. 127 *adl.*Kart 10, sygn. Aa¹⁰; ww. 26–28.K. 1a tyt.: *Stylpho Jacobi || Vympfelingii Sletiftatini. || K. 1 b: Eucharis Gallinarius Brethemius || Bertholdo Kyrfmanno de Horb phi || lofophie magiftro: || Apologiam quandam in tar Comedię ... K. 2a z syg. Aa_{ij}: (δ³) Vo quondam conterranei ex Icholis parti || cularibus Vincecius ad vniuerfitate Styl- || pho ... Koniec k. 10a w. 20: Valete & plaudite Iacob⁹ Vympfelingius Slet || ftatinus recnñui [sic] Anno chrifti. M.CCCC.LXX. ||*

Opr. zob. nr 131.

¹ Wg Coll. St.: [Michael Furter?].² Data określona na podstawie dedykacji.

WIMPINA Conradus

664. Panegyricus de Christi sublimitate.

[Leipzig, Martinus Landsberg, s. a.]. 4°.

HC. 16213. — BMC. III 643. — VB. 1355.

— XV. 178 *adl.*

Prow.: B. M. Gd.: exlibris 3, XX. A. q. 318 [sygn. wytarta, odcisk pozostał].

Opr.: pergamin barwiony na czerwono.

Tabl. XX

Oprawa inkunabułu nr 609. Gdańsk, w. XV, warsztat 1.

SKOROWIDZE

- a) alfabetyczny wykaz drukarzy
- b) wykaz druków według miast i drukarzy
- c) wykaz numerów bibliograficznych
- d) konkordancja sygnatur i numerów katalogu

ALFABETYCZNY WYKAZ DRUKARZY

Amerbach Joannes	Basel
Arancejo Petrus de	Ferrara
Arndes Stephanus	Lübeck
Arrivabene Georgius	Venezia
Bämler Joannes	Augsburg
Baumgarten Conradus	Gdańsk, Olomouc
Benalius Bernardinus	Venezia
Bergmann Joannes	Basel
Bertochus Dionysius	Venezia
Besicken Joannes	Basel
Bevilaqua Simon	Venezia
Boettiger Gregorius	Leipzig
Brandis Lucas	Lübeck
Brandis Marcus	Leipzig
Brandis Matthaeus	Lübeck
Brandis Mauricius	Magdeburg
Breda Jacobus de	Deventer
Britannicus Angelus	Brescia
Britannicus Jacobus	Brescia
Bruschus Bartholomaeus	Reggio d'Emilia
C. W.	Strassburg
Caesaris Arnoldus	Gent
Carthusiensium Monasterium Mariefred	Gripsholm
Cereto de Tridino Joannes de v. Tacuinus Joannes	Venezia
Choris Bernardinus de	
Collacie Broeders v. Fratres vitae communis, Gouda	
Colonia Arnoldus de	Leipzig
Colonia Joannes de	Venezia
Creussner Fridericus	Nürnberg
Darlerius Carolus	Cremona
Drach Petrus	Speyer
Dumbach Fridericus	Strassburg
Eggstein Henricus	Strassburg
Elyan Gasparus	Wroclaw
Faelli Benedictus Hectoris	Bologna
Ferrariis Nicolaus de	Venezia
Flach Martinus	Basel
Flach (Simus) Martinus	Strassburg
Florentinus Lucantonius v. Giunta Lucantonius	
Francisci Antonius	Venezia
Fratres Domus Horti Viridis	Rostock
Fratres Eremitarum S. Augustini	Nürnberg

Fratres vitae communis		Bruxelles
Fratres vitae communis		Gouda
Froben Joannes		Basel
Froschauer Joannes		Augsburg
Furter Michael		Basel
Fyner Conradus		Esslingen
Ghotan Bartholomaeus		Lübeck
Giboleti Claudius		Lyon
Giunta Lucantonius Florentinus		Venezia
Goes Matthias van der		Antwerpen
Gran Henricus		Hagenau
Gregoriis Gregorius de		Venezia
Gregoriis Joannes de		Venezia
Greyff Michael		Reutlingen
Grüninger Joannes		Strassburg
Guldenschaff Joannes		Köln
Hectoris Benedictus v. Faelli Benedictus Hectoris		Venezia
Herbort Joannes		Paris
Higmann Joannes		Speyer
Hist Conradus		Speyer
Hist Joannes		Nürnberg
Hochfeder Gasparus		
Homborch Conradus de v. Winters Conradus de Homborch		Lyon
Hongre Petrus		Paris
Hopyl Wolfgangus		Strassburg
Husner Georgius		Venezia
Jenson Nicolaus		Leipzig
Kachelofen Conradus		Nürnberg
Kefer Henricus		Paris
Kerver Thielmannus		Basel
Kessler Nicolaus		
Keysere Arend de v. Caesaris Arnoldus		Lyon
Klein Joannes		St-rassburg, Heidelberg
Knoblochtzer Henricus		Nürnberg
Koberger Antonius		Köln
Koelhoff Joannes senior		Köln
Koelhoff Joannes iunior		Memmingen
Kunne Albertus		Leipzig
Landsberg Martinus		Gouda
Leeu Gerardus		Venezia
Lichtenstein Hermannus		Venezia
Locatellus Bonetus		Venezia
Loeslein Petrus		Venezia
Lotter Melchior		Leipzig
Lucca Franciscus de		Venezia
Luere Simon de		Venezia
Lupus Nicolaus v. Wolff Nicolaus		Venezia
Manthen Joannes		Venezia
Manutius Aldus		Venezia

Meer Jacobus van der		Delft
Mentelin Joannes		Strassburg
Mercator Guido		Paris
Michaelibus Petrus Adam de		Mantua
Misch Fridericus		Heidelberg
Miscomini Antonius		Firenze
Monacensis Wolfgangus	v. Stoeckel Wolfgangus	
Moravus Matthias		Napoli
Novimagio Renaldus de		Venezia
Olpe Petrus de	v. Petrus in Altis	
Os Petrus van		Zwolle
Otrnar Joannes		Tübingen
Paderborn Joannes de		Louvain
Paffraet Richardus		Deventer
Paganinis Jacobus de		Venezia
Paganinis Paganinus de		Venezia
Parix Joannes		Toulouse
Pasquale Peregrinus		Venezia
Pensis Christophorus de		Venezia
Pentius Jacobus		Venezia
Perusia Franciscus de		Venezia
Petrus in Altis		Köln
Pfortzen Jacobus de	v. Wolff Jacobus de Pforzheim	
Pincius Philippus		Venezia
Prüss Joannes		Strassburg
Quarengis Petrus de		Venezia
Quentell Henricus		Köln
Ratdolt Erhardus		Venezia
Ratisponensis Christophorus v. Valdarfer Christophorus		
Renchen Ludovicus de		Köln
Retro Minores		Köln
Reynsburch Teodorus de		Venezia
Reysner Georgius	v. Spira Georgius de	
Richel Bernardus		Basel
Rizus Bernardinus		Venezia
Rood Theodoricus		Oxford
Rubeus Joannes		Venezia
Ruch Fridericus de Dumbach	v. Dumbach Fridericus	
Rugerus Ugo		Bologna
Ruppel Bertholdus		Basel
Rusch Adolphus		Strassburg
Schoeffter Petrus		Mainz
Schoensperger Joannes		Augsburg
Schott Joannes		Strassburg
Schott Martinus		Strassburg
Schurener Joannes		Roma
Scotus Octavianus		Venezia
Sensenschmidt Joannes		Nürnberg
Siber Joannes		Lyon
Simus Martinus	v. Flach (Simus) Martinus	

Soardis Lazarus de	Venezia
Sorg Antonius	Augsburg
Spira Georgius de	Speyer
Spira Vindelinus de	Venezia
Stagninus Bernardinus	Venezia
Stoeckel Wolfgangus	Leipzig
Strata Antonius de	Venezia
Stuchs Georgius	Nürnberg
Tacuinus Joannes	Venezia
Thanner Jacobus	Leipzig
Tornaco Joannes de	Ferrara
Torresanus Andreas	Venezia
Tortis Baptista de	Venezia
Trechsel Joannes	Lyon
Tridino Joannes de v. Tacuinus Joannes	
Typographus Alberti Magni: De virtutibus	Köln
– Augustini: De fide	Köln
– Calderini (Lucas Brandis?)	Lübeck
– «Casus breves» = Georgius Husner	Strassburg
– Doni dei	Milano ?
– Henrici Ariminensis	Strassburg
– Hermolai Barbari: Castigationes Plinianaee	Venezia
– Jordani de Quedlinburg – Georgius Husner	Strassburg
– Legendae aureae	Strassburg
– Leonis: Sermones	s. l.
– Lindelbachi = Henricus Knoblochtzter	Heidelberg
– Tardif: Compendium eloquentiae	Angers aut Paris
– Vitas Patrum	Strassburg
Unkel Bartholomaeus de	Köln
Valdarfer Christophorus	Milano
Venetus Bernardinus v. Vitalibus Bernardinus de	
Vingle Joannes de	Lyon
Vitalibus Bernardinus de	Venezia
Wagner Petrus	Nürnberg
Wenssler Michael	Basel
Westphalia Joannes de v. Paderborfi Joannes de	
Winterburg Joannes	Wien
Winters Conradus de Homborch	Köln
Wolff Nicolaus	Lyon
Wolff Georgius	Paris
Wolff Jacobus de Pforzheim	Basel
Zainer Gintherus	Augsburg
Zainer Joannes	Ulm
Zanchis Antonius de	Venezia
Zanis Bartholomaeus de	Venezia
Zarotus Antonius	Milano
Zell Ulricus	Köln
Zierikzee Cornelius de	Köln

WYKAZ DRUKÓW WEDŁUG MIAST I DRUKARZY

ANTWERPEN

Matthias van der Goes

		nr katalogu
1487 21 VI	Pseudo-Bonaventura: Sermones quattuor novissimorum.	134
[ca 1487]	Stella clericorum.	585

Gerardus Leeu

1486 11 XII	Nicolaus Pergamenus: Dialogus creaturarum moralisatus.	448
1487 12 IX	Auctoritates Aristotelis et aliorum philosophorum.	64

AUGSBURG

Joannes Bämle

1472 25 IX	Joannes Friburgensis: Summa confessorum.	350
------------	--	-----

Joannes Froschauer

[ca 1498]	Wimpheling Jacobus: Oratio querulosa contra invasores sacerdotum.	662
-----------	---	-----

Erhardus Ratdolt

1490 2 I	Joannes Regiomontanus: Tabulae directionum profectionumque.	533
----------	---	-----

Joannes Schoensperger

1496 18 IX	Schedel Hartmannus: Liber chronicarum, germ.	563
1497 9 VI	Hieronymus s.: Vitae Sanctorum Patrum, germ.	308
1498	Reformation der Stadt Nürnberg.	531

Antonius Sorg

1482 20 V	Joannes Friburgensis: Summa confessorum.	351
1482 16 XII	Eike von Reggow: Lehnrecht etc.	233
1488 22 IV	Breidenbach Bernardus de: Peregrinatio in terram sanctam, germ.	140

Gintherus Zainer

1470 22 I	Duranti Guillelmus: Rationale divinatorum officiorum.	228
1471 11 I	Rodericus Zamorensis: Speculum vitae humanae.	541
1472 27 IV	Jacobus de Voragine: Legenda aurea, germ.	345
[ca 1475/76]	Thomas de Aquino s.: Catena aurea.	604

BASEL

Joannes Amerbach

		nr katalogu
1480/81	Tudeschis Nicolaus de: Lectura super quinque libros decretalium.	626
1480/81	Nider Joannes: Praeceptorium divinae legis.	451
1481 13 XII	Vincentius Bellovacensis: Opuscula.	644
1482	Reuchlin Joannes: Vocabularius brevilocus.	535
[ca 1488/88]	Diaz de Montalvo Alonso: Repertorium quaestionum super Nicolaum de Tudeschis.	214
1488	Tudeschis Nicolaus de: Lectura super quinque libros decretalium.	627
1489	Augustinus Aurelius s.: Explanatio psalmodum.	72
1489 8 VIII	Isidorus Hispalensis: Ethymologiarum libri XX.	333
[ca 1489]	Bernardinus Senensis: Sermones de evangelio aeterno.	103
[ca 1489/97]	Accursius Franciscus: Casus longi super Digesto novo.	1
[ca 1489/97]	Vivianus: Casus longi super Institutis.	653
[ca 1489/97]	Vivianus: Casus longi super Digesto vetere.	654
[ca 1489/97]	Vivianus: Casus longi super Infortiatio.	655
[ca 1489/97]	Vivianus: Casus longi super Codice.	656
[n. p. 1490]	Bernardinus Senensis: Quadragesimale de christiana religione.	102
[n. p. 1491]	Augustinus Aurelius s.: Exposito evangelii sec. Joannem.	74
1493	Augustinus Aurelius s.: Epistolae.	71
1494	Wernerus Abbas: Libri deflorationum.	660
[1494 p. 21 IV]	Reuchlin Joannes: De verbo mirifico.	534
[1494 p. 28 VIII]	Trithemius Joannes: De scriptoribus ecclesiasticis.	622
1496	Petrarca Franciscus: Opera latina.	489
1497	Augustinus Aurelius s.: Explanatio psalmodum.	73
1497	Cassianus Joannes: De institutis coenobiorum.	167
[n. p. 1498]	Ficinus Marsilius: De triplici vita.	243

Joannes Bergmann

[1494 p. 1 IX]	Wimpheling Jacobus: Stilpho comoedia.	663
1497 I III	Brant Sebastianus: Stultifera navis.	138
1497 15 V	Lupoldus Bebenburgius: Germanorum veterum principum zelus et fervor in christianam religionem.	392

Joannes Besicken

1483	Moesch Joannes: Tractatus de horis canonicis dicendis.	429
------	--	-----

Martinus Flach

[ca 1473/75]	Andreas Joannes: Summa de sponsalibus et matrimoniis.	29
--------------	---	----

Joannes Froben

1491 27 VI	Biblia latina.	118
------------	----------------	-----

Michael Furter

		nr katalogu
1489	Formularium procuratorum Curiae Romanae	245
[ca 1489]	Pius II papa: Historia Bohemica.	511
1494	Nicolaus de Orbellis: Cursus librorum philosophiae naturalis.	464
1494	Nicolaus de Orbellis: Surnmulae philosophiae rationalis.	465
[ca 1495]	Cato vulgo disticha Catonis.	163
1499 6 III	Ivo Carnotensis: Liber decretorum.	334
[s. a.]	Hortus sanitatis.	317
[s. a.]	Nicolaus de Orbellis: Compendium mathematicum.	463

Nicolaus Kessler

1485 29 III	Missale Basiliense.	423
[ca 1486]	Meffreth: Sermones de tempore et de sanctis.	415
1486 2 III	Petrus Lombardus: Sententiarum libri IV.	496
1487 22 VI, 12 VII	Joannes Nivicellensis: Concordantiae Bibliae et Canonum.	361
1488 22 IX	Petrus Lombardus: Sententiarum libri IV.	497
1488 17 XII	Vincentius Ferrerius s.: Sermones de tempore	651
1489 9 VIII	Bartholomaeus Brixiensis: Casus decretorum.	97
1489 15 X	Mayronis Franciscus de: Super primo libro Sententiarum.	414
1489 29 XI	Petrus Lombardus: Sententiarum libri IV.	498
[ca 1490/95]	Bernardinus Senensis: Sermones de evangelio aeterno.	104
1492 19 II	Petrus Lombardus: Sententiarum libri IV.	500
1492	Thomas de Aquino s.: Scripta ad Hanibaldum episcopum super quattuor libros Sententiarum.	608
[n. a. 1493 8 XI]	Magninus Mediolanensis: Regimen sanitatis.	396
1494 I XII	Bernardus Claravallensis s.: Epistolae.	107
1495	Bernardus Claravallensis s.: Sermones de tempore et de sanctis et de diversis.	110
1498	Homiliarius doctorum a Paulo Diacono collectus.	314
[s. a.]	Margarita decretalium.	404

Bernardus Richel

[n. p. 1475]	Alphonsus de Spina: Fortalitium fidei.	20
1478 4 XII	Petrus de Bergamo: Tabula super omnia opera Thomae Aquinatis.	495
1481 31 VIII	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	544
[ca 1481]	Mandeville Joannes de: Itinerarius.	399
1482 10 I	Hugo de Sancto Caro: Postilla super evangelia.	320
1482 20 II	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	545

Bertholdus Ruppel

[n. p. 1468]	Gregorius I papa: Moralia s. expositio in Jobum.	272
[ca 1478/79]	Corpus iuris civilis. Digestum novum.	198

Michael Wenssler

[n. p. 1474]	Jacobus de Voragine: Legenda aurea.	339
[n. p. 1474]	Thomas de Aquino s.: Summa theologiae.	610
[ca 1475]	Leo I papa: Sermones.	376

		nr katalogu
1479 29 V	Carcano Michael de: Sermonarium de peccatis.	165
1485	Thomas de Aquino s.: Summa theologiae.	611
1491 I III	Armandus de Bellovisu: De declaratione difficilium terminorum	57 ^I
1491 I IV	Armandus de Bellovisu: De declaratione difficilium terminorum.	57 ^{II}
[ca 1494]	Missale Basiliense.	424
[n. p. 1486]	Textor Guillermus: De passione Christi sermo.	598

Michael Wenssler
[et Bernardus Richel]

1479 25 III	Augustinus Aurelius s.: De civitate Dei.	68
-------------	--	----

Jacobus Wolff de Pforzheim

1494	[Mauburnus Joannes]: Rosetum exercitiorum spiritualium.	411
1498	Franciscus de Mayronis: Sermones de sanctis.	413
1499 3 III	Niger Franciscus: Grammatica.	456
[s. a.]	Pelbartus de Themesvar: Stellarium coronae Virginis Mariae.	484
[s. a.]	Perottus Nicolaus: Rudimenta grammatices.	486

BOLOGNA

Benedictus Hectoris Faelli

1493 5 IV	Suetonius Tranquillus Caius: Vitae duodecim Caesarum.	588
1493 13 V	Savonarola Joannes Michael: De omnibus mundi balneis.	560
1498 7 VIII	Achillinus Alexander: De orbibus.	2
1500 I VIII	Apuleius Madaurensis Lucius: Asinus aureus.	48

Ugo Rugerius

1489 10 VI	Turisanus Carthusiensis: Commentum in Galeni librum qui Microtechni intitulatur,	629
------------	--	-----

BRESCIA

Angelus Britannicus

1497 18 IV	Joannes de Aquila: Sermones quadragesimales.	347
1497 4 VII	Philelphus Franciscus: Odae.	504

Jacobus Britannicus

1488 18 VI	Philelphus Franciscus: Orationes et opuscula.	505
1497–1498	Barletta Gabriel: Sermones quadragesimales et de sanctis.	94

Typographus ignotus
(impensis Bonifacii de Manerva)

1482 30 IV	Odonis Geraldus: Expositio in Aristotelis ethicam.	462
------------	--	-----

BRUXELLES
Fratres vitae communis

		nr katalogu
[ca 1484]	Mayronis Franciscus de: Quadragesimale.	412
[ca 1484]	Petrus de Alliaco: Tractatus et sermones.	493

CREMONA
Carolus Darlerius

1497 15 28 IV	Silvester de Prierio: Compendium operis Joh. Capreoli super sententias.	578
---------------	---	-----

DELFT
Jacobus van der Meer

1486 27 X	Pseudo-Eusebius Cremonensis: Epistola de morte Hieronymi, etc.	237
1486 3 XII	Joannes Junior [Gobii]: De spiritu Guidonis.	357

DEVENTER
Jacobus de Breda

[ca 1486]	Andreas de Escobar: Modus confitendi.	31
1489 28 VIII	Libellus de modo confitendi et poenitendi.	383
1494 6 XII	Cordiale quattuor novissimorum.	188

Richardus Paffraet

1479 31 III	Dominicus Sabinensis: De commodis et incommodis mulierum.	221
1483	Augustinus Aurelius s.: Confessiones.	69
1485	Cordiale quattuor novissimorum.	186
1490 29 VI	Guillermus Parisiensis: Postilla super epistolas et evangelia.	290
1491 11 I	Paulus s.: Epistolae.	478
[ca 1492]	Pseudo-Datus: Rhetorica minor.	209
[ca 1496/97]	Buschius Hermannus: Carmina tumultuaria.	153

ESSLINGEN
Conradus Fyner

1473	Gerson Joannes: Collectorium super Magnificat.	259
1475 4 VI	Niger Petrus: Tractatus contra perfidos iudaeos.	459

FERRARA
Petrus de Aranceyo
et Joannes de Tornaco

1475 9 V	Tudeschis Nicolaus de: Consilia.	623
----------	----------------------------------	-----

FIRENZE
Antonius Miscomini

1492 7 V	Plotinus: Opera a Marsilio Ficino latine reddita.	nr katalogu 514
----------	---	---------------------------

GDAŃSK
Conradus Baumgarten

[a. 10 VI 1499]	Donatus: Ars minor.	222
-----------------	---------------------	------------

GENT
Arnoldus Caesaris

1483 22 VIII	Guillermus Parisienis: Rhetorica divina.	292
--------------	--	------------

GOUDA
Fratres vitae communis

1494	Sequentiae et hymni per totum annum.	573
------	--------------------------------------	------------

Gerardus Leeu

1480 15 IX	Gerson Joannes: Sex lectiones de vita... animae spirituali.	266
------------	---	------------

GRIPSHOLM
Carthusiensium Monasterium Mariefred

1498 24 III	Rupe Alanus de: Psalterium Virginis Mariae.	550
-------------	---	------------

HAGENAU
Henricus Gran

1489	Joannes de Garlandia: Cornutus.	353
1497	Wann Paulus: Sermones de tempore.	659
1497 13 XI	Summenhart Conradus: Tractatus bipartitus de decimis.	590
1499 28 IX	Michael de Hungaria: Sermones Biga salutis de tempore.	421
1500 8 VI	Pelbartus de Themeswar: Sermones de sanctis.	482
[s. a.]	Pelbartus de Themeswar: Sermones Pomerii de tempore.	483

HEIDELBERG
Henricus Knoblochtzer

1489	Michael Scotus: Mensa philosophica.	422
[ca 1494]	Andreae Joannes: Super arboribus consanguinitatis.	27

	Fridericus Misch	
		nr katalogu
[ca 1490]	Magister de Magistris Joannes: Dicta circa summulas Petri Hispani.	393
	Typographus Lindelbachi – Henricus Knoblochtzer	
1485 21 I	Hugo de Prato Florido: Sermones de sanctis.	319
	KÖLN	
	Joannes Guldenschaff	
[ca 1478]	Gerson Joannes: Sermo de conceptione Mariae Virginis.	265
[ca 1480]	Ganfredus de Trano: Summa super titulos decretalium.	250
[ca 1480]	Gerson Joannes: Copia bullae seu sententiae. sacri generalis concilii Basiliensis de conceptione Virginis Mariae.	260
[ca 1480]	Nider Joannes: Formicarius.	449
1494 4 VII	Regimen sanitatis Salernitanum.	532
	Joannes Koelhoff senior	
1473	Leonardus de Utino: Sermones aurei de sanctis.	381
1474	Franciscus de Platea: Opus restitutionum.	246
1474 27 X	Tudeschis Nicolaus de: Glossae Clementinae.	625
1478	Nicolaus de Lyra: Moralia super totam Bibliam.	445
1481	Bartholomaeus Anglicus: De proprietatibus rerum.	95
1482	Salguis de: Ars inveniendi themata.	552
1482 24 IX	Joannes Nivicellensis: Concordantiae Bibliae et Canonum.	360
1483–1484	Gerson Joannes: Opera.	256
1486	Joannes Chrysostomus s.: Homiliae super Joannem.	349
1490 14 X	Columna Aegidius: De corpore Christi theoremata.	179
1491 28 II	Aristoteles: De anima.	52
1491 27 X	Aristoteles: Parva naturalia.	54
	Joannes Koelhoff iunior	
1499 23 VIII	Kölnische Chronik.	171
	Petrus in Altis	
1477 19 VIII	Tudeschis Nicolaus de: Flores utriusque iuris.	624
	Henricus Quentell	
[ca 1478]	Biblia, germ.	125
1479 31 VIII	Astesanus: Summa de casibus conscientiae.	63
1480	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	542
1480 10 VII	Thomas de Aquino s.: Super primo Sententiarum.	613
1481	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	543
1481 8 IX	Thomas de Aquino s.: Super secundo Sententiarum.	614
[n. p. 1486]	Antoninus Florentinus: Tabula super Summam theologicam per Joannem Molitoris.	45

		nr katalogu
1486	Gerardus de Harderwijk: Commentum supra veterem artem Aristotelis secundum viam Albertistarum.	253
1488	Gerardus de Harderwijk: Commentum sex tractatum Petri Hispanii	254
[ca 1490]	Aristoteles: Problemata.	56
[ca 1490]	Theobaldus: Physiologus de naturis duodecim animalium.	599
[ca 1490 n. p. 1491]	Pseudo-Bernardus: Floretus cum commento.	112
[ca 1492]	Dialogus inter clericum et militem.	213
1492	Cordiale quattuor novissimorum.	187
1492	Guillermus Parisiensis: Postilla super epistolas et evangelia.	291
1494 12 VI	Expositio hymnorum.	323
1494 10 IX	Avianus: Fabulae.	81
[ca 1494]	Textus sequentiarum.	574
1495 11 II	Theodulus: Eclogae.	601
1495 6 IV	Vergilius Maro Publius: Bucolica.	639
[ca 1495]	Pharetra fidei catholicae.	502
1496 5 IX	Versor Joannes: Quaestiones iuxta textum de anima Aristotelis.	642
1497 13 III	Versor Joannes: Quaestiones super octo libros physicorum Aristotelis.	643
1498 5 III	Pseudo-Boethius: De disciplina scholarium.	131
1499 10 I	Seneca Lucius Annaeus: De quattuor Virtutibus cardinalibus.	571
Ludovicus de Renchen		
[ca 1487]	Rampigollis Antonius: Aurea biblia.	530
[ca 1488]	Ganfredus de Trano: Summa super titulos decretalium.	251
[ca 1488]	Gerson Joannes: De nocturna et diurna pollutionibus.	264
Retro Minores		
1499 29 V	Dorlandus Petrus: Viola animae.	224
[s. a.]	Typographus Alberti Magni: De virtutibus Magni Jacobus: Sophologium.	395
Typographus Augustini: De fide		
1473	Richardus de Bury: Philobiblon, sive de amore librorum.	540
[ca 1473]	Gerson Joannes: De laude scriptorum ad Carthusienses et Coelestinos.	261
Bartholomaeus de Unkel		
1477 17 III	Berchorius Petrus: Liber bibliae moralis.	100
[ca 1484]	Nider Joannes: Manuale confessorum.	450
Conradus Winters de Homborch		
[ca 1478]	Homiliarius doctorum a Paulo Diacono collectus.	312
1480 31 VIII	Nider Joannes: Sermones aurei de tempore et de sanctis.	453
[ca 1482]	Henricus de Piro: Super Institutiones.	300

Ulricus Zell

		nr katalogu
[ca 1470]	Pius II papa: Tractatulus ad regem Bohemiae Ladislaum.	512
[ca 1472]	Pseudo-Datus: Rhetorica minor.	208
1473	Leonardus de Utino: Sermones aurei de sanctis.	380

Cornelius de Zierickzee

1492 31 VIII	Dionysius Pariegetes: Orbis descriptio.	218
[ca 1500]	Joannes de Hesse: Itinerarius a Jerusalem.	355
[ca 1500]	Jacobi Joannes: Regimen contra pestilentiam.	335
[ca 1500]	Saliceto Guillelmus de: De salute corporis.	554

LEIPZIG

Arnoldus de Colonia

1493 1 X	Isidorus Hispalensis: De summo bono.	331
1495	Jacobus de Paradiso: Tractatus de arte bene moriendi.	338
1495	Saliceto Guillelmus de: De salute corporis.	553

Gregorius Boettiger

1494	Breitenbach Joannes de: Super titulo: De successione ab intestato.	143
1494	Hieronymus de Vallibus: Jesuida.	309
1494	Privilegia clericorum.	522
[ca 1495]	Jacobus de Gruytrode: Lavacrum conscientiae.	337
[1496 p. 22. XI]	Breitenbach Joannes de: Repetito (capitulorum V): De statu monachorum et canonicorum regularium.	142

Marcus Brandis

[1484 p. 26 VIII]	Pereris Guillelmus de: Oratio super electione summi pontificis.	485
[s. a.]	Pistoris Simon: Contra morbum epidemiae et pro praeservatione eiusdem.	508

Conradus Kachelofen

[1487]	Constitutiones et statuta Regni Poloniae.	185
[ca 1489]	Epistola de miseria curatorum.	234
[ca 1489]	Historia de spiritu quodam coniurato Guidonis.	310
[n. a. 1489]	Andreae Joannes: Super arboribus consanguinitatis.	25
[ca 1490]	Dialogus Salomonis et Marcolphi.	559
[ca 1490]	Publicius Jacobus: Ars Tulliano more conficiendi epistolas.	526
1491 13 VI	Albertanus Causidicus Brixiensis: De arte loquendi et tacendi.	3
1491	Poggio Joannes Franciscus: Facetiae.	517
[ca 1492]	Albertus Magnus s.: Secreta mulierum et virorum.	12
[ca 1492]	Poggio Joannes Franciscus: Epistola de morte Hieronymi.	516
[ca 1492]	Stella clericorum.	586
1493	Bernardus Carthusiensis: Dialogus Virginis Mariae.	106
1494	Aristoteles: Problemata.	55
1494	Balthasar de Porta: Expositio mysteriorum missae.	85
1494	Niavis Paulus: Epistolae longiores.	437

		nr katalogu
1494	Niavis Paulus: Epistolae mediocres.	439
1494	Pharetra fidei catholicae.	501
1495	Albertanus Causidicus Brixiensis: De arte loquenti et tacendi.	4
1497	Lochmaier Michael: Parochiale curatorum.	385
[ca 1498–1500]	Sententiae uberiores ex scriptis Thomae et Alberti super Physica Aristotelis.	572
[s. a.]	Henricus de Hassia: Secreta sacerdotum.	297
[s. a.]	Manuale parochialium sacerdotum.	401
[s. a.]	Niavis Paulus: Latina idiomata.	441
[s. a.]	Niavis Paulus: Latinum idioma pro parvulis editum.	440
[s. a.]	Thomas de Aquino s.: De arte et vero modo praedicandi.	603

Martinus Landsberg

[ca 1495]	Arnoldus de Villa Nova: Speculum medicinae.	58
[ca 1495]	Niavis Paulus: Epistolae longiores.	438
1497	Juvenalis: Satyrae.	370
[ca 1497/98]	Faber de Werdea Joannes: Carmen de tribus deabus fatalibus.	239
[ca 1497/98]	Faber de Werdea Joannes: Carmen de novem musis.	240
[ca 1500]	Sallustius Chrispus Caius: De coniuratione Catilinae.	557
[s. a.]	Mundinus: Anatomia.	432
[s. a.]	Niavis Paulus: Elegantiae latinitatis.	435
[s. a.]	Proclus: Sphaera.	525
[s. a.]	Thomas de Aquino s.: Libellus de vitiis et virtutibus.	607
[s. a.]	Wimpina Conradus: Panegyricus de Christi sublimitate.	664

Melchior Lotter

1497	Legenda s. Annae.	36
1499	Niger Franciscus: Modus epistolandi.	457
1499	Pharetra fidei catholicae.	503
1499 21 I	Niavis Paulus: Epistolae breves.	436
1499 10 V	Joannes [Heynlin] de Lapide: Resolutorium dubiorum.	359
1499 21 V	Pseudo-Bonaventura: De castitate et munditia sacerdotum.	133
1500	Albertus Magnus s.: Secreta mulierum et virorum.	13
1500	Breitenbach Joannes de: Repetitio capituli: A nobis de decimis.	141
[ca 1500]	Trithemius Joannes: De laudibus s. Annae.	621
[n. a. 1500]	Andreae Joannes: Super arboribus consanguinitatis.	26

Wolfgangus Stoeckel

[ca 1495–1500]	Andreae Joannes: Summa de sponsalibus et matrimoniis.	28
1497	Cordiale quattuor novissimorum.	189
1497	Datus Augustinus: Elegantiolae etc.	207
1497	Henricus de Hassia: Secreta sacerdotum.	296
1497 1 IV	Seneca Lucius Annaeus: Epistolae ad Lucilium.	567
1497 16 VII	Joannes [Heynlin] de Lapide: Resolutorium dubiorum.	358
1498	Balthasar de Porta: Expositio canonis missae.	84
1498	Breitenbach Joannes de: Repetitio capituli: Lator praesentium De homicidio.	144

		nr katalogu
1498	Joannes de Sacrobusto: Opus sphaericum cum figuris.	362
1498	Privilegia et indulgentiae fratrum mendicantium.	523
1499	Versor Joannes: Quaestiones super posteriora analytica Aristotelis.	641
1500	Alexander de Villa Dei: Doctrinale.	19
1500	Joannes Glogoviensis: Exercitium super omnes tractatus Petri Hispani.	354
[s. a.]	Publicius Jacobus: Ars epistolandi orandique modus.	527

Jacobus Thanner

1498 14 VII	Petrus de Abano: Tractatus de venenis.	491
1498 1 IX	Greve Henricus: Repetitio § Si quis librum...	277
1499	Thomas de Aquino s.: De ente et essentia.	605
1500	Seneca Lucius Annaeus: De remediis fortuitorum.	568
1500 9 XI	Petrus de Abano: Tractatus de venenis.	492

LOUVAIN

Joannes de Paderborn

[a. 1479]	Pseudo-Augustinus: De virtute psalmodum.	78
[ca 1480]	Gerson Joannes: De nocturna et diurna pollutionibus.	263
[ca 1481/83]	Augustinus Aurelius s.: De consensu evangelistarum.	70
[n. a. 1483]	Butrio Antonius de: Speculum de confessione.	154
[ca 1485]	Annius Joannes: De futuris Christianorum triumphis in Saracenos.	37
[ca 1485]	Gregorius I papa: Dialogorum libri IV.	271
[s. a.]	Imitatio Christi.	327
[s. a.]	Imitatio Christi.	328
[s. a.]	Innocentius III papa: De miseria humanae conditionis.	329

LÜBECK

Stephanus Arndes

1494 19 XI	Biblia.	126
1499 23 IV	Jacobus de Voragine: Legenda aurea.	346

Lucas Brandis

[ca 1475]	Josephus Flavius: Historia de antiquitate et de iudaico bello.	367
-----------	--	-----

Matthaeus Brandis

[p. 1485]	Chronica slavica, germ.	172
-----------	-------------------------	-----

Bartholomaeus Ghotan

1485	Gebetbüchlein.	252
1485 23 VIII	Speygel alier doghede.	580
1492	Birgitta s.: Revelationes.	127

Typographus Calderini (Lucas Brandis?)

		nr katalogu
[ca 1480]	Passio Domini Jesu Christi.	477
	LYON Claudius Giboleti	
1496 12 X	Terentius Afer Publius: Comoediae.	595
	Petrus Hongre	
[n. p. 1484 18 VI]	Augustinus de Ancona: Summa de potestate ecclesiastica.	79
	Joannes Siber	
1482	Corpus iuris civilis. Digestum vetus.	194
[ca 1482]	Corpus iuris civilis. Digestum infortiatum.	196
[ca 1498–1500]	Corpus iuris civilis. Novellae etc.	203
	Joannes Trechsel	
1490 19 V	Valescus de Taranta: Practica quae alias Philonium dicitur.	637
[p. 1494 12 IX]	Guillelmus de Ockam: Dialogus.	284
1495 16 VII	Guillelmus de Ockam: Opus nonaginta dierum.	285
1495 9–10 XI	Guillelmus de Ockam: Quaestiones et decisiones in quattuor libros Sententiarum.	286
1497 5 IV	Holkot Robertus: Quaestiones super quattuor libros Sententiarum.	311
1497 25 IV	Augustinus Aurelius s.: Opus quaestionum.	75
	Joannes Trechsel et Joannes Klein	
1498 24 XII	Avicenna: Canon.	82
	Joannes de Vingle	
1499 15 IV	Anima fidelis.	35
	Nicolaus Wolff	
1499/1500 27 I	Persius Flaccus Aulus: Satyrae.	488
[1500]	Tartaretus Petrus: Expositio super textu logices Aristotelis.	593
1500 10 XII	Tartaretus Petrus: Expositio totius philosophiae Aristotelis.	591
1500/1501 18 I	Tartaretus Petrus: Expositio super summulas Petri Hispani.	592
	MAGDEBURG Mauricius Brandis	
1498 11 X	Joannes Friburgensis: Summa confessorum.	352

MAINZ
Petrus Schoeffer

		nr katalogu
1474 11 IX	Turrecremata Joannes de: Expositio Psalterii.	630
1475 26 1	Corpus iuris civilis. Codex Justinianus.	200
1475 14 IV	Bernardus Claravallensis s.: Sermones de tempore et de sanctis.	109
1476 23 V	Corpus iuris civilis. Justiniani Institutiones.	191
1476 10 IX	Clemens V papa: Constitutiones.	174
1477 4 I	Decisiones rotae Romanae.	210
1477 21 VIII	Corpus iuris civilis. Novellae etc.	202
1478 25 V	Chaimis Bartholomaeus de: Confessionale.	169
[p. 1489 25 VIII]	Langer Joannes: Tractatus de censibus sub titulo reemptionis.	374

MANTUA
Petrus Adam de Michaelibus

1472	Gambilionibus Angelus de: Tractatus maleficiorum.	249
------	---	-----

MEMMINGEN
Albertus Kunne

[ca 1480]	Joannes de Turnhout: Casus breves super totum corpus iuris civilis.	364
[1488 n. p. 1496]	Albertus Magnus s.: Paradisus animae.	11
1490	Odendorff Henricus de: Repetito capituli Omnis utriusque sexus.	461
1499	Paulus Florentinus: Breviarium iuris canonici.	479

MILANO
Christophorus (Ratisponensis) Valdarfer

1488 1 III	Thomas de Aquino s.: Expositio orationis dominicae.	606
------------	---	-----

Antonius Zarotus

1492 17 XII	Montis Petrus de: De dignoscendis hominibus.	431
-------------	--	-----

NAPOLI
Matthias Moravus

1475	Maius Junianus: De priscorum proprietate verborum.	398
------	--	-----

NÜRNBERG
Fridericus Creussner

1473	Ars vitae contemplativae.	59
1474	Carolus IV: Bulla aurea.	166
1479	Alexander de Nevo: Consilia contra Iudaeos fenerantes.	18
1481	Andreae Joannes: Super arboribus consanguinitatis.	22
1493	Bernardinus Senensis: Sermones de festivitibus Virginis gloriosae.	105

Fratres Eremitarum s. Augustini		nr katalogu
1480 31 V	Chaimis Bartholomaeus de: Confessionale.	170
Gasparus Hochfeder		
1493 27 VI	Albertus Magnus s.: De natura et immortalitate animae.	10
Antonius Koberger		
1472 24 XI	Albinus Platonicus: Disciplinarum Platonis epitome.	13
1477–1479	Antoninus Florentinus: Summa theologica.	44
1478 28 I	Leonardus de Utino: Sermones aurei de sanctis.	382
1478 7 V	Hieronymus s.: Vitae Sanctorum Patrum.	306
1478 27 VI	Nicolaus de Ausmo: Supplementum summae Pisanellae.	442
1480 19 IV	Duranti Guillelmus: Rationale divinatorum officiorum.	229
1481	Duns Scotus: Quaestiones in quattuor libros Sententiarum.	226
1481	Duns Scotus: Quaestiones quodlibetales.	225
1481 22 I	Nicolaus de Lyra: Postilla super Biblia.	447
1481 12 III	Henricus de Herpf: Speculum aureum decem praeceptorum.	299
1481 16 IX	Pius II papa: Epistolae familiares.	509
1481–1482	Alexander de Hales: Summa.	16
1482 28 II	Ferrariis Joannes Petrus de: Practica nova iudicialis.	241
1482 14 VII	Gregorius IX papa: Decretales cum glossa.	274
1483 17 II	Biblia, germ.	124
1483 24 VII	Vincentius Bellovacensis: Speculum historiale.	647
1484 31 VII	Antoninus Florentinus: Chronicon.	38
1485 6 II	Vincentius Bellovacensis: Speculum morale.	649
1485 7 V	Biblia latina.	120
1485 27 VI	Conradus de Halberstadt: Concordantiae Bibliorum.	183
1485 29 VI	Joannes de Bromyard: Summa praedicatorum.	348
1486 15 III	Clemens V papa: Constitutiones.	175
1486 16 III	Vincentius Bellovacensis: Speculum doctrinale.	645
1486 20 VI	Bonifacius VIII papa: Liber sextus Decretalium.	136
1486 27 XII	Corpus iuris civilis. Justiniani Institutiones.	192
1486–1487	Antoninus Florentinus: Summa theologica.	44
1487 20 II	Paiude Petrus de: Sermones Thesauri novi de tempore et de sanctis.	474
1487 3 XII	Biblia latina.	121
1488 30 I	Corpus iuris civilis. Codex Justinianus.	201
1489 4 II	Berchorius Petrus: Repertorium morale.	101
[1491 p. 2 III]	Petrus Lombardus: Sententiarum libri IV.	499
[ca 1491/93]	Martinus Polonus: Margarita decreti seu Tabula Martiniana.	410
1492	Imitatio Christi.	319
1492 10 II	Angelus de Clavasio: Summa angelica de casibus conscientiae.	33
1492 20 VI	Bartholomaeus Anglicus: De proprietatibus rerum.	96
1493 10 III	Gregorius IX papa: Decretales cum glossa.	275
1493 12 IV	Biblia latina.	123
1493 12 VII	Schedel Hartmannus: Liber chronicarum.	562
1494 25 II	Alphonsus de Spina: Fortalitium fidei.	21
1494 4 III	Gesta Romanorum.	267

		nr katalogu
1494 23 VI	Modus legendi abbreviaturas.	428
1495 25 IV	Versor Joannes: Dicta super septem tractatus summularum Petri Hispani.	640
1495 14 VIII	Ludolphus de Saxonia: Vita Christi.	339
1496	Palude Petrus de: Sermones Thesauri novi quadragesimales.	469
1496	Palude Petrus de: Sermones Thesauri novi de sanctis.	471
1496 15 I	Thomas de Aquino s.: Summa theologiae.	612
1496 17 I	Sprenger Jacobus, Institoris Henricus: Malleus maleficarum.	582
1496 26 I	Institoris Henricus: Tractatus varii.	330
1496 17 V	Pius II papa: Epistolae familiares.	510
1496 10 VI	Gregorius IX papa: Decretales.	276
1496 1 VII	Vocabularius iuris utriusque.	658
1496 24 VIII	Meffreth: Sermones de tempore et de sanctis.	416
1496 20 IX	Alexander Carpentarius: Destructorium vitiorum.	15
1497 24 II	Ficinus Marsilius: Epistolae.	242
1497 6 XII	Juvenalis Decius Junius: Satyrae.	369
1498 6 III	Ludovicus de Prussia: Trilogium animae.	390
Joannes Sensenschmidt		
1470	Franciscus de Retza: Comestorium vitiorum.	247
1471 11 IX	Gregorius I papa: Moralia s. expositio in Jobum.	273
Joannes Sensenschmidt et Henricus Kefer		
[1473 8 IV]	Rainerius de Pisis: Pantheologia.	529
Georgius Stuchs		
1492 27 XI	Breviarum dominorum teutonicorum.	147
[1496 p. 31 III]	Guillermus Parisiensis: Opera.	287
[n. p. 1497]	Guillermus Parisiensis: De sacramentis.	293
[n. p. 1497]	Guillermus Parisiensis: De universo.	294
[1499]	Missale dominorum teutonicorum.	425
Petrus Wagner		
1489 p. 22 XI	Fidelis Cassandra: Oratio pro Bertucio Lamberto.	244
[n. p. 1491]	Kannemann Joannes: Passio Christi.	371
OLOMOUC Conradus Baumgarten		
1500 29 X	Augustinus Moravus: De secta Waldensium.	80
OXFORD Theodoricus Rood de Colonia		
1482 31 VII	Latteburius Joannes: Expositio in threnos Jeremiae.	375

PARIS

Joannes Higmann
et Wolfgangus Hopyl

		nr katalogu
1498/1499 6 II	Dionysius Areopagita: Opera, lat.	216
	Wolfgangus Hopyl	
1489 14 VII	Buridanus Joannes: Quaestiones in Aristotelis Ethica Nicomachea.	151
1499 6 IV	Guido Mercator Lullus Raimundus: De laudibus B. Mariae.	391
	Georgius Wolff et Thielmannus Kerver	
1499	Baptista Mantuanus: De suorum temporum calamitatibus.	87
1499 15 X	Baptista Mantuanus: Contra poetas impudice loquentes.	91
	REGGIO D'EMILIA Bartholomaeus Bruschus	
1482 5 VI	Scriptores rei rusticae.	566
	REUTLINGEN Michael Greyff	
[n. p. 1480]	Nider Joannes: Sermones aurei de tempore et de sanctis cum quadragesimali.	454
	Joannes Otmar	
1487	Summa rudium.	589
	ROMA Joannes Schurener	
[s. a.]	Hieronymus s.: De infantia Salvatoris.	305
	ROSTOCK Fratres Domus Horti Viridis	
1481 28 VII	Bernardus Claravallensiss.: Sermones super Cantica canticorum.	108

SPEYER
Petrus Drach

		nr katalogu
1478	Vocabularius iuris utriusque.	657
1479 23 VI	Leonardus de Utino: Sermones quadragesimales.	379
[1480]	Martinus Polonus: Margarita decreti seu Tabula Martiniana.	407
1481	Calderinus Joannes: Concordantia sive Ambidexterium.	156
1482 7 IX	Homiliarius doctorum a Paulo Diacono collectus.	313
1483	Herolt Joannes: Sermones discipuli de tempore et de sanctis.	303
[p. 1484 17 I]	Henricus de Herpf: Sermones de tempore et de sanctis.	298
[n. a. 1485 1 VIII]	Conradus de Halberstadt: Concordantiae Bibliorum.	184
[ca 1485]	Modus legendi abbreviaturas.	427
1488	Angelus de Clavasio: Summa angelica de casibus conscientiae.	32
1490	Caracciolus Robertus: Sermones de laudibus sanctorum.	160
1490 29 VII	Breidenbach Bernardus: Peregrinatio in terram sanctam.	139
[ca 1491]	Sprenger Jacobus et Institoris Henricus: Malleus maleficarum.	581
[ca 1492]	Paratus: Sermones de tempore et de sanctis.	476
[s. a.]	Melber Joannes: Vocabularius praedicantium.	417
[s. a.]	Petrus de Aquila: Quaestiones in quattuor libros Sententiarum.	494

Joannes et Conradus Hist

[ca 1480]	Dialogus Salomonis et Marcolphi.	558
-----------	----------------------------------	-----

Conradus Hist

1497	Hund Magnus: Expositio Donati secundum viam doctoris sancti.	322
------	--	-----

Georgius de Spira

1478–1479	Henricus de Segusio: Summa super titulis Decretalium.	301
-----------	---	-----

STRASSBURG
C. W.

1474 7 X	Berchorius Petrus: Liber bibliae moralis.	99
----------	---	----

Fridericus Dumbach

1497	Missale Warmiense.	426
------	--------------------	-----

Henricus Eggestein

1471	Gratianus: Decretum.	269
1474	Ludolphus de Saxonia: Vita Christi.	387

Martinus (Simus) Flach

[1485]	Paratus: Sermones de tempore et de sanctis.	475
1487	Marchesinus Joannes: Mammotrectus super Bibliam.	403
1487	Palude Petrus de: Sermones Thesauri novi quadragesimales.	468

		nr katalogu
1487	Palude Petrus de: Sermones Thesauri novi de tempore.	473
1489 9 II	Guido de Monte Rotherii: Manipulus curatorum.	282
1491 11 VIII	Augustinus Aurelius s.: Opuscula.	66
1493	Albertus Magnus s.: De laudibus Mariae.	6
1493	Mariale.	405
1494 13 XII	Gerson Joannes: Opera.	258
1496	Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat.	42
1496	Nicolaus de Blonie: Tractatus sacerdotalis de sacramentis.	444
1497	Bernardus Claravallensis s. et Gilbertus de Hoilandia: Sermones super Cantica canticorum.	111
1498 15 III	Angelus de Clavasio: Summa angelica de casibus conscientiae.	34

Joannes Grüninger

1490 19 I	Gratianus: Decretum.	270
1490 20 IX	Albertus Magnus s.: Liber aggregationis.	7
1491 19 III	Clemens V papa: Constitutiones.	176
1491 15 VI	Corpus iuris civilis. Justiniani Institutiones.	193
1492 3 XI	Biblia latina.	122
1493 4 III	Saliceto Nicolaus de: Antidotarius animae.	555
1496 9 II	Tractatus resolvens dubia circa septem sacramenta.	620
1497	Locher Jacobus: Panegyrici ad Maximilianum etc.	384
1497 6 I	Baldung Hieronymus: Aphorismi compunctionis theologicales.	83
[p. 1497 13 VIII]	Hemmerlin Felix: Opuscula et tractatus.	295
1498 12 III	Horatius Flaccus Quintus: Opera.	315
1499 11 II	Terentius-Afer Publius: Comoediae.	597
1500 8 V	Brunschwig Hieronymus: De arte destillandi, germ.	149
1500 19 VIII	Brunschwig Hieronymus: Liber pestilentialis.	150

Georgius Husner

[ca 1478]	Nicolaus de Lyra: Moralia super totam Bibliam.	446
[ca 1479]	Caracciolus Robertus: Sermones quadragesimales de poenitentia.	162
1496 30 IX	Reuchlin Joannes: Vocabularius breviloquus.	537
[s. a.]	Melber Joannes: Vocabularius praedicantium.	418
	Reuchlin Joannes: Vocabularius breviloquus.	538

Henricus Knoblochtzer

1478 13 XII	Ebendorfer Thomas: Sermones dominicales super epistolis.	232
[ca 1483]	Andreae Joannes: Super arboribus consanguinitatis.	23
[ca 1484]	Antoninus Florentinus: Confessionale.	40

Joannes Mentelin

[ca 1468]	Augustinus Aurelius s.: De arte praedicandi.	67
[n. p. 1469]	Astesanus: Summa de casibus conscientiae.	61
[1469/70]	Terentius Afer Publius: Comoediae.	594
[n. p. 1470]	Valerius Maximus: Facta et dicta.	635
[ca 1473]	Isidorus Hispalensis: Etymologiarum libri XX.	332
[n. p. 1474]	Conradus de Halberstadt: Concordantiae Bibliorum.	182
1476 9 II	Vincentius Bellovacensis: Speculum morale.	648

Joannes Prüss

		nr katalogu
1487	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	546
1488	Gerson Joannes: Opera.	257
[ca 1488/93]	Gerardus Zutphaniensis: Tractatus despiritualibus ascensionibus.	255
[ca 1488/93]	Joannes Vercellensis: Sermones Vademecum.	365
1490 3 XII	Caracciolus Robertus: Sermones quadragesimales de peccatis etc.	164
[ca 1490]	Diurnale Warmiense.	219
[n. a. 1490]	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	547
[n. a. 1490]	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	548
[p. 1492 27 X]	Rolewinck Wernerus: Fasciculus temporum.	549
1495	Wimpheling Jacobus: Carmen heroicum hecatostichon.	661
[p. 1495 10 IX]	Brant Sebastianus: De monstruoso partu apud Wormatiam.	137
[ca 1500?]	Guido: Casus longi super Institutis.	281

Adolphus Rusch

[ca 1473]	Vincentius Bellovacensis: Speculum historiale.	646
[n. p. 1475]	Dionysius de Burgo S. Sepulcri: Commentarii in Valerium Maximum.	217
[p. 1481 23 IX]	Biblia latina.	119
[ca 1484]	Magni Jacobus: Sophologium.	394
[s. a.]	Silvaticus Matthaëus: Liber pandectarum medicinae.	577

Joannes Schott

1500 31 VIII	Boethius: De consolatione philosophiae.	130
--------------	---	-----

Martinus Schott

1484 23 III	Andreas Capellanus: De amore et de amoris remedio.	30
[ca 1485]	Caracciolus Robertus: Sermones de adventu etc.	159
[ca 1485/89]	Albertus Magnus s.: Mariale.	9
1490	Pseudo – Augustinus: Canones iuxta regulam.	76

Typographus «Casus breves» = Georgius Husner

1493	Michael de Dalen: Casus breves Decretalium, Sexti et Clementinarum.	419
[ca 1493/94]	Pseudo – Augustinus: Sermones ad heremitas.	77

Typographus Henrici Ariminensis

[n. p. 1473]	Caracciolus Robertus: Sermones quadragesimales de poenitentia.	161
[n. p. 1474 9 V]	Astesanus: Summa de casibus conscientiae.	62
[ca 1475]	Auerbach Joannes: Summa de auditione confessionis et de sacramentis.	65
[n. p. 1477]	Gritsch Joannes: Quadragesimale.	278

Typographus Jordani de Quedlinburg = Georgius Husner

		nr katalogu
[ca 1482]	Guillelmus Parisiensis: Postilla super epistolas et evangelia.	289
1483	Herolt Joannes: Sermones discipuli de tempore et de sanctis.	302
1483	Jacobus de Voragine: Legenda aurea.	342
1483	Nider Joannes: Praeceptorium divinae legis.	452
1483	Jordanus de Quedlinburg: Sermones de tempore.	366
[n. p. 1483]	Hugo de Prato Florido: Sermones de tempore super evangelia et epistolas.	318
1484	Bernardus Parmensis: Casus longi super quinque libros decretalium.	113
1484	Duranti Guillelmus: Rationale divinatorum officiorum.	230
1485 30 VII	Hugo de Sancto Victore: De sacramentis christianae fidei.	321
1486 9 III	Crescentiis Petrus de: Ruralia commoda.	205
1486 1 IX	Martinus Polonus: Margarita decreti seu Tabula Martiniana.	408
1486 9 X	Columna Guido de: Historia destructionis Troiae.	180
1486 19 XII	Jacobus de Voragine: Legenda aurea.	343
1487 4 III	Speculum exemplorum.	579
[ca 1487]	Turrecremata Joannes de: Quaestiones evangeliorum.	633
1489 10 II	Vincentius Ferrerius s.: Sermones de tempore.	652
1489 17 III	Historia Alexandri Magni.	17
1489 13 VI	Martinus Polonus: Margarita decreti seu Tabula Martiniana.	409
1490 28 IX	Michael de Hungaria: Sermones praedicabiles per totum annum.	420
1490 18 X	Sermones tres de passione Christi.	575
1490 29 XI	Guido de Monte Rotherii: Manipulus curatorum.	283
1490 31 XII	Gritsch Joannes: Quadragesimale.	280
1492 9 VIII	Jacobus de Voragine: Legenda aurea.	344
1493 11 I	Reuchlin Joannes: Vocabularius brevilocus.	536
1495	Bonaventura s.: Opuscula.	132
1498 29 X	Bernardus Parmensis: Casus longi super quinque libros decretalium.	114
1499 13 I	Gesta Romanorum.	268
1499 9 II	Compendium iuris canonici.	181
[ca 1500]	Bertrandus de Turre: Sermones de tempore.	115

Typographus Legendae aureae

[ca 1481]	Vincentius Bellovomensis: Speculum naturale.	650
1482	Jacobus de Voragine: Legenda aurea.	341
1482 22 III	Landora Berengarius de: Lumen animae seu liber moralitatum.	373
1482 23 IV	Turrecremata Joannes de: Expositio Psalterii.	631

Typographus Vitas Patrum

1483	Ludolphus de Saxonia: Vita Christi.	388
1483	Palude Petrus de: Sermones Thesauri novi de tempore.	472
1484	Palude Petrus de: Sermones Thesauri novi de sanctis.	470
1485	Biblia latina.	117
1485	Palude Petrus de: Sermones Thesauri novi quadragesimales.	467
[ca 1485]	Corona Beatae Mariae Virginis.	190

		nr katalogu
[ca 1485]	Marchesinus Joannes: Mammotrectus super Bibliam.	402
1486 9 X	Gritsch Joannes: Quadragesimale.	279
[s. a.]	Philippus de Pergamo: Speculum regiminis seu Cato moralisatus.	507
TOULOUSE		
Joannes Parix		
[ca 1480]	Burlaeus Gualtherus: De vita et moribus philosophorum.	152
TÜBINGEN		
Joannes Otmar		
1498 24 III	Paulus Scriptoris de Wila: Lectura in libro primo Sententiarum.	480
ULM		
Joannes Zainer		
[ca 1476]	Jacobus de Voragine: Legenda aurea.	340
1478 9 III	Leonardus de Utino: Sermones quadragesimales.	378
[ca 1478/81]	Albertus Magnus s.: Compendium theologiae veritatis.	5
1480	Joannes Junior [Gobii]: Scala coeli.	356
[ca 1480]	Hieronymus s.: Vitae Sanctorum Patrum.	307
[ca 1480]	Nider Joannes: Sermones aurei de tempore et de sanctis.	455
[ca 1480]	Ulmer Ulricus: Fraternitas cleri.	634
VENEZIA		
Georgius Arrivabene et Paganinus de Paganinis		
1485 28 III	Nicolaus de Ausmo: Supplementum summae Pisanellae.	443
1488	Duranti Guillelmus: Speculum iudiciale.	231
Georgius Arrivabene		
1496 31 I	Imitatio Christi.	326
1496 16 V	Caracciolus Robertus: Opera varia.	158
Bernardinus Benalius		
1488 9 XI	Valerius Maximus: Facta et dicta.	636
1497	Plinius Secundus Caius: Historia naturalis.	513
Dionysius Bertochus		
1492 4 VI	Tudeschis Nicolaus de: Processus iudiciarius.	628
Simon Bevilaqua		
1497 4 IV	Lactantius Lucius Caelius Firmianus: Opera.	372
1498 20 X	Lucanus Marcus Annaeus: Pharsalia.	386

	Bernardinus de Choris	nr katalogu
1488 5 XII	Cicero Marcus Tullius: Epistolae ad familiares.	173
	Joannes de Colonia	
[p. 1477 2 VI]	Asconius Pedianus Quintus: Commentarii in orationes Ciceronis.	60
	Nicolaus de Ferrariis	
1492 8 VI	Nonius Marcellus: De proprietate serrnonutn.	460
	Lucantonius (Florentinus) Giunta	
1500 27 VIII	Vergilius Maro Publius: Opera.	638
	Joannes et Gregorius de Gregoriis	
1496	Decisiones rotae Romanae.	212
1497–1498	Hieronymus s.: Commentaria in Biblia.	304
	Joannes Herbort	
1481 24 VI	Thomas de Aquino s.: Super quarto Sententiarum.	616
1482/1483 25 II	Petrus de Abano: Expositio problematum Aristotelis.	490
	Nicolaus Jenson	
1471 8 III	Nepos Cornelius: Vitae imperatorum.	434
1476	Biblia latina.	116
1480 13 VI	Thomas de Aquino s.: De veritate fidei catholicae.	617
	Hermannus Liechtenstein	
1490 26 IV	Thomas de Aquino s.: Super tertio Sententiarum.	615
	Bonetus Locatellus	
1490 4 X	Joannes de Sacrobusto: Sphaera mundi.	363
1491 9 XII	Tibullus Albius: Elegiae.	618
1492 18 V	Silius Italicus: Punica.	576
1493 17 VII	Quintilianus Marcus Fabius: Institutiones oratoriae.	528
1494/1495 23 II	Boccacio Joannes: Genealogiae deorum.	129
1497 18 IX	Rhazes Muhammed: Liber nonus ad Almansorem.	539
1498 22 XI	Savonarola Michael: Canonica de febribus.	561
	Petrus Loeslein	
1483	Imitatio Christi.	324
	Franciscus de Lucca et Antonius Francisci	
1499 29 III	Mutius Macarius: De triumpho Christi.	433

Simon de Luere

		nr katalogu
1497 5 VII	Terentius Afer Publius: Comoediae.	596
1497 2 XII	Pseudo-Duns Scotus: Quaestiones in Aristotelis Analytica posteriora.	227
1499 20 VIII	Montagnana Bartholomaeus: Consilia medica.	430

Aldus Manutius

1495/1496	Theocritus: Idyllia, graece.	600
1495–1498	Aristoteles: Opera, graece.	49
1496	Thesaurus Cornucopiae et Horti Adonidis, graece.	602
1497	Crastonus Joannes: Lexicon Graeco-latinum.	204
1498	Politianus Angelus: Opera omnia.	519
1499	Scriptores astronomici veteres.	564
1499	Epistolae diversortim philosophorum, oratorum, rhetorum.	235

Renaldus de Novimagio
et Theodorus de Reynsburch

1477 14 VI	Paulus Venetus: Commentaria in libris posteriores Aristotelis.	481
------------	--	-----

Renaldus de Novimagio

1481	Niger Petrus: Clipeus Thomistarum.	458
[ca 1490]	Dandulo Fantinus: Compendium catholicae fidei.	206

Jacobus de Paganinis

1490 24 XII	Statius Publius Papinius: Opera.	583
-------------	----------------------------------	-----

Paganinus de Paganinis

1499 21 XII	Baptista de Salis: Summa casuum conscientiae.	92
-------------	---	----

Peregrinus Pasquale

1492 14 IV	Columna Aegidius: In Petri Lombardi Sententiarum lib. I commentum.	178
------------	--	-----

Christophorus de Pensis

1495 1 VIII	Martialis Marcus Valerius: Epigrammata.	406
1499 18 VII	Orosius Paulus: Historiae.	466

Jacobus Pentius

1499 14 VII	Baptista Mantuanus: Parthenice secunda sive Catharinaria.	90
1499 16 VII	Baptista Mantuanus: Parthenice prima sive Mariana.	89
1499 6 VIII	Baptista Mantuanus: In Robertum Severinatem panegyricum carmen.	88
1499 10 IX	Baptista Mantuanus: De suorum temporum calamitatibus.	86
1500 (?) 23 X	Aristoteles: De anima.	51

Philippus Pincius		nr katalogu
1490 27 VIII	Galenus Claudius: Opera.	248
1493 30 IV	Apuleius Maduarensis Lucius: Opera.	47
1496 31 V	Philelphus Franciscus: Orationes et opuscula.	506
1497 22 VI	Diogenes Laertius: Vitae et sententiae philosophorum.	215
1498 13 VII	Horatius Flaccus Quintus: Opera.	316
1499 13 IV	Caesar Caius Julius: Commentarii de bello Gallico.	155
1500 19 III	Priscianus: Opera.	521
Petrus de Quarengis		
1499 20 VIII	Dominicus de Flandria: Quaestiones in commentaria Thomae de Aquino super Methaphysicis Aristotelis.	220
[p. 1500?]	Britannicus Gregorius: Sermones funebres et nuptiales.	148
Erhardus Ratdolt		
1482 25 V	Euclides: Elementa.	236
Bernardinus Rizus		
1492 15 II	Jacobus Philippus de Bergamo: Supplementum chronicarum.	336
Joannes Rubeus		
1490 15 VII	Scriptores historiae Augustae.	565
Octavianus Scotus		
1482	Breviarum Romanum.	145
1483 16 VII	Blondus Flavius: Historiarum ab inclinatione Romanorum imperii decades.	128
1483–1484	Capreolus Joannes: Quaestiones in IV libros Sententiarum.	157
Lazarus de Soardis		
1492 12 XII	Seneca Lucius Annaeus: Tragoediae.	569
Vindelinius de Spira		
1471	Plutarchus: Apophthegmata, lat.	515
1471	Pontanus Ludovicus: Singularia in causis criminalibus.	520
1472	Appianus: Historia Romana.	46
Bernardinus Stagninus		
1489	Aristoteles: Opera, lat.	50
Antonius de Strata		
1482 17 XII	Antoninus Florentinus: Confessionale Defecerunt, lat.	41

Joannes Tacuinus

		nr katalogu
1494 28 I	Juvenalis Decius Junius: Satyrae.	368
1498 7 IV	Seneca Lucius Annaeus: Tragoediae.	570
1500 19 V	Tibullus Albius: Elegiae.	619
1500 20 VII	Sallustius Crispus Caius: Opera.	556

Andreas Torresanus

1487 21 V	Sabellicus Marcus Antonius: Rerum Venetarum decades.	551
1488 27 IX	Caracciolus Robertus: Sermones quadragesimales de peccatis etc.	163
1497–1499	Maino Jason de: Super prima et secunda parte Digesti veteris.	397

Baptista de Tortis

1488 4 VIII	Corpus iuris civilis. Digestum vetus.	195
1490 15 II	Suetonius Caius Tranquillus: Vitae duodecim Caesarum.	587
1491/1492 18 II	Decisiones rotae Romanae.	211
1494 23 XII	Corpus iuris civilis. Digestum novum.	199
1495 4 XI	Corpus iuris civilis. Digestum infortiatum.	197
1497 12 VIII	Faber Runcinus Joannes: Commentarius in Institutiones.	238

Typographus Hermolai Barbari: Castigationes Plinianaie

1493/94	Barbarus Hermolaus: Castigationes Plinianaie.	93
---------	---	----

Bernardinus de Vitalibus

[s. a.]	Manilius Marcus: Astronomicon lib. V.	400
---------	---------------------------------------	-----

Antonius de Zanchis
et Franciscus de Perusia

1500 1 VI	Breviarum Romanum.	146
-----------	--------------------	-----

Bartholomaeus de Zanis

[n. a. 1487]	Albertus Magnus s.: Liber aggregationis.	8
1494 15 III	Stattius Publius Papinius: Opera.	584
1498 9 VIII	Aristoteles: De animalibus.	53

WIEN

Joannes Winterburg

1492	Persius Flaccus Aulus: Satyrae.	487
[ca 1493]	Columella L. Jun. Moderatus: De re rustica lib. X.	177
1500 22 VI	Andreae Joannes: Super arboribus consanguinitatis.	24
[s. a.]	Privilegia sanctissimae Virginis Mariae.	524

WROCLAW
Gasparus Elyan

		nr katalogu
[ca 1475]	Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt.	39
[ca 1475]	Thomas de Aquino s.: Summa de articulis fidei.	609

ZWOLLE
Petrus van Os

1479	Pseudo-Bonaventura: Sermones de tempore et de sanctis.	135
------	--	-----

LOCUS INCERTUS
Angers aut Paris?

Typographus: Tardif: Compendium eloquentiae

[ca 1480]	Bassolis Joannes de: In quartum librum Sententiarum.	98
-----------	--	----

Milano?
Typographus Doni dei

[p. 1500?]	Dei donum sive de febris.	223
------------	---------------------------	-----

Hollandia aut Allemania
Typographus Leonis: Sermoncs

[147...]	Leo I papa: Sermones.	377
[ca 1470]	Gerson Joannes: De nocturna et diurna pollutionibus.	262
[s. a.]	Poggio Joannes Franciscus: Facetiae.	518

LOCUS ET TYPOGRAPHUS IGNOTI

[n. a. 1480]	Guillermus Parisiensis: Postilla super epistolas et evangelia.	288
[n. a. 1480]	Turrecremata Joannes de: Quaestiones evangeliorum.	632

WYKAZ NUMERÓW BIBLIOGRAFICZNYCH

		nr katalogu			nr katalogu
GW. 186	—	1	GW. 2114	—	41
191	—	2	2135	—	42
554	—	3	2186	—	43
561	—	4	2189	—	44
600	—	5	2200	—	45
616/10	—	6	2293	—	46
625	—	7	2303	—	47
636	—	8	2305	—	48
681	—	9	2334	—	49
702	—	10	2339	—	50
704	—	11	2346	—	51
731	—	12	2347	—	52
736	—	13	2353	—	53
806	—	14	2428	—	54
867	—	15	2460	—	55
871	—	16	2471	—	56
877	—	17	2501	—	57 ^I
894	—	18	2502	—	57 ^{II}
1179	—	19	2534	—	58
1575	—	20	2672	—	59
1578	—	21	2739	—	60
1695	—	22	2749	—	61
1696	—	23	2752	—	62
1701	—	24	2756	—	63
1703	—	25	2810	—	64
1715	—	26	2854	—	65
1721	—	27	2868	—	66
1749	—	28	2873	—	67
1751	—	29	2885	—	68
1761	—	30	2896	—	69
1823	—	31	2898	—	70
1926	—	32	2906	—	71
1933	—	33	2909	—	72
1943	—	34	2911	—	73
1987	—	35	2912	—	74
2003	—	36	2915	—	75
2021	—	37	2937	—	76
2072	—	38	3006	—	77
2093	—	39	3031	—	78
2098	—	40	3053	—	79

		nr katalogu			nr katalogu
GW. 3061	—	80	GW. 4478	—	129
3110	—	81	4575	—	130
3127	—	82	4603	—	131
3211	—	83	4648	—	132
3220	—	84	4718	—	133
3222	—	85	4806	—	134
3253	—	86	4810	—	135
3255	—	87	4879	—	136
3260	—	88	5032	—	137
3287	—	89	5055	—	138
3302	—	90	5076	—	139
3313	—	91	5078	—	140
3326	—	92	5087	—	141
3341	—	93	5088	—	142
3400	—	94	5089	—	143
3405	—	95	5090	—	144
3413	—	96	5106	—	145
3426	—	97	5170	—	146
3722	—	98	5235	—	147
3863	—	99	5554	—	148
3865	—	100	5595	—	149
3866	—	101	5596	—	150
3882	—	102	5752	—	151
3886	—	103	5789	—	152
3887	—	104	5797	—	153
3888	—	105	5830	—	154
3902	—	106	5872	—	155
3926	—	107	5896	—	156
3934	—	108	6032	—	157
3937	—	111	6043	—	158
3940	—	109	6050	—	159
3944	—	110	6054	—	160
4004	—	112	6066	—	161
4095	—	113	6074	—	162
4104	—	114	6080	—	163
4180	—	115	6084	—	164
4222	—	116	6130	—	165
4257	—	117	6162	—	167
4269	—	118	6544	—	169
4282	—	119	6546	—	170
4288	—	120	6688	—	171
4289	—	121	6693	—	172
4292	—	122	6843	—	173
4293	—	123	7090	—	174
4303	—	124	7097	—	175
4307	—	125	7107	—	176
4309	—	126	7185	—	177
4391	—	127	7206	—	178
4419	—	128	7209	—	179

		nr katalogu			nr katalogu		
GW.	7230	—	180	GW.	8206	—	211
	7262	—	181		8210	—	212
	7418	—	182		8270	—	213
	7420	—	183		8308	—	214
	7421	—	184		8384	—	215
	7485	—	186		8409	—	216
	7509	—	187		8411	—	217
	7511	—	188		8434	—	218
	7513	—	189		8563	—	219
	7572	—	190		8640	—	220
	7590	—	191		8642	—	221
	7614	—	192		8939	—	222
	7622	—	193		9044	—	223
	7659	—	194		9046	—	224
	7667	—	195		9069	—	225
	7681	—	196		9074	—	226
	7692	—	197		9093	—	227
	7703	—	198		9103	—	228
	7719	—	199		9121	—	229
	7722	—	200		9126	—	230
	7735	—	201		9158	—	231
	7751	—	202		9173	—	232
	7771	—	203		9266	—	233
	7814	—	204		9343	—	234
	7824	—	205		9367	—	235
	7903	—	206		9428	—	236
	8132	—	207		9452	—	237
	8140	—	208		9636	—	238
	8151	—	209		9648	—	239
	8201	—	210		9650	—	240
H.	14	—	491	H.	6603	—	508
	15	—	492		6786	—	323
	205	—	512		6925	—	542
	254	—	511		6929	—	543
	1326	—	347		6936	—	546
	1328	—	604		6939	—	544
	1468	—	610		6990	—	241
	1503	—	605		7296	—	245
	1669,16040	—	641		7367	—	350
	2818	—	495		7370	—	351
	2991=8929	—	255		7427	—	248
	3994	—	348		7470	—	353
	4014	—	300		7621	—	256
	4075	—	166		7701	—	264
	4553	—	244		7717	—	259
	4663	—	653		7721	—	265
	5037	—	349		7883	—	269

		nr katalogu			nr katalogu		
H.	7926	—	272	H.	11878	—	457
	8059	—	278		11885	—	459
	8199	—	283		11957	—	461
	8242	—	288		11968	—	462
	8247	—	289		12041	—	463
	8277	—	291		12336	—	625
	8360	—	254		12345	—	623
	8382	—	296		12399	—	476
	8486	—	302		12440	—	477
	8524	—	299		12493	—	480
	8581	—	304		12511	—	481
	8583	—	305		12556	—	482
	8594	—	307		12641	—	486
	8608	—	308		12718	—	487
	8947	—	317		12914	—	501
	8975	—	320		12922	—	505
	9233	—	330		13015	—	529
	9246	—	582		13037	—	246
	9288	—	331		13182	—	518
	9406	—	356		13196	—	517
	9413	—	360		13269	—	520
	9670	—	370		13550	—	527
	9992	—	346		13718	—	531
	10014	—	376		13884	—	247
	10168	—	385		14118	—	362
	10196	—	498		14494	—	560
	10197	—	500		14511	—	563
	10372	—	446		14605	—	567
	10456	—	393		14628	—	571
	10470	—	395		14659	—	568
	10486	—	396		14952	—	580
	10532	—	413		15066	—	586
	10535	—	414		15126	—	588
	10539	—	398		15177	—	590
	10756	—	404		15336	—	592
	10768	—	405		15429	—	596
	10939	—	397		15486	—	601
	11007	—	416		15631	—	621
	11029	—	417		15686	—	364
	11080	—	422		15698	—	630
	11482	—	427		15703	—	631
	11633	—	432		16049	—	642
	11723	—	435		16120	—	379
	11729	—	436		16158	—	660
	11795	—	452		16182	—	663
	11859	—	456		16194	—	662

		nr katalogu			nr katalogu		
HC.	17	—	490	HC.	7928	—	273
	151	—	509		7960	—	271
	156	—	510		8014	—	274
	850	—	493		8030	—	275
	1324	—	494		8034	—	276
	1352	—	603		8071	—	279
	1389	—	617		8078	—	280
	1393	—	607		8197	—	282
	1434	—	611		8218	—	357
	1436	—	612		8271	—	290
	1473	—	613		8300	—	287
	1476	—	614		8306	—	292
	1480	—	615		8316	—	293
	1484	—	616		8319	—	294
	1543	—	606		8354=8356	—	253
	1623	—	249		8424	—	295
	2157	—	442		8488	—	303
	2166	—	443		8527	—	298
	2725	—	392		8535	—	355
	2809	—	336		8595	—	306
	3258	—	444		8741	—	310
	3540	—	499		8763	—	311
	4151	—	540		8789	—	312
	4662	—	419		8790	—	313
	4666	—	281		8793	—	314
	4712	—	507		8898	—	315
	4763	—	618		8962	—	301
	4766	—	619		9003	—	318
	5733	—	434		9009	—	319
	6129	—	448		9025	—	321
	6915	—	547		9047	—	420
	6916	—	548		9053	—	421
	6932	—	545		9083	—	327
	6940	—	549		9084	—	328
	7004	—	651		9085	—	324
	7005	—	652		9103	—	325
	7062	—	242		9109	—	326
	7063	—	243		9239	—	581
	7163	—	479		9270	—	332
	7377	—	352		9274	—	333
	7380	—	522		9328	—	334
	7622	—	257		9340	—	338
	7625	—	258		9416	—	361
	7674	—	266		9431	—	365
	7688	—	261		9438	—	366
	7702	—	263		9450	—	367
	7748	—	267		9710	—	368
	7751	—	268		9711	—	369
	7909	—	270		9759	—	371

		nr katalogu			nr katalogu		
HC.	9818	—	372	HC.	12312	—	626
	9892=H.9893	—	374		12315	—	627
	9917	—	358		12367	—	628
	9928	—	375		12371	—	624
	9968	—	345		12403	—	475
	10015	—	377		12562	—	484
	10153	—	384		12733	—	488
	10190	—	496		12749	—	489
	10195	—	497		12912	—	502
	10212	—	329		12916	—	503
	10242	—	386		12925	—	506
	10290	—	387		12954	—	504
	10293	—	388		13101	—	513
	10296	—	389		13121	—	514
	10315	—	390		13140	—	515
	10333	—	373		13210	—	516
	10369	—	447		13218	—	519
	10374	—	445		13346	—	578
	10472	—	394		13365	—	521
	10529	—	412		13368	—	524
	10553	—	402		13373	—	523
	10566	—	403		13387	—	525
	10702	—	400		13652	—	528
	10727	—	401		13679	—	530
	10824	—	406		13761	—	532
	10834	—	407		13801	—	533
	10835	—	410		13880	—	534
	10843	—	408		13900	—	539
	10845	—	409		13940	—	541
	11036	—	418		13996	—	411
	11486	—	428		14035	—	550
	11533	—	429		14053	—	551
	11608	—	431		14113	—	363
	11655	—	433		14135	—	552
	11733	—	439		14150	—	554
	11736	—	437		14152	—	553
	11793	—	451		14161	—	555
	11798	—	454		14233	—	556
	11802	—	455		14248	—	558
	11804	—	453		14489	—	561
	11830	—	449		14508	—	562
	11836	—	450		14559	—	564
	11888	—	458		14563	—	565
	11906	—	460		14565	—	566
	11935,11946	—	285		14666	—	569
	11938	—	284		14670	—	570
	11942	—	286		14740	—	576
	12044	—	465		14917	—	579
	12103	—	466		14978	—	583

		nr katalogu			nr katalogu		
HC.	14979	—	584	HC.	15713	—	633
	15122	—	587		15715	—	632
	15171	—	589		15773	—	635
	15192	—	577		15790	—	636
	15250	—	637		15845	—	309
	15339	—	593		16039	—	640
	15342	—	591		16043	—	643
	15432	—	597		16083	—	634
	15471	—	599		16119	—	378
	15477	—	600		16128	—	380
	15493	—	602		16134	—	382
	15598	—	250		16145	—	659
	15599	—	251		16184	—	661
	15613	—	622		16213	—	664
	15683	—	629		16294	—	255
HCR.	5864	—	464				
	15591	—	620				
H Nachtr.							
	194	—	335				
	202	—	337				
	246	—	438				
	273	—	485				
	294	—	526				
C.	579	—	608	C.	5437	—	469
	1485	—	656		5636	—	585
	1486=6276	—	654		5736	—	594
	1487=6276	—	655		5773	—	598
	1763	—	260		5777	—	575
	3145	—	316		5916	—	381
	3497	—	358		6080=6037	—	638
	3833	—	399		6128	—	639
	3954	—	255		6243	—	645
	3961	—	415		6245	—	646
	4088	—	424		6248	—	647
	4242	—	425		6252	—	648
	4266	—	426		6254	—	649
	4342	—	430		6257	—	650
	4640	—	478		6259	—	644
	4842	—	252		6296	—	536
	5378	—	574		6360	—	657
	5414	—	473		6399	—	339
	5421	—	470		6430	—	342
	5422	—	467		6444	—	343
	5429	—	471		6458	—	344
	5432	—	468				

			nr katalogu
CR.	5409=5415	—	474
	5410	—	472
R.	1896	—	658
Reichl.Suppl.	207	—	537
BMC.	I 97	—	341
	VIII 66	—	391
Boh.	1066	—	573
Coli.St.	452	—	262
KM.	52 ²	—	354
Ludwig	789	—	572
Mead	1727	—	557
Panz.IV	IV 458 56-b	—	340
VB.	1266	—	441
VBonn	1218	—	535
VK.	1080	—	574
Weale—Boh.	893	—	423

Pozycje bez bibliografii

Nr katalogu: 168, 297, 322, 383, 440, 483, 538, 559, 595, 609.

KONKORDANCJA SYGNATUR I NUMERÓW KATALOGU

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
1	–	219	39	–	177
2	–	325	40	–	239
3	–	325	41	–	440
4	–	555	42	–	106
5	–	35	43	–	133
6	–	255	44	–	152
	7/13		45	–	163
7	–	drukXVIw.	46	–	158
8	–	7	47	–	83
9	–	drukXVIw.	48	–	168
10	–	drukXVIw.	49	–	169
11	–	drukXVIw.		50/52	
12	–	drukXVIw.	50	–	170
13	–	drukXVIw.	51	–	41
14	–	138	52	–	40
15	–	252	53	–	172
16 ^f	–	571		54/56	
16 ^h	–	5711	54	–	drukXVIw.
	17/18		55	–	185
17	–	555	56	–	511
18	–	326		57/62	
19	–	347	57	–	188
20	–	148	58	–	338
21	–	164	59	–	105
22	–	92	60	–	36
23	–	118	61	–	265
24	–	42	62	–	260
25	–	10	63	–	187
26	–	24	64	–	224
	27/35		65	–	235
27	–	56		66/67	
28	–	12	66	–	413
29	–	112	67	–	524
30	–	599	68	–	283
31	–	586	69	–	290
32	–	234	70	–	355
33	–	213	71	–	85
34	–	554	72	–	305
35	–	335	73	–	322
36	–	603	74	–	362
37	–	568	75	–	334
38	–	244			

sygn.	nr katalogu	sygn.	nr katalogu
	76/82	117	— 517
76	— 271	118	— 55
77	— 266		119/121
78	— 328	119	— 530
79	— 264	120	— 64
80	— 78	121	— 573
81	— 357		122/123
82	— 338	122	— 575
83	— 383	123	— 420
	84/86	124	— 550
84	— drukXVIw.		125/129
85	— 358	125	— drukXVIw.
86	— 84	126	— 131
	87/88	127	— 663
87	— 385	128	— 639
88	— 582	129	— 553
89	— 403	130	— 585
90	— 404	131	— 640
91	— 421		132/133
92	— 420	132	— 574
93	— 443	133	— 323
	94/96		134/135
94	— 478	134	— 609
95	— 401	135	— 39
96	— drukXVIw.		136/137
97	— 475	136	— 574
	98/99	137	— 323
98	— 444		138/144
99	— 450	138	— 620
100	— 494	139	— 621
101	— 365	140	— 206
102	— 428	141	— 329
103	— 578	142	— 292
	104/105	143	— 598
104	— drukXVIw	144	— 237
105	— 589	145	— 662
106	— 637		146/148
107	— 658	146	— 465
	108/110	147	— 464
108	— 501	148	— 463
109	— 359		149/151
110	— 330	149	— drukXVIw.
111	— 484	150	— drukXVIw.
112	— 510	151	— 172
113	— 516		152/157
	114/118	152	— drukXVIw.
114	— drukXVIw.	153	— drukXVIw.
115	— 491	154	— drukXVIw.
116	— 13	155	— drukXVIw.

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
156	–	363	199	–	druk XVI w.
157	–	druk XVI w.	200	–	druk XVII w.
158	–	400	201	–	druk XV11 w.
159	–	559	202	–	druk XVI w.
160	–	186	203	–	druk XVI w.
161	–	282	204	–	druk XVI w.
	162/168		205	–	druk XVI w.
162	–	druk XVI w.	206	–	druk XVI w.
163	–	druk XVI w.		207/213	
164	–	druk XVI w.	207	–	druk XVI w.
165	–	druk XVI w.	208	–	533
166	–	druk XVI w.	209	–	druk XVII w.
167	–	druk XVI w.	210	–	druk XVI w.
168	–	525	211	–	druk XVI w.
	169/176		212	–	druk XVI w.
169	–	143	213	–	druk XVI w.
170	–	142	214	–	580
171	–	144		215/216	
172	–	277	215	–	371
173	–	141	216	–	461
174	–	374	217	–	483
175	–	druk XVI w.	218	–	21
176	–	druk XVI w.		219/223	
	177/179		219	–	263
177	–	druk XVI w.	220	–	327
178	–	664	221	–	37
179	–	druk XVI w.	222	–	485
180	–	441	223	–	508
	181/183			224/230	
181	–	58	224	–	druk XVI w.
182	–	396	225	–	druk XVI w.
183	–	532	226	–	druk XVI w.
	184/195		227	–	druk XVI w.
184	–	druk XVI w.	228	–	261
185	–	druk XVI w.	229	–	540
186	–	druk XVI w.	230	–	druk XVI w.
187	–	druk XV11 w.		231/235	
188	–	432	231	–	374
189	–	492	232	–	522
190	–	druk XVI w.	233	–	523
191	–	druk XVI w.	234	–	310
192	–	druk XVII w.	235	–	druk XVI w.
193	–	druk XVII w.		236/240	
194	–	druk XVII w.	236	–	druk XVI w.
195	–	druk XVII w.	237	–	503
	196/206		238	–	331
196	–	druk XVII. w.	239	–	189
197	–	335	240	–	druk XVI w.
198	–	druk XVI w.		241/242	

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
241	—	167	283	—	456
242	—	575		284/285	
	243/246		284	—	243
243	—	337	285	—	571
244	—	621	286	—	353
245	—	179	287	—	134
246	—	429	288	—	207
247	—	502	289	—	457
248	—	77	290	—	390
	249/250		291	—	438
249	—	drukXVIw.		292/295	
250	—	418	292	—	drukXVIw.
251	—	8	293	—	80
252	—	422	294	—	309
	253/257		295	—	433
253	—	643	296	—	83
254	—	642	297	—	527
255	—	drukXVIw.	298	—	208
256	—	drukXVIw.	299	—	3
257	—	drukXVIw.	300	—	4
	258/271		301	—	435
258	—	drukXVIw.	302	—	240
259	—	436	303	—	487
260	—	439		304/307	
261	—	437	304	—	69
262	—	drukXVIw.	305	—	31
263	—	drukXVIw.	306	—	262
264	—	drukXVIw.	307	—	324
265	—	drukXVIw.		308/315	
266	—	drukXVIw.	308	—	601
267	—	drukXVIw.	309	—	384
268	—	drukXVIw.	310	—	153
269	—	drukXVIw.	311	—	558
270	—	drukXVIw.	312	—	81
271	—	drukXVIw.	313	—	661
272	—	526	314	—	137
	273/275		315	—	512
273	—	drukXVIw.	316	—	417
274	—	drukXVIw.		317/318	
275	—	504	317	—	drukXVIw.
	276/277		318	—	505
276	—	drukXVIw.		319/324	
277	—	130	319	—	drukXVIw.
	278/279		320	—	drukXVIw.
278	—	354	321	—	drukXVIw.
279	—	19	322	—	drukXVIw.
280	—	363	323	—	drukXVIw.
281	—	567	324	—	607
282	—	486	325	—	209

sygn.	nr katalogu		sygn.	nr katalogu	
	320/329		371	—	5
326	—	drukXVIw.	372	—	25
327	—	227	373	—	32
328	—	drukXVIw.	374	—	34
329	—	drukXVIw.	375	—	48
330	—	21	376	—	49
	331/334			377/378	
331	—	89	377	—	52
332	—	90	378	—	253
333	—	88		379/380	
334	—	86	379	—	52
335	—	242	380	—	54
	336/337			381/383	
336	—	drukXVIw.	381	—	drukXVIw.
337	—	115	382	—	drukXVIw.
338	—	218	383	—	53
	339/344			384/385	
339	—	641	384	—	46
340	—	drukXVIw.	385	—	406
341	—	51	386	—	60
342	—	drukXVIw.		387/391	
343	—	drukXVIw.	387	—	65
344	—	drukXVIw.	388	—	29
	345/347		389	—	625
345	—	drukXVIw.	390	—	493
346	—	drukXVIw.	391	—	221
347	—	518	392	—	313
	348/352		393	—	71
348	—	87	394	—	73
349	—	drukXVIw.	395	—	93
350	—	drukXVIw.		396/397	
351	—	91	396	—	76
352	—	drukXVIw.	397	—	409
353	—	421		398/399	
	354/359		398	—	96
354	—	94	399	—	333
355	—	drukXVIw.	400	—	98
356	—	606	401	—	100
357	—	drukXVIw.	402	—	102
358	—	drukXVIw.	403	—	102
359	—	11		404/405	
360	—	147	404	—	103
361	—	537	405	—	108
362	—	267	406	—	104
363	—	297	407	—	66
364	—	296	408	—	500
365	—	222	409	—	108
366	—	291	410	—	111
367	—	538	411	—	110

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
412	—	113	455	—	232
413	—	116	456	—	373
414	—	120	457	—	373
415	—	122	458	—	412
416	—	122	459	—	257
417	—	127	460	—	258
418	—	128		461/462	
419	—	129	461	—	251
420	—	132	462	—	245
421	—	135	463	—	276
	422/423		464	—	279
422	—	136	465	—	536
423	—	175		466/470	
424	—	145	468	—	180
425	—	149	467	—	546
	426/428		468	—	572
426	—	150	469	—	605
427	—	30	470	—	drukXV
428	—	27	471	—	286
429	—	151		472/473	
430	—	313	472	—	285
431	—	154	473	—	284
432	—	157		474/475	
433	—	161	474	—	drukXV
434	—	162	475	—	287
435	—	162		476/477	
436	—	160	476	—	289
	437/438		477	—	156
437	—	45		478/479	
438	—	160	478	—	293
	439/441		479	—	294
439	—	281		480/482	
440	—	419	480	—	295
441	—	114	481	—	410
442	—	173	482	—	581
	443/445		483	—	302
443	—	181	484	—	308
444	—	drukXVIw.	485	—	299
445	—	drukXVIw.	486	—	299
446	—	190	487	—	298
447	—	205	488	—	298
	448/450		489	—	303
448	—	drukXVIw.	490	—	17
449	—	215	491	—	311
450	—	18		492/493	
451	—	216	492	—	315
452	—	220	493	—	569
453	—	229	494	—	318
454	—	230	495	—	9

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
496	—	319	536	—	drukXVIw.
	497/498		537	—	414
497	—	drukXVIw.	538	—	386
498	—	342	539	—	236
499	—	344	540	—	389
500	—	345	541	—	392
501	—	346	542	—	393
	502/504		543	—	394
502	—	336		544/545	
503	—	587	544	—	399
504	—	drukXVIw.	545	—	544
	505/506		546	—	6
505	—	349	547	—	407
506	—	70	548	—	415
507	—	350	549	—	416
508	—	351	550	—	121
509	—	352		551/552	
510	—	356	551	—	drukXVIw.
	511/512		552	—	178
511	—	361	553	—	306
512	—	652	554	—	210
513	—	364	555	—	274
514	—	630	556	—	275
	515/517		557	—	431
515	—	631		558/561	
516	—	408	558	—	drukXVIw.
517	—	548	559	—	434
518	—	633	560	—	515
519	—	632	561	—	565
520	—	366		562/563	
521	—	201	562	—	408
522	—	369	563	—	373
	523/526		564	—	449
523	—	drukXVIw.	565	—	451
524	—	370	566	—	452
525	—	557	567	—	453
526	—	drukXVIw.	568	—	455
	527/528			569/570	
527	—	372	569	—	drukXVIw.
528	—	drukXVIw.	570	—	460
529	—	375	571	—	462
	530/531			572/573	
530	—	377	572	—	drukXVIw.
531	—	259	573	—	466
532	—	381		574/575	
533	—	380	574	—	467
534	—	564	575	—	545
	535/536			576/577	
535	—	47	576	—	471

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
577	—	469	617	—	593
	578/579		618	—	592
578	—	477		619/621	
579	—	312	619	—	166
580	—	314	620	—	340
581	—	480	621	—	594
582	—	482	622	—	595
583	—	117	623	—	602
584	—	489	624	—	608
	585/586		625	—	608
585	—	490	626	—	613
586	—	560	627	—	614
587	—	495	628	—	615
588	—	496	629	—	616
589	—	497	630	—	617
590	—	498	631	—	618
	591/592		632	—	307
591	—	499	633	—	507
592	—	107	634	—	596
593	—	146	635	—	612
594	—	474	636	—	629
	595/597			637/rkp.XVw.	
595	—	97	637	—	549
596	—	622	638	—	635
597	—	448	639	—	636
598	—	519	640	—	638
599	—	521	641	—	201
600	—	528		642/646	
	601/602		642	—	654
601	—	drukXVIw.	643	—	655
602	—	534	644	—	1
603	—	539	645	—	656
604	—	541	646	—	653
605	—	411	647	—	657
	606/607		648	—	659
606	—	556	649	—	72
607	—	597	650	—	95
608	—	563	651	—	651
609	—	566	652	—	204
610	—	570		653/654	
	611/612		653	—	drukXVIw.
611	—	576	654	—	479
612	—	583	655	—	584
613	—	579	656	—	75
	614/615		657	—	426
614	—	drukXVIw.	658	—	476
615	—	590	659	—	473
	616/618		660	—	343
616	—	591		661/662	

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
661	—	386	702	—	drukXVIw.
662	—	316	703	—	2
	663/664			704/705	
663	—	619	704	—	drukXVIw.
664	—	drukXVIw.	705	—	430
665	—	140		706/708	
666	—	139	706	—	360
667	—	79	707	—	552
	668/rkp.XVw.		708	—	458
668	—	427		709/710	
669	—	101	709	—	180
670	—	149	710	—	376
	671/675		711	—	320
671	—	drukXVIw.	712	—	71
672	—	531		713/715	
673	—	drukXVIw.	713	—	22
674	—	drukXVIw.	714	—	32
675	—	drukXVIw.	715	—	546
	676/679			716/717	
676	—	300	716	—	660
677	—	28	717	—	74
678	—	26		718/721	
679	—	drukXVIw.	718	—	159
680	—	454	719	—	156
681	—	509	720	—	65
682	—	171	721	—	23
	683/685		722	—	229
683	—	136	723	—	257
684	—	175		724/727	
685	—	192	724	—	14
686	—	317	725	—	67
	687/691		726	—	59
687	—	561	727	—	395
688	—	drukXVIw.	728	—	217
689	—	drukXVIw.	729	—	256
690	—	drukXVIw.		730/731	
691	—	223	730	—	288
692	—	488	731	—	634
693	—	402		732/733	
	694/695		732	—	299
694	—	280	733	—	298
695	—	268	734	—	318
696	—	600	735	—	341
697	—	368	736	—	241
698	—	114	737	—	405
	699/703			738/739	
699	—	drukXVIw.	738	—	468
700	—	drukXVIw.	739	—	190
701	—	drukXVIw.	740	—	470

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
741	—	500	874	—	126
742	—	498	875	—	165
743	—	499	876	—	183
744	—	246	877	—	184
745	—	588		878/879	
	746/747		878	—	226
746	—	644	879	—	225
747	—	660	880	—	231
748	—	535	881	—	248
749	—	391		882/883	
750	—	472	882	—	249
751	—	304	883	—	520
752	—	15	884	—	269
	753/758			885/887	
753	—	druk XVI w.	885	—	270
754	—	druk XVI w.	886	—	193
755	—	druk XVI w.	887	—	176
756	—	druk XVI w.	888	—	272
757	—	459	889	—	273
758	—	506	890	—	278
	759/760		891	—	233
759	—	250	892	—	301
760	—	624	893	—	320
	761/762		894	—	348
761	—	155	895	—	367
762	—	druk XVI w.	896	—	332
763	—	424	897	—	198
764	—	509		898/899	
765	—	626	898	—	306
	766/767		899	—	543
766	—	254		900 901	
767	—	481	900	—	191
	768/769		901	—	202
768	—	110		902/903	
769	—	33	902	—	191
			903	—	202
861	—	16	904	—	195
862	—	38	905	—	197
863	—	43	906	—	199
864	—	50	907	—	378
865	—	61	908	—	379
866	—	62	909	—	387
867	—	82	910	—	397
868	—	99	911	—	442
869	—	119	912	—	446
870	—	123	913	—	447
871	—	124	914	—	513
872	—	125	915	—	529
873	—	126	916	—	562

sygn.		nr katalogu	sygn.		nr katalogu
917	—	562	945	—	423
918	—	577	946	—	247
919	—	604		947/951	
920	—	611	947	—	211
921	—	611	948	—	212
922	—	645	949	—	druk XVI w.
923	—	645	950	—	druk XVI w.
924	—	646	951	—	628
925	—	647	952	—	20
926	—	649	953	—	551
927	—	650	954	—	650
928	—	320	955	—	182
929	—	388		956/957	
930	—	514	956	—	623
931	—	44	957	—	238
932	—	228	958	—	446
933	—	68	959	—	63
934	—	203	960	—	194
	935/936		961	—	196
935	—	214	962	—	200
936	—	627		963/965	
937	—	425	963	—	382
938	—	425	964	—	174
939	—	398	965	—	542
940	—	339	966	—	425
941	—	610	967	—	425
942	—	109	968	—	425
	943/944		969	—	425
943	—	445	970	—	611
944	—	543	971	—	648

INDEKS WŁAŚCICIELI

(Biblioteki gdańskie w świetle zapisek proweniencyjnych)

INDEKS WŁAŚCICIELI

Indeks właścicieli jest ułożony alfabetycznie według nazwisk względnie nazw instytucji; instytucje istniejące w ciągu wieków na obszarze dzisiejszego Gdańska są zamieszczone pod wspólnym hasłem Gdańsk alfabetycznie.

Zamieszczone w nawiasie na końcu notatki dotyczącej właściciela określenie wieku odnosi się do czasu prawdopodobnego powstania zapiski proveniencyjnej.

Liczby na prawym marginesie przy poszczególnych dziełach wskazują odpowiednie pozycje niniejszego katalogu.

ALEBEKE TESMARUS, magister, w r. 1545 rektor szkoły przy kościele św. Jana, a następnie NPMaryi w Gdańsku, po powrocie na katolicyzm i otrzymaniu święceń ksiądz w Cedrach Wielkich (pow. gdański).

Pseudo—Boethius
De disciplina scholariurn.
Köln, H. Quentell, 1498.

131

Seneca Lucius Annaeus
Epistolae ad Lucilium.
Leipzig, W. Stoeckel, 1497.

566

Saliceto Guillelmus de
De salute corporis.
Leipzig, A. de Colonia, 1495.

553

Vergilius Maro Publius
Bucolica.
Köln, H. Quentell, 1495.

639

Wimpheling Jacobus
Stilpho comedia.
[Basel, J. Bergmann], 1494.

663

ALEKSANDER ze STRZELNA [w. XV/XVI].

Strzelno, wieś na Kaszubach, pow. pucki.

Bernardus Claravallensis s.
Sermones de tempore et de sanctis.
Basel, N. Kessler, 1495.

110

ALENN JOANNES de, proboszcz w Pogorzalej Wsi (pow. gdański) [w. XVI].

Schedel Hartmannus
Liber chronicarum, germ.
Augsburg, J. Schoensperger, 1496.

563

ALEXANDER STRELENSIS — v. Aleksander ze Strzelna.

ALTEMPSANA BIBLIOTHECA. Jan Anioł de Altemps, bibliofil rzymski, właściciel wielkiej biblioteki pomnażanej przez następców (zm. 1620).

Britannicus Gregorius
Sermones funebres et nuptiales.
Venezia, [P. de Quarengis, p. 1500?].

148

AMBROSIUS LEOPOLIENSIS —v. Ambroży ze Lwowa.

AMBROŻY ze LWOWA, przeor Dominikanów w Gdańsku i wikariusz prowincjalny na kontratę pruską [koniec w. XVI].

Nider Joannes
Sermones aurei de tempore.
Ulm, J. Zainer, [ca 1480]. 455

AMSTERDAM—klasztor [w. XVI/XVII].

Sequentiae et hymni per totum annum.
Gouda, Ex domo fratrum, 1494. 573

AYCHLER LUDOVICUS, syn Stanisława h. Dąb, znanego kupca i działacza protestanckiego na terenie Krakowa, humanisty i prawnika, wójta prawa magdeburskiego na zamku krakowskim, kontynuuje po ojcu handel sukmem. Otrzymał w spadku część biblioteki głównie prawniczej ojca, którą - pozostając w żywych kontaktach z Gdańskiem—ofiarowuje 6 V 1601 do gimnazjalnej biblioteki miasta.

Accursius Franciscus
Casus longi super Digesto Novo.
[Basel, J. Amerbach, ca 1489/97]. 1

Tudeschis Nicolaus de
Processus iudicialis.
Venezia, D. Bertochus, 1492. 628

Corpus iuris civilis. Novellae etc.
[Lyon, J. Siber, ca 1498/1500]. 203

Vivianus
Casus longi super Institutis.
[Basel, J. Amerbach, ca 1489/97]. 653

Decisiones rotae Romanae.
Venezia, B. de Tortis, 1491/1492 211

Vivianus
Casus longi super Digesto vetere
[Basel, J. Amerbach, ca 1489/97]. 654

Decisiones rotae Romanae.
Venezia, J. et G. de Gregoriis, 1496. 212

Vivianus
Casus longi super Infortiato.
[Basel, J. Amerbach, ca 1489/97]. 655

Eike von Repgow
Lehnrecht etc.
Augsburg, A. Sorg, 1482. 233

Vivianus
Casus longi super Codice.
[Basel, J. Amerbach, ca 1489/97]. 656

BABECKI MATTHAEUS, proboszcz w Fiugajkach (pow. morąski, woj. olsztyńskie) [w. XVII].

Anima fidelis.
Lyon, J. de Vingle, 1499. 35

BAHR SIMON, bogaty kupiec gdański, nobilitowany w r. 1591, faktor króla polskiego w Gdańsku, starosta berwałdzki (zm. 1605).

Niavis Paulus
Epistolae breves.
Leipzig, M. Lotter, 1499. 436

Niavis Paulus
Epistolae longiores.
Leipzig, C. Kachelofen, 1494. 437

Niavis Paulus
Epistolae mediocres.
Leipzig, C. Kachelofen, 1494. 439

- BALDREMAN ERASMUS, licencjat prawa, r. 1527.
Asconius Pedianus Quintus
Commentarii in orationes Ciceronis.
Venezia, J. de Colonia et J. Manthen, [1477]. 60
- BALTHASAR, zakonnik [w. XV/XVI].
Wimpheling Jacobus
Oratio querulosa contra invasores sacerdotum.
[Augsburg, J. Froschauer, ca 1498]. 662
- BARTH, r. 1593. Nazwisko rodziny pochodzącej z Gandawy, osiadłej w Gdańsku i w Braniewie w w. XVI.
Landora Berengarius de
Lumen animae.
[Strassburg, typogr. Legendae aureae]. 1482. 373
- BARTHOLOMAEUS, brat zakonu dominikańskiego w Poznaniu, r. 1564.
Versor Joannes
Dicta super septem tractatus summularum Petri Hispani.
Nürnberg, A. Koberger, 1495. 640
- BAUMGARTNER CHRISTOPHORUS. Zlatynizowana forma tego nazwiska używana w w. XVI i XVII: Pomarius. Studiował we Wrocławiu i Wittenberdze, był konrektorem i profesorem w gimnazjum św. Magdaleny we Wrocławiu (zm. 9 VII 1686).
Albertus Magnus s.
Liber aggregationis.
[Venezia, B. de Zanis, n. a. 1487]. 7
- BAŻYŃSCY h. Wiewiórka, szlachta chełmińska; odegrali dużą rolę w życiu politycznym Pomorza (ówczesnych Prus) w w. XV.
Corpus iuris civilis. Digestum infortiatum.
Venezia, B. de Tortis, 1495. 197
- BECHER JOANNES z Wrocławia [w. XV/XVI].
Vocabularius iuris utriusque.
Nürnberg, A. Koberger, 1496. 658
- BENDEL NICOLAUS de RASTENBURG, magister uniwersytetu lipskiego, od 1492 do 1497 wicekanclerz uniwersytetu lipskiego; burmistrz Starego Miasta Królewca (zm. 1528).
Buridanus Joannes Thomas de Aquino s.
[Paris], W. Hopyl, 1489. 151 Basel, [M. Wenssler], 1485. 611
- BENEDYKTYNEK KLASZTOR w LIGNICY. Klasztor założony w r. 1377 [w. XV].
Historia de spiritu quodam coniurato Guidonis.
[Leipzig, C. Kachelofen, ca 1489]. 310

BENEDYKTYNEK KLASZTOR w ŻARNOWCU. Klasztor Benedyktynek w Żarnowcu (do r. 1589 Cystersek), założony przed r. 1235 przez opactwo oliwskie.

Bernardus Claravallensis s. Sermones super Cantica canticorum. Rostock, Fratres Domus Horti Vi- ridis, 1481.	108	Pelbartus de Themeswar Sermones de sanctis. Hagenau, H. Gran, 1500.	482
---	-----	---	-----

BENEDYKTYNÓW OPACTWO w AMORBACH (dolna Frankonia). Opactwo założone prawdopodobnie w r. 734.

Vincentius Ferrerius s. Sermones de tempore. Basel, N. Kessler, 1488.	651
---	-----

BENEDYKTYNÓW KLASZTOR w LIESBORN, diecezja monastyrska [w. XV].

Caracciolus Robertus Sermones quadragesimales de poenitentia. [Strassburg, G. Husner, ca 1479].	162
---	-----

BERNARDI (BERNHARDI) GEORGIUS, r. 1527. Nazwisko spotykane w Gdańsku od w. XVI.

Historia de spiritu quodam coniurato Guidonis. Leizig, C. Kachelofen, ca 1489].	310	Privilegia clericorum. Leipzig, G. Boettiger, 1494.	522
---	-----	--	-----

Langer Joannes Tractatus de censibus sub titulo reemptionis. [Mainz, P. Schoeffer, 1489].	374	Privilegia et indulgentiae fratrum mendicantium. Leipzig, W. Stoeckel, 1498.	523
--	-----	--	-----

BERGMANN, cyrulik (Bader) – chyba nie ze znanej rodziny gdańskiej, której członkowie odgrywali dużą rolę w służbie dyplomatycznej w wieku XVI i XVII.

Hortus sanitatis, germ. [Basel, M. Furter, s. a.].	317
---	-----

BERNARDYNÓW KLASZTOR w ZALEWIE (Saalfeld), pow. morąski, woj. olsztyńskie. Klasztor ufundowany w r. 1480, sekularyzowany w r. 1524; bibliotekę klasztorną włączono w r. 1559 do biblioteki zamkowej w Królewcu.

Anima fidelis Biblia latina. Lyon, J. de Vingle, 1499.	3	Nürnberg, A. Koberger, 1487.	121
---	---	------------------------------	-----

Magister de Magistris Joannes Dicta circa summulas Petri Hispani. [Heidelberg, F. Misch, ca 1490].	393
--	-----

BERTHOLDUS von HENNEBERG – v. Henneberg Bertholdus von.

BIBLIOTHECA AULICA EYSTETTENSIS – v. Biskupia biblioteka w Eichstätt.

BIBLIOTHECA PAROCHIALIS FLIENSBERG – v. Parafialna biblioteka w Borowie.

- BISKUPIA BIBLIOTEKA w EICHSTÄTT w Bawarii [w. XVI].
Boethius
De consolatione philosophiae, germ.
Strassburg, J. Schott, 1500. 130
- BILOW MICHAEL – v. Bylaw.
- BLASIUS, zakonnik [w. XVI].
Michael de Hungaria
Sermones praedicabiles per totum annum.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1490. 420
- BODECK NICOLAUS (1611–1676), burmistrz gdański.
Biblia cum glossis, germ.
Köln, [H. Quentell, ca 1478]. 125
- BONIFACIO JOANNES BERNARDUS d'ORIA – v. Oria...
- BORNHEIM, radca prawny w Gdańsku [w. XIX].
Petrus Lombardus
Sententiarum libri IV.
Basel, N. Kessler, 1492. 500
- BRETSCHNEIDER SALOMON, pochodzący prawdopodobnie ze znanej w w. XVI i XVII.
rodziny gdańskiej.
Jacobus de Voragine
Legenda aurea, germ.
Lübeck, St. Arndes, 1499. 346
- BRUNNOU DANIEL z Kołobrzegu [w. XVI].
Mandeville Joannes de
Itinerarium. 399
[Basel, B. Richel, ca 1481].
Rolewinck Wernerus
Fasciculus temporum.
Basel, B. Richel, 1481. 544
- BUSAEUS PETRUS z Moguncji. Jezuita, doktor teologii, studiował teologię i hebraistykę
w Wiedniu (zm. 1587).
Capreolus Joannes
Quaestiones in IV 11. Sententiarum.
Venezia, O. Scotus, 1483–84. 157
- BYLAW (Bilow alias Tange) MICHAEL, wikary przy kościele NPMaryi w Gdańsku (zm. 1497).
Jacobus de Voragine
Legenda aurea.
[Strassburg, typogr. Legendae aureae], 1482. 341
- CHRISTOFORS van... Nazwisko pochodzenia skandynawskiego lub holenderskiego
spotykane w Gdańsku w w. XVI.
Horatius Flaccus Quintus
Opera.
Strassburg, J. Grüniger, 1498. 315
Seneca Lucius Annaeus
Tragoediae.
Venezia, L. de Soardis, 1492. 569

CLEFELT NICOLAUS – v. Kleefeld.

CLEMSMIDT (Kleinschmidt) ROMANUS, kanonik w Dobrym Mieście, pow. lidzbarski (zm. 1484).

Duranti Guillelmus
Rationale divinatorum officiorum.
Nürnberg, A. Koberger, 1480. 229

COCUS JOANNES, syn Wacława (zm. 1612).

Imitatio Christi.
[Nürnberg, A. Koberger], 1492. 325

COCUS WENCESLAUS z Torunia, student uniwersytetu lipskiego, w r. 1535 bakałarz, od r. 1540 pisarz miejski w Gdańsku.

Brunschwig Hieronimus
De arte destillandi, germ. 149
Strassburg, J. Grüninger, 1500. 149

Imitatio Christi.
[Nürnberg, A. Koberger], 1492. 325

CONRADI PAULUS, prezbiter. Conradi–rodzina gdańska znana od w. XV do połowy w. XVIII; Piotr Conradi występuje jako prezbiter w r. 1462 w kościele NP. Maryi w Gdańsku.

Gesta Romanorum.
[Strassburg, typogr. Jordani] 1499. 268

Gritsch Joannes
Quadragesimale.
Strassburg, typogr. Jordani, 1495. 280

CONVENTUS SALEFELDENSIS –v. Bernardynów klasztor w Zalewie.

CRAC... CONVENTUS

Ludolphus de Saxonia.
Vita Christi.
Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1483. 388

CRAYENSIS JOANNES –v. Jan z Krajenki.

CRELBONIENSIS GREGORIUS, przeor klasztoru Karmelitów w Gdańsku [koniec w. ,XVI].

Guillermus Parisiensis
Postilla super epistolas et evangelia. 291
Köln, H. Quentell, 1492. 291

Nider Joannes
Sermones aurei de tempore et de sanctis. 455
Ulm, J. Zainer, [ca. 1480]. 455

CRUCHTENIUS DANIEL I[uris] C[onsultus] [w. XVII].

Albertus Magnus s.
Compendium theologiae veritatis.
Ulm, J. Zainer, [ca 1478/81]. 5

CYSTERS Z OLIWY, ekonom starzeński, r. 1707. Osada Radostowo z folwarkiem Starzęcín– pow. tczewski. W r. 1224 Sambor darował ją Cystersom oliwskim. Kilkrotnie w ciągu XIII i XIV w. Radostowo przechodzi z rąk Cystersów do rąk biskupa kujawskiego, aby ostatecznie pozostać przy Cystersach, którzy posiadali je aż do kasaty. W późniejszych wiekach Cystersi sami prowadzili tu gospodarstwo przysyłając w tym celu jednego z zakonników jako tzw. ekonoma, (pater oeconomus) dla którego utrzymywali tu osobną kaplicę, zrazu bardzo szczupłą, a następnie za czasów opata Hackiego od r. 1689 wielką, z trzema ołtarzami.

Anima fidelis.
Lyon, J. de Vingle, 1499. 35

CYSTERSÓW OPACTWO w PELPLINIE (diecezja chełmińska). Opactwo pelplińskie powstało w połowie w. XIII, założone przez książąt pomorskich. Konwent przybył z klasztoru w Doberan (Meklemburgia). Opactwo przetrwało do r. 1823.

Duranti Guillelmus
Rationale divinatorum officiorum.
Nürnberg, A. Koberger, 19 IV 1480. 229

DANCKWERS THEODORUS, teolog; rodzina śląska [w. XVII].

Biblia latina.
Strassburg, [J. Grüninger], 1492. 122

DASSUS GEORGIUS, prawdopodobnie student uniwersytetu w Lipsku w latach 1545– 1547
Corpus iuris civilis. Digestum vetus.

Venezia, B. de Tortis, 1488. 195

DOMINIKANÓW KLASZTOR w POZNANIU [w. XVI/XVII].

Versor Joannes
Dicta super septem tractatus summularum Petri Hispani.
Nürnberg, A. Koberger, 1495. 640

DUNCKER OPACUS GREGORIUS [pocz. w. XVI]. Opacus – nazwisko zlatynizowane; starofryzyjskie: djunker odpowiada niemieckiemu: dunkel. Duncker – nazwisko i herb spotykane u staropolskiej szlachty posiadającej w w. XV majątek Moczyły (Schillersdorf) w woj. szczecińskim.

Buridanus Joannes	Thomas de Aquino s.
Quaestiones in Aristotelis Ethica Nic.	Summa theologiae.
[Paris]. W. Hopyl, 1489. 151	Basel, [M. Wenssler], 1485. 611

EICHSTÄTT – v. . Biskupia biblioteka w Eichstätt.

EMERPHANUS, prawdopodobnie grecka forma nazwiska Morgenstern. Morgenstern Laurentius skierowany przez Lutra ze Speratusem (drugim z kolei luterańskim «biskupem» Pomezanii) ze Słupska do Prus Królewskich został pastorem w Prabutach, a następnie w r. 1543 pastorem w Pasłęku. Jest ojcem Benedykta, znanego na terenie Gdańska, Torunia, Królewca i Grudziądza kaznodziei protestanckiego.

Thomas de Aquino s.
Summa theologiae.
Basel, [M. Wenssler], 1485. 611

ENGELKE ADRIANUS

Rodzina Engelków osiadła w Gdańsku już w w. XIV, otrzymuje w r. 1558 szlachectwo od cesarza Rudolfa II. Adrian urodzony w r. 1605 w Gdańsku kształcił się w Brodnicy ze względu na naukę języka polskiego, następnie studiuje w Jenie i Lipsku. Wiele podróżuje. W r. 1639 jest ławnikiem miejskim w Gdańsku, a w r. 1645 rajcą miejskim. Piastuje urząd protobibliotekarza w latach 1655–1661 i sporządza nowy katalog biblioteki Rady Miasta Gdańska. W testamencie oddaje swą prywatną bibliotekę na użytek publiczny – zastrzegając jedynie, by zbiory te były przechowywane jako «Biblioteka Engelków», której zasoby miały wzrastać dzięki odsetkom od przekazanego na ten cel znacznego funduszu pieniężnego. Umiera w r. 1661. (Zob. też: Gdańsk. Św. Barbary Kaplica).

Niavis Paulus Epistolae breves. Leipzig, M. Lotter, 1499.	436	Niavis Paulus Epistolae longiores. Leipzig, C. Kachelofen, 1494.	437
		Niavis Paulus Epistolae mediocres. Leipzig, C. Kachelofen, 1494.	439
ENGELSDORF ADRIANUS, z rodziny gdańskiej, r. 1619.			
		Hieronymus s. Vitae Sanctorum Patrum. Nürnberg, A. Koberger, 1478.	306
EREWGE GEORGIUS, prawdopodobnie z Królewa (pow. malborski) lub z Jastrzębia (pow. kościerski) [w. XVI].			
		Schedel Hartmannus Liber chronicarum, germ. Augsburg, J. Schoensperger, 1496.	563
ERICII PETRUS, z rodziny pochodzenia szwedzkiego, wójt oliwski, konfrater klasztoru Cystersów, któremu przekazał w testamencie prócz pieniędzy i kosztowności szereg książek (zm. 1638).			
Corpus iuris civilis. Digestum vetus. Venezia, B.de Tortis, 1488.	195	Meffreth Sermones de tempore et de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	416
		Michael de Hungaria Sermones praedicabiles per totum annum. Strassburg, [typogr. Jordani], 1490.	420
FABRICIUS (Schmidt) JACOBUS, rektor Gimnazjum Akademickiego w Gdańsku, proboszcz kościoła św. Trójcy, duchowy przywódca tzw. kryptokalwinów (zm. 1629).			
		Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore. Strassburg, M. Flach, 1487.	473
FABRICIUS ZACHARIAS, w r. 1648 kantor w szkole przy kościele NPMaryi w Gdańsku. Umiera w Melchow w Meklemburgii w r. 1663(?).			
		Plinius Secundus Caius Historia naturalis. Venezia, B. Benalius, 1497.	513
FELDSTETE CORDULA z domu Allen, żona Reinholda, właściciela Jankowa, pow. gdański (zm. 1531).			
		Missale dominorum teutonicorum. Nürnberg, G. Stuchs, [1499].	425

FLIENSBERG - v. Parafialna biblioteka w Borowie.

FLOETER ANDREAS SAGUNTINUS [w. XVI].

Priscianus
Opera.
Venezia, Ph. Pincius, 1500. 521

FLORIANUS, cysters z Oliwy [koniec w. XVI].

Manuale parochialium sacerdotum. Paulus s.
[Leipzig, C. Kachelofen, s. a.] 401 Epistolae.
Deventer, in platea episcopi, 1491. 478

FLOTTER JOANNES (Hans) [w. XVII].

Kölnische Chronik.
Köln, J. Koelhoff iunior, 1499. 171

FORESTUS JOANNES, prawdopodobnie cysters z Oliwy [w. XVI].

Joannes de Aquila
Sermones quadragesimales.
Brescia, A. Britannicus, 1497. 347

FRANCISZKANÓW KLASZTOR w CHEŁMNIE.

Speculum exemplorum.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1487. 579

FRANCISZKANÓW KLASZTOR...

Jacobus de Voragine
Legenda aurea, germ.
Augsburg, G. Zainer, 1472. 345

FROMBORK - kościół parafialny, r. 1539.

Biblia latina.
Nürnberg, A. Koberger, 1493. 123

FROST ANDREAS, może syn Abrahama, kronikarza i nauczyciela w Lasowicach, pow. gdański [w. XVI].

Biblia latina.
Venezia, N. Jenson, 1476. 116

FÜRSTLICHE LEININGSCHE HOF-BIBLIOTHEK – v. Książęca biblioteka w Leiningen

GALLUS URBANUS, kaznodzieja protestancki w Wangitcie, pow. królewiecki [w. XVI/XVII].

Niavis Paulus Epistolae breves. Leipzig, M. Lotter, 1499.	436	Niavis Paulus Epistolae longiores. Leipzig, C. Kachelofen, 1494.	437
---	-----	--	-----

Niavis Paulus Epistolae mediocres. Leipzig, C. Kachelofen, 1494,	439
--	-----

GASPARUS, proboszcz w Pasłęku, woj. olsztyńskie [w. XV/XVI].

Wann Paulus Sermones de tempore. Hagenau, H. Gran, 1497.	659
--	-----

GDAŃSK. Św. BARBARY KAPLICA.

Kaplica św. Barbary w kościele NPMaryi w Gdańsku, zwana też kaplicą Engelków, była w posiadaniu tej rodziny od końca w. XVI. Pewien procent od jej uposażenia pieniężnego był przeznaczony dla gdańskiego Gimnazjum Akademickiego i używany przede wszystkim na coroczny zakup książek do biblioteki Gimnazjum. (Zob. też: Engelke Adrianus).

Reformation der Stadt Nurnberg. Augsburg, J. Schoensperger, 1498.	531
--	-----

GDAŃSK. BRACTWO RÓŻAŃCOWE przy kościele NPMaryi w Gdańsku, r. 1505.

Missale dominorum teutonicorum. Nurnberg, G. Stuchs, [1499].	425
---	-----

GDAŃSK. BRYGITANIE.

Klasztor św. Brygidy w Gdańsku, pierwszy z założonych przez macierzysty klasztor w Wadstanie w Szwecji, powstał pod koniec w. XIV z pomocą i współudziałem mniszek szwedzkich. Papież Bonifacy IX zatwierdził jego założenie bullą z r. 1397; w tym też roku udzielił pozwolenia na założenie konwentu męskiego pod wezwaniem św. Brygidy dla prowadzenia pracy duszpasterskiej wśród mniszek i ludzi świeckich. Klasztor zyskał też następnie poparcie wielkich mistrzów Zakonu Krzyżackiego i królów polskich, Władysława Jagiełły i Kazimierza Jagiellończyka oraz biskupów włocławskich. Oba budynki klasztorne leżały obok kościoła oddzielone od siebie wysokim murem. Klasztor, w którym mniszki obowiązywała obok modlitwy praca ręczna, nauka i prowadzenie szkoły przeznaczonej przede wszystkim dla córek patrycjatu gdańskiego, odegrał znaczną rolę w życiu kulturalnym Gdańska. Okres największego jego rozkwitu przypada na w. XVII i pierwszą połowę w. XVIII. W r. 1772 stracił klasztor wszystkie dobra leżące na terenie objętym przez Prusy, a od r. 1814 został skazany na wymarcie, jego mienie zaś (m. in. i starą bibliotekę klasztorną) zasekwestrowano i sprzedano. Około r. 1855 budynki klasztorne zostały zburzone; kościół przemianowano na parafialny.

Albertus Magnus s. Compendium theologiae veritatis. Ulm, J. Zainer, [ca 1478/81].	5	Isidorus Hispalensis Etymologiarum libri XX. [Strassburg, J. Mentelin, ca 1473].	332
---	---	--	-----

Hieronymus s. Vitae Sanctorum Patrum. Nurnberg, A. Koberger, 1478.	306	Joannes Friburgensis Summa confessorum, germ. Augsburg, J. Bämler, 1472.	350
--	-----	--	-----

GDAŃSK. CYSTERSI.

Początki biblioteki klasztoru Cystersów w Oliwie są niezbrane, sięgają prawdopodobnie, końca w. XII, tzn. chwili przybycia konwentu z Kolbacza w r. 1186 (opat i 12 zakonników). Klasztor posiadał bogato zaopatrzony księgozbiór, który w r. 1577 uległ zupełnej dewastacji wskutek napaści tłumu gdańszczan. Biblioteka klasztorna posiadała dzieła z zakresu patrystyki, egzegezy, ascetyki, filozofii scholastycznej, historii Pomorza w językach łacińskim, polskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim. W w. XIX na skutek stacjonowania wojsk francuskich w klasztorze (lazaret wojskowy) biblioteczne grozi niebezpieczeństwo zniszczenia; wtedy ostatni opat oliwski (komendatariusz) Józef Hohenzollern odkupuje od konwentu najcenniejsze dzieła i włącza do swej biblioteki opackiej. Przy kasacie opactwa w r. 1831 biblioteka liczy jeszcze 6886 pozycji, a to: druków 6072, rękopisów 545, dyplomów 269, z czego najcenniejsze pozycje otrzymują darmo: biblioteka królewska w Berlinie, biblioteka uniwersytecka w Królewcu, seminarium duchowne w Pelplinie, gimnazjum w Braniewie i Chojnicach; reszta sprzedana na licytacji w kwietniu 1836 rozsyłała się po świecie i stąd prawdopodobnie rękopisy oliwskie znalazły się w bibliotece Pawlikowskich we Lwowie oraz w bibliotece Tarnowskich w Dzikowie, książki zaś m. in. w księgozbiorach historyka gdańskiego J. K. Kretschmera i pastora A. Mundta, a z biblioteką tego ostatniego weszły w skład Biblioteki Miejskiej w Gdańsku.

Angelus de Clavasio Summa angelica de casibus conscientiae. Speyer, [P. Drach], 1488.	32	Caracciolus Robertus Opera varia. Venezia, G. Arrivabene, 1496.	158
Antoninus Florentinus Confessionale: Defecerunt, lat. Strassburg, M. Flach, 1496.	42	Caracciolus Robertus Sermones quadagesimales de peccatis etc. [Strassburg, J. Prüss], 1490.	164
Baldung Hieronymus Aphorismi compunctionis theologicales. Strassburg, J. Grüninger, 1497.	83	Corpus iuris civilis. Digestum vetus. Venezia, B. de Tortis, 1488.	195
Bernardirus Senensis Quadagesimale de christina religione. [Basel, J. Amerbach, n. p. 1490].	102	Corpus iuris civilis. Digestum informatum. Venezia, B. de Tortis, 1495	197
Bernardus Claravallensis s. Sermones de tempore et de sanctis. Basel, N. Kessler, 1495.	110	Corpus iuris civilis. Digestum novum. Venezia, B. de Tortis, 1494.	199
Biblia latina. Basel, J. Froben, 1491.	118	Duranti Guillelmus Rationale divinatorum officiorum. Strassburg, [typogr. Jordani], 1484.	230
Biblia latina. Strassburg, [J. Grüninger], 1492.	122	Expositio hymnorum cum commento. Köln, H. Quentell, 1494.	323
Brunschwig Hieronymus De arte destillandi, germ. Strassburg, J. Grüninger, 1500.	149	Ficinus Marsilius Epistolae. [Nürnberg], A. Koberger, 1497.	242

Gerardus Zutphaniensis De spiritualibus ascensionibus. Strassburg, [J. Prüss, ca 1488/93].	255	Michael de Hungaria Sermones Biga salutis de tempore. Hagenau, H. Gran, 1499.	421
Historia de spiritu quodam co- niurato Guidonis. [Leipzig, C. Kachelofen, ca 1489].	310	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi quadrage- simales. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	469
Holkot Robertus Quaestiones super IV libros Sen- tentiarum. Lyon, J. Trechsel, 1497.	311	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	471
Homiliarus Doctorum a Paulo Diacono collectus. Basel, N. Kessler, 1498.	314	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore et de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1487.	474
Hortus sanitatis, germ. [Basel, M. Furter, s. a.]	317	Paratus Sermones de tempore et de sanctis. [Strassburg, M. Flach, 1485].	475
Imitatio Christi. Venezia, [G. Arrivabene], 1496.	326	Paulus s. Epistolae. Deventer, [R. Paffraet], 1491.	478
Joannes de Aquila Sermones quadagesimales. Brescia, A. Britannicus, 1497.	347	Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. Basel, N. Kessler, 1492.	500
Langer Joannes Tractatus de censibus sub titulo reemptionis. [Mainz, P. Schoeffer, 1489].	374	Privilegia clericorum. Leipzig, G. Boettiger, 1494.	522
Manuale parochialium sacer- dotum. [Leipzig, C. Kachelofen, s. a.].	401	Privilegia et indulgentiae fratrum mendicantium. Leipzig, W. Steckel, 1498.	523
Meffreth Sermones de tempore et de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	416	Saliceto Nicolaus de Antidotarius animae. Strassburg, J. Grüninger, 1493.	555
Michael de Hungaria Sermones praedicabiles. Strassburg, [typogr. Jordani], 1490.	420	Textus sequentiarum cum optimo commento. [Köln, H. Quentell, ca 1494].	574

GDAŃSK. FRANCISZKANIE.

Papież Marcin V zezwolił 9 X 1419 na założenie klasztoru oo. Franciszkanów w Gdańsku. W latach 1420–1424 zbudowano klasztor na Przedmieściu przy ul. Rzeźnickiej. Wskutek trudności, jakie przyniosła klasztorowi doba reformacji, kustosz Jan Rollaw samowolnie

odstępuje klasztor protestanckiej już Radzie Miejskiej pod warunkiem zorganizowania tam szkoły. Na tej podstawie Rada Miejska przejęła 29 V 1556 ruchomości klasztorne, a wśród nich i bibliotekę obejmującą 1054 rękopisy i druki.

W murach klasztoru pofranciszkańskiego założono 13 VI 1558 ewangelicką szkołę łacińską teologiczną zwaną partykularzem. Księgi pofranciszkańskie jako głównie katolickie księgi teologiczne (liturgiczne i inne) – nie mogły być w szkole tej przydatne ani nawet pożądane. Toteż długie lata leżą one w zapomnieniu i niszczeją. Na zainteresowanie nimi nie wpłynęło (z tych samych niewątpliwie względów) podniesienie mieszczącej się w klasztorze uczelni do stopnia Gimnazjum Akademickiego. Dopiero 1 VIII 1581 zajrzano ze względów porządkowych do zamkniętych w krążanku ksiązek i sporządzono ich spis: obejmował on już tylko ok. 400 dzieł, reszta zaginęła czy zniszczała.

W chwili tworzenia w r. 1596 na terenie Gimnazjum Biblioteki Rady Miejskiej leżące pod ręką resztki starego księgozbioru pofranciszkańskiego nie zostały wciągnięte do jej katalogu, jakkolwiek siłą faktu weszły z czasem do jej zbiorów. W ten sposób obok protestanckiego księgozbioru d'Orii, który stanowił pierwszy i główny zrząd Biblioteki Miejskiej (zob. niżej: Oria, s. 297) – katolicki księgozbiór franciszkański był najstarszym większym zespołem bibliotecznym w niej przechowywanym.

Albertus Magnus s. De laudibus Mariae. Strassburg, M. Flach, 1493.	6	Auerbach Joannes Summa de auditione confessionis et de sacramentis. [Strassburg, typogr. H. Ariminensis, ca 1475].	65
Alexander de Hales Summa. Nürnberg, A. Koberger, 1481–1482.	16	Augustinus de Ancona Summa de potestate ecclesiastica. [Lyon, P. Hongre, 1484].	79
Andreae Joannes Summa de sponsalibus et matrimoniis. [Basel, M. Flach, ca 1473/75].	29	Berchorius Petrus Repertorium morale. Nürnberg, A. Koberger, 1489.	101
Antoninus Florentinus Confessionale: Defecerunt, lat. [Strassburg, H. Knoblochzer, ca 1484].	40	Bernardinus Senensis Quadragesimale de christiana religione. [Basel, J. Amerbach, n. p. 1490].	102
Antoninus Florentinus Confessionale: Defecerunt, lat. Venezia, A. de Strata, 1482.	41	Bernardinus Senensis Sermones de evangelio aeterno. Basel, N. Kessler, [ca 1490/95].	104
Antoninus Florentinus Summa theologica. Nürnberg, A. Koberger, 1477–1479.	43	Bernardus Claravallensis s. Epistolae. Basel, [N. Kessler], 1494.	107
Antoninus Florentinus Tabula super Summam theologiam per Joannem Molitoris. [Köln, H. Quentell, n. p. 1486].	45	Biblia latina. [Strassburg, A. Rusch, 1481].	119
Astesanus Summa de casibus conscientiae. [Strassburg, J. Mentelin, n. p. 1469].	61	Birgitta s. Revelationes. Lübeck, B. Ghotan, 1492.	127

Bonaventura s. Opuscula. Strassburg, [typogr. Jordani, 1495].	132	Ebendorfer Thomas Sermones dominicales super epistolis. [Strassburg, H. Knoblochzer], 1478.	232
Pseudo - B o n a v e n t u r a Sermones de tempore et de sanctis. Zwolle, [P. van Os], 1479.	135	Franciscus de Retza Comestorium vitiorum. Nürnberg, [J. Sensenschmidt], 1470.	247
Calderinus Joannes Concordantia sive Ambidexterium. Speyer, P. Drach, 1481.	156	Gerson Joannes Opera. [Strassburg, J. Pruss, 1488].	257
Caracciolus Robertus Sermones de laudibus sanctorum Speyer, P. Drach, 1490.	160	Gerson Joannes Collectorium super Magnificat. [Esslingen, C. Fyner], 1473.	259
Carcano Michael de Sermonarium de peccatis. Basel, M. Wenssler, 1479.	165	Guillelmus de Ockam Dialogus. [Lyon, J. Trechsel, 1494].	284
Carolus IV imperator Rom. Bulla aurea. Nürnberg, F. Creussner, 1474.	166	Guillelmus de Ockam Opus nonaginta dierum. Lyon, J. Trechsel, 1495.	285
Chaimis Bartholomaeus de Confessionale. [Nürnberg, Fratres Eremitarum s. Au- gustini], 1480.	170	Guillelmus de Ockam Quaestiones et decisiones in IV libros Sententiarum. Lyon, J. Trechsel, 1495.	286
Corpus iuris civilis. Codex Iustinianus. Nürnberg, A. Koberger, 1488.	201	Guillelmus Parisiensis Postilla super epistolas et evangelia. [Strassburg, typogr. Jordani, ca 1482].	289
Diaz de Montalvo Alonso Repertorium quaestionum super Ni- colaum de Tudeschis. [Basel, J. Amerbach, ca 1487/88].	214	Henricus de Herpf Sermones de tempore et de sanctis. Speyer, P. Drach, [1484].	298
Dominicus Sabinensis De commodis et incommodis mulie- rum. [Deventer, R. Paffraet], 1479.	221	Jacobus de Voragine Legenda aurea. Ulm, J. Zainer, [ca 1476].	340
Duns Scotus Quaestiones quodlibetales. Nürnberg, A. Koberger, 1481.	225	Joannes de Bromyard Summa praedicatorum. Nürnberg, A. Koberger, 1485.	347
Duns Scotus Quaestiones in quattuor libros Senten- tiarum. Nürnberg, A. Koberger, 1481.	226	Joannes Vercellensis Sermones Vademecurn. [Strassburg, J. Pruss, ca 1488/93].	365
Duranti Guillelmus Rationale divinatorum officiorum. Augsburg, G. Zainer, 1470.	228	Josephus Flavius Historia de antiquitate et de iudaico bello. [Lübeck, L. Brandis, ca 1475].	367

Landora Berengarius de Lumen animae seu liber moralitatum. [Strassburg, typogr. Legendae aureae], 1482. 373	Petrus de Alliaco Tractatus et sermones. [Bruxelles, Fratres vitae communis, ca 1484]. 493
Leo I papa Sermones. [S. l., typogr. Leonis: Sermones, 147...]. 377	Petrus de Aquila Quaestiones in IV libros Seritentia- rum. Speyer, P. Drach, [s. a.]. 494
Leonardus de Utino Sermones quadragesimales. Ulm, J. Zainer, 1478. 378	Petrus de Bergamo Tabula super omnia opera Thomae de Aquino. Basel, B. Richel, 1478. 495
Leonardus de Utino Sermones aurei de sanctis. Köln, J. Koelhoff, 1473. 381	Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. [Nürnberg, A. Koberger, 1491]. 499
Ludolphus de Saxonia Vita Christi. Nürnberg, A. Koberger, 1495. 389	Rainerius de Pisis Pantheologia. Nürnberg, J. Sensenschmidt et H. Ke- fer, 1473. 529
Mayronis Franciscus de Quadragesimale. [Bruxelles, Fratres vitae communis, ca 1484]. 412	Reuchlin Joannes Vocabularius breuiloquus. Strassburg, [typogr. Jardani], 1493. 536
Meffreth Sermones de tempore et de sanctis [Basel, N. Kessler, ca 1486]. 415	Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. Basel, B. Richel, 1482. 545
Michael de Hungaria Sermones praedicabiles per totum annum. Strassburg, typogr. Jordani 1490. 420	Schedel Hartmannus Liber chronicarum. Nürnberg, A. Koberger, 1493. 562
Niclaus de Lyra Moralia super-totam Bibliam. [Strassburg, G. Husner, ca 1478]. 446	Sermones tres de passione Christi. Strassburg, [typogr. Jordani], 1490. 575
Nider Joannes Sermones aurei de tempore et de sanc- tis cum quadragesimali. Köln, C. [Winters de] Homborch, 1480. 453	Terentius Afer Publius Comoediae. [Strassburg, J. Mentelin, 1469/70]. 594
Palude Petrus de Sermones Thesauri novi quadragesi- males. Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1484. 467	Thomas de Aquino s. Catena aurea. [Augsburg, G. Zainer, ca 1475/76]. 604
	Tudeschis Nicolaus de Glossae Clementinae. Köln, J. Koelhoff senior, 1474. 625

Tudeschis Nicolaus de Lectura super quinque libros decreta- lium. Basel, J. Amerbach, 1488. 627	Vincentius Bellovacensis Speculum historiale. Nürnberg, A. Koberger, 1483. 647
Turrecremata Joannes de Quaestiones evangeliorum et flos the- ologiae. [S. 1., typ. n., n. a. 1480]. 632	Vincentius Bellovacensis Speculum naturale. [Strassburg, typogr. Legendae aureae, ca 1481]. 650
Vincentius Bellovacensis Speculum doctrinale. Nürnberg, A. Koberger, 1486. 645	Vocabularius iuris utriusque. Speyer, P. Drach, 1478. 657

GDAŃSK. Św. JANA KOŚCIÓŁ

Biblioteka kościoła św. Jana założona prawdopodobnie przez Schwichtenberga, od r. 1479 proboszcza kościoła św. Jana. W r. 1518 Schwichtenberg umierając zapisuje w testamencie m. in. legat Krzysztofowi Suchtenowi, ówczesnemu proboszczowi kościoła św. Jana, mianowicie 87 dzieł, z których jedno – Jason de Maino: Digestum... otrzymał na własność, pozostałe 86 na dożywocie, następnie miały być one przekazane do biblioteki kościoła św. Jana. Legat przewidywał również 12 grzywien na cotygodniowe sprzątanie biblioteki parafialnej. Późniejsze dzieje tej biblioteki związane są ściśle z nazwiskiem Zachariasza Zappio, bogatego kupca gdańskiego (od r. 1644 przewodniczącego Rady Kościelnej kościoła św. Jana), któremu kościół i biblioteka zawdzięczały bardzo dużo, tak że w późniejszych czasach bibliotekę tę nazwano Zappio-Johannitana. Zachowana do ostatnich czasów weszła w r. 1945 jako bezterminowy depozyt do zbiorów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. Inkunabuły wchodzące w skład tego depozytu wobec ogromnego zniszczenia wymagają specjalnego opracowania, dlatego będą skatalogowane oddzielnie i ujęte w tomie uzupełniającym («Addenda») do niniejszego katalogu.

Jacobus de Voragine Legenda aurea. [Strassburg, typogr. Legendae aureae], 1482. 341

GDAŃSK. KARME LIC I.

Klasztor Karmelitów ufundowany przez Krzyżaków z pocz. wieku XV poza murami miasta, na terenie Nowego Miasta (Jungstadt) zniszczonego w czasie wojny 13-letniej w r. 1455 – przeniesiony został przez Radę Miejską Gdańską w obręb Starego Miasta (Altstadt) w r. 1463 i umieszczony w pobliżu kaplicy św. Jerzego i przynależnego doń szpitala. W latach 1467–1470 obok zniszczonej kaplicy św. Jerzego zakonnicy wybudowali klasztor i kościół pod wezwaniem proroków Eliasza i Elizeusza, które mocno ucierpiały w r. 1577 w czasie obłężenia Gdańską przez Stefana Batorego, w roku zaś 1678 uległy powtórnemu zniszczeniu, kiedy to fanatyczny tłum protestantów rzucił się na zakonników powracających z uroczystej procesji z Oliwy w dniu 3 maja (rocznica pokoju oliwskiego 1660 r.). Wobec interwencji króla Jana III (Karmelici bowiem wnieśli skargę do króla) stanęła w r. 1679 umowa między Denhoffem, wojewodą pomorskim, delegatem zakonu Karmelitów, a deputowanymi Rady Miejskiej Gdańską, wynikiem czego było złożone przez miasto przyrzeczenie uiszczenia odpowiedniej sumy pieniężnej na restaurację kościoła i gmachów klasztornych, realizacja jednak tego zobowiązania przeciągnęła się przez cały wiek XVIII. W r. 1831 opuścił Gdańsk ostatni z karmelitów gdańskich ks. Donat Gronau, powołany na stanowisko prowincjała polskiego.

W r. 1840 kościół Karmelitów, podobnie jak i dwa inne pozostałe jeszcze kościoły poklasztorne (Dominikanów i Brygidek), został katolickim kościołem parafialnym pod wezwaniem św. Józefa.

Te burzliwe dzieje klasztoru Karmelitów wpłynęły niewątpliwie na to, że bardzo niewiele książek z biblioteki klasztornej dochowało się do naszych czasów.

Guillermus Parisiensis Postilla super epistolas et evangelia. Köln, H. Quentell, 1492.	291	Nider Joannes Formicarius. [Köln, J. Guldenschaff, ca 1480].	449
Michael de Hungaria Sermones Biga salutis de tempore. Hagenau, H. Gran, 1499.	421	Nider Joannes Praeceptorium divinae legis. Strassburg, [typogr. Jordani] 1483.	452
Nider Joannes Sermones aurei de tempore. Ulm, J. Zainer, [ca 1480].			455

GDAŃSK. NAJŚW. PANNY MARYI KOŚCIÓŁ.

Najstarsza wiadomość dokumentarna o gdańskich bibliotekach - to dokument wystawiony 24 VI 1413 przez wielkiego mistrza Zakonu Krzyżackiego Henryka von Plauen zatwierdzający fundację biblioteki umieszczonej w budynku probostwa kościoła NPMaryi w Gdańsku. Wielki mistrz godząc się na utworzenie biblioteki podkreśla, że Andrzej Slommow, ówczesny proboszcz kościoła NPMaryi (objął probostwo w r. 1398), zgromadził wiele dobrych ksiąg i ma zamiar zgromadzić ich jeszcze więcej, i zastrzega, że księgozbiór Mariacki ma pozostać stałą, nienaruszalną własnością kościoła NPMaryi, czy to będzie dotyczyło pierwotnego zasobu zgromadzonego przez Andrzeja Slommowa, czy późniejszych darowizn. Jeden tylko wyjątek zastrzeżono w dokumencie: oto książki, które ofiarują dla biblioteki bracia Zakonu Krzyżackiego, oraz te, które zastał na probostwie Andrzej Slommow w chwili obejmowania urzędu proboszcza (stąd istnienie księgozbioru kościoła NPMaryi. cofnąć możemy do schyłku w. XIV), pozostają do dyspozycji wielkiego mistrza i mogą być za jego wolą i wiedzą z biblioteki zabrane. Skorzystali z tego zarządzenia zapewne Krzyżacy w chwili kapitulacji zamku gdańskiego 11 II 1454 zabierając ze sobą prawdopodobnie kilkadziesiąt rękopisów.

Była to biblioteka nader zasobna. Pierwszy jej katalog spisany w roku śmierci Slommowa (1438) wlicza 102 pozycje, co było bezsprzecznie zasługą Slommowa i jego współpracowników, w pierwszym rzędzie jednego z kapelanów, Jana Zagera. Dalsze dzieje Biblioteki kościoła NPMaryi związane są ściśle z nazwiskiem Henryka Kałowa (zm. 1468), którego zasługi były tak wielkie, że otrzymał miano «erector et institutor librariae». Za jego rządów uzyskała biblioteka nowe pomieszczenie w kaplicy WW. Świętych dzięki zapisowi Katarzyny Meydeburg. W latach 1472 -1518 opiekę nad księgozbiorem sprawował Mikołaj Schwichtenberg, pierwszy oficjalny bibliotekarz, który pozostał na tym stanowisku nawet jako późniejszy proboszcz kościoła św. Jana i oficjał pomorski. W XVII w. Jan Ernest Schmieden uporządkował bibliotekę i odjął od opraw żelazne łańcuchy. Wielkie dla niej zasługi położył w w. XVIII bibliotekarz, Karol Beniamin Lengnich, opracowując i spisując jej katalog.

Od r. 1912 biblioteka kościoła NPMaryi jest depozytem przekazanym Bibliotece Miejskiej.

Albinus Platonicus Disciplinarum Platonis epitome. [Nürnberg, A. Koberger], 1472.	14	Andreae Joannes Super arboribus consanguinitatis. Nürnberg, F. Creussner, 1481.	22
---	----	---	----

Andreae Joannes Super arboribus consanguinitatis. [Strassburg, H. Knoblochtzer, ca 1483].	23	Augustinus Aurelius s. Explanatio psalmodum. Basel, J. Amerbach, 1489.	72
Angelus de Clavasio Summa angelica de casibus con- scientiae. Speyer, [P. Drach], 1488.	32	Augustinus Aurelius s. Expositio evangelii secundum Joan- nem. [Basel, J. Amerbach, n. p. 1491].	74
Annius Joannes De futuris Christianorum triumphis in Saracenos. Louvain, J. de Paderborn, [ca 1485].	37	Pseudo - Augustinus De virtute psalmodum. [Louvain, J. de Paderborn, a. 1479].	78
Antoninus Florentinus Chronicon. Nürnberg, A. Koberger, 1484.	38	Bartholomaeus Anglicus De proprietatibus rerum. Köln, J. Koelhoff, 1481.	95
Antoninus Florentinus Summa theologica. Nürnberg, A. Koberger, 1486 1487.	44	Biblia latina. [Strassburg, typogr. Vitas patrum], 1485.	117
Ars vitae contemplativae. [Nürnberg, F. Creussner], 1473.	59	Biblia latina. Nürnberg, A. Koberger, 1485.	120
Astesanus Summa de casibus conscientiae. [Strassburg, typogr. Henrici Arimi- nensis, 1474].	62	Bonifacius VIII papa Liber sextus Decretalium. Nürnberg, A. Koberger, 1486.	136
Astesanus Summa de casibus conscientiae. Köln, H. Quentell, 1479.	63	Breitenbach Joannes de Repetitio capituli: A nobis de de- cimis. Leipzig, M. Lotter, 1500.	141
Auerbach Joannes Summa de auditione confessionis et de sacramentis. [Strassburg, typogr. Henrici Arimi- nensis, ca 1475].	65	Breitenbach Joannes de Repetitio (capitulorum V): De sta- tu monachorum. [Leipzig, G. Boettiger, 1496.]	142
Augustinus Aurelius s. De arte praedicandi. [Strassburg, J. Mentelin, ca 1468].	67	Breitenbach Joannes de Super titulo: De successione ab intestato. Leipzig, G. Boettiger, 1494.	143
Augustinus Aurelius s. De civitate Dei. Basel, M. Wenssler, 1479,	68	Breitenbach Joannes de Repetitio capituli: Lator praesen- tium De homicidio. Leipzig, W. Stoeckel, 1498.	144
		Calderinus Joannes Concordantia sive Ambidexte- rium. Speyer, P. Drach, 1481.	156

Caracciolus Robertus Sermones de adventu etc. [Strassburg, M. Schott, ca 1485].	159	Corpus iuris civilis. Iustiniani Institutiones. [Strassburg, J. Grüninger], 1491.	193
Caracciolus Robertus Sermones quadragesimales de poenitentia. [Strassburg, G. Husner, ca 1479].	162	Corpus iuris civilis. Digestum vetus. Lyon, J. Siber, 1482.	194
Caracciolus Robertus Sermones quadragesimales de peccatis etc. Venezia, A. Torresanus, 1488.	163	Corpus iuris civilis. Digestum infortiatum. [Lyon, J. Siber, ca 1482].	196
Chaimis Bartholomaeus de Confessionale. Mainz, P. Schoeffler, 1478.	169	Corpus iuris civilis. Digestum novum. [Basel, B. Ruppel, ca 1478/79].	198
Clemens V papa Constitutiones. Mainz, P. Schoeffler, 1476.	174	Corpus iuris civilis. Codex Iustinianus. Mainz, P. Schoeffler, 1475.	200
Clemens V papa Constitutiones. Nürnberg, A. Koberger, 1486.	175	Corpus iuris civilis. Novellae etc. Mainz, P. Schoeffler, 1477.	202
Clemens V papa Constitutiones. [Strassburg, J. Grüninger], 1491.	176	Dionysius de Burgo S. Sepulcri Commentarii in Valerium Maximum. [Strassburg, A. Rusch, n. p. 1475].	217
Columna Guido de Historia destructionis Troiae. Strassburg, [typogr. Jordani], 1486.	180	Diurnale Warmiense. [Strassburg, Joannes Priiss, ca 1490].	219
Conradus de Halberstadt Concordantiae Bibliorum. [Strassburg, J. Mentelin, n. p.1474].	182	Duranti Guillelmus Rationale divinatorum officiorum. Nürnberg, A. Koberger, 1480.	229
Conradus de Halberstadt Concordantiae Bibliorum. Speyer, P. Drach, 1485.	184	Faber Runcinus Joannes Commentarius in Institutiones. Venetiis, B. de Tortis, 1497.	238
Corona Beatae Mariae Virginis. [Strassburg, typogr. Vitas Patrum, ca 1485].	190	Ferrariis Joannes Petrus de Practica nova iudicialis. Nürnberg, A. Koberger, 1482.	241
Corpus iuris civilis. Iustiniani Institutiones. Mainz, P. Schoeffler, 1476.	191	Franciscus de Platea Opus restitutionum. Köln, Johannes Koelhoff, 1474.	246
Corpus iuris civilis. Iustiniani Institutiones. Nürnberg, A. Koberger, 1486.	192	Gerson Joannes Opera. Köln, J. Koelhoff, 1483– 1484.	256

Gerson Joannes Opera. [Strassburg, J. Prüss, 1488].	257	Henricus de Herpf Sermones de tempore et de sanctis. Speyer, P. Drach, [1484].	298
Gerson Joannes De nocturna et diurna pollutionibus. [Köln, L. de Renchen, ca 1488],	264	Henricus de Herpf Speculum aureum decem praeceptorum. Nürnberg, A. Koberger, 1481. 2 egzemplarze.	299
Gerson Joannes De nocturna et diurna pollutionibus. [Louvain, J. de Paderborn, ca 1480].	263	Henricus de Segusio Summa super titulis Decretalium. [Speyer, G. de Spira] 1478–1479.	301
Gerson Joannes Sex lectiones de vita, aegritudine et morte animae spirituali. Gouda, G. Leeu, 1480.	266	Hieronymus s. Vitae Sanctorum Patrum. Nürnberg, A. Koberger, 1478.	306
Gratianus Decretum cum apparatu. Strassburg, H. Eggestein, 1471.	269	Homiliarius Doctorum a Paulo Diacono collectus. Speyer, P. Drach, 1482.	313
Gratianus Decretum cum apparatu. Strassburg, [J. Grüninger], 1490.	270	Hugo de Prato Florido Sermones de tempore super evangelia et epistolas. [Strassburg, typogr. Jordani, n. p. 1483].	318
Gregorius I papa Dialogorum libri quattuor. [Louvain], J. de Paderborn, [ca 1485].	271	Hugo de Sancto Caro Postilla super evangelia. Bascl, B. Richel, 1482.	320
Gregorius I papa Moralia s. expositio in lobum. Nürnberg, [J. Sensenschmidt] 1471.	273	Hugo de Sancto Victore De sacramentis christianae fidei. Strassburg, [typogr. Jordani], 1485.	321
Gregorius IX papa Decretales cum glossa. Nürnberg, A. Koberger, 1482.	274	Imitatio Christi [Louvain], J. de Paderborn, [s.a.].	327
Gregorius IX papa Decretales cum glossa. Nürnberg, A. Koberger, 1493.	275	Imitatio Christi Louvain, J. de Paderborn, [s.a.].	328
Greve Henricus Repetitio Si quis librum. Leipzig, J. Thanner, 1498.	277	Jacobus de Paradiso Tractatus de arte bene moriendi. Leipzig, A. de Colonia, 1495.	338
Guillermus Parisiensis Postilla super epistolas et evangelia. [S. l. et typ. nom., n. a. 1480].	288	Jacobus de Voragine Legenda aurea. [Strassburg, typogr. Legendae aureae], 1482.	345

Jacobus de Voragine Legenda aurea. Strassburg, [typogr. Jordani], 1492.	344	Missale Warmiense. Strassburg, F. Dumbach, 1497.	426
Joannes Junior [Gobii] De spiritu Guidonis. [Delft, J. van der Meer], 1486.	357	Nicolaus de Blonie Tractatus sacerdotalis de sacramentis. Strassburg, M. Flach, 1496.	444
Joannes de Turnhout Casus breves super totum corpus iuris civilis. [Memmingen, A. Kunne, ca 1480]	364	Nicolaus de Lyra Moralia super totam Bibliam. Köln, J. Koelhoff, 1478.	445
Langer Joannes Tractatus de censibus sub titulo reemptionis. [Mainz, P. Schoeffer, 1489].	374	Nicolaus de Lyra Moralia super totam Bibliam. [Strassburg, G. Husner, ca 1478].	446
Leo I papa Sermones. [Basel, M. Wenssler, ca 1475].	376	Nicolaus de Lyra Postilla super Biblia. Nürnberg, A.Koberger, 1481.	447
Leonardus de Utino Sermones aurei de sanctis. Nürnberg, A.Koberger, 1478.	382	Nider Joannes Manuale confessorum. [Köln, B. de Unkel, ca 1484].	450
Lochmaier Michael Parochiale curatorum. Leipzig, C. Kachelofen, 1497.	385	Nider Joannes Sermones aurei de tempore. [Reutlingen, M. Greyff, n. p. 1480].	454
Magni Jacobus Sophologium. [Köln, typogr. Alberti Magni: De virtutibus, s. a.].	395	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi quadragesimales. Strassburg, [M. Flach], 1487.	468
Marchesinus Joannes Mammotrectus super Bibliam. Strassburg, [M. Flach], 1487.	403	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de sanctis. Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1484.	470
Mariale Strassburg, M. Flach, 1493.	405	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore. Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1483.	472
Missale Basiliense. Basel, N. Kessler, 1485.	423	Pereriis Guillelmus de Oratio super electione summi pontificis Anno 1484. 26 Augusti. [Leipzig, M. Brandis, 1484].	485
Missale Basiliense. [Basel, M. Wenssler, ca 1494].	424	Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. Basel, N. Kessler, 1489.	498
Missale dominorum teutonicorum. Nürnberg, G. Stuchs, [1499.] 3 egzemplarze.	425		

Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. [Nürnberg, A. Koberger, 1491].	499	Thomas de Aquino s. Summa theologiae. [Basel, M. Wenssler, n. p. 1474].	610
Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. Basel, N. Kessler, 1492.	500	Thomas de Aquino s. Summa theologiae. Basel, [M. Wenssler], 1485.	611
Pistoris Simon Contra morbum epidemiae et pro praeservatione eiusdem. [Leipzig, M. Brandis, s. a.].	508	Thomas de Aquino s. Summa theologiae. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	612
Reuchlin Joannes Vocabularius breuiloquus. Basel, [J. Amerbach], 1482.	535	Tudeschis Nicolaus de Consilia cum Ludovici Bolognini tabula. Ferrara, P. de Aranceyo et J. de Tornaco, 1475.	623
Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. [Köln], H. Quentell, 1480.	542	Ulmer Ulricus Fraternitas cleri. [Ulm, J. Zainer, ca 1480].	634
Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. [Köln], H. Quentell, 1481. 2 egzemplarze.	543	Valerius Maximus Facta et dicta. [Strassburg, J. Mentelin, n. p. 1470].	635
Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. Strassburg, J. Prüss, 1487.	546	Vincentius Bellovacensis Opuscula. Basel, J. Amerbach, 1481.	644
Rupe Alanus de Psalterium Virginis Mariae. [Gripsholm, Monast. Carthus. Ma- riefred], 1498.	550	Vincentius Bellovacensis Speculum doctrinale. Nürnberg, A. Koberger, 1486.	645
Sprenger Jacobus et Institoris Henricus Malleus maleficarum. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	582	Vincentius Bellovacensis Speculum historiale. [Strassburg, A. Rusch, ca 1473].	646
Suetonius Tranquillus Caius Vitae duodecim Caesarum. Bologna, B. Hectoris Faelli, 1493.	588	Vincentius Bellovacensis Speculum naturale. [Strassburg, typogr. Legendae au- reae, ca 1481].	650
Thomas de Aquino s. Scripta ad Hanibaldum episcopum. Basel, N. Kessler, 1492.	608	Wernerus Abbas Libri deflorationum. Basel, [J. Amerbach], 1494, 2 egzemplarze.	660

GDAŃSK. Św. PIOTRA I PAWŁA KOŚCIÓŁ.

Biblioteka przy kościele św. Piotra i Pawła w Gdańsku istniała na Przedmieściu już w w. XV. Zasilona, jak wskazują zapiski proveniencyjne, księgami z biblioteki proboszcza tegoż kościoła Waltera z Chojnic stanowiła niewątpliwie pokaźny księgozbiór, głównie o charakterze religijno-kościelnym. Reformacja zahamowała, a raczej przerwała rozwój tej biblioteki. Kościół bowiem św. Piotra i Pawła i jego biblioteka dostały się kalwinów zorganizowanym w gminę ewangelicko-reformowaną, którym księgi katolickie były niepotrzebne i najprawdopodobniej gdzieś złożone niszczały, słuch zaś o tym księgozbiorze zupełnie zaginął, tak że w literaturze niemieckiej dotyczącej kościoła św. Piotra i Pawła głucho na temat tej biblioteki.

Przyczynił się też do tego stanu rzeczy niewątpliwie fakt, że poza jednym inkunabułem (Hugo de Prato Florido: Sermones – poz. 318) książki te nie noszą żadnego śladu dawnej przynależności do biblioteki kościoła św. Piotra i Pawła, natomiast mają znak własnościowy biblioteki tzw. Schwartzwaldowskiej (HSBG= Henrici Schwartzwaldi Bibliotheca Gedanensis) i z tego powodu były do tej pory traktowane jako własność Schwartzwalda – ofiarodawcy bogatego księgozbioru na rzecz gminy św. Piotra i Pawła w r. 1672 (zob. niżej s. 303: Schwartzwald Henricus).

Dopiero przy opracowywaniu obecnego katalogu inkunabułów i skrupulatnej obserwacji proveniencji (przede wszystkim ksiąg Waltera z Chojnic) oraz opraw nasunęły się autorom pewne wątpliwości co do przynależności tych inkunabułów do księgozbioru Schwartzwalda, powstały zaś przypuszczenia, czy nie wchodziły one w skład dawnej, przedreformacyjnej biblioteki kościoła św. Piotra i Pawła. Potwierdzenia tych przypuszczeń zaczęto szukać w rękopiśmiennych katalogach, jakie znajdują się w zbiorze rękopisów Biblioteki Miejskiej, a przede wszystkim w katalogu biblioteki Schwartzwalda. To ostatnie źródło pozwoliło stwierdzić niewątpliwie tylko jeden fakt: że rękopisy i inkunabuły uważane dotychczas za przynależne do biblioteki Schwartzwalda weszły w skład księgozbioru Biblioteki Miejskiej dopiero około r. 1872, a nie – jak całość właściwej biblioteki Schwartzwaldowskiej – w r. 1832. I dopiero odnaleziony cieniutki, bo zaledwie cztery kartki liczący katalog (sygnatura: Cat. Bibl. 57a) zatytułowany *Libri manuscripti Bibliothecae Schwartzwaldianae, quos catalogo nondum inserui* z dopisaną drobny mem Adolfa Mundta, znanego na gdańskim gruncie bibliofila, notatką: «stamen aus der Bibliothek der Kirche zu St. Petri u. Pauli her» oraz z późniejszym zapewne nagłówkiem na okładce: «Manuscripte und alte Drucke die aus der Petro-Paulin. Kirchenbibliothek zur Schwarzwaldischen Bibliothek kamen und jetzt in der Danziger Stadtbibliothek aufbewahrt werden» – w całej rozciągłości potwierdził słuszność zajętego przez autorki stanowiska. Znalazły się tu bowiem wszystkie inkunabuły oznaczone niesłusznie literami HSBG, tzn. jakoby przynależne do biblioteki Schwartzwaldowskiej.

Dzięki tym badaniom została odtworzona i po raz pierwszy opublikowana poniżej w zakresie inkunabułów biblioteka kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku.

Albertus Magnus s. Mariale. [Strassburg, M. Schott, ca 1485/89].	9	Augustinus Aurelius s. De consensu evangelistarum. [Louvain, J. de Paderborn, ca 1481/83].	70
Alexander Carpenterius Destructorium vitiorum. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	15	Bartholomaeus Brixiensis Casus decretorum. Basel, N. Kessler, 1489.	97
Angelus de Clavasio Summa angelica de casibus con- scientiae. Strassburg, M. Flach, 1498.	34	Berchorius Petrus Liber bibliae moralis. Strassburg, C. W., 1474.	99

Bernardinus Senensis Sermones de evangelio aeterno. [Basel, J. Amerbach, ca 1489].	103	Ganfredus de Trano Summa super titulos decretalium. [Köln, J. Guldeschaff, ca 1480].	250
Bernardus Claravallensis s. Sermones super Cantica canticorum. Rostock, Fratres Domus Horti Vi- ridis, 1481.	108	Gregorius I papa Moralia s. expositio in Iobum. [Basel, B. Ruppel, n. p. 1468].	272
Bernardus Parmensis Casus longi super quinque libros decretalium. Strassburg, [typogr. Jordani] 1484.	113	Gritsch Johannes Quadragesimale. [Strassburg, typogr. Henrici Arimi- nensis, n. p. 1477].	278
Caracciolus Robertus Sermones de laudibus sanctorum. Speyer, P. Drach, 1490.	160	Guillermus Parisiensis Rhetorica divina. Gent, A. Caesaris, 1483.	292
Caracciolus Robertus Sermones quadragesimales de poe- nitentia. [Strassburg, typogr. Henrici Ari- minensis, n. p. 1473].	161	Henricus de Herpf Sermones de tempore et de sanctis. Speyer, P. Drach, [1484].	298
Conradus de Halberstadt Concordantiae Bibliorum. Nürnberg, A. Koberger, 1485.	183	Hieronymus s. Vitae Sanctorum Patrum. Ulm, J. Zainer, [ca 1480].	307
Corpus iuris civilis. Iustiniani In- stitutiones. Mainz, P. Schoeffer, 1476.	191	Homiliarius Doctorum a Paulo Diacono collectus. Köln, C. de Homborch, [ca 1478].	312
Corpus iuris civilis. Codex Iusti- nianus. Nürnberg, A. Koberger, 1488.	201	Homiliarius Doctorum a Paulo Diacono collectus. Speyer, P. Drach, 1482.	313
Corpus iuris civilis. Novellae etc. Mainz, P. Schoeffer, 1477.	202	Hugo de Prato Florido Sermones de tempore super evan- gelia et epistolas. [Strassburg, typogr. Jordani, n. p. 1482].	318
Dandulo Fantinus Compendium catholicae fidei. [Venezia, R. de Novimagio, ca 1490].	206	Hugo de Prato Florido Sermones de sanctis. Heidelberg, [typogr. Lindelbachi], 1485.	319
Duranti Guillelmus Rationale divinorum officiorum. Nürnberg, A. Koberger, 1480.	229	Innocentius III papa De miseria humanae conditionis. [Louvain, J. de Paderborn, s. a.].	329
Pseudo – Eusebius Cremonensis Epistola de morte Hieronymi, etc. [Delft, J. van de Meer, 1486.]	237	Joannes Chrysostomus s. Homiliae super Joannem. Köln, [J. Koelhoff] 1486.	349

Joannes Nivicellensis Concordantiae Bibliae et Canonum. Köln, J. Koelhoff, 1482.	360	Salguis de Ars inveniendi themata. [Köln, J. Koelhoff], 1482.	552
Joannes Nivicellensis Concordantiae Bibliae et Canonum. Basel, N. Kessler, 1487.	361	Silvester de Prierio Compendium operis Joannis Ca- preoli super sententias. Cremona, C. Darlerius, 1497.	578
Jordanus de Quedlinburg Sermones de tempore. Strassburg, [typogr. Jordani], 1483.	366	Textor Guillelmus De passione Christi sermo. [Basel, M. Wenssler, n. p. 1486]	598
Leonardus de Utino Sermones quadagesimales. Speyer, P. Drach, 1479.	379	Thomas de Aquino s. Scripta ad Hanibaldum episcopum. Basel, N. Kessler, 1492.	608
Leonardus de Utino Sermones aurei de sanctis per totum annum. [Köln, U. Zell], 1473.	380	Thomas de Aquino s. Summa theologiae. Basel, [M. Wenssler], 1485.	611
Magni Jacobus Sophologium. [Strassburg, A. Rusch, a. 1484].	394	Thomas de Aquino s. Super primo Sententiarum. Köln, H. Quentell, 1480.	613
Martinus Polonus Margarita decreti. [Speyer, P. Drach, 1480].	407	Thomas de Aquino s. Super secundo Sententiarum. Köln, H. Quentell, 1481.	614
Nicolaus de Ausmo Supplementum summae Pisanellae. Nürnberg, A. Koberger, 1478.	442	Thomas de Aquino s. Super tertio Sententiarum. Venezia, H. Liechtenstein. 1490.	615
Nicolaus Pergamenus Dialogus creaturarum moralisatus. Antwerpen, G. Leeu, 1486.	448	Thomas de Aquino s. Super quarto Sententiarum. Venezia, [J. Herbort], 1481.	616
Nider Joannes Praeceptorium divinae legis. Basel, [J. Amerbach], 1481.	451	Tractatus resolvens dubia circa septem sacramenta. Strassburg, [J. Grüninger], 1496.	620
Niger Petrus Clipeus Thomistarum. Venezia, R. de Novimagio, 1481.	458	Trithemius Joannes De laudibus s. Annae. Leipzig, M. Lotter, [ca 1500].	621
Passio Domini Jesu Christi. [Lübeck, typogr. Calderini, ca 1480].	477	Trithemius Joannes De scriptoribus ecclesiasticis. Basel, [J. Amerbach], 1494.	622
Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. Basel, Nicolaus Kessler, 1489.	498		

Tudeschis Nicolaus de Flores utriusque iuris. Köln, Petrus in Altis, 1477.	624	Turrecremata Joannes de Quaestiones evangeliorum et flos theologiae. [Strassburg, typogr. Jordani, ca 1487].	633
Turrecremata Joannes de Expositio psalterii. Mainz, P. Schoeffer, 1474.	630	Vincentius Ferrerius s. Sermones de tempore. Strassburg, [typogr. Jordani], 1489.	652
Wann Paulus Sermones de tempore. Hagenau, H. Gran, 1497.			659

GDAŃSK. WW. ŚWIĘTYCH KAPLICA w kościele NPMaryi.

W r. 1454 umiera bogata gdańszczanka, Katarzyna Meydeburg, z domu Clythe, której wolą było, by z pozostawionych przez nią sum pieniężnych odnowiono rodzinną kaplicę pod wezwaniem WW. Świętych przy kościele NPMaryi i tam umieszczono bibliotekę kościoła. Tę jej ostatnią wolę spełnił mąż, rajca Jan Meydeburg i w latach 1457–1460 przeniesiono do odnowionej kaplicy WW. Świętych księgozbiór, który zaczęto pospolicie zwać księgozbiorem z kaplicy WW. Świętych. Nazwa ta «Biblioteka WW. Świętych kościoła NPMaryi w Gdańsku» występuje jeszcze czasami i w nabytkach późniejszych.

Pseudo – Augustinus De virtute psalmodum. [Louvain, J. de Paderborn, a. 1479].	78	Gregorius I papa Dialogorum libri quattuor. [Louvain], J. de Paderborn, [ca 1485].	271
Chaimis Bartholomaeus de Confessionale. Mainz, P. Schoeffer, 1478.	169	Henricus de Herpf Sermones de tempore et de sanctis. Speyer. P Drach, [1484].	298
Duranti Guillelmus Rationale divinorum officiorum. Nürnberg, A. Koberger, 1480.	229	Henricus de Herpf Speculum aureum decem praecepto- rum. Nürnberg, A. Koberger, 1481.	299
Gerson Joannes De nocturna et diurna pollutioni- bus. [Köln, L. de Renchen, ca 1488].	264	Imitatio Christi. [Louvain], J. de Paderborn, [s. a.].	327
Gerson Joannes Sex lectiones de vita, aegritudine et morte animae spirituali. Gouda, G. Leeu, 1480.	266	Jacobus de Paradiso Tractatus de arte bene moriendi. Leipzig, A. de Colonia, 1495.	338
		Joannes Junior [Gobii] De spiritu Guidonis. [Delft, J. van der Meer], 1486.	357

GERET CHRISTOPHORUS HENRICUS ANDREAS, kaznodzieja i pastor przy kościele NPMaryi w Toruniu (zm. 1757).

Apuleius Madaurensis Lucius
Opera.
Venezia, Ph. Pincius, 1493. 47

Horatius Flaccus Quintus
Opera cum quattuor commentariis.
Venezia, Ph.Pincius, 1498. 316

Lucanus Marcus Annaeus
Pharsalia.
Venezia, S. Bevilaqua, 1498. 386

GESTKOWSKI PHILIPPUS [w. XVI].

Antoninus Florentinus
Confessionale: Defecerunt, lat.
Strassburg, M. Flach, 1496. 42

GOEBEL, dr, lekarz w Zalewie (pow. morąski, woj. olsztyńskie) w latach 1901–1902, ze znanej od w. XVI rodziny gdańskiej.

Duranti Guillelmus
Rationale divinorum officiorum.
Nürnberg. A. Koberger, 1480. 229

GOTTSIUS JACOBUS JOANNES, może Gocz z Wardęsina (Wardęsino maius) pow. koński [w. XVI].

Pseudo– Duns Scotus
Quaestiones in Aristotelis Analytica posteriora.
Venezia, S. de Luere, 1497. 227

GREGORIUS, zakonnik [w. XVI].

Nider Joannes
Sermones aurei de tempore et de sanctis.
Ulm, J. Zainer, [ca 1480]. 455

GREYNINGEN PAULUS, duszpasterz (curatus) [w. XVI].

Michael de Hungaria
Sermones praedicabiles per totum annum.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1490. 420

GRIMONSKI (?) STANISLAUS, «servitor» rodziny Weiherów, właścicieli dóbr na Pomorzu Zachodnim [w. XVI/XVII].

Imitatio Christi.
[Nürnberg, A. Koberger], 1492. 325

GRODDECK GABRIEL, filolog-orientalista i filozof, profesor uniwersytetu w Lipsku. W r. 1699 wraca do Gdańska, gdzie wykłada filozofię w gdańskim Gimnazjum Akademickim i pełni obowiązki bibliotekarza w Bibliotece Rady Miejskiej (zm. 1709).

Andreae Joannes Super arboribus consanguinitatis. [Heidelberg, H. Knobloch, ca 1494].	27	Brunschwig Hieronymus Liber pestilentialis de venenis epi- demiae, germ. [Strassburg], J. Grüniger, 1500.	150
--	----	--	-----

Andreas Capellanus De amore et de amoris remedio. Strassburg, M. Schott, 1484.	30	Crastonus Joannes Lexicon Graeco – latinum etc. Venezia, A. Manutius, 1497.	204
--	----	---	-----

GUILANDINUS (Wilandinus) BALTHASAR, Neapolitanus. Nazwisko to nosi jedna z rodzin osiadłych w Królewcu [w. XVI].

Augustinus Aurelius s. Epistolae. Basel, J. Amerbach, 1493.	71
---	----

HEIDENSTEINÓW BIBLIOTEKA w SULECZYNIE.

Suleczyn (Sulęcín), wieś w pow. kartuskim, miejsce urodzenia Reinholda Heidensteina, historyka z czasów Stefana Batorego, sekretarza królewskiego, który zmarł w r. 1620 i spoczywa w katedrze oliwskiej. Suleczyn pozostawał w rękach rodziny Heidensteinów do r. 1751.

Aristoteles Opera, graece. Venezia, A. Manutius, 1495 - 1498.	49	Epistolae diversorum philosopho- rum, oratorum, rhetorum. Venezia, A. Manutius, 1499.	235
---	----	---	-----

HEILMEYER DAVID, w r. 1624 kantor w Bartoszycach (woj. olsztyńskie); prawdopodobnie pochodził z miasta Kastel nad rzeką Lahn w Hesji.

Biblia latina. Nürnberg, A. Koberger, 1493.	123
--	-----

HEMPNER SIMON, proboszcz w Kiwitach (pow. lidzbarski, woj. olsztyńskie) [w. XVI].

Duranti Guillelmus Rationale divinatorum officiorum. Nürnberg, A. Koberger, 1480.	229
---	-----

HENNEBERG BERTHOLDUS von, arcybiskup moguncki (zm. 1504).

Breidenbach Bernardus de Peregrinatio in terram sanctam. Speyer, P. Drach, 1490.	139
--	-----

HENNING HENRICUS z Kluczborka (Śląsk) [w. XVII].

Biblia latina. Strassburg, [J. Grüniger], 1492.	122
--	-----

HENNIN LUDOVICUS, franciszkanin z Malborka, profesor uniwersytetu w Wittenberdze, zastępca prowincjała prowincji saskiej, do której należały konwenty pomorskie (pruskie) tworzące odrębną kustodię pruską, najczęściej z siedzibą kustosa w Gdańsku [w. XV/XVI].

Guillermus Parisiensis De sacramentis. Cur Deus homo. De poenitentia. [Nürnberg, G. Stuchs, n. p. 1497].	Guillermus Parisiensis De universo. [Nürnberg, G. Stuchs, n. p. 1497].	294
---	--	-----

Mayronis Franciscus de Super primo libro Sententiarum. Basel, N. Kessler, 1489.	414
---	-----

HERMAN FRANCISCUS.

Vergilius Maro Publius Opera. Venezia, L. Florentinus, 1500.	638
--	-----

HERMANNUS CONRADUS [w. XVI].

Corpus iuris civilis. Digestum vetus. Venezia, B. de Tortis, 1488.	195
---	-----

HEYLL CHRISTOPHORUS, lekarz i fizyk w Elblągu i Gdańsku, nauczyciel języka greckiego w gimnazjum elbląskim (zm. 1585).

Turisanus Carthusiensis Commentum in Galeni librum, Bologna, U. Rugerius. 1489.	629
---	-----

HINDERBERG PAULUS, dziekan i proboszcz pucki, r. 1657.

Michael de Hungaria Sermones Biga Salutis de tempore. Hagenau, H. Gran, 1499.	421
---	-----

HOFMANN CHRISTOPHORUS von Hofmannswaldau, prezes Rady miasta Wrocławia; kształcił się w Leydzie i w Gdańsku, wiele podróżował. Poeta i tłumacz (zm. w r. 1679).

Albertus Magnus s. Liber aggregationis. [Venezia, B. de Zanis, n. a. 1487].	8
---	---

HOFFMANN AMBROSIUS z Malborka, doktor medycyny, fizyk miasta Gdańska (zm. ok. 1540).

Avicenna Canon. Lyon, J. Trechsel, 1498.	82
--	----

HOFFMANN CHRISTOPHORUS z Bartoszyca (woj. olsztyńskie) zrazu w Elblągu a następnie w latach 1563 - 1569 superintendent w kościele NPMaryi w Gdańsku; od r. 1569 pastor w kościele św. Katarzyny w Gdańsku (zm. 1590).

Lactantius Lucius Caelius Firmianus Opera. Venezia, S. Bevilaqua, 1497.	372
---	-----

HORN HENRICUS, w latach 1739 - 1758 pastor w Mielnie (pow. ostródzki, woj. olsztyńskie).
W r. 1758 powołany na stanowisko polskiego kaznodziei do Elbląga.

Constitutiones et statuta Regni Poloniae.
[Leipzig, C. Kachelofen, 1487]. 185

Pius II papa
Historia Bohemica.
[Basel, M. Furter, ca 1489]. 511

HUBER SEBALDUS, znany z końcem w. XV lekarz we Wrocławiu (zm. 1504).

Rhazes Muhammed
Liber nonus ad Almansorem.
Venezia, B. Locatellus, 1497. 539

ISZERMENG ANTHOHEUEN van [. XVI].

Pseudo - Bonaventura
Sermones quattuor novissimorum.
Antwerpen, M. van de Goes, 1487. 134

JACOBUS (?), prawdopodobnie cysters z Oliwy [w. XVI].

Homiliarus Doctorum a Paulo Diacono collectus.
Basel. N. Kessler, 1498. 314

JAKUSZ TOMASZ, z rodziny pomorskiej [w. XVI].

Palude Petrus de Sermones Thesauri novi quadrage- simales. Nürnberg, A. Koberger, 1496. 469	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1496. 471
--	--

JAKUSZOWIUS THOMAS – v. Jakusz.

JAN z KRAJENKI, wikary tucholski, następnie prawdopodobnie proboszcz w Krajence
(pow. tucholski) [w. XVII].

Bernardinus Senensis
Quadragesimale de christiana religione.
[Basel, J. Amerbach, n. p. 1490]. 102

JANNIVIUS MARTINUS – v. Janwicz.

JANWICZ (Jannewitz) MARTINUS h. Wieniawa, zwanego na terenie Pomorza i Prus h.
Jannewitz. Właściciel Sasina, pow. łęborski, r. 1570. Stary ród kaszubski Janwiczów
wywodził się z Łęborskiego.

Caracciolus Robertus
Opera varia.
Venezia, G. Arrivabene, 1496. 158

JEZUITÓW BIBLIOTEKA w KOBLENCJI [w. XIX].

Valerius Maximus
Facta et dicta.
Venezia, B. Benalius, 1488. 636

JOANNES, zakonnik [w. XV].

Dionysius de Burgo S. Sepulcri
Commentarii in Valerium Maximum.
[Strassburg, A. Rusch, n. p. 1475]. 217

KALL THEODORUS [w. XVII].

Expositio hymnorum. Köln, H. Quentell, 1494.	323	Textus sequentiarum. [Köln, H. Quentell, ca 1494].	574
---	-----	---	-----

KAMIENICA – v. Maryi NP. kościół.

KAPUCYNÓW KLASZTOR w BAMBERGU (Bawaria), r. 1638.

Kannemann Joannes Passio Christi. [Nürnberg, P. Wagner, n. p. 1491].	371	Odendorff Henricus de Repetitio capituli Omnis utriusque sexus. Memmingen, A. Kunne, 1490.	461
--	-----	---	-----

KARTUZÓW KLASZTOR w KARTUZACH, założony w połowie w. XIII, przez krótki czas pozostawał pod władzą opata Cystersów z Oliwy tzn. mniej więcej od r. 1563 do 1582.

Henricus de Herpf Sermones de tempore et de sanctis. Speyer, P. Drach, [1484].	298	Henricus de Herpf Speculum aureum decem praecepto- rum. Nürnberg, A. Koberger, 1481.	299
--	-----	---	-----

KECKERMANN BARTHOLOMAEUS, filozof, profesor gdańskiego Gimnazjum Akademickiego. Należy do najznakomitszych reprezentantów protestanckiej myśli filozoficznej na użytek szkolny (zm. 1609).

Armandus de Bellovisu De declaratione difficilium terminorum theologiae. Basel, M. Wenssler, 1491.	57	Plotinus Opera a Marsilio Ficino latine red- dita. Firenze, A. Miscomini, 1492.	514
Auctoritates Aristotelis et aliorum philosophorum. Antwerpen, G. Leeu, 1487.	64	Rampigollis Antonius Aurea biblia. [Köln, L. de Renchen, ca 1487].	530

Sequentiae et hymni per totum annum.
Gouda, Ex domo fratrum, 1494. 573

KIERNOSCY z SIERPCA, rodzina pieczętująca się herbem Junosza. Sierpc, miasto powiatowe koło Płocka [w. XVII].

Caracciolus Robertus
Sermones quadragésimales de peccatis etc.
[Strassburg, J. Prüss], 1490. 164

KLEEFELD NICOLAUS z Królewca, proboszcz w Elblągu [pierwsza połowa w. XVI].

Angelus de Clavasio Summa angelica de casibus con- scientiae. Speyer, [P. Drach], 1488.	32	Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. Basel, N. Kessler, 1492.	500
--	----	--	-----

KLEINSCHMIDT – v. Clemsmidt.

KLEMME PANCRATIUS z Jeleniej Góry, dominikanin, w r. 1536 wystąpił z klasztoru, przyjął naukę Lutera i został kantorem w kościele św. Jana w Gdańsku, a następnie kaznodzieją przy kościele NPMaryi w Gdańsku (zm. 1546).

Clemens V papa Constitutiones. [Strassburg, J. Grüninger, 1491].	176	Corpus iuris civilis. Justiniani Insti- tutiones. [Strassburg, J. Grüninger], 1491.	193
Conradus de Halberstadt Concordantiae Bibliorum. [Strassburg, J. Mentelin, n. p. 1474].	182	Gratianus Decretum cum apparatu. Strassburg, [J. Grüninger], 1490.	270

KLINGER HENRICUS, może z rodziny kaznodziejów elbląskich [w. XVI/XVII].

Hugo de Sancto Victore De sacramentis christianae fidei. Strassburg, [typogr. Jordani], 1485.	321
---	-----

KOCH WENCESLAUS – v. Cocus.

KONARSKI DAVID, h. Osoria, opat Cystersów w Oliwie obrany w r. 1589, położył wielkie zasługi dla nowo odbudowującego się kościoła i biblioteki klasztornej. Za jego rządów w r. 1611 na mocy formalnego układu nastąpił rozdział dóbr na klasztorne i opackie i stąd także od tego czasu mamy do czynienia z odrębną biblioteką opacką i odrębną biblioteką klasztorną (zm. 1616).

Bernardus Claravallensis s. Sermones de tempore. Basel, N. Kessler, 1495.	110	Homiliarius Doctorum a Paulo Dia- cono collectus. Basel, N. Kessler, 1498.	314
Pseudo - Bonaventura Sermones quattuor novissimorum. Antwerpen, M. van der Goes, 1487.	134	Langer Joannes Tractatus de censibus sub titulo re- emptionis. [Mainz, P. Schoeffer, 1489].	374
Ficinus Marsilius Epistolae. [Nürnberg], A. Koberger, 1497.	242	Privilegia clericorum. Leipzig, G. Boettiger, 1494.	522
Historia de spiritu quodam coniu- rato Guidonis. [Leipzig, C. Kachelofen, ca 1489].	310	Privilegia et indulgentiae fratrum mendicantium. Leipzig, W. Stoeckel, 1498.	523

KROMAYER JOANNES, teolog protestancki, superintendent w Weimarze (zm. 1643).

Vergilius Maro Publius
Opera.
Venezia, L. Florentinus, 1500. 638

KRYSENGIUS BALTHASAR z Flensburga (Szlezwik) [w. XVII].

Suetonius Tranquillus Caius
Vitae duodecim Caesarum.
Bologna, B. H. Faelli, 1493. 588

KSIĄŻĘCA BIBLIOTEKA w LEININGEN.

Leiningen – księstwo i ród książęcy w Palatynacie nadreńskim. Linia tej rodziny Leiningen - Dagsburg - Hartenburg w zamian za utracone dobra na lewym brzegu Renu otrzymała w r. 1803 jako odszkodowanie posiadłości Mosbach, Amorbach i Miltenberg złączone w nowe księstwo Leiningen.

Vincentius Ferrerius s.
Sermones de tempore.
Basel, N. Kessler, 1488. 651

KÜHLIUS GEORGIUS, kaznodzieja przy kościele św. Katarzyny w Gdańsku, potem w Ujeścisku (pow. gdański) i Przebrnie (pow. elbląski) (zm. 1709).

Hugo de Sancto Caro
Postilla super evangelia.
Basel, B. Richel, 1482. 320

LANDT GASPARUS z Lidzbarku [w. XVI/XVII].

Philelphus Franciscus
Odae.
[Brescia], A. Britannicus, 1497. 504

LANGERFELT GEORGIUS, rodzina znana w Królewcu w w. XVI i XVII [w. XVI].

Gerardus Zutphaniensis
De spiritualibus ascensionibus.
Strassburg [J. Priiss, ca 1488/93]. 255

LANGHANIKE JOANNES, proboszcz w Lidzbarku, kanonik w Dobrym Mieście, zarządca dóbr biskupstwa warmińskiego [w. XVI/XVII].

Philelphus Franciscus
Odae.
[Brescia], A. Britannicus, 1497. 504

LECZANO JACOBUS [w. XVI].

Palude Petrus de
Sermones Thesauri novi de tempore et de sanctis.
Nürnberg, A. Koberger, 1487. 474

LEHMANN MATTHIAS, wikary i altarysta kościoła NPMaryi w Gdańsku (zm. 1485).

Magni Jacobus Sophologium. [Strassburg, A. Rusch, a. 1484]	394	Nicolaus de Lyra Moralia super totam Bibliam. Köln, J. Koelhoff, 1478.	441
--	-----	--	-----

Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. [Köln], H. Quentell, 1481.	543
--	-----

LEININGEN – v. Książęca biblioteka w Leiningen.

LENGNICH CAROLUS BENIAMIN (1743 - 1795), numizmatyk i bibliograf, pastor kościoła NPMaryi w Gdańsku i bibliotekarz księgozbioru przy tymże kościele. Posiadał cenną bibliotekę własną, która po jego śmierci rozpiezchła się. Za swe prace naukowe otrzymał w r. 1784 od króla Stanisława Augusta złoty medal «Bene merentibus».

Pseudo - Augustinus De virtute psalmodum. [Louvain, J. de Paderborn, a. 1479].	78	Gregorius I papa Dialogorum libri quattuor. [Louvain], J. de Paderborn, [ca 1485].	271
---	----	---	-----

Breitenbach Joannes de Repetitio capituli: A nobis de de- cimis. Leipzig, M. Lotter, 1500.	141	Greve Henricus Repetitio § Si quis librum. Leipzig, J. Thanner, 1498.	277
---	-----	---	-----

Breitenbach Joannes de Repetitio (capitulorum V): De statu monachorum et canonicorum re- gularium. [Leipzig, G. Boettiger, 1496].	142	Hugo de Sancto Victore De sacramentis christianae fidei. Strassburg, [typogr. Jordani], 1485.	321
		Imitatio Christi. Louvain, J. de Paderborn, [s. a.].	328

Breitenbach Joannes de Super titulo: De successionibus ab intestato. Leipzig, G. Boettiger, 1494.	143	Jacobus de Paradiso Tractatus de arte bene moriendi. Leipzig, A. de Colonia, 1495.	338
--	-----	--	-----

Breitenbach Joannes de Repetitio capituli: Lator praesen- tium De homicidio. Leipzig, W. Stoeckel, 1498.	144	Jacobus de Voragine Legenda aurea. [Strassburg, typogr. Legendae au- reae] 1482	341
		Joannes Junior [Gobii] De spiritu Guidonis. [Delft, J. van der Meer], 1486.	357

Gerson Joannes Denoturnaet diurna pollutiombus. [Köln, L. de Renchen, ca 1488],	264	Langer Joannes Tractatus de censibus sub titulo re- emptionis. [Mainz, P. Schoeffer, 1489].	374
---	-----	--	-----

Gerson Joannes Sex Jectiones de vita, aegritudine et morte animae spirituali. Gouda, G. Leeu, 1480.	266	Suetonius Tranquillus Caius Vitae duodecim Caesarum. Bologna, B. Hectoris Faelli, 1493.	588
--	-----	---	-----

- LEO JOANNES, kapelan biskupa Andrzeja Batorego w Lidzbarku, następnie proboszcz w Kiwitach (pow. lidzbarski), od r. 1619 kanonik w Dobrym Mieście (pow. lidzbarski) (zm. 1635).
- Duranti Guillelmus
Rationale divinorum officiorum.
Nürnberg, A. Koberger, 1480. 229
- LEŚNICKI GREGORIUS h. Leski, rodzina osiadła w Łęczycy.
- Avicenna
Canon.
Lyon, J. Trechsel, 1498. 82
- LILIENTHAL THEODORUS CHRISTOPHORUS z Królewca, protestant, profesor filozofii i matematyki, a następnie profesor teologii, kierownik Biblioteki Miejskiej w Królewcu (zm. 1782).
- Hugo de Sancto Victore
De sacramentis christianae fidei.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1485. 321
- LORBER JOANNES CHRISTOPHORUS z Weimaru, prawnik i poeta (zm. 1702 lub 1722).
- Vergilius Maro Publius
Opera.
Venezia, L. Florentinus, 1500. 638
- LOVITIANUS MATTHIAS, albo mieszczanin z Łowicza, albo Łowicki h. Nałęcz (rodzina z Wielkopolski) [XVII].
- Duranti Guillelmus
Rationale divinorum officiorum.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1484. 230
- LUZYAŃSKI FABIANUS, ze szlachty pruskiej h. Luzyan, w latach 1512 - 1523 biskup warmiński, kształcił się na uniwersytecie w Kolonii, w Bolonii uzyskał doktorat prawa.
Corpus iuris civilis. Digestum infortiatum.		Corpus iuris civilis. Digestum novum.	
Venezia, B. de Tortis, 1495.	197	Venezia, B. de Tortis, 1494.	199
- ŁOWICZA (z) STANISŁAW, zwany Beda, doktor teologii, miechowita, z początkiem w XVI przełożony klasztoru Bożogrobców (fundacja Przemysława wielkopolskiego z r. 1243) przy kościele św. Jana w Gnieźnie, wybudowanego przez arcybiskupa gnieźnieńskiego Pełkę w r. 1240.
- Duranti Guillelmus
Rationale divinorum officiorum.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1484. 230
- MAGIRUS JOANNES, prawdopodobnie z Hesji, doktor medycyny i profesor fizyki w Marburgu, ojciec Waltera, znanego z połowy w. XVII pastora przy kościele św. Katarzyny w Gdańsku (zm. 1596).
- Vocabularius iuris utriusque.
Nürnberg, A. Koberger, 1496. 658

MALBORSKA BIBLIOTEKA ZAMKOWA, znajdująca się w zamku biblioteka Muzeum Towarzystwa Odbudowy i Upiększenia Malborka (Verein f. d. Herstellung und Ausschmückung der Marienburg) założonego w r. 1884.

GW. notuje tylko Gdańsk i Monachium jako posiadaczy poniższego breviarium. Należy zatem przypuszczać, że albo komisja redagująca GW. nie była dokładnie poinformowana o zasobach malborskich i w takim razie zachowały się trzy a nie dwa egzemplarze breviarium, albo też jest to egzemplarz gdańskiej Biblioteki Miejskiej (na co wskazywałaby i oprawa pochodząca z trzeciego warsztatu introligatorskiego w Gdańsku), który w nie wiadomy sposób znalazł się w Malborku.

Breviarum dominorum teutonicorum.
Nürnberg, G. Stuchs, 1492. 147

MANDT GEORGIUS, burmistrz miasta Gdańska, delegat Gdańska na sejmiki stanów pruskich, wysyłany w sprawach miasta do króla polskiego, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli kupiectwa gdańskiego handlującego z Anglią, uczestnik zjazdów hanzeatyckich (zm. 1513). Umieszczony w indeksie nie z tytułu własności, lecz ze względu na ścisły związek z historią kupna dwu dzieł wymienionych w katalogu - poz. 136 i 175.

MANTZ JACOBUS, przeor... [w. XVI?].
Breidenbach Bernardus de
Peregrinatio in terram sanctam.
Speyer, P. Drach, 1490. 139

MANTZ JOANNES z Zürichu, doktor praw, wikary kościoła w Sitten, stolicy szwajcarskiego kantonu Wallis [pocz. w. XVI].
Burlaeus Gualtherus
De vita et moribus philosophorum.
[Toulouse, J. Parix, ca 1480]. 152

ARTINI JACOBUS, filozof i teolog, profesor w Wittenberdze; napisał m. in. *Praelectiones extemporaneae in systema logicum Bartholomaei Keckermanni* (zm. 1649).

Columna Guido de Historia destructionis Troiae. Strassburg, [typogr. Jordani], 1486. 180	Sententiae uberiores ex scriptis Thomae et Alberti super Physica Aristotelis. [Leipzig, C. Kachelofen, ca 1498–1500].
Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. [Strassburg, J. Prüss, n. a. 1490]. 547	Thomas de Aquino s. De ente et essentia. Leipzig, J. Thanner, 1499. 605

MARYI NAJŚW. PANNY KOŚCIÓŁ w KAMIENICY.

Albertus Magnus s. Paradisus animae. Memmingen, [A. Kunne, 1488, n. p. 1496]. 11	Barletta Gabriel Sermones quadragesimales et de sanctis. Brescia, J. Britannicus, 1497–1498. 94
Thomas de Aquino s. Expositio orationis dominicae. Milano, Ch. Ratisponensis, 1488. 606	

- MATEUSZ z CHRAPKOWIC (pow. opolski), r. 1542; prawdopodobnie krewny Mikołaja Crapitza, kanonika wrocławskiego, archidiakona opolskiego, kanonika kapitulnego w Lidzbarku, biskupa chełmińskiego, który zmarł w r. 1514.
 Juvenalis Decius Junius
 Satyrae.
 Venezia, J. Tacuinus, 1494. 368
- MATTHAEUS a CRAPICZ – v. Mateusz z Chrapkowic.
- MEHLMANN GEORGIUS, wnuk Jerzego, ławnika i znanego kronikarza gdańskiego, ostatni męski potomek tego rodu (zm. 1641).
 Silvaticus Matthaeus
 Liber pandectarum medicinae.
 [Strassburg, A. Rusch, s. a.]. 577
- MEKELBURG JOANNES z Elbląga [w. XV/XVI].
 Gesta Romanorum.
 [Nürnberg, A. Koberger], 1494. 267
- MEKLER JOANNES.
 Hieronymus s.
 Vitae Sanctorum Patrum.
 Nürnberg, A. Koberger, 1478. 306
- MENGE FRANZ ANTON (1808 - 1880), przyrodnik, profesor szkoły wydziałowej w Grudziądzu, od r. 1836 profesor szkoły przy kościele św. Piotra i Pawła w Gdańsku (zm. 1880).
 Boethius
 De consolatione philosophiae. 130
 Strassburg, J. Schott, 1500. 130
 Jacobus de Voragine
 Legenda aurea, germ.
 Augsburg, G. Zainer, 1472. 345
- MEYSSINZ(?) JACOBUS de Crac...
 Aristoteles
 De anima. 52
 Köln, J. Koelhoff senior, 1491. 52
 Gerardus de Harderwijk
 Commentum supra veterem artem
 Aristotelis.
 [Köln, H. Quentell] 1486. 253
- MIKOŁAJA ŚW. KAPLICA, prawdopodobnie w Zalewie (pow. morąski, woj. olsztyńskie) założona na przełomie w. XIV/XV, przestała istnieć w okresie reformacji.
 Missale Warmiense.
 Strassburg, F. Dumbach, 1497. 426
- MOLLERUS ANDREAS z Fromborka, w r. 1562 studiuje w Akademii Krakowskiej; r. 1567.
 Gregorius IX papa
 Decretales.
 Nürnberg, A. Koberger, 1496. 276
- MORGENSTERN LAURENTIUS - v. Emerphanus.

MUNDT ADOLE, pastor w Kiezmarku, zbieracz i bibliofil, członek loży masońskiej «Eugenia» w Gdańsku; teksty jego przemówień na zebraniach loży znajdują się w dziale rękopisów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. Księgozbiór swój znaczony sygnaturą 1900. M.... przekazał Mundt testamentem tejże bibliotece, czego dowodem naklejka stwierdzająca legat (zm. 22 VI 1900).

Albertus Magnus s. Compendium theologiae veritatis. Ulm, J. Zainer, [ca 1478/81].	5	Berchorius Petrus Liber bibliae moralis. [Köln], B. de Unkel, 1477.	100
Albertus Magnus s. Liber aggregationis. [Venezia, B. de Zanis, n. a. 1487].	8	Bernardinus Senensis Quadragesimale de christiana religione. [Basel, J. Amerbach, n. p. 1490].	102
Alexander Magnus Historia Alexandri Magni. Strassburg, [typogr. Jordani], 1489.	17	Bernardus Claravallensis s. Sermones super Cantica canticorum. Rostock, Fratres Domus Horti Viridis, 1481.	108
Andreae Joannes Super arboribus consanguinitatis. [Leipzig, C. Kachelofen, n. a. 1489].	25	Bernardus Claravallensis s. et Gilbertus de Hoilandia. Sermones super Cantica canticorum. Strassburg, M. Flach, 1497.	111
Angelus de Clavasio Summa angelica de casibus conscientiae. Speyer, [Drach], 1488.	32	Bernardus Parmensis Casus longi super quinque libros decretalium. Strassburg, [typogr. Jordani], 1498.	114
Anima fidelis. Lyon, J. de Vingle, 1499.	35	Biblia latina. Strassburg, [J. Grüninger], 1492.	122
Aristoteles De anima. Köln, J. Koelhoff senior, 1491.	52	Biblia latina. Nürnberg, A. Koberger, 1493.	123
Asconius Pedianus Quintus Commentarii in orationes Ciceronis. Venezia, J. de Colonia et J. Manthen 1477	60	Pseudo – Bonaventura Sermones quattuor novissimorum. Antwerpen, M. van der Goes, 1487.	134
Pseudo – Augustinus Sermones ad heremitas. [Strassburg, typogr. «Casus breves», ca 1493/94].	77	Britannicus Gregorius Sermones funebres et nuptiales. Venezia, [P. de Quarengis, p. 1500?].	148
Barbarus Hermolaus Castigationes Plinianaes. [Venezia, typogr. Hermolai Barbari: Castigationes Plinianaes 1493/94].	93	Burlaeus Gualtherus De vita et moribus philosophorum [Toulouse, J. Parix, ca 1480].	152
		Caracciolus Robertus Sermones quadragesimales de poenitentia. [Strassburg, G. Husner, ca 1479].	162

Caracciolus Robertus Sermones quadragesimales de peccatis etc. [Strassburg, J. Prüss], 1490.	164	Gerson Joannes Opera. Strassburg, [M. Flach, 1494].	258
Cato (vulgo Disticha Catonis) lat. et germ. [Basel, M. Furter, ca 1495].	168	Guido de Monte Rotherii Manipulus curatorum. Strassburg, [typogr. Jordani], 1490.	283
Cordiale quattuor novissimorum. Deventer, [R. Paffraet], 1485.	186	Guillermus Parisiensis Postilla super epistolas et evangelia. [Deventer, R. Paffraet], 1490.	290
Cordiale quattuor novissimorum. Köln, H. Quentell, 1492.	187	Herolt Joannes Sermones discipuli de tempore et de sanctis. Strassburg, [typogr. Jordani], 1483.	302
Pseudo – Datus Rhetorica minor. [Köln, U. Zell, ca 1472].	208	Hieronymus s. De infantia Salvatoris. [Roma, J. Schurener, s. a.].	305
Dionysius Periegetes Orbis descriptio. Köln, [C. de Zierickzee], 1492.	218	Hieronymuss. Vitae Sanctorum Patrum. Nürnberg, A. Koberger, 1478.	306
Dorlandus Petrus Viola animae. Köln, [Retro Minores] 1499.	224	Historia de spiritu quodam coniu-rato Guidonis. [Leipzig, C. Kachelofen, ca!489].	310
Faber de Werdea Joannes Carmen de tribus deabus fatalibus. [Leipzig, M. Landsberg, s. a.]	239	Homiliarius Doctorum a Paulo Diacono collectus. Basel, N. Kessler, 1498.	314
Faber de Werdea Joannes Carmen de novem musis. [Leipzig, M. Landsberg, ca 1497/98].	240	Hortus sanitatis, germ. [Basel, M. Furter, s. a.]	317
Fidelis Cassandra Oratio pro Bertucio Lamberto. [Nürnberg, P. Wagner, 1489].	244	Imitatio Christi. [Nürnberg, A. Koberger], 1492.	325
Gerardus de Harderwijk Commentum supra veterem arteten Aristotelis. [Köln, H. Quentell], 1486.	253	Institoris Henricus Tractatus varii. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	330
Gerardus Zutphaniensis De spiritualibus ascensionibus. Strassburg, [J. Prüss, ca 1488/93].	255	Isidorus Hispalensis Etymologiarum libri XX. [Strassburg, J. Mentelin, ca 1473].	332
		Joannes de Aquila Sermones quadragesimales. Brescia, A. Britannicus, 1497.	347

Joannes Friburgensis Summa confessorum, germ. Augsburg, J. Bamler, 1472.	350	Michael de Hungaria Sermones Biga salutis de tempo.re. Hagenau, H. Gran, 1499. 2 egzemplarze.	421
Joannes de Hesse Itlnerarius a Jerusalem. [Köln, C. de Zierickzee ca 1500].	355	Michael Scotus Mensa philosophica. Heidelberg, [H. Knoblochtzer], 1489.	422
Joannes Junior [Gobii] Scala coeli. Ulm, J. Zainer, 1480.	356	Nicolaus de Ausmo Supplementum summae Pisanellae. Venezia, P. de Paganinis et G. Ar- rivabene, 1485.	443
Joannes [Heynlin] de Lapide Resolutorium dubiorum. Leipzig, M. Lotter, 1499.	359	Nider Joannes Formicarius. [Köln, J. Guldenschaff, ca 1480].	449
Landora Berengarius de Lumen animae seu liber moralita- tum. [Strassburg, typogr. Legendae au- reae] 1482.	373	Nider Joannes Praeceptorium divinae legis. Strassburg, [typogr. Jordani], 1483.	452
Langer Joannes Tractatus de censibus sub titulo reemptionis. [Mainz, P. Schoeffer, 1489].	374	Nider Joannes Sermones aurei de tempore et de sanctis cum quadragesimali. Ulm, J. Zainer, [ca 1480].	455
Libellus de modo confitendi et pe- nitendi. Deventer, J. de Breda, 1489.	383	Palude Petrus dc Sermones Thesauri novi quadrage- simales. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	469
Lucanus Marcus Annaeus Pharsalia. Venezia, S. Bevilaqua, 1498.	386	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	471
Ludolphus de Saxonia Vita Christi. [Strassburg, H. Eggestein], 1474.	387	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore et de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1487.	474
Martinus Polonus Margarita decreti. Strassburg, [typogr. Jordani], 1486.	408	Paratus Sermones de tempore et de sanctis. [Strassburg, M. Flach, 1485].	475
Meffreth Sermones de tempore et de sanctis. Nürnberg, A. Koberger, 1496.	416	Pelbartus de Themeswar Sermones de sanctis. Hagenau, H. Gran, 1500.	482
Michael de Hungaria Sermones praedicabiles per totum annum. Strassburg, [typogr. Jordani], 1490.	420		

Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. Basel, N. Kessler, 1486.	496	Reuchlin Joannes Vocabularius brevilocus. Strassburg, G. Husner, 1496.	537
Petrus Lombardus Sententiarum libri IV. Basel, N. Kessler, 1492.	500	Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. [Strassburg, J. Prüss, n. a. 1490].	548
Pharetra fidei catholicae. Leipzig, C. Kachelofen, 1494.	501	Saliceto Nicolaus de Antidotarius animae. Strassburg, J. Grüninger, 1493.	555
Pharetra fidei catholicae. [Köln, H. Quentell, ca 1495].	502	Speculum exemplorum. Strassburg, [typogr. Jordani], 1487.	579
Priscianus Opera. Venezia, Ph. Pincius, 1500.	521	Stella clericorum. [Antwerpen, M. van der Goes, ca 1487].	585
Privilegia clericorum. Leipzig, G. Boettiger, 1494.	522	Turrecremata Joannes de Expositio psalterii. Strassburg, [typogr. Legendae aureae 1482].	631
Privilegia et indulgentiae fratrum mendicantium. Leipzig, W. Stoeckel, 1498.	523	Valerius Maximus Facta et dicta. Venezia, B. Benalius, 1488.	636
Publicius Jacobus Ars Tulliano more conficiendi epi- stolas. [Leipzig, C. Kachelofen, ca 1490].	526	Vergilius Maro Publius Opera. Venezia, L. Florentinus, 1500.	638
Publicius Jacobus Ars epistolandi orandique modus. [Leipzig, W. Stoeckel, s. a].	527		

NICOLAI CAPELLA – v. Mikołaja św. kaplica.

OPACUS GREGORIUS – v. Duncker.

ORIA JOANNES BERNARDINUS BONIFACIO, markiz d' (1517–1597) ze starej rodziny neapolitańskiej, humanista i zwolennik reformacji, opuścił w r. 1556 Neapol w obawie przed Inkwizycją. Przewędrował niemal całą Europę utrzymując żywy kontakt z myślicielami protestanckimi. Dłużej bawił w Szwajcarii (w okolicy Bazylei), na Morawach, w różnych miastach Niemiec, dotarł nawet do Konstantynopola, był w Szwecji, Danii, Francji, Anglii. Sześciokrotnie odwiedził Polskę bawiąc m. in. w Kazimierzu, Krakowie (1565) a dłużej na Litwie, prawdopodobnie na dworze wojewody trockiego Mikołaja Radziwiłła, głowy kalwiństwa polskiego.

Uchodząc z kraju zabrał ze sobą i nadal uzupełniał bogaty, dochodzący 1300 dzieł księgozbiór o zakresie typowo humanistycznym, wszakże z piętnem protestanckim. Miał go pod ręką i w ostatniej swej wędrówce z Anglii do Polski, zakończonej rozbięciem statku tuż przed Gdańskiem 25 VIII 1591. Z awarii uratowano oślepego w czasie tej podróży Bonifaciu i większą część jego ksiąg. Pozbawiony środków do życia uzyskał od gdańskiej Rady Miej-

skiej dożywocie i mieszkanie w pofranciszkańskim klasztorze w zamian za przekazanie miastu ocalonych książek dla użytku Akademickiego Gimnazjum (pomieszczonego w tymże klasztorze).

Akt tej darowizny (28 VIII 1591) rozpoczął realizację od lat projektowanego założenia biblioteki miejskiej. Zrębem takiej biblioteki nie mogłyby się były stać zamierzone w połowie tegoż wieku fundacje biskupa Tymoteusza Giesego czy Dantyszka ani leżący w zapomnieniu na terenie samego gimnazjum księgozbiór pofranciszkański: miasto i gimnazjum były już protestanckie (z silną przewagą z tym czasie kalwiństwa). Toteż księgozbiór d'Orii stanowił szczególny dar losu, a uroczyste zawarowanie przez ofiarodawcę, by nigdy nie dostał się w ręce jezuickie - zgodne było najściślej z intencjami obdarowanych.

Pięć lat trwało doprowadzanie do porządku zamokłych ksiąg (a ślady zamknięcia do dziś stanowią poniekąd ich dodatkowy znak rozpoznawczy), uzupełnianie ich opraw przez gdańskiego introligatora Macieja Behrischa oraz spisywanie przez pierwszego bibliotekarza Biblioteki Miejskiej - Daniela Haselwurtza (zwanego Asaricus). W r. 1596 (w dwa lata po Toruniu i zapewne za jego przykładem) dokonano formalnego otwarcia Biblioteki, wpisując w zapoczątkowanym wówczas a zachowanym do dziś pierwszym jej katalogu księgozbiór d'Orii złożony z 1043 dzieł w 1161 voluminach. Liczby te w świetle dzisiejszych pojęć bibliograficznych nie mogłyby być ścisłe.

Szczęśliwie zapoczątkowana przez d'Orię «Bibliotheca Senatus Gedanensis» tak szybko wzrastała, że już w pierwszej połowie w. XVII wzbudzała zachwyty obcych zwiedzających miasto. W 350-lecie jej istnienia, obchodzone uroczyście w r. 1946, posiadała w swych zbiorach około 400 tysięcy pozycji. Wśród nich - portret pośmiertny d'Orii patronujący w Czytelnicy ciągle nowym rzeszom miłośników ksiąg.

Prócz wymienionych niżej inkunabułów ze zbioru d'Orii wiadomo, że początkowo należała doń także biblia łacińska drukowana w r. 1476 w Neapolu u Mateusza Moravusa (Hain 3059). W r. 1660 burmistrz gdański Adrian van der Linde darował ją (!) elektorowi Fryderykowi Wilhelmowi dla poparcia kariery swego syna. List Lindego znajdował się w aktach Król. Biblioteki Berlińskiej jeszcze w r. 1903. O losach biblii nie wiadomo.

(Oprac. I. Madeyska)

Apuleius Madaurensis Lucius Asinus aureus. Bologna, Hector Faelli, 1500.	48	Joannes de Sacrobusto Sphaera mundi. Venezia, [B. Locatellus], 1490.	363
Aristoteles De animalibus. Venezia, B. de Zanis, 1498.	53	Nonius Marcellus De proprietate sermonum. Venezia, N. de Ferrariis, 1492.	460
Blondus Flavius Historiarum ab inclinatione Romanorum imperii decades. Venezia, O. Scotus, 1483.	128	Orosius Paulus Historiae. Venezia, Ch. de Pensis, 1499.	466
Boccaccio Giovanni Genealogiae deorum. Venezia, B. Locatellus, 1494/95.	129	Politianus Angelus Opera omnia. Venezia, A. Manutius, 1498.	519
Euclides Elementa, lat. Venezia, E. Ratdolt, 1482.	236	Scriptores astronomici veteres. Venezia, A. Manutius, 1499.	564

Silius Italicus Punica. Venezia, B. Locatellus, 1492.	576	Theocritus Idyllia, graece. Venezia, A. Manutius, 1495/96.	600
---	-----	--	-----

Statius Publius Papinius Opera. Venezia, J. de Paganinis, 1490.	583	Tibullus Albius Elegiae. Venezia, B. Locatellus, 1491.	618
---	-----	--	-----

OTTO GREGORIUS z rodziny pochodzącej z Kołobrzegu, spokrewniony prawdopodobnie z Andrzejem Otto z w. XVII, kaznodzieją nadwornym w Królewcu, a następnie superintendentem w Kwidzynie i Pasłęku.

Mandeville Joannes de Itinerarium. [Basel, B. Richel, ca 1481].	399	Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. Basel, B. Richel, 1481.	544
---	-----	---	-----

PAKOST ANDREAS, brat z zakonu (prawdopodobnie) Karmelitów w Gdańsku ([w. XVII]).

Nider Joannes Formicarius. [Köln, J. Guldenschaff, ca 1480].	449	Nider Joannes Praeceptorium divinae legis. Strassburg, [typogr. Jordani], 1483.	452
--	-----	---	-----

PANCRATIUS – v. Klemme Pancratius.

PARAFIALNA BIBLIOTEKA w BOROWIE (Fliensberg, pow. sławieński, woj. szczecińskie).

Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore. Nürnberg, A. Koberger, 1487.	474
--	-----

PAULUS, kaznodzieja w kościele NPMaryi w Gdańsku (zm. 1484).

Homiliarius Doctorum a Paulo Diacono collectus. Speyer, P. Drach, 1482.	313
--	-----

PERLBACH MAX, historyk niemiecki, profesor, dyrektor biblioteki uniwersyteckiej w Berlinie (zm. 1921).

Ludovicus de Prussia Trilogium animae. Nürnberg, A. Koberger, 1498.	390
---	-----

PERNECKER CLEOPHAS z Królewca, r. 1549.

Thomas de Aquino s. Summa theologiae. Basel, [M. Wenssler], 1485.	611
---	-----

PERSCHEINSKY – v. Perszeński.

PERSZEŃSKI MARTINUS z Gdańska [w. XVII].

Plinius Secundus Caius Historia naturalis. Venezia, B. Benaluis, 1497.	513	Reformation der Stadt Nürnberg. Augsburg, J. Schoensperger, 1498.	531
--	-----	--	-----

PHILIPPUS [w. XVI].

Joannes de Aquila
Sermones quadragesimales.
Brescia, A. Britannicus, 1497. 347

PILAWSCY (prawdopodobnie), szlachta pruska h. Pfeilsdorf [w. XV].

Corpus iuris civilis. Digestum novum.
Venezia, B. de Tortis, 1494. 199

POPIEL PAWEŁ z Kurozwęk, poseł na sejm galicyjski, jeden z założycieli «Zsasu», członek grupy «Stańczyków» (zm. 1891).

Status Publius Papinius
Opera.
Venezia, B. de Zanis, 1494. 584

PRAETORIUS PETRUS, doktor filozofii i medycyny, pastor przy kościele NPMaryi w Gdańsku (zm. 1588).

Montagnana Bartholomaeus
Consilia medica.
Venezia, S. de Luere, 1499. 430

PYRNUSS M., r. 1563. Prawdopodobnie Melchior Pyrnus Cracoviensis imatrykulowany na uniwersytecie lipskim pod rokiem 1543. Melchior Pyrnus należy do nacji polskiej, jednej z czterech, na które dzielą się studiujący na uniwersytecie lipskim, mianowicie: Saxones, Bavari, Misnenses, Poloni.

Publicius Jacobus
Ars conficiendi epistolas.
[Leipzig, C. Kachelofen, ca 1490]. 526

QUEIS ERHARDUS von, pierwszy ewangelicki «biskup» Pomezanii, zwierzchnik kościelny kleru ewangelickiego Pomezanii (zm. 1529).

(Od pocz. w. XVIII następuje zmiana w tytulaturze, zamiast «biskupa» występuje generalny superintendent).

Augustinus Aurelius s.
Epistolae.
Basel, J. Amerbach, 1493. 71

RADOSIUS JOANNES – v. Radosz.

RADOSZ JOANNES, h. Poraj z Poznania [w. XVI].

Aristoteles
De anima.
Venezia, J. Pentius, [1500?]. 51

Versor Joannes
Questiones super posteriora analytica
Aristotelis.
Leipzig, W. Stoeckel, 1499. 641

RADZIM, parafia katolicka. Radzim— miejscowość na południo-zachodnim krańcu pow. tucholskiego nad jeziorem Radziwińskim.

Augustinus Aurelius s.
Opus quaestionum.
Lyon, J. Trechsel, 1497.

75

RAPHANUS WENCESLAUS r. 1566.

Thesaurus Cornucopiae , graece.
Venezia, A. Manutius, 1496. 602

RASORIS JOANNES z Neidenburga, duchowny w Gdańsku, posiadał prawdopodobnie znaczną bibliotekę prywatną [w. XV].

Bartholomaeus Anglicus
De proprietatibus rerum.
Köln, J. Koelhoff senior, 1481.

95

Vincentius Bellovacensis
Speculum historiale.
[Strassburg, A. Rusch, ca 1473].

646

RAUTENBERG MATTHAEUS, archidiakon i oficjał kamery apostolskiej (być może kolektor świętopietrza), należy do rodziny zamieszkałej w Prusach pieczętującej się herbem Rautenberg [w. XVII].

Bernardinus Senensis
Quadragesimale de christiana religione.
[Basel, J. Amerbach, n. p. 1490].

102

Duranti Guillelmus
Rationale divinorum officiorum.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1484. 230

REDER ANDREAS, burmistrz Malborka; spotykamy go jako reprezentanta miasta w r. 1594 w Krakowie [w. XVI/XVII].

Plinius Secundus Caius
Historia naturalis.
Venezia, B. Benalius, 1497.

513

REFORMATÓW KLASZTOR w WEJHEROWIE.

Klasztor Reformatów w Wejherowie ufundowany w r. 1648 przez wojewodę malborskiego Jakuba Weihera i jego żonę Annę. Przy klasztorze założono szkołę. Po kasacie pruskiej w r. 1834 ludność kaszubska wykupiła klasztor i zakonników przywrócono — aż do r. 1875.

Michael de Hungaria
Sermones Biga salutis de tempore.
Hagenau, H. Gran, 1499.

421

REN... PETER [w. XVII].

Pseudo— Bonaventura
Sermones quattuor novissimorum.
Antwerpen, M. van der Goes, 1487.

134

RHENISCH DAVID z Wrocławia. Po wyższych studiach w Wittenberdze profesor gimnazjum św. Elżbiety, kaznodzieja w kościele św. Barbary, diakon w kościele Marii Magdaleny we Wrocławiu (zm. 1589).

Paratus
Sermones de tempore et de sanctis.
[Speyer, P. Drach, ca 1492], 476

RIMER (?), może ze znanej od w. XIII patrycjuszowskiej rodziny wrocławskiej [w. XVI].

Kölnische Chronik.
Köln, J. Koelhoff iunior, 1499. 171

ROSENBERG MICHAEL, rajca gdański ze znanej rodziny gdańskiej, (zm. 1610).

Bartholomaeus Anglicus	Isidorus Hispalensis
De proprietatibus rerum.	Etymologiarum libri XX.
Nürnberg, A. Koberger, 1492. 96	Basel, [J. Amerbach], 1489. 333

ROST GONIAEI JOANNES [w. XVI/XVII].

Gerson Joannes	Richardus de Bury
De laude scriptorum ad Carthusienses et Coelestinos.	Philobiblon.
[Köln, typogr. Augustini: De fide, ca 1473]. 261	Köln, [typogr. Augustini: De fide], 1473. 540

ROXOLANUS LUDOVICUS, kaznodzieja zakonu (prawdopodobnie) Karmelitów w Gdańsku [w. XVII].

Nider Joannes
Praeceptorium divinae legis.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1483. 452

SALEFELD, SAALFELD –v. Bernardynów klasztor w Zalewie.

SCHACHMANN BARTHOLOMAEUS, burmistrz gdański, właściciel Oruni, człowiek bardzo wykształcony (w r. 1579 studiował w Krakowie), mający duże zrozumienie dla nauki i sztuki, numizmatyk, podróżnik, zwiedził Francję, Włochy, Egipt i liczne kraje Wschodu, posiadał bogaty zbiór osobliwości i monet (zm. 1614).

Persius Flaccus Aulus
Satyrae.
Lyon, N. Wolff, 1499. 488

SCHENENDORP CHRYSOFFER [w. XV/XVI].

Biblia cum glossis.
Köln, [H. Quentell, ca 1478]. 125

SCHEURL CHRISTOPHORUS, z rodziny wrocławskiej osiadłej w pewnym odgałęzieniu w Norymberdze, doktor obojga praw, profesor na uniwersytecie w Wittenberdze, następnie doradca prawny Norymbergi i jej reprezentant w licznych poselstwach dyplomatycznych, przewodniczący na Colloquium w Norymberdze, w r. 1.525 (zm. 1542).

Albertus Magnus s.
Liber aggregationis
[Venezia, B. de Zanis, non ante 1487]. 8

SCHILLING NICOLAUS, urzędnik zakonny krzyżacki w Mątowach koło Malborka [w. XV].
Eike von Reggow
Lehnrecht etc.
Augsburg, A. Sorg, 1482. 233

SCHLICHTINCK (Schlichting) h. Schlichting – rodzina pomorska spokrewniona z Weiherami, posiadająca dobra w powiecie lobeskim (woj. szczecińskie) [w. XVI].
Palude Petrus de
Sermones Thesauri novi de tempore et de sanctis.
Nürnberg, A. Koberger, 1487. 474

SCHLIEFF VALENTINUS (1680 - 1750) należący do jednej z najstarszych patrycjuszowskich rodzin gdańskich dopuszczony do szlachectwa polskiego na sejmie w r. 1555, rajca miejski i uczony oddający się badaniom przeszłości Gdańska, Prus Królewskich i całej Polski, zdobywa dla swej biblioteki liczącej około 9000 tomów wszystko, co się tyczyło tych zagadnień, toteż stanowiła ona w tym czasie jeden z najbogatszych księgozbiorów historycznych. Testamentem przekazał dzieła dotyczące przeszłości Prus i Polski bibliotece Rady Miejskiej. Zgodnie z jego wolą po wygaśnięciu rodu Schlieffów w r. 1783 weszła Biblioteka Miejska w posiadanie tej części jego księgozbioru (ok. 3390 tomów).

Chroni ca slavica, germ.
[Lübeck, M. Brandis, p. 1485]. 172

Constitutiones et statuta Regni
Poloniae.
[Leipzig, C. Kachelofen, 1487]. 185

Pius II papa
Historia Bohemica.
[Basel, M. Furter, ca 1489]. 511

SCHUMANN ALBERTUS, r. 1605.

Imitatio Christi.
[Nürnberg, A. Koberger] 1492. 325

SCHWARTZWALD HENRICUS (1619–1672), należący do znanej patrycjuszowskiej rodziny gdańskiej od r. 1658 dopuszczony do szlachectwa polskiego, miłośnik sztuk i nauk, poświęcił się gromadzeniu cennego księgozbioru, (znaczzonego exlibrisem z herbem Schwartzwaldów), który zapisał w testamencie gminie ewangelicko-reformowanej w Gdańsku. Księgozbiór ten, tzw. Biblioteka Schwartzwaldowska licząca ponad 3000 tomów, została następnie przekazana w r. 1832 przez gminę ewangelicko-reformowaną Bibliotece Rady Miejskiej.

Sabellicus Marcus Antonius
Rerum Venetarum decades.
Venezia, A. Torresanus, 1487. 551

SCHWICHTENBERG NICOLAUS, gdańszczanin, studiował w Bolonii, po czym był prawdopodobnie już od r. 1468 wikariuszem przy kaplicy WW. Świętych kościoła NPMaryi w Gdańsku. Do jego obowiązków jako wikariusza tej kaplicy należał nadzór nad pomieszczonym w niej księgozbiorem kościoła NPMaryi (zob. wyżej s. 273). Zaslugą Schwichtenberga, gorącego miłośnika ksiąg drukowanych i właściciela największej z dotychczas znanych w Gdańsku bibliotek prywatnych w w. XV, jest troskliwa opieka i pomnażanie biblioteki kościoła

NPMaryi zwłaszcza w cenne inkunabuły. Niestety, na mocy testamentu spisane w r. 1518 na kilka dni przed śmiercią (oryginał zachowany w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Gdańsku) rozdał Schwichtenberg swój zasobny księgozbiór obejmujący około 150 tomów licznym instytucjom i osobom prywatnym. Bibliotece kościoła NPMaryi przekazał zaledwie 10 dzieł, natomiast więcej niż połowę księgozbioru legował dla biblioteki kościoła św. Jana, gdzie był proboszczem w latach 1474 - 1509 (zm. 1518).

Antoninus Florentinus Chronicon. Nürnberg, A. Koberger, 1484.	38	Gerson Joannes Opera. [Strassburg, J. Prüss, 1488].	257
Columna Guido de Historia destructionis Troiae. Strassburg, [typogr. Jordani], 1486.	180	Jacobus de Voragine Legenda aurea. [Strassburg, typogr. Legendae aureae], 1482.	341
Conradus de Halberstadt Concordantiae Bibliorum. [Strassburg, J. Mentelin, n. p. 1474].	182	Leo I papa Sermones. [Basel, M. Wenssler, ca 1475].	376
Franciscus de Platea Opus restitutionum. Köln, J. Koelhoff, 1474.	246	Nicolaus de Lyra Moralia super totam Bibliam [Strassburg, G. Husner, ca 1478].	446

SCIURUS JOANNES (Eichhorn) z Norymbergi; studiował w Wittenberdze i Lipsku, od r. 1547 w Królewcu, gdzie został profesorem i kaznodzieją nadwornym (zm. 1564).

Corpus iuris civilis. Digestum vetus.
Venezia, B. de Tortis, 1488.

195

SEGHYER GREGORIUS z Tolkmicka, proboszcz kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku, r. 1482.

Hugo de Prato Florido
Sermones de tempore super evangelia.
[Strassburg, typogr. Jordani, n. p. 1483].

318

SENSTERWALTH PAULUS, duszpasterz (curatus) w kościele św. Katarzyny w Gdańsku [pocz. w. XVI].

Petrus Lombardus
Sententiarum libri IV.
Basel, N. Kessler, 1492.

500

SEXDENBRI(?) LAURENTIUS [w. XVI].

Baptista Mantuanus De suorum temporum calamitatibus. Venezia, J. Pentius, 1499.	86	Baptista Mantuanus Parthenice prima sive Mariana. Venezia, J. Pentius, 1499.	89
Baptista Mantuanus In Robertum Severinatem panegyricum carmen. Venezia, J. Pentius, 1499.	88	Baptista Mantuanus Parthenice secunda sive Catharinaria. Venezia, J. Pentius, 1499.	90

SIHLE GASPARUS Haynoviensis [w. XVI].

Hajnowo – wieś w powiecie morąskim (woj. olsztyńskie).

Proclus
Sphaera.
[Leipzig, M. Landsberg, s. a.] 525

SLEYNITZ HENRICUS, opat [w. XV].

Albertus Magnus s. Paradisus animae. Memmingen, [A. Kunne, 1488, n. p. 1496].	11	Barletta Gabriel Sermones quadragesimales. Brescia, J. Britannicus, 1497/98.	94
--	----	--	----

Thomas de Aquino s.
Expositio orationis dominicae.
Milano, Ch. Ratisponensis, 1488. 606

SOLLENSINIENSIS BIBLIOTHECA – v. Heidensteinów Biblioteka w Suleczynie.

SPERATUS PAULUS, pierwszy ewangelicki kaznodzieja przy kościele zamkowym w Królewcu, a drugi z kolei ewangelicki «biskup» Pomezanii od r. 1530 (zm. 1551); zob. Queis Erhardiis.

Turisanus Carthusiensis
Commentum in Galeni librum.
Bologna, U. Rugerius, 1489. 629

SPIR JOANNES, cysters, przeor klasztoru Kartuzów w Kartuzach [w. XVI]; zob. wyżej: Kartuzów klasztor.

Henricus de Herpf Sermones de tempore et de sanctis. Speyer, P. Drach, [1484].	298	Henricus de Herpf Speculum aureum decem praeceptorum. Nürnberg, A. Koberger, 1481.	299
--	-----	--	-----

SRZENIAWA ALEXANDER, proboszcz w Dębowie, dziekan nakielski. Szreniawa, ród szlachecki (h. Śreniawa) osiadły w Nakielskim [w. XVII].

Bernardinus Senensis
Quadragesimale de christiana religione.
[Basel, J. Amerbach, n. p. 1490]. 102

STEPHANEZ, prawdopodobnie cysters z Oliwy, r. 1707.

Anima fidelis.
Lyon, J. de Vingle, 1499. 35

STEPHANUS BATORY [dedykacja dla króla anonimowego ofiarodawcy, w. XVI].

Pelbartus de Themeswar
Sermones Pomerii de tempore.
[Hagenau, H. Gran, s. a.] 483

STOCKFISCH BALTHASAR, proboszcz w Dobrym Mieście (pow. lidzbarski), od r. 1496 kanonik kapituły warmińskiej.

Duranti Guillelmus
Rationale divinorum officiorum.
Nürnberg, A. Koberger, 1480. 229

STORM (Sturm) AMBROSIUS, sekretarz i rajca gdański, studiował w Akademii Krakowskiej, zm. 1534; zob. Mandt.

STÖSSER FABIANUS z Chojnic, student uniwersytetów w Lipsku i Wittenberdze, profesor uniwersytetu królewieckiego w latach 1546 - 1550.

Thomas de Aquino s.
Summa theologiae.
Basel, [M. Wenssler] 1485. 611

STRZAŁKOWSKI STANISLAUS [w. XVI].

Joannes [Heylin] de Lapide.
Resolutorium dubiorum.
Leipzig, [W. Stoeckel] 1497. 358

STRZEŻEWSKI BOLESLAUS ROSANUS. Herbarze polskie nie notują Strzeżewskich herbu Róża (Poraj) [w. XVI].

Duranti Guillelmus
Rationale divinorum officiorum.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1484. 230

STRZEŻOWSKI LAURENTIUS, proboszcz fundowanego przez Kazimierza Wielkiego kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Andrzeja Apostola w Olkuszu, r. 1677.

Bernardus Claravallensis s.
Sermones.
Basel, N. Kessler, 1495. 110

STYMMELIUS CHRISTOPHORUS z Frankfurtu nad Odrą, teolog protestancki i pastor kościoła NPMaryi w Szczecinie (zm. 1588).

Schedel Hartmannus
Liber chronicarum.
Nürnberg, A. Koberger, 1493. 562

SUMMER ULRICUS [w. XV/XVI].

Pseudo -Boethius		Vergilius Maro Publius	
De disciplina scholarium.		Bucolica.	
Köln, H. Quentell, 1498.	131	Köln, H. Quentell, 1495.	639

Saliceto Guillelmus de		Wimpheling Jacobus	
De salute corporis.		Stilpho comoedia.	
Leipzig, A. de Colonia, 1495.	553	[Basel, J. Bergmann], 1494.	663

- SWALENTZ PETRUS, wikariusz warmiński [w. XVI].
Biblia latina.
Nürnberg, A. Koberger, 1493. 123
- SWICHTENBERGK NICOLAUS – v. Schwichtenberg.
- SYLVIANUS – prawdopodobnie Sylvius Marcus (Waldman) – w r. 1570 kaznodzieja w Pomorskiej Wsi (pow. elbląski), w r. 1576 diakon w kościele NPMaryi w Elblągu (zm. 1579).
- Palude Petrus de
Sermones Thesauri novi de tempore et de sanctis.
Nürnberg, A. Koberger, 1487. 474
- TARNOVIUS JOANNES, może Jan Tarnowski h. Rola, ur. w r. 1550, duchowny, kształcił się w kraju i we Włoszech; za Stefana Batorego sekretarz i rejent kancelarii koronnej, następnie referendarz wielki koronny. Towarzyszył królowi na wyprawę wojenną pod Psków. Umarł jako arcybiskup gnieźnieński w r. 1604.
- Aristoteles
Opera, graece.
Venezia, A. Manutius, 1495 - 1498. 49
- THOMAE VALENTINUS, pastor w Nebrowie Wielkim (pow. kwidzyński) [w. XVII.]
- Meffreth
Sermones de tempore et de sanctis.
Nürnberg, A. Koberger, 1496. 416
- THOMAS, prawdopodobnie proboszcz w Pruszczu gdańskim, r. 1502.
- Terentius Afer Publius
Comoediae.
Lyon, C. Giboleti, 1496. 595
- TUCZYŃSKI PETRUS de WEDEL – v. Wedelicjusz.
- TÜRK P.
- Valerius Maximus
Facta et dicta.
Venezia, B. Benalius, 1499. 636
- TUTING JOANNES, rajca gdański, camerarius (zm. 1514); zob. Mandt.
- UELZEN, prawdopodobnie protestancka biblioteka (ministrów protestanckich) w Uelzen, mieście nad rzeką Ilmenau, dopływem Łaby.
- Ludovicus de Prussia
Trilogium animae.
Nürnberg, A. Koberger, 1498. 390

UNIWERSYTECKA BIBLIOTEKA w LIPSKU.

Historia Alexandri Magni.

Strassburg, [typogr. Jordani], 1489.

17

UPHAGEN JOANNES (1731 -1802), ze stare j rodziny holenderskiej Up-Hagenów przy byłej do Gdańska w w. XVI, od r. 1792 rajca miejski, miłośnik nauk, zasłużony dla kultury Gdańska, znany ze złożenia w r. 1793 godności rajcy na znak protestu przeciw przyłączeniu Gdańska do Prus, zbudował sobie w latach 1775 -1779 stylowy dom przy ul. Długiej 12, który testamentem przekazał utworzonemu przez siebie Związkwowi Rodziny Uphagenów pod warunkiem utrzymania domu w rękę rodziny i zachowania go w pierwotnym kształcie budowy. Kamienica ta wydzierzawiona przez miasto Gdańsk stała się niebawem muzealnym zabytkiem dawnej kultury i życia mieszczańskiego ze schyłku wieku XVIII. Swą ceną i bogatą w liczne polonica bibliotekę pomnożył Jan Uphagen nabyciem części słynnego (liczącego ponad 22.000 tomów) księgozbioru patrycjuszowskiej gdańskiej rodziny Rosenbergów. Biblioteka Jana Uphagena, licząca ponad 15.000 tomów weszła w r. 1879 do zbiorów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku, zachowując swą odrębność proveniencyjną.

Alphonsus de Spina Fortalitium fidei. Nürnberg, A. Koberger, 1494.	21	Jacobus de Gruytrode Lavacrum conscientiae. [Leipzig, G. Boettiger, ca 1495].	337
Bernardus Claravallensis s. Sermones de tempore. Mainz, P. Schoeffer, 1475.	109	Jacobus de Voragine Legenda aurea. Strassburg, [typogr. Jordani], 1486.	343
Caesar C. Julius Commentarii. Venezia, [Ph. Pincius], 1499.	155	Lucanus Marcus Annaeus Pharsalia. Venezia, S. Bevilaqua, 1498.	386
Cassianus Joannes De institutis coenobiorum. Basel, J. Amerbach, 1497.	167	Ludolphus de Saxonia Vita Christi. Strassburg, [typogr. Vitas Patrum], 1483.	388
Columna Aegidius De corpore Christi theoremata L. Köln, J. Koelhoff 1490.	179	Moesch Joannes Tractatus de horis canonicis dicendis. Basel, J. Besicken, 1483.	429
Cordiale quattuor novissimorum. Leipzig, W. Stoeckel 1497.	189	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore. Strassburg, M. Flach, 1487.	473
Hugo de Sancto Caro Postilla super evangelia. Basel, B. Richel, 1482.	320	Paratus Sermones de tempore et de sanctis. [Speyer, P. Drach, ca 1492].	476
Horatius Flaccus Quintus Opera. Venezia, Ph. Pincius, 1498.	316	Pelbartus de Themeswar Sermones Pomerii de tempore. [Hagenau, H. Gran, s. a.].	483
Isidorus Hispalensis De summo bono. Leipzig, A. de Colonia 1493.	331	Pharetra fidei catholicae Leipzig, M. Lotter, 1499.	503

- Sermones tres de passione Christi.
Strassburg, [typogr. Jordani], 1490.575
- Tibullus Albius
Elegiae.
Venezia, J. Tacuinus, 1500. 619
- Trithemius Joannes
De laudibus s. Annae.
Leipzig, M. Lotter, [ca 1500]. 621
- VALTEN OH... [w. XVII].
Pseudo – Bonaventura
Sermones quattuor novissimorum.
Antwerpen, M. van der Goes, 1487. 134
- VARECIUS ALBERTUS – v. Warecki.
- VELTSTETSCHKE CORDULA – v. Feldstete.
- WAGNER GEORGIUS, prawdopodobnie z Weimaru [w. XVI/XVII].
Vergilius Maro Publius
Opera.
Venezia, L. Florentinus, 1500. 638
- WALDAU HIERONYMUS, proboszcz w Toruniu i ofiçał biskupstwa chełmińskiego
(zm. 1495).
Pius II papa
Epistolae familiares.
Nürnberg, A. Koberger, 1481. 509
- WALDAW JERONIMUS – v. Waldau Hieronymus.
- WALTER JOANNES z Chojnic, proboszcz kościoła św. Piotra i Pawła w Gdańsku,
właściciel wielkiej (jak na owe czasy) biblioteki prywatnej; posiadał dla swego księgo-
zbioru znak własnościowy w formie stempelka z głową Murzynka (tabl. XXIV)
wyciskanego na oprawie (zm. 1512).
Albertus Magnus s.
Mariale.
[Strassburg, M. Schott, ca 1485/89]. 9
- Ganfredus de Trano
Summa super titulos decretalium.
[Köln, J. Guldenschaff, ca 1480]. 250
- Augustinus Aurelius s.
De consensu evangelistarum.
[Louvain, J. de Paderborn, ca
1481/83]. 70
- Homiliarius Doctorum a Paulo
Diacono collectus.
Speyer, P. Drach, 1482. 313
- Hugo de Prato Florido
Sermones de tempore.
[Strassburg, typogr. Jordani, n. p.
1483]. 318
- Biblia latina.
Nürnberg, A Koberger, 1485. 120
- Duranti Guillelmus
Rationale divinatorum officiorum.
Nürnberg, A. Koberger, 1480. 229
- Hugo de Prato Florido
Sermones de sanctis.
Heidelberg, [typogr. Lindelbachi],
1485. 319

Joannes Chrysostomus s. Homiliae super Joannem. Köln, [J. Koelhoff], 1486.	349	Silvester de Prierio Compendium operis Joannis Cap- reoli super sententias. Cremona, C. Darlerius, 1497.	578
Joannes Nivicellensis Concordantiae Bibliae et Canonum. Köln, J. Koelhoff, 1482.	360	Thomas de Aquino s. Scripta ad Hanibaldum episcopum. Basel, N. Kessler, 1492.	608
Leonardus de Utino Sermones quadragesimales. Speyer, P. Drach, 1479.	379	Thomas de Aquino s. Summa theologiae. Basel, [M. Wenssler], 1485.	611
Magni Jacobus Sophologium. [Strassburg, A. Rusch, ca 1484].	394	Thomas de Aquino s. Super primo Sententiarum. Köln, H. Quentell, 1480.	613
Martinus Polonus Margarita decreti. [Speyer, P. Drach, 1480].	407	Thomas de Aquino s. Super secundo Sententiarum. Köln, H. Quentell, 1481.	614
Nider Joannes Praeceptorium divinae legis. Basel, [J. Amerbach], 1481.	451	Thomas de Aquino s. Super tertio Sententiarum. Venezia, H. Liechtenstein, 1490.	615
Niger Petrus Clipeus Thomistarum. Venezia, R. de Novimagio, 1481.	458	Thomas de Aquino s. Super quarto Sententiarum. Venezia, [J. Herbot], 1481.	616
Reuchlin Joannes Vocabularius breviolus. Basel, [J. Amerbach], 1482.	535	Thomas de Aquino s. De veritate fidei catholicae. Venezia, N. Jenson, 1480.	617
Salguis de Ars inveniendi themata. [Köln, J. Koelhoff], 1482.	552	Tudeschis Nicolaus de Flores utriusque iuris. Köln, Petrus in Altis, 1477.	624

WALTERUS JOANNES de CONITIO – v. Walter Joannes z Chojnic.

WARECKI ALBERTUS, kantor w Pułtusku [w. XVI].

Petrus de Abano

Tractatus de venenis.

Leipzig, J. Thanner, 1500.

492

WEDELICJUSZ PETRUS z Obornik, przyboczny lekarz króla Zygmunta I, profesor i rektor Akademii Krakowskiej, rajca krakowski (zm. 1544).

Donum Dei sive de febribus.

[Milano? typogr. Doni dei, p. 1500?] 223

Savonarola Joannes Michael

Canonica de febribus.

Venezia, B. Locatellus, 1498.

561

WEIHER (Weier) HERMANNUS, h. Weiher, kanonik wendeński, proboszcz i oficjał malborski, z rodziny pomorskiej posiadającej dobra w powiecie nowogardzkim, woj. szczytnickim. «C. V. P. M.» – Comes de Wachlin, Plantikow (Bładkowo), Mulkentin (Małkocin) [w. XVI/XVII].

Imitatio Christi. [Nürnberg, A. Koberger], 1492.	325	Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore. Nürnberg, A. Koberger, 1487.	474
---	-----	--	-----

WEISS JACOBUS, księgarz gdański, redaktor i wydawca gazety w Gdańsku pt. «Polnische Novellen» w r. 1656/7.

Horatius Flaccus Quintus Opera. Strassburg, J. Grüninger, 1498.	315	Seneca Lucius Annaeus Tragoediae. Venezia, L. de Soardis, 1492.	569
---	-----	---	-----

WENER JONAS [w. XVI].

Reuchlin Joannes Vocabularius brevilocus. Strassburg, G. Husner, 1496.	537
--	-----

WESTFAL MATTHAEUS z Brunsbergi, magister uniwersytetu lipskiego, proboszcz przy kościele NPMaryi w Gdańsku (zm. 1484).

Astesanus Summa de casibus conscientiae. Köln, H. Quentell, 1479.	63	Nicolaus de Ausmo Supplementum summae Pisanellae. Nürnberg, A. Koberger, 1478.	442
---	----	--	-----

Hieronymus s. Vitae Sanctorum Patrum Nürnberg, A. Koberger, 1478.	306	Rolewinck Wernerus Fasciculus temporum. [Köln], H. Quentell, 1481.	543
---	-----	--	-----

Magni Jacobus Sophologium. [Strassburg, A. Rusch, ca. 1484].	394
--	-----

WESTÜAELL MATHEUS v. – Westfal.

WIESE JACOBUS, może ze znanej w w. XVI rodziny gdańskiej.

Missale dominorum teutonicorum. Nürnberg, G. Stuchs, [1499].	425
---	-----

WIGANDUS JEREMIAS z Wrocławia. Studiuje w Lipsku, gdzie otrzymuje tytuł magistra filozofii. W r. 1598 wraca do Wrocławia i zostaje kaznodzieją przy kościele Jedenastu Tysięcy Dziewic, a następnie diakonem w kościele św. Elżbiety (zm. 1610).

Thesaurus Cornucopiae, graece. Venezia, A. Manutius, 1496.	602
---	-----

WINKLER (Wincler) HENRICUS, gdański kupiec zbożowy [w. XVII].

Palude Petrus de Sermones Thesauri novi de tempore. Strassburg, M. Flach, 1487.	473
---	-----

- WITSTOCK JOANNES, notariusz, kleryk diecezji wrocławskiej [w. XV].
 Ferrariis Joannes Petrus de Joannes de Turnhout
 Practica nova iudicialis. Casus breves super totum corpus
 Nürnberg, A. Koberger, 1482. 241 iuris civilis.
 [Memmingen, A. Kunne, ca 1480]. 364
- WITTE GEORGIUS, ze znanej rodziny gdańskiej, r. 1555.
 Terentius Afer Publius
 Comoediae.
 Lyon, C. Giboleti, 1496. 595
- WITTE GREGORIUS, proboszcz kościoła parafialnego w Pucku [w. XV].
 Augustinus Aurelius s. Mariale.
 Expositio evangelii secundum Joannem. Strassburg, M. Flach, 1493. 405
 [Basel, J. Amerbach, n. p. 1491]. 74
 Wernerus Abbas
 Libri deflorationum.
 Henricus de Herpf Basel, [J. Amerbach], 1494. 660
 Speculum aureum decem praeceptorum.
 Nürnberg, A. Koberger, 1481. 299
- WOLFF JOANNES, prawdopodobnie proboszcz w Gniewie (pow. tczewski) w r. 1654.
 Pius II papa
 Epistolae familiares.
 Nürnberg, A. Koberger, 1496. 510
- WYOSKA ALBERTUS z Poznania, studiuje w Akademii Krakowskiej w r. 1578.
 Aristoteles Versor Joannes
 De anima. Questiones super posteriora analytica
 Venezia, J. Pentius, 1500 (?) 50 Aristotelis.
 Leipzig, W. Stoeckel, 1499. 641
- ZDZIĘBORSKI MATTHAEUS, proboszcz w Jeleńcu, pow. chełmiński (1620).
 Bernardinus Senensis
 Quadragesimale de christiana religione.
 [Basel, J. Amerbach, n. p. 1490]. 102
- NIEZNANY właściciel narodowości holenderskiej [w. XV],
 Gebetbüchlein.
 Lübeck, B. Ghotan, 1485. 252

SPIS TABLIC

Po str.

Tabl. I.	Ekslibrisy Biblioteki Rady Miejskiej Gdańska.	26
„ II.	Nr 80. Augustinus Moravus: De secta Waldensium, Olmouc, Conradus Baumgarten, 1500. 4°. Sygnet drukarski.	44
„ III.	„ 94. Barletta G.: Sermones quadragesimales ..., Brescia, 1497–1498. 4°. Karta a ₁	48
„ IV.	„ 134. Pseudo-Bonaventura: Sermones quattuor novisimorum, Antwerpen, Matthias van der Goes, 1487. 4°. Sygnet drukarski II.	60
„ V.	„ 138. Brant S.: Stultifera navis, Basel 1497. 8°. Folio XXVI.	60
„ VI.	„ 149. Brunshwig H.: De arte destillandi, Strassburg, 1500. 2°. Karta XV.	64
„ VII.	„ 150. Brunshwig H.: Liber pestilentialis, Strassburg 1500. 2°. Karta XVIII.	64
„ VIII.	„ 197. Corpus iuris civilis. Digestum infortiatum, Venezia, 1495. 2°. Karta a _{II} .	78
„ IX.	„ 199. Corpus iuris civilis. Digestum novum, Venezia, 1494. 2°. Karta a _{II} .	78
„ X.	„ 232. Ebendorfer T.: Sermones dominicales super epistolis, [Strassburg], 1478. 2°. Inicjal wstępny.	86
	„ 236. Euclides: Elementa, Venezia, 1482. 2°. Karta a ₂ .	86
	„ 334. Ivo episc. Carnotensis: Liber decretorum, [Basel], 1499. 4°. Karta l b.	112
„ XIII.	„ 344. Jacobus de Voragine: Legenda aurea, Strassburg, 1492. 2°. Wyklejka: drzeworyt wykonany techniką groszkową.	116
„ XIV.	„ 363. Joannes de Sacrobusto: Sphaera mundi, Venezia, 1490. 4°. Karta a _{II} .	120
„ XV.	„ 375. Latteburius J.: Expositio in threnos Jeremiae, [Oxford], 1482. 2°. Karta a ₁ .	126
„ XVI.	„ 382. Leonardus de Utino: Sermones aurei de sanctis, Nürberg, 1478. 2°. Wyklejka: miedzioryt.	126
„ XVII.	„ 448. Nicolaus Pergamenus: Dialogus creaturarum moralisatus, Antwerpen, 1486. 2°. Karta k ₁ b.	146
„ XVIII.	„ 550. Alanus de Rupe: Psalterium Virginis Mariae, [Grisholm], 1498. 4°. Karta A ₁ .	170
„ XIX.	„ 595. Terentius Afer P.: Comoediae, Lyon, 1496. 2°. Karta a _{II} b.	182
„ XX.	Oprawa inkunabułu nr 609. Gdańsk, w. XV, warsztat 1.	}
„ XXI.	„ „ „ 263 „ „ „	
„ XXII.	„ „ „ 498 b. „ „ „	
„ XXIII.	„ „ „ 120. „ „ „	
„ XXIV.	„ „ „ 120. (dolna okładka).	

Tabl. XXV. Oprawa ikunambułu nr 447.	Gdańsk.	w. XV,	warsztat 2.	}	Po str.	
" XXVI.	"	"	415.		"	"
" XXVII.	"	"	536.		"	"
" XXVIII.	"	"	257a.		"	"
" XXIX.	"	"	257a.		(dolna okładka).	
" XXX.	"	"	646.		Gdańsk,	w. XV, warsztat 2.
" XXXI.	"	"	182.		"	"
" XXXII.	"	"	612.		Gdańsk,	w. XV/XVI, warsztat 3.
" XXXIII.	"	"	44.		"	"
" XXXIV.	"	"	660a.		"	"
" XXXV.	"	"	113.		Gdańsk?,	w. XV.
" XXXVI.	"	"	48.		Włochy,	w. XVI.

SPIS RZECZY

	str.
Część wstępna:	
ad lectorem	7
wstęp	10
literatura i źródła	19
wykaz skrótów	24
Spis alfabetyczny inkunabułów	25
Skorowidze:	
alfabetyczny wykaz drukarzy	205
wykaz druków według miast i drukarzy	209
wykaz numerów bibliograficznych	235
konkordancja sygnatur i numerów katalogu	243
Indeks właścicieli	255
Spis tablic	313

WYKONAŁA KRAKOWSKA DRUKARNIA NAUKOWA
POD ZARZĄDEM KAROLA KIECIA I KIEROWNICTWEM
TECHNICZNYM ZYGMUNTA WOJASA – SKŁADAŁ
WŁAD. KOŁODZIEJCZYK – ŁAMAŁ JERZY SZARY –
TŁOCZYŁ ROMAN SZUBERT

KLISZE WYKONAŁY

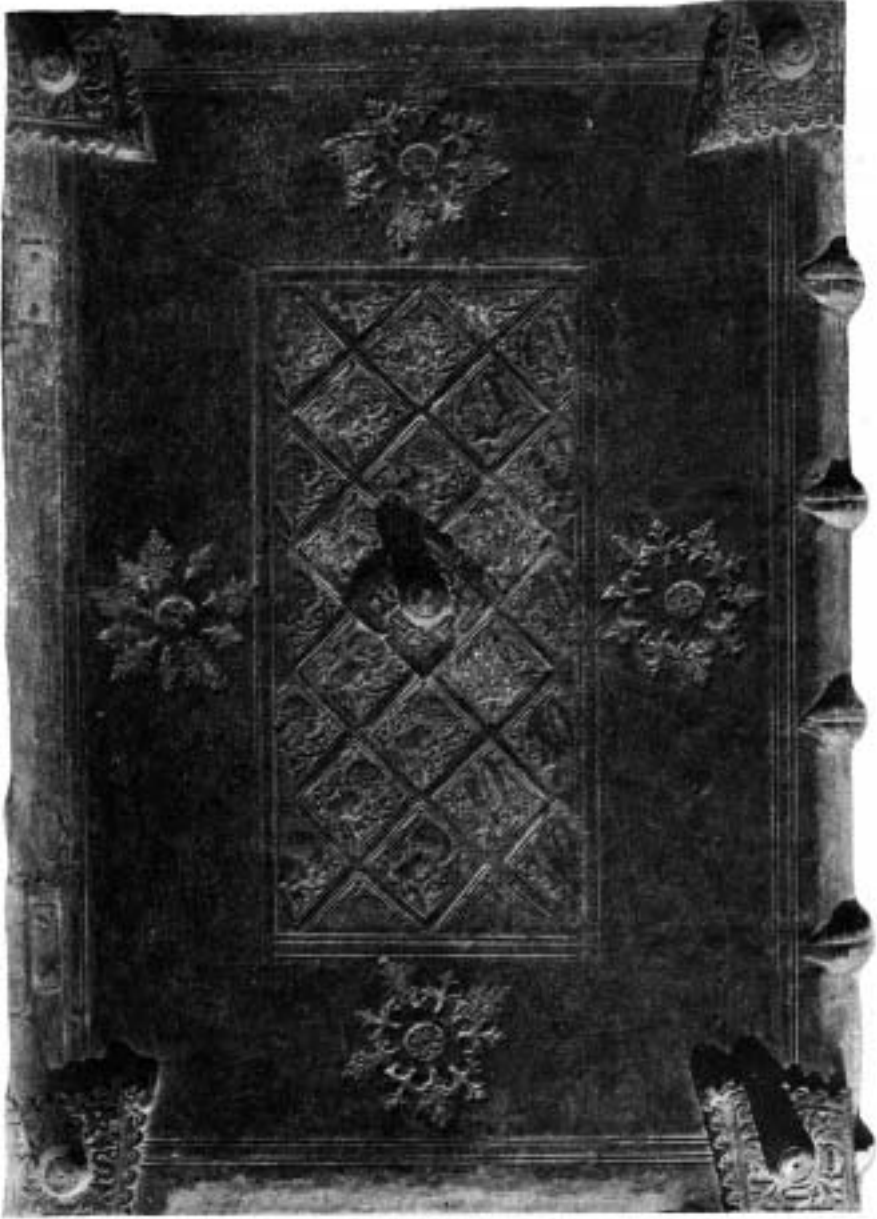
ZAKŁADY OFFSETOWE W KRAKOWIE

Tabl. XXI

Oprawa inkunabułu nr 263 (dolna okładka). Gdańsk, w. XV, warsztat 1. W górnej części po lewej stronie gmerk.

Tabl. XXII

Oprawa inkunabułu nr 498 b (dolna okładka). Gdańsk, w. XV, warsztat 1.

Tabl. XXIII

Oprawa inkunabułu nr 120. Gdańsk, w. XV, warsztat 1.

Tabl. XXIV

Oprawa inkunabułu nr 120 (dolna okładka). Gdańsk, w. XV, warsztat 1.
U góry znak własnościowy Waltera z Chojnic: główka Murzynka.

Tabl. XXV

Oprawa inkunabułu nr 447. Gdańsk, w. XV, warsztat 2.

Tabl. XXVI

Oprawa inkunabułu nr 415. vol. 2. Gdańsk, w. XV, warsztat 2.

Tabl. XXVII

Oprawa inkunabułu nr 536. Gdańsk, w. XV, warsztat 2.

Tabl. XXVIII

Oprawa inkunabułu nr 257a. Gdańsk, w. XV, warsztat 2.

Tabl. XXIX

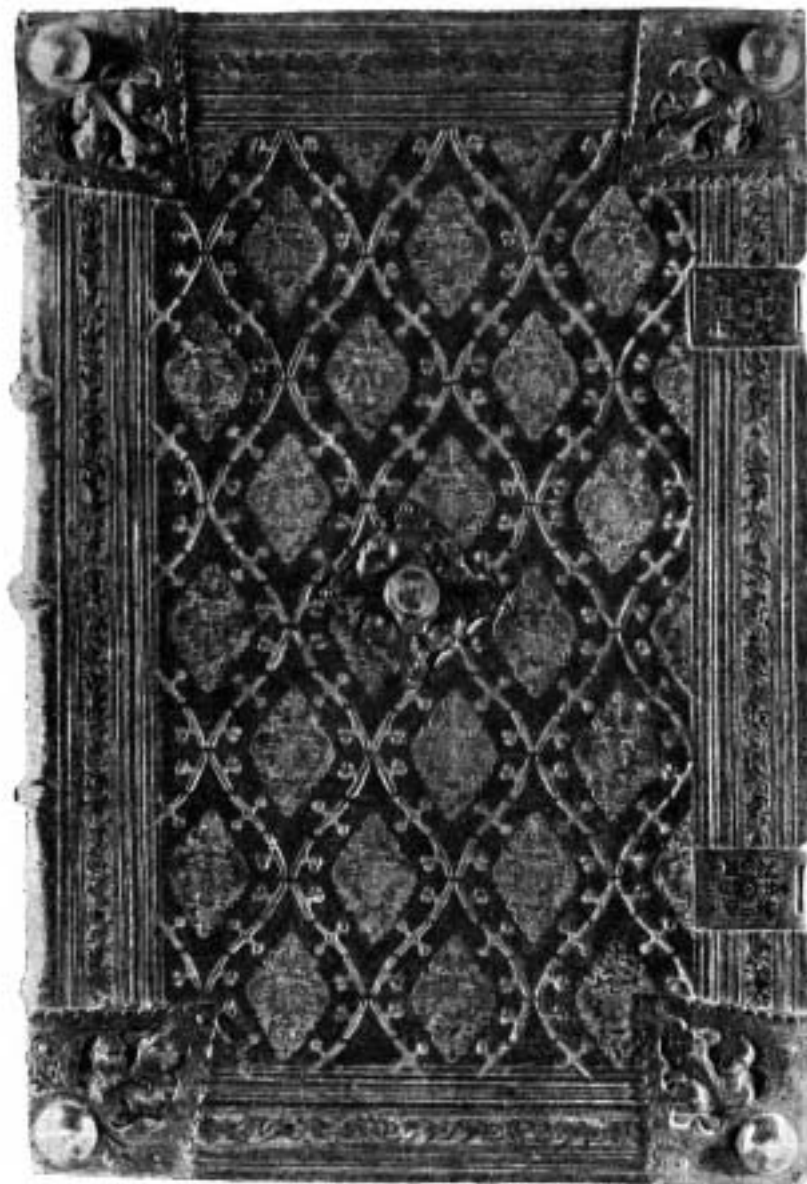
Oprawa inkunabułu nr 257a (dolna okładka). Gdańsk, w. XV, warsztat 2.

Tabl. XXX

Oprawa inkunabułu nr 646 (dolna okładka). Gdańsk, w. XV, warsztat 2.

Tabl. XXXI

Oprawa inkunabułu nr 182. Gdańsk, w. XV, warsztat 2.

Tabl. XXXII

Oprawa inkunabułu nr 612. Gdańsk, w. XV/XVI, warsztat 3.

Tabl. XXXIII

Oprawa inkunabułu nr 44. Gdańsk, w. XV/XVI, warsztat 3.

Tabl. XXXIV

Oprawa inkunabułu nr 660 a. Gdańsk, w. XV/XVI, warsztat 3.

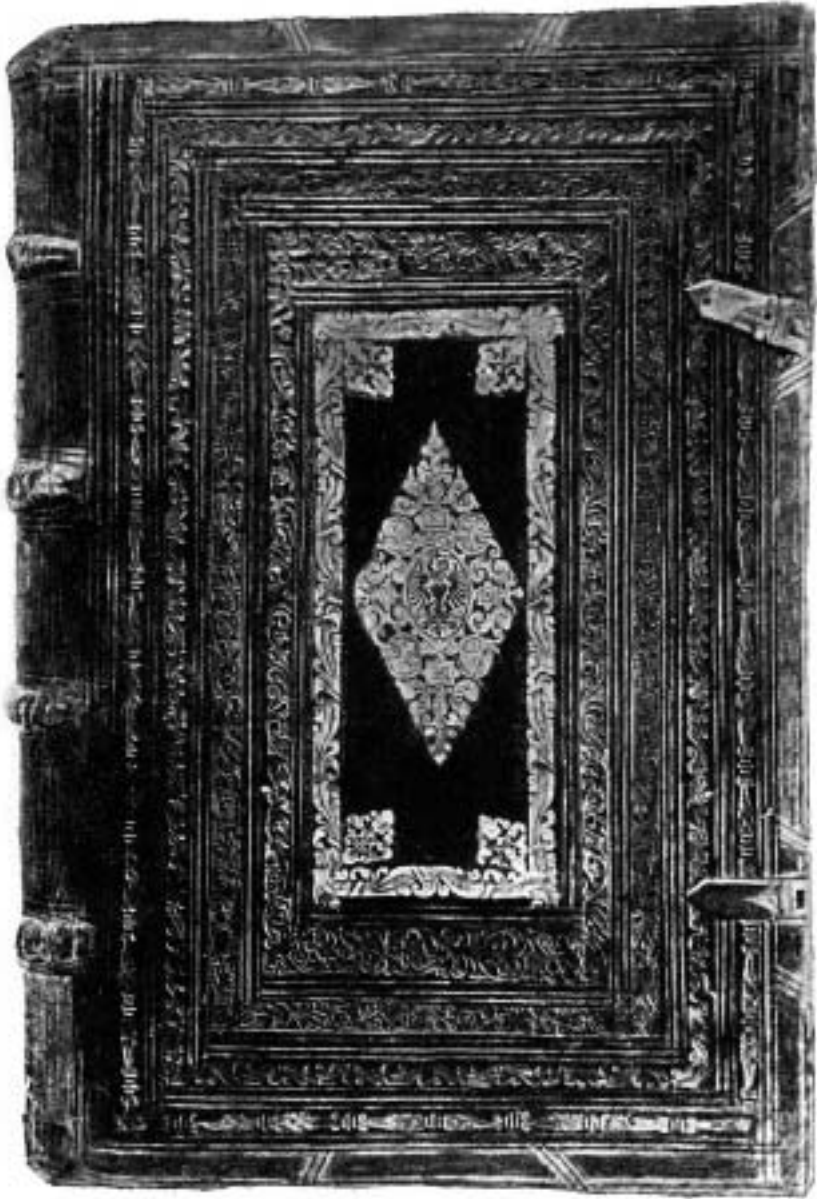
Tabl. XXXV

Oprawa inkunabułu nr 113. Gdańsk (?), w. XV.

Tabl. XXXVI

Oprawa inkunabułu nr 48. Włochy, w. XVI, superexlibris z herbem d'Orii.

WYDAWNICTWA
TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUKI I SZTUKI W GDAŃSKU I BIBLIOTEKI
MIEJSKIEJ W GDAŃSKU

- Acta Poloniae maritima*, tom VII (1632–1648), część 1 – wydał
Wł. Czapliński, teksty niemieckie opracował językowo
B. Janik, Gdańsk 1951 cena zł 30 –
- Archiwum Wybickiego*, tom I (1768–1801 – zebrał i wydał
A. M. Skałkowski, Gdańsk 1948 cena zł 45,–
- Archiwum Wybickiego*, tom II (1802–1822) – zebrał i wydał
A. M. Skałkowski. cena zł 45,–
- Biskup M., *Gdańska flota kaperska w okresie wojny trzy-
stoletniej (1454–1466)*, Gdańsk 1953 cena zł 16 –
- Bobiński SŁ, *Gdańsk wczesnodziejowy – analiza planu mia-
sta*, Gdańsk 1951 wyczerpane
- Gdańsk zabytkowy w roku 1950*, rysował Z. Król, teksty opra-
cowała I. Fabiani-Madeyska, wstępem opatrzył
M. Pelczar, Gdańsk 1951 cena zł 6,–
- Jędrzejowska H., Pelczarowa M., *Katalog inkuna-
bułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku*, Gdańsk 1954 cena zł 80 –
- Ogier K., *Dziennik podróży do Polski 1635–1636*, część 1 –
tłumaczył E. Jędrkiewicz, wstępem historycznym
i objaśnieniami opatrzył Wł. Czapliński, Gdańsk 1950 cena zł 30,–
- Ogier K., *Dziennik podróży do Polski 1635–1636*, część 2 –
tłumaczył E. Jędrkiewicz, ze wstępem M. Pelczara
oraz objaśnieniami historycznymi I. Fabiani-Madey-
skiej, Gdańsk 1953 cena zł 36 –
- Pelczar M., *Polski Gdańsk*, Gdańsk 1947 cena zł 14,40
- »Rocznik Gdański«, Gdańsk, XIII, 1954 cena zł 30,–

Cena 80 zł